



**PROGRAMUL
DE ECOLOGIZARE ȘI DEZVOLTARE A
BAZINULUI MĂRII NEGRE
PROIECTUL REGIONAL
AL FONDULUI GLOBAL DE MEDIU
(P173890)**

**CADRUL DE MANAGEMENT
SOCIAL ȘI DE MEDIU
(ESMF)**

PROIECT FINAL

Octombrie 2021

CUPRINS

	<u>Pagina</u>
CUPRINS	i
LISTA TABELELOR	iv
LISTA IMAGINILOR	iv
LISTA DE ABREVIATURI	v
REZUMAT	vii
1. INTRODUCERE	1
1.1. Istoric și Context	1
1.2. Obiectul și domeniul de aplicare a ESMF	3
2. DESCRIEREA PROIECTULUI	5
2.1. Scopul Dezvoltării Proiectului	5
2.2. Componenta Proiectului 1 – Aspectul economic de Investire în Prevenirea și Reducerea Poluării	6
2.2.1. Subcomponenta 1.1 Strategie Națională și Cadru Instituțional	6
2.2.2. Subcomponenta 1.2 Recomandări Naționale privind Investițiile, Schimbul de Cunoștințe și Dialogul Regional	7
2.2.3. Subcomponenta 1.3 Standarde și Norme pentru Afaceri și Investiții Durabile	7
2.3. Componenta Proiectului 2 – Finanțarea Ecologică și Inovatoare	8
2.3.1. Subcomponenta 2.1. Provocare privind Ecoinovarea	8
2.3.2. Subcomponenta 2.2. Pregătire pentru Investiții	10
2.4. Componenta Proiectului 3 – Gestionarea Proiectului	10
2.5. Beneficiarii de Proiect	11
3. CADRU JURIDIC, DE REGLEMENTARE ȘI NORMATIV PENTRU EVALUAREA ECOLOGICĂ ȘI SOCIALĂ	12
3.1. Cadru Juridic, de Reglementare și Normativ al Țărilor cu Activități pe Plan Național	12
3.1.1. Cadru Juridic și de Reglementare al Georgiei	12
3.1.2. Cadru Juridic și de Reglementare al Republicii Moldova	15
3.1.3. Cadru Juridic și de Reglementare al Turciei	17
3.1.4. Cadru Juridic și de Reglementare al Ucrainei	24
3.2. Cadru Ecologic și Social și Standardele Ecologice și Sociale ale Băncii Mondiale	27
3.2.1. ESS1 – Evaluarea și Gestionarea Riscurilor și Efectului Social și Ecologic	28
3.2.2. ESS2 – Lucrul și Condițiile de Lucru	29

	<u>Pagina</u>
3.2.3. ESS3 – Utilizarea eficientă a Resurselor, Prevenirea și Gestionarea Poluării	31
3.2.4. ESS4 – Sănătatea și Securitatea Societății	32
3.2.5. ESS6 – Conservarea Biodiversității și Gestionarea Durabilă a Resurselor Naturale	32
3.2.6. ESS10 – Implicarea Părților interesate și Dezvăluirea Informației	33
3.2.7. OP 7.50 – Proiecte pe Căi Navigabile Internaționale	34
3.2.8. OP 7.60 – Proiecte în Zonele de Controversă	35
3.3. Analiza Lacunelor dintre Cadrele de Reglementare ale Țărilor și ESS ale Băncii Mondiale	35
4. PREZENTARE GENERALĂ A CONDIȚIILOR DE BAZĂ	44
4.1. Mediul Fizic	44
4.1.1. Situația Țărmului Mării Negre	44
4.1.2. Calitatea Apei și Apele Reziduale	46
4.1.3. Gestionarea Reziduurilor Solide	50
4.1.4. Zonele Protejate	53
4.1.5. Eroziuni de Țărm	54
4.2. Ecologia și Biodiversitatea Regiunilor de utilizare intensă a Apelor	56
4.3. Mediul Socio-Economic	69
4.3.1. Caracteristicile Sociale ale Regiunii Mării Negre și ale Țărilor Beneficiare din Proiect	69
4.3.2. Sectoarele și Activitățile economice în Regiunile Mării Negre și Țările Beneficiare din Proiect	78
5. EVENTUALE EFECTE ECOLOGICE ȘI SOCIALE ȘI MĂSURI DE ATENUARE	89
5.1. Riscuri și Efecte Ecologice și Măsuri de Atenuare	90
5.2. Condiții de Lucru și Securitatea și Sănătatea în Muncă	92
5.3. Riscuri și Efecte Sociale și Măsuri de Atenuare	94
6. PROCESUL DE IMPLEMENTARE A ESMF	97
6.1. Examinare	97
6.2. Evaluarea Efectelor Ecologice și Sociale	98
6.2.1. Subproiecte cu Risc Moderat	99
6.2.2. Subproiecte cu Risc Redus	100
6.3. Consultații și Dezvăluiri Publice	100
6.4. Autorizația Băncii Mondiale	100
6.5. Includerea Cerințelor E&S în Subvenții și Contracte de Muncă	102
6.6. Implementarea ESMP pentru Subproiecte din Categoria Riscurilor Moderate	102
6.7. Monitorizare și Supraveghere	102
6.8. Procedura de Gestionare a Muncii (LMP)	103
6.9. Reacția la pandemia COVID-19	103

	<u>Pagina</u>
7. ACTIVITĂȚI ORGANIZAȚIONALE ȘI RESPONSABILITĂȚI	105
7.1. Rolurile și Responsabilitățile ale Organismelor cheie	105
7.2. Activități de Monitorizare și Evaluare (M&E) a Rezultatelor	108
7.3. Fluxul tehnologic al ESMF la Nivelul Proiectului	108
7.4. Activități Organizaționale și Capacitatea pentru Implementarea Măsurilor de Gestionare Ecologică și Socială	109
7.4.1. BBSEA PIU	112
7.4.2. Puncte Focale Naționale ale GEF	113
7.4.3. Beneficiarii de Subvenții și Gazda Inovației	113
7.5. Monitorizare și Raportare	115
7.5.1. Monitorizare	115
7.5.2. Raportare	116
7.6. Bugetul ESMF	117
8. IMPLICARE A PĂRȚILOR INTERESATE, CONSULTAȚII ȘI DEZVĂLUIRI PUBLICE	119
8.1. Implicarea Părților interesate	119
8.2. Consultații și Dezvăluiri Publice	119
8.3. Mecanism de Soluționare a Reclamațiilor	120
ANEXE	123
ANEXA 1. GRUPUL BĂNCII MONDIALE (WBG) LISTA EXCLUDERILOR	124
ANEXA 2. LISTA/FORMULARUL DE EXAMINARE SOCIALĂ ȘI ECOLOGICĂ	126
ANEXA 3. CLASIFICAREA PROIECTULUI BĂNCII MONDIALE	132
ANEXA 4. STRUCTURA ORIENTATIVĂ PENTRU ESMP AL SUBPROIECTULUI ȘI CALIFICAREA CONSULTANȚILOR ESMP	135
ANEXA 5. LISTA DE VERIFICARE A ESMP A SUBPROIECTULUI	140
ANEXA 6. INSTRUCȚIUNILE WB ESS3 ȘI WBG EHS PRIVIND BUNELE PRACTICI PENTRU GESTIONAREA PESTICIDELOR	149

LISTA TABELELOR

	<u>Pagina</u>
Tabel 1. Principala Legislație Ecologică și Socială a Georgiei	13
Tabel 2. Principala Legislație Ecologică și Socială a Republicii Moldova	15
Tabel 3. Principala Legislație Ecologică și Socială a Turciei	18
Tabel 4. Principala Legislație Ecologică și Socială a Ucrainei	24
Tabel 5. Lacune Majore dintre ESS a BM și Legislația Georgiei	37
Tabel 6. Lacune Majore dintre ESS a BM și Legislația Republicii Moldova	38
Tabel 7. Lacune Majore dintre ESS a BM și Legislația Turciei	40
Tabel 8. Lacune Majore dintre ESS a BM și Legislația Ucrainei	42
Tabel 9. Lista Speciilor Amenințate în Marea Neagră conform IUCN	59
Tabel 10. Lista Provizorie a Speciilor de Importanță pentru Marea Neagră	57
Tabel 11. Biodiversitatea Zonelor de Utilizare Intensă a Apei în Interacțiune Directă cu Bazinul Mării Negre	61
Tabel 12. Navele de Pescuit și Debarcările Medii pe Țări Beneficiare ale Proiectului	82
Tabel 13. Navele de Pescuit pe Segmentul de Flotă al Țărilor Beneficiare	82
Tabel 14. Contribuția Sectorului privind Călătoriile și Turismul la PIB și Ocuparea Forței de Muncă	83
Tabel 15. Contribuția Sectorului Agrar la PIB și Ocuparea Forței de Muncă	87
Tabel 16. Utilizarea de Îngrășăminte în cele patru Țări Beneficiare	88
Tabel 17. Proceduri de urmat pentru fiecare Categorie de Risc	98
Tabel 18. Principalele Roluri și Responsabilități ale Instituțiilor Aferente Proiectului	110
Tabel 19. Bugetul Estimativ pentru Implementarea ESMF	117

LISTA IMAGINILOR

	<u>Pagina</u>
Imagine 1. Harta Mării Negre și Țările din cadrul CMA	2
Imagine 2. Marea Neagră și Țările Învecinate	44
Imagine 3. Zonele Protejate în Regiunea Mării Negre	54
Imagine 4. Harta Biodiversității a Zonelor de Utilizare Intensă a Apei în Georgia, Turcia și Ucraina în Interacțiune Directă cu Marea Neagră	68
Imagine 5. Câțiva Indicatori Demografici și Economici pentru Patru Țări Beneficiare	77
Imagine 6. Porturile Maritime ale Turciei	80
Imagine 7. Porturile Ucrainei	81
Imagine 8. Activități Organizaționale întru Implementarea Proiectului	106

LISTA DE ABREVIATURI

AZE	Alianța pentru Zero Extincție
BBSEA	Programul de Ecologizare și Dezvoltare a Bazinului Mării Negre
BSC	Comisia Mării Negre
BSEC	Organizația de Cooperare Economică a Mării Negre
BSEC PERMIS	Secretariatul Internațional permanent al Organizației Cooperare Economică a Mării Negre
BSTDB	Banca pentru Comerț și Dezvoltare a Mării Negre
CMA	Agenda Maritimă Comună
CMU	Cabinetul de Miniștri al Ucrainei
CSO	Organizația Societății Civile
CZ	Zona de Țărm
EA	Evaluare Ecologică
EBRD	Banca Europeană pentru Reconstrucții și Dezvoltare
EC	Comisia Europeană
EEZ	Zone Economice Exclusive
EHS	Sănătatea și Securitatea Ecologică
EHSG	Instrucțiunile EHS ale Grupului Băncii Mondiale
EIA	Environmental Impact Assessment
EIB	Banca Europeană de Investiții
ESCP	Planul de Angajament Ecologic și Social
ESDD	Audit Ecologic și Social
ESF	Cadru Ecologic și Social
ESMF	Cadru de Gestionare Ecologică și Socială
ESMP	Planul de Gestionare Ecologică și Socială
ESS	Standarde ecologice și Sociale
EU	Uniunea Europeană
FAO	Organizația pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite
GBV	Violența bazată pe Gen
GDP	Produs Intern Brut
GEF	Fondul Global de Mediu
GFCM	Comisia Generală pentru Pescuit în Marea Mediterană
GHG	Gaze cu efect de Seră
GIIP	Bune Practici Internaționale în Industrie
GIS	Sisteme Informaționale Geografice
GM	Mecanism de Soluționare a Reclamațiilor
GN	Notă de recomandări a IFC
GNI	Venitul Național Brut
GVA	Valoarea Adăugată Brută
IBA	Zone Ornitologice Importante
IFC	Corporația Financiară Internațională
IPM	Gestionarea Integrată a Dăunătorilor
IUCN	Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii
IVM	Gestionarea Integrată a Vectorilor
KBA	Zone-cheie de biodiversitate

KPI	Indicatori cheie de Performanță
LC	Lucru/Condiții de lucru
LMP	Plan/Proceduri de Gestionare a Lucrului
MEA	Activități Economice Maritime
M&E	Monitorizare și Evaluare
MEEP	Ministerul Energeticii și Protecției Mediului al Ucrainei
MEPA	Ministerul Protecției Mediului și Agriculturii al Georgiei
MTR	Revizuire Intermediară
NBS	Soluții bazate pe Natură
NGO	Organizație Neguvernamentală
OHS	Sănătatea și Securitatea în Muncă
OIPs	Other Interested Parties Alte Părți Interesate
OP	Normă Operațională a Băncii Mondiale
PAD	Document de Evaluare a Proiectului
PAP	Populație/Persoană Afectată de Proiect
PDF	Fișă de Descriere a Proiectului
PDO	Obiectivul de dezvoltare a proiectului
PIU	Unitatea de implementare a proiectului
PPE	Echipament de Protecție Personală
PS	Standarde de Performanță ale IFC
RAP	Planul de Acțiune pentru Restabilire
RCA	Analiza Cauzei Fundamentale
RPF	Cadru Normativ de Restabilire
SEA	Evaluarea Strategică de Mediu
SEE	Expert Ecologic de Stat
SEF	Cadru de Implicare a Părților Interesate
SEP	Plan de Implicare a Părților Interesate
SESA	Evaluarea Strategică de Mediu și Socială
SMEs	Întreprinderi Mici și Mijlocii
SRIA	Agenda Strategică în domeniul de Cercetare și Inovare pentru Marea Neagră
ToR	Termeni de Referință
ToT	Formarea Instructorilor
UNDP	Program de Dezvoltare a Națiunilor Unite
USD	Dolari SUA
WB	Banca Mondială
WBG	Grupul Băncii Mondiale
WTTO	Consiliul Mondial al Turismului și Călătoriilor
WWTP	Stații de Epurare a Apelor Reziduale

REZUMAT

Marea Neagră are ieșire la oceane prin Marea Mediterană prin Strâmtoarea Istanbul, Canakkale (Dardanelles) și Gibraltar și la Marea Azov în nord-est prin Strâmtoarea Kerch și este vulnerabilă la presiunea exercitată de activitățile antropice terestre de statele costiere și cele non-costiere din bazinul său.

Resursele economice biologice, diversitatea speciilor și peisajelor și a valorilor estetice și recreative ale Mării Negre sunt în declin total, din cauza eutrofizării, poluării și pescuitului iresponsabil. În plus, schimbările climatice sunt susceptibile de a contribui la eroziunea, inundațiile și calitatea apei și a mediului. Cel mai semnificativ proces, care cauzează degradarea Mării Negre este eutrofizarea masivă de la azot și compuși fosforici, provenind în mare parte din surse agricole, locale și industriale. Evacuarea apelor reziduale și poluarea cu petrol, de asemenea, reprezintă o amenințare pentru sănătatea umană și, în unele cazuri, afectează dezvoltarea turismului durabil și a acvaculturii pe întreg teritoriul Mării Negre și zonele sale de coastă.

În era post-COVID, determinarea stării actuale și viitoare de mediu a Mării Negre va fi o provocare majoră pentru dezvoltarea durabilă atât a resurselor și teritoriilor de coastă, cât și a regiunii. În acest context, Banca Mondială și partenerii săi s-au angajat în planificarea unei abordări regionale pentru a răspunde acestei provocări și au formulat Proiectul Regional de Ecologizare și Dezvoltare a Bazinului Mării Negre (Proiectul) prin intermediul finanțării Fondului Global de Mediu (FGM).

Proiectul este una dintre inițiativele care sprijină Agenda Maritimă Comună (AMC) și cele șapte țări semnatare ale acesteia; Bulgaria, Georgia, Republica Moldova, România, Federația Rusă, Turcia și Ucraina. Proiectul a inclus activități pilot la nivel național în Georgia, Republica Moldova, Ucraina și Turcia. Proiectul este coordonat de Secretariatul Internațional Permanent al Organizației de Cooperare Economică a Mării Negre (OCEMN PERMIS).

Proiectul își propune să obțină un rezultat social și de mediu pozitiv prin consolidarea guvernantei în scopul îmbunătățirii stării de mediu a Mării Negre prin intermediul asigurării evaluării politicilor naționale și cadrelor juridice, elaborarea recomandărilor naționale de investiții pentru reducerea și gestionarea poluării, cadrul consolidat pentru dezvoltarea durabilă a resurselor și teritoriilor de coastă și îmbunătățirea dialogului regional.

Scopul Dezvoltării Proiectului

Scopul dezvoltării proiectului (SDP) este de a consolida instrumentele economice, tehnice și de comunicare pentru a promova colaborarea regională și implicarea sectorului privat pentru prevenirea poluării în Marea Neagră.

Componentele Proiectului

Proiectul include trei componente:

(i) Componenta 1: Aspectul economic de Investire în Prevenirea și Reducerea Poluării

Această componentă va aborda deficitul de cunoștințe economice în prevenirea și reducerea poluării printr-o analiză economică. Apoi, pornind de la activitatea analitică pregătită în cadrul Turning the Tide of Pollution (Întoarce Valul Poluării), vor fi elaborate recomandări de investiții pentru guvernele țărilor, care se concentrează pe proiectul Ecologizare și Dezvoltare a Bazinului Mării Negre al Fondului Global de Mediu (EDBMN FGM). În acest context, această componentă ar oferi o evaluare a politicii naționale actuale și a cadrului juridic, examinând respectarea reglementărilor/convențiilor regionale privind poluarea vizând gestionarea apei, agricultura, acvacultura, turismul și transport maritim. Acesta va oferi recomandări pentru reforme legislative și administrative la nivel național și municipal, în conformitate cu angajamentele regionale pentru o mai bună coordonare între agențiile sectoriale și pentru controlul poluării.

Eforturile de armonizare regională în cadrul politicii de poluare vor avea loc prin pregătirea proiectelor de planuri naționale de reducere și gestionare a poluării care sunt coerente cu cadrul politicilor regionale de poluare. Printr-o serie de reuniuni consultative cu dialoguri regionale, va fi pusă în discuție interpretarea unei agende comune privind poluarea și inițiativele fiecărei țări membre. În plus, această componentă va sprijini, de asemenea, adoptarea unor standarde durabile recunoscute la nivel internațional și regional pentru investiții între sectoare și va oferi oportunități de consolidare a capacității operatorilor de afaceri și oficialilor guvernamentali din țările Bazinului Mării Negre prin ateliere și seminarii web pentru a obține cunoștințe în sporirea gradului de pregătire pentru elaborarea proiectelor de investiții.

Există trei subcomponente propuse în cadrul Componentei 1:

- Subcomponenta 1.1: Strategie Națională și Cadru Instituțional
- Subcomponenta 1.2: Recomandări Naționale privind Investițiile, Schimbul de Cunoștințe și Dialogul Regional
- Subcomponenta 1.3: Standarde și Norme pentru Afaceri și Investiții Durabile

(ii) Componenta 2: Finanțarea Ecologică și Inovatoare

Această componentă va spori pregătirea atât a sectoarelor publice, cât și a celor private în cele patru țări, care se concentrează pe proiectul EDMN FGM și le va oferi acces la investiții financiare, inovații și tehnologii pentru reducerea și gestionarea poluării.

Această componentă va finanța și va promova inovația pentru a aborda problema eutrofizării Mării Negre, care va permite instituțiilor din sectorul public, partenerilor de dezvoltare și potențialilor investitori să identifice, verifice și să investească în soluții inovatoare.

Provocarea Eco-Inovare va fi organizată ca două provocări diferite, inclusiv o provocare la nivel regional care vizează conceptul și ideile timpurii și o etapă a provocărilor naționale consolidate în țările FGM din Marea Neagră pentru a sprijini implementarea pilot a conceptelor dovedite și a ideilor pilot prin acordarea de subvenții. Tema generală a provocărilor va fi deblocarea potențialului ecoinovației pentru a atenua impactul eutrofizării în Marea Neagră.

La provocarea națională de eco-inovare, tipul de eco-inovare ar putea varia în funcție de țară în funcție de contextul local. Pentru a avea un rezultat direct în reducerea și eliminarea poluării apei, proiectul se va potrivi cu o serie de inovații și inovatori prin această provocare. Înainte de apelul de participare, punctele focale ale proiectului EDBMN în țările FGM vor desemna o potențială Gazdă de inovație, care se confruntă cu problema eutrofizării. În calitate de Gazdă de inovație pot fi municipalitățile, entitățile industriale, comunitatea/cooperativă (cooperativele agricole/fermiere, etc.) care sunt dispuse să testeze ecoinovația. OCEMN va oferi instruire pentru consolidarea capacităților potențialei gazde de inovație pentru a înțelege procesul și pentru a pregăti propria lor descriere a problemei. Provocările vor selecta inovatorii care își vor concentra eforturile în promovarea inovațiilor sănătoase și durabile a Resurselor, care vizează în special soluționarea problemelor de poluare a apei. Întreprinderile ecologice selectate ar putea primi premii sau subvenții, în funcție de natura tipului de Provocare Ecoinovatoare.

Mai mult, un proiect potențial de investiții cu urgență, care nu suferă amânare, în scopul ecologizării Mării Negre va fi selectat în una din cele patru țări FGM din Bazinul Mării Negre pentru a sprijini pregătirea unei propuneri de proiecte mai concrete. Pregătirea are în vedere includerea dezvoltării diferitelor etape de pregătire a proiectului, cum ar fi studiile de fezabilitate, analiza economică și financiară și evaluarea rezultatului de mediu și social.

Există două subcomponente propuse în cadrul Componentei 2:

- Subcomponenta 2.1: Provocare privind Ecoinovarea
- Subcomponenta 2.2: Pregătire pentru Investiții

(iii) Componenta 3: Managementul de Proiect

Această componentă ar avea ca scop asigurarea eficienței proiectului prin stabilirea unui sistem satisfăcător de monitorizare și evaluare (M&E), precum și prin menținerea mecanismelor de participare și consultare a proiectului. Astfel, va sprijini OCEMN în implementarea și gestionarea generală a proiectului, cu privire la aspectele legate de garanțiile sociale și de mediu, monitorizare, raportare și evaluare, mecanisme de tratare a reclamațiilor, audituri financiare și achiziții, pentru a asigura implementarea cu succes a activităților din cadrul Proiect.

Agenția de Implementare

BSEC, în calitate de agenție de implementare, este responsabilă pentru coordonarea generală a proiectului prin intermediul Unității de implementare a proiectului BBSEA (BBSEA PIU/PIU). BBSEA PIU va fi gestionată de BSEC PERMIS și va constitui din managerul de

proiect BBSEA, coordonatorul de proiect, specialistul fiduciar, specialistul în achiziții publice, specialistul în mediu (inclusiv specialistul în OHS) și specialistul social, ofițerul de monitorizare și evaluare și personalul de sprijin din cadrul BSEC PERMIS.

Scopul și domeniul de aplicare a Cadrului de Management Social și de Mediu

Abordarea cadrului este selectată deoarece Proiectul va include o gamă largă de activități, dintre care majoritatea nu vor fi identificate până la începerea implementării. Scopul acestui cadru de management de mediu și social (ESMF) este de a se asigura că subvențiile/subproiectele identificate sunt evaluate corect din punct de vedere social și de mediu pentru a îndeplini Cadru de mediu și social al Băncii Mondiale (ESF) și Standardele sale aplicabile, precum și legislația națională a tuturor țărilor participante pentru atenuarea corespunzătoare a oricăror efecte reziduale și/sau inevitabile care pot apărea prin implementarea activităților din Componenta 2. ESMF prezintă o descriere generală a componentelor și subcomponentelor proiectului, a standardelor naționale și ale Băncii Mondiale, o scurtă descriere a stării/situației fundamentale ecologice și sociale a Mării Negre, abordare pentru examinare, evaluare și gestionare a riscurilor și efectelor negative, mecanisme de punere în aplicare, consultare și dezvăluire publică, necesități de asistență tehnică în ceea ce privește consolidarea capacităților.

Cadru Juridic, de Reglementare și Normativ al Țărilor cu Activități de Nivel Național

Acest proiect este una dintre inițiativele care susțin CMA și cele șapte țări semnatare ale acesteia. Deși Proiectul ar aduce beneficii tuturor țărilor din Bazinul Mării Negre prin schimbul de cunoștințe și crearea de standarde, activitatea la nivel național va avea loc numai în Georgia, Republica Moldova, Turcia și Ucraina, în conformitate cu decizia GEF în contextul actual.

Cadru Juridic și de Reglementare a Georgiei

Legislația privind protecția ecologică în Georgia a fost elaborată în conformitate cu Constituția, care garantează un cadru legal pentru protecția ecologică și accesul publicului la informațiile relevante. În ultimele decenii, Georgia a creat un cadru juridic și politic ferm pentru protecția ecologică, care încearcă să urmeze cele mai bune practici internaționale și prevede aplicarea unor mecanisme și standarde juridice pe scară largă, inclusiv evaluarea efectului negativ asupra mediului (EIA), instrumente economice, inspecție/monitorizarea și autorizația.

Cadru Juridic și de Reglementare a Republicii Moldova

Acordul de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora și Republica Moldova a fost semnat la 27 iunie 2014. În urma semnării acordului, țara s-a angajat să pună în aplicare legislația mediului relevantă a Uniunii Europene în sistemul său juridic național prin adoptarea sau modificarea legislației, reglementărilor și procedurilor naționale care vizează asocierea politică și integrarea economică cu UE. Legislația Republicii Moldova a fost în fază de armonizare cu *acquis-ul* UE și majoritatea legislației relevante a fost adoptată.

Cadru Juridic și de Reglementare a Turciei

Legea Mediului, care a fost ratificată în august 1983, este una dintre legislațiile principale privind mediul și protecția ecologică. Câteva acte legislative și decrete sunt puse în aplicare în temeiul Legii mediului. Turcia a fost în procesul de aderare la UE și, în acest context, legislația referitoare la mediu a Turciei a adoptat în mare parte *Acquis-ul* UE.

Regulamentul privind evaluarea efectului negativ asupra mediului definește procedurile și principiile administrative și tehnice care trebuie urmate pe tot parcursul procesului EIA. Atunci când este planificată o activitate (un Proiect), Dezvoltatorul Proiectului este responsabil pentru elaborarea unui raport de evaluare a efectului negativ asupra mediului (EIA) împreună cu multe alte autorizații necesare pentru realizarea Proiectului. Cu toate acestea, facilitățile fac obiectul elaborării unui Raport EIA în funcție de tipul facilității, capacitatea acesteia sau locația activității. Activitățile care fac obiectul dispozițiilor Regulamentului privind evaluarea efectului negativ asupra mediului sunt enumerate în Anexa I și Anexa II ale Regulamentului. Pentru activitățile din anexa I este necesar un raport EIA complet, iar proiectele respective trec prin procesul EIA complet. Pentru activitățile din anexa II, un Fișier de Descriere a Proiectului (PDF) este pregătit în conformitate cu schema dată în regulament și trebuie să se desfășoare procesul relevant.

Cadru Juridic și de Reglementare a Ucrainei

Cadrul legislativ și de reglementare ucrainean privind problemele de mediu, sociale, de sănătate și securitate în muncă (OHS) include convenții internaționale, legile Ucrainei, Decrete și Ordine ale Cabinetului de Miniștri din Ucraina (CMU), ordine ale ministerelor, diverse norme, proceduri, standarde și instrucțiuni. Există numeroase reguli interioare ale organelor guvernamentale (ministere, agenții de stat, inspecții de stat, servicii publice și alte organe guvernamentale centrale), care determină competențele organismului de stat relevant și procedurile de protecție ecologică, protecție socială, acces la informații etc.

Legea privind evaluarea efectului negativ asupra mediului (EIA) a intrat în vigoare în decembrie 2017. În plus, legislația secundară necesară pentru punerea în aplicare a legii EIA, de asemenea, a fost adoptată în decembrie 2017, inclusiv; Regulamentul privind criteriile pentru determinarea activității planificate, extinderea și modificarea acesteia, care nu fac obiectul EIA, Regulamentul privind procedura de desfășurare a discuțiilor publice în momentul elaborării EIA, Regulamentul privind procedura de transfer al documentației pentru prezentarea concluziei EIA și finanțarea EIA și Procedura de menținere a registrului unificat privind EIA.

Cadrul Ecologic și Social al Băncii Mondiale

Pe lângă legislația națională, acest ESMF a fost elaborat în conformitate cu cerințele ESF ale Băncii Mondiale. Banca clasifică toate proiectele într-una dintre cele patru categorii: risc înalt, risc substanțial, risc moderat sau risc redus. Clasificarea riscului a unui proiect este determinată prin luarea în considerare a aspectelor relevante, cum ar fi tipul, locația, sensibilitatea și amploarea proiectului; natura și amploarea riscurilor și efectelor negative ecologice și sociale potențiale; sensibilitatea mediului receptor; riscurile contextuale și capacitatea și angajamentul Debitorului de a gestiona riscurile și efectele negative ecologice

și sociale într-un mod coerent cu Standardele ecologice și sociale 10 (zece) (ESS), așa cum sunt descrise de ESF. Șase din cele zece ESS sunt considerate relevante în ceea ce privește domeniul de aplicare al Proiectului, care sunt după cum urmează:

- ESS1 Evaluarea și Gestionarea Riscurilor și Efectului Negativ Ecologic și Social;
- ESS2 Lucru și Condițiile de Lucru;
- ESS3 Utilizarea eficientă a Resurselor, Prevenirea și Gestionarea Poluării;
- ESS4 Sănătatea și Securitatea Societății;
- ESS6 Conservarea Biodiversității și Gestionarea Durabilă a Resurselor Naturale;
- ESS10 Implicarea Părților interesate și Dezvăluirea Informației.

ESS5 Achiziția de terenuri, restricțiile privind utilizarea terenurilor și relocarea involuntară nu sunt relevante pentru proiect. Deoarece proiectul nu va finanța activități care vor necesita achiziționarea de terenuri, restricționarea utilizării terenurilor și relocarea involuntară.

ESS7 Popoarele indigene / Comunitățile locale tradiționale slab deservite din punct de vedere istoric din Africa subsahariană nu sunt relevante pentru proiect, deoarece se anticipează că nu există grupuri indigene în zonele prevăzute ale proiectului care să îndeplinească definiția prevăzută în ESS7.

ESS8 Patrimoniul cultural nu este relevant pentru proiect. Niciuna dintre activitățile din cadrul proiectului nu se anticipează a avea efect negativ asupra patrimoniului cultural și astfel de activități din domeniul investițiilor nu vor fi eligibile pentru finanțare. Proiectele cu efect negativ asupra patrimoniului cultural vor fi examinate prin intermediul ESMF. Cu toate acestea, documentele de evaluare ecologică și socială specifice subproiectului vor include cel puțin proceduri de găsimă a șanselor, având în vedere riscul de descoperiri întâmplătoare în timpul lucrărilor de excavare.

ESS9 Intermediarii financiari nu sunt relevanți pentru acest proiect, deoarece nu implică un intermediar financiar.

Adițional WB ESS, au fost luate în considerare și normele operaționale aplicabile (OP) ale Băncii Mondiale, cum ar fi OP 7.50 (Proiecte pe căi navigabile internaționale) și OP 7.60 (Proiecte în zone de Controversă), în ceea ce privește relevanța lor în ceea ce privește proiectul scop. Trebuie remarcat faptul că Proiectul nu va avea nicio activitate care să declanșeze OP 7.50 și nu va avea loc nicio activitate într-o zonă de controversă, care să declanșeze OP 7.60.

Mai mult, în conformitate cu ESS-urile, Instrucțiunile Grupului BM privind Sănătatea și Securitatea Ecologică se vor aplica în Proiect. Aceste Instrucțiuni EHS constituie documente tehnice de referință, cu exemple generale și specifice industriei de bune practici internaționale în domeniul industriei (GIIP). Instrucțiunile generale EHS conțin informații privind problemele transversale de mediu, sănătate și siguranță (ocupaționale și comunitare) care pot fi aplicabile tuturor sectoarelor industriale. Aceste Instrucțiuni generale EHS sunt concepute pentru a fi utilizate împreună cu instrucțiunile EHS relevante din sectorul industrial, care oferă îndrumări utilizatorilor cu privire la problemele EHS din sectoare

industriale specifice. Instrucțiunile Sectorului Industrial aplicabil pentru acest proiect va depinde de tipul specific de subvenții / sub-proiecte, însă ar putea include următoarele:

- Instrucțiuni EHS pentru apă și canalizare,
- Instrucțiuni EHS pentru turism și dezvoltarea ospitalității
- Instrucțiuni EHS pentru facilitățile de gestionare a deșeurilor
- Instrucțiuni EHS pentru transportul maritim
- Instrucțiuni EHS pentru lucrării de exploatare a pădurilor
- Instrucțiuni EHS pentru producția anuală de culturi
- Instrucțiuni EHS pentru acvicultură
- Instrucțiuni EHS pentru producția de culturi perene
- Instrucțiuni EHS pentru procesarea peștilor

Condițiile de Bază

Marea Neagră se află între Europa și Asia, bazinul său este asimetric, iar râurile care se varsă în aceasta modelează diferitele condiții naturale ale celor două continente. Marea în sine are o suprafață totală de 423.000 km², în timp ce bazinul constituie o suprafață care acoperă 2,5 milioane km². Zona costieră a Mării Negre a țărilor înconjurătoare este practic o combinație de văi și lanțuri montane pe litoral.

Calitatea Apei și Apele Reziduale

Marea Neagră este caracterizată de ape sulfuroase de adâncime. Această zonă anoxică este separată de apele superioare oxicale printr-o zonă suboxică, unde concentrațiile atât de oxigen, cât și de sulfură sunt sub limite fiabile de detectare a metodei. În pofida acestei deficiențe naturale, Marea Neagră a servit bine omenirea prin aprovizionarea de resurse alimentare, în calitate de cadru natural pentru recreere și transport, precum și ca loc de depozitare a deșeurilor. Cantitatea mare de râuri naturale de fosfor și azot, substanțe nutritive esențiale pentru plantele marine și alge, a făcut întotdeauna Marea Neagră foarte fertilă. Printre cele mai grave probleme se numără nivelul ridicat de eutrofizare a nutrienților din surse terestre. Poluarea reprezentată de metale grele, petrol și alte substanțe nocive provoacă în mod direct efecte toxice asupra biotei. Particulele solide suspendate scad penetrarea razelor solare prin stratul de apă și astfel diminuează dezvoltarea biocenozelor bentice și a algelor pelagice și a altor organisme. Îngrășămintele minerale și organice provenite din câmpurile agricole stimulează înflorirea microflorei (eutrofizare).

Scurgerile râurilor, activitățile de extracție a petrolului și gazelor, depunerea atmosferică, deversările intenționate și accidentale de pe nave sunt principalele surse de poluare a apei. Fluxurile râurilor sunt poluate de agricultură, industrii, ape uzate comunale, transporturi și alte sectoare situate în bazin. Peste 300 de râuri care traversează Marea Neagră drenează aproape jumătate din Europa și părți semnificative ale Eurasiei. Principalele râuri sunt Dunărea, Nipru și Don, care sunt al doilea, al treilea și al patrulea râu european major.

Reziduurile Solide

Gestionarea deșeurilor solide este o preocupare majoră ecologică în statele din jurul Mării Negre. Aceste țări sunt, în principiu, țări în curs de dezvoltare care încearcă să își dezvolte economia și, în același timp, să gestioneze problemele ecologice. Principalele mijloace și infrastructura pentru gestionarea deșeurilor solide sunt depozitarea deșeurilor (către depozite sanitare și gropi sălbatice de gunoi).

În acest context, Georgia Costieră duce o lipsă severă de infrastructură de gestionare a deșeurilor solide. În prezent, nu există depozite de deșeuri sanitare standard în zona costieră a Georgiei. Depozitul de deșeuri situat la sud de Batumi (lângă gura râului Choroki) este cel mai dăunător pentru ecologia de coastă și pentru economie. Acest depozit de deșeuri funcționează în condiții sub-standard de zeci de ani și urmează să se închidă atunci când noul amplasament în prezent în construcție este finalizat. În Republica Moldova, o parte considerabilă a poluării mediului este din cauza siturilor de depozitare a deșeurilor. Mai puțin de 2% din deșeurile solide sunt reciclate, iar restul de 98% din toate deșeurile solide produse sfârșesc la siturile de depozitare, unde există 1.500 de depozite de deșeuri autorizate (din care 30% nu pot îndeplini standardele ecologice) și există aproximativ 3.000 de gropi de gunoi ilegale.

În Turcia, majoritatea deșeurilor solide domestice se îndreaptă către gropile sălbatice în zonele rurale. Înființarea și funcționarea depozitelor de deșeuri sanitare au crescut în ultimele decenii și a fost pusă în vigoare legislația și inițiativa strictă, cum ar fi politica privind zero deșeuri. Cu toate acestea, deversările deschise către peste 2000 de situri și deversările în apele de suprafață în diferite locuri, inclusiv în regiunea Mării Negre, sunt încă în desfășurare. În Ucraina, gestionarea deșeurilor este o problemă extremă în care deșeurile ajung în 6.700 de gropi și depozite de deșeuri. Depozitele de deșeuri solide municipale din Ucraina sunt, în principiu, în apropierea zonelor rurale, provocând deteriorarea stării ecotoxicologice a apelor naturale, a produselor agricole și a solului.

Ecologia și Biodiversitatea Regiunilor de utilizare intensă a Apei

Marea Neagră este un bazin aproape închis și alungit zonal, cu dimensiunea zonală de aproximativ 1.200 km. Este aproximativ o cincime din suprafața Mării Mediterane și are o interacțiune limitată cu Marea Egee prin sistemul strâmtorilor turcești. Principala sa caracteristică batimetrică este prezența unui raft îngust (în general mai puțin de 20 km) și a unei pante topografice abrupte (în general mai puțin de 30 km) în jurul bazinului interior adânc cu adâncimi maxime de 2.200 m.

Marea Neagră primește fluxuri de apă proaspătă în jurul bazinului, iar Dunărea, Nipru și Nistru se varsă în apele țărmlui nord-vestic. Dunărea fiind unul dintre cele mai mari râuri din Europa a introdus efecte semnificative asupra ecosistemului Mării Negre. Există multe zone recunoscute la nivel internațional cu o valoare înaltă a biodiversității (regiunii de utilizare intensă) în bazinul Mării Negre. Aceste regiunii de utilizare intensă includ; Zonele cheie de biodiversitate (KBA), zonele Ornitologice importante (IBA) și siturile Alianței pentru Zero Extincție (AZE). Numărul de KBA și IBA în legătură directă cu Marea Neagră sunt; 6 în Georgia, 15 în Turcia și 22 în Ucraina. Toate aceste situri sunt atât situri KBA, cât și situri

IBA, cu excepția unui sit în Ucraina, 4 situri în Georgia și 1 sit în Turcia. Nu există situri AZE în legătură directă cu Marea Neagră.

Conform IUCN, există 12 specii de pești amenințate în Marea Neagră. În plus, Anexa 2 (Lista provizorie a speciilor de importanță pentru Marea Neagră) a Protocolului privind biodiversitatea și conservarea peisajului Mării Negre (BSBLC) la Convenția privind protecția Mării Negre împotriva poluării enumeră 127 de specii.

Eventuale Riscuri și Efecte Sociale și Măsuri de Atenuare

ESMF identifică riscurile și efectul asupra mediului asociate cu activitățile subproiectului / subvențiilor care urmează să fie finanțate. Principalele riscuri și efecte ecologice și sociale țin de activitățile care urmează să fie finanțate în cadrul Subcomponentei 2.1 (Provocarea Eco-Inovării) a Proiectului. Această subcomponentă va include subvenții pentru inovare în combaterea poluării marine prin reducere și/sau funcționare, inclusiv tratarea poluării cu nutrienți, tratarea apelor reziduale urbane, depoluarea apei, reciclarea și reutilizarea apei. Riscurile și efectele negative asupra mediului și socialului ar fi în principal îngrijorătoare în ceea ce privește și în timpul activităților fizice care urmează să fie desfășurate în sfera subproiectelor. Aceste activități pot fi clasificate ca lucrări civile la scară mică (tip construcție/instalare) și îmbunătățiri la scară mică în practicile agricole (sisteme de irigații, utilizarea îngrășămintelor și dăunătorilor etc.), cu riscuri/efecte reduse.

Riscuri Ecologice și Măsuri de Atenuare

În timpul activităților de construcție (inclusiv activități de îmbunătățire agricolă) care vor fi efectuate pentru un subproiect, va exista mișcarea mașinilor/echipamentelor la locurile subproiectului. Implicarea mașinilor grele, a lucrărilor de excavare și nivelare ar provoca praf, gaze de eșapament și emisii de zgomot. Având în vedere că lucrările vor fi localizate și temporare pentru etapa de construcție, efectul asociat cu astfel de activități ar fi considerat ca fiind puțin semnificativ. Pentru a atenua efectul negativ; metodele de suprimare a prafului (de exemplu pulverizarea apei) vor fi aplicate la fața locului, vehiculele care vor fi utilizate în timpul transportării materialelor vor fi acoperite, vehiculele și echipamentele vor fi întreținute în mod regulat, se vor efectua controale ale gazelor de eșapament, activitățile de construcție în sau în apropierea zonelor rezidențiale să se desfășoare numai în timpul zilei.

În cazul în care situl subproiectului este aproape de o resursă de apă de suprafață și subterană, activitățile ar putea crea riscul contaminării resurselor de apă din cauza scurgerii de suprafață (sedimentele care ajung la sursa de apă și substanțe chimice - îngrășăminte, pesticide - contaminarea din câmpurile agricole) și apele uzate care vor fi generate pe amplasament. Efectele ar avea o semnificație redusă în ceea ce privește amploarea și întinderea spațială. Pentru a atenua efectul activităților subproiectului asupra resurselor de apă, se vor stabili măsuri corespunzătoare de control a eroziunii și sedimentelor. Orice apă reziduală menajeră care va fi generată va fi deversată într-un sistem de canalizare existent sau va fi colectată în fose septice impermeabile, fie tratată la fața locului.

În cazul oricărei săpături sau din cauza caracteristicilor fizice ale unui sit al subproiectului, solul excavat și situl pot fi expuse la eroziunea de apă și de vânt. Acest efect va avea o

semnificație redusă în ceea ce privește amploarea și a avut loc pentru o perioadă limitată de timp. Ar trebui stabilite măsuri corespunzătoare de control al eroziunii pe siturile din subproiect.

În funcție de caracteristicile unui subproiect, ar putea exista pierderi de arbori și alte specii de vegetație pentru fiecare subproiect, fie pentru a deschide drumul către căile de acces, fie pentru zona reală a proiectului. Aceste activități ar putea provoca, de asemenea, pierderea habitatelor faunei sălbatice. Orice habitate naturale recunoscute, zone umede și zone protejate din imediata apropiere a activității nu vor fi deteriorate sau exploatate. Va fi efectuat un sondaj și un inventar pentru arborii tăiați și arborii plantați în altă parte pentru compensare.

Deșeurile solide ar reprezenta un potențial risc ecologic, care apare ca urmare a abandonării gunoiului/materialelor reziduale (deșeuri menajere, de construcții, agricole și periculoase) pe situl din subproiect. Deșeurile care vor fi generate vor fi gestionate în conformitate cu ierarhia de gestionare a deșeurilor (prevenirea, reducerea, reutilizarea, reciclarea, recuperarea energiei, distrugerea). Căile și siturile de colectare și distrugere a deșeurilor vor fi identificate pentru toate tipurile majore de deșeuri preconizate de la toate activitățile.

Condiții de Lucru și Securitatea și Sănătatea în Muncă

Deoarece subvențiile vor acoperi lucrări civile/de instalare la scară mică, forța de muncă necesară va fi la fel de mică și, probabil, să fie atinsă la nivel local. Proiectul va încuraja ocuparea forței de muncă și achizițiile locale în ceea ce privește activitățile proiectului de subvenționare. Prin urmare, nu se așteaptă la un aflux de forță de muncă. Având în vedere numărul lucrătorilor din proiect și faptul că nu va exista un aflux de muncă, violența bazată pe gen și riscurile de exploatare și abuz sexual se anticipează a fi la nivel redus. În orice tip de subproiect care urmează să fie finanțat în cadrul acestui proiect; va avea loc o sesiune de sensibilizare cu privire la violența de gen; vor fi stabilite mecanisme de soluționare a reclamațiilor atât pentru comunități, cât și pentru lucrătorii din subproiect.

Pentru gestionarea riscurilor OHS asociate activităților subproiectului vor fi desemnate zone de depozitare a materialelor și deșeurilor; persoana (persoanele) cu certificare și experiență relevante vor fi desemnate responsabile de OHS la fața locului; echipamente de protecție personală corespunzătoare și instruirii generale și specifice privind OHS ce țin de locul de muncă vor fi desfășurate lucrătorilor; incidentele vor fi înregistrate, investigate și măsurile corective/preventive vor fi identificate după analiza cauzei fundamentale a incidentului; măsurile COVID-19 vor fi puse în aplicare pe siturile subproiectului, cu respectarea prevederilor autorităților naționale de sănătate și ale WHO, va fi implementat un studiu de evaluare a riscului care acoperă COVID-19 pentru toate lucrările care urmează să fie efectuate și planuri/proceduri de intervenție de urgență specifice locului. vor fi elaborate și implementate.

Riscuri și Efecte Sociale și Măsuri de Atenuare

Proiectul va avea ca rezultat efecte sociale pozitive printr-o guvernare consolidată pentru îmbunătățirea stării ecologice a Mării Negre. Pentru implementarea cu succes a proiectului, intervenția comunităților și a părților interesate va fi asigurată într-un mod structurat. Se vor

dezvolta și implementa planuri specifice de implicare a părților interesate (SEP), precum și SEP-uri specifice subproiectului pentru proiecte de subvenționare care descriu părțile interesate locale și naționale, precum și metodele de implicare și cadența.

Două potențiale riscuri sociale sunt identificate în ceea ce privește proiectul de finanțare:

- Percepția comunităților că subvențiile/sub-proiectele pot avea un efect negativ asupra mijloacelor de trai ale acestora.
- Rezistența din partea comunităților de a participa la proiecte de subvenționare, care necesită aplicarea unor tehnici noi/inovatoare în agricultură, pescuit, turism etc.

Aceste riscuri vor fi atenuate prin dezvoltarea și implementarea SEP simplificate pentru proiectele de subvenționare; menținerea unui angajament timpuriu, în timp util și activ al părților interesate locale, în special al potențialelor comunități afectate, pentru a-și asculta și aborda preocupările; introducerea mecanismului de soluționare a reclamațiilor și implicarea comunităților și a părților interesate locale în activitățile de monitorizare.

Subproiectele care vor fi finanțate pot avea efecte asupra sănătății, siguranței și securității comunității, cum ar fi accidente și rănilor provocate de trafic; riscul de răspândire a bolilor transmisibile, cum ar fi COVID-19; deteriorarea potențială a infrastructurii existente și întreruperea serviciilor; amenințarea pentru cultura comunitară, siguranța și securitatea asociate prezenței lucrătorilor și oportunităților de afaceri și perturbarea tiparelor de viață cotidiene. Pentru a atenua efectul negativ asupra sănătății, siguranței și securității comunității, sursele subproiectului vor fi îngrădite corespunzător; traficul ce ține de subproiecte va fi reglementat; toate măsurile de protecție vor fi luate în ceea ce privește COVID-19 și astfel de boli transmisibile și toate activitățile vor fi începute după obținerea autorizațiilor / licențelor / acordurilor relevante.

Procesul de Implementare a ESMF

Procesul de implementare a acestui ESMF va include următorii pași care trebuie întreprinși de BSEC PIU:

- **Examinarea:** procesul ESMF începe cu examinarea ecologică și socială al cererilor de subvenții (adică subproiecte). Procesul de examinare va determina dacă cererea de subvenție (subproiectul propus) este eligibilă pentru finanțare în baza Listei de Excludere (Lista de Excludere WBG este prezentată în Anexa 1) și, dacă este eligibilă, dacă este necesar un Plan de gestionare ecologică și socială (ESMP) specific proiectului. PIU va examina cererile de subvenție/subproiectele propuse, în consultare cu Banca Mondială, utilizând lista de verificare prezentată în Anexa 2, pentru a determina orice potențial efect negativ și nivelul de risc ecologic și social al subproiectelor. Banca Mondială va analiza cel puțin primele trei proiecte de examinare și ESMP și nu va prezenta nicio obiecție. Următoarele procese de examinare și revizuirii ale ESMP vor fi efectuate de către PIU. Rezultatul procesului de examinare este de a clasifica sub-proiectul în funcție de riscurile sale ecologice și sociale în conformitate cu clasificarea riscurilor ecologice și sociale ale BM (categorizarea proiectului Băncii Mondiale este prezentată în Anexa 3). Activitățile cu

risc moderat și cu risc redus vor fi eligibile pentru evaluare și finanțare în cadrul provocării pentru ecoinovație.

- **Evaluarea Efectelor Ecologice și Sociale:** pentru subproiecte ale categoriei de risc moderat, un ESMP specific sitului va fi dezvoltat în conformitate cu ESS-urile Băncii Mondiale și structura orientativă prezentată în Anexa 4. Pentru subproiectele din Categoria Riscurilor Reduse, în continuare evaluarea ecologică și socială (în urma examinării) nu va fi necesară și lista de verificare ESMP prezentată în Anexa 5 la ESMF va fi utilizată pentru acele subproiecte. Subproiectele care trebuie să treacă prin procesul național EIA nu vor fi eligibile pentru finanțare înainte ca procesul național EIA să fie finalizat.
- **Consultații și Dezvăluiri Publice:** Documentele SEP și ESMP-urile specifice subproiectului vor fi dezvăluite publicului. Activitățile de consultare publică și divulgarea informației vor fi, de asemenea, descrise în SEP-uri specifice fiecărei țări și vor fi desfășurate corespunzător. Dezvăluirea și procesele de consultare se vor desfășura în timp util și transparent, acceptabil pentru BM și în conformitate cu SEP, având în vedere orice restricție guvernamentală privind pandemia COVID19. Proiectele de documente ESMP vor fi dezvăluite înainte de consultări și după primirea feedback-ului părților interesate, acestea vor fi finalizate și dezvăluite în țară. Înainte de aprobarea subproiectului (de către Banca Mondială), PIU va transmite versiunile în limba engleză ale documentelor ESMP finale către Banca Mondială. Momentul și metodele de implicare cu părțile interesate de-a lungul ciclului de Implementarea al proiectului sunt descrise în SEP, iar activitățile de consultare publică specifice fiecărei țări vor fi desfășurate conform SEP specifice fiecărei țări care urmează să fie elaborate. Înregistrările întâlnirilor și consultările cu părțile interesate vor fi păstrate.
- **Monitorizare și Supraveghere:** Contractanții de la sit vor fi monitorizați continuu de către beneficiarul subvenției, în calitate de proprietar al subproiectului fiind finanțat prin Proiect (Subcomponenta 2.1 Provocare privind Ecoinovarea). În acest sens, beneficiarul subvenției se va asigura că lista de verificare ESMP sau ESMP este implementată pe sit. PIU va efectua supravegherea regulată a subvențiilor / subproiectelor pentru a se asigura că ESMP-urile, SEP-urile și LMP sunt puse în aplicare, iar mecanismele de soluționare a reclamațiilor (GM) sunt accesibile și funcționale.
- **Procedura de Gestionare a Muncii (LMP):** Procedura de gestionare a muncii a fost pregătită și va fi aplicată pentru toți lucrătorii proiectului, inclusiv pentru beneficiarii de subvenții / beneficiari. LMP acoperă drepturile lucrătorilor și descrie (i) termenii și condițiile de angajare; (ii) prezentarea generală a principalelor riscuri potențiale de lucru (dacă există); (iii) prezentarea generală a legislației muncii din Georgia, Republica Moldova, Turcia și Ucraina; și (iv) mecanismul de soluționare a reclamațiilor disponibil tuturor lucrătorilor.

Activități Organizaționale pentru Implementarea Măsurilor de Gestionare Ecologică și Socială

BSEC PERMIS/BBSEA PIU va fi responsabil pentru coordonarea generală și va interveni, printre altele, la pregătirea planurilor anuale de operare și va pregăti rapoarte de

supraveghere și alte rapoarte, așa cum este cerut de către GEF și Banca Mondială. PIU va fi în coordonare cu fiecare punct focal național GEF pentru executarea activităților la nivel național în Georgia, Republica Moldova, Turcia și Ucraina. Agențiile naționale includ următoarele:

- Ministerul Protecției Mediului și Agriculturii din Georgia
- Ministerul Mediului din Republica Moldova
- Ministerul Mediului și Urbanizării și Ministerul Agriculturii și Silviculturii din Turcia
- Ministerul Energeticii și Protecției Mediului din Ucraina

Agențiile naționale vor oferi instrucțiuni tehnice pentru implementarea generală a proiectului, luând în considerare sprijinul PIU.

BBSEA PIU

BBSEA PIU va include cel puțin un specialist în mediu (și OHS) și un specialist social cu calificare și abilități relevante în cadrul proiectului pentru coordonarea implementării ESMF.

Puncte Focale Naționale ale GEF

UIP BBSEA va încheia acorduri de punere în aplicare cu fiecare punct focal național al GEF pentru executarea activităților la nivel național în Georgia, Republica Moldova, Turcia și Ucraina. Agențiile naționale includ Ministerul Protecției Mediului și Agriculturii din Georgia, Ministerul Mediului din Republica Moldova, Ministerul Mediului și Urbanismului și Ministerul Agriculturii și Silviculturii din Turcia și Ministerul Energeticii și Protecției Mediului din Ucraina. Aceste agenții naționale vor oferi instrucțiune tehnică pentru implementarea generală a proiectului în sprijinul PIU. În plus, acestea vor nominaliza o potențială Gazdă a Inovării, care se confruntă cu problema eutrofizării. În calitate de gazdă a inovării pot fi municipalități, entități industriale, comunități/cooperative (de exemplu, cooperative agricole/agricole etc.) care sunt dispuse să testeze ecoinovarea. Gazda inovației și câștigătorii subvențiilor (beneficiarii subvențiilor) vor beneficia de cursuri de formare pentru consolidarea capacităților, inclusiv mentorat din partea experților în afaceri, pentru a consolida ideile, a le extinde creșterea și a permite succesul unui ecosistem de afaceri durabil, WB ESS and the ESMF, precum și a bunelor practici internaționale în ceea ce privește Instrucțiunile EHS ale WBG, inclusiv gestionarea daunătorilor (prevăzute în Anexa 6 al ESMF).

Beneficiarii de Subvenții

Câștigătorii subvențiilor (beneficiarii subvențiilor) vor fi responsabili să obțină orice aprobări și permise naționale pentru implementarea sub-proiectelor lor. Beneficiarii vor elabora și vor implementa ESMP (pentru subproiecte de categorie cu risc moderat) și SEP specific sau simplificat pentru fiecare țară sau vor folosi lista de verificare ESMP prezentată în ESMF pentru a elabora și aplica ESS relevante și cerința de reglementare națională. Măsurile de atenuare definite de ESMP sau Lista de verificare ESMP și activitățile de monitorizare vor fi angajamente și trebuie implementate cu succes pe sit de către beneficiarii de subvenții, care sunt, de asemenea, direct responsabili de îndeplinirea acestor angajamente de către contractanți și alte părți terțe angajate în subproiect.

Monitorizare și Raportare

Monitorizarea socială și de mediu începe de la faza de construcție a sub-proiectelor și continuă prin faza de operare, verificând implementarea măsurilor de atenuare relevante și evaluând eficacitatea acestora, permițând astfel BBSEA PIU și BM să ia măsuri atunci când este necesar.

În acest context, beneficiarul subvenției, în calitate de proprietar al subproiectului finanțat prin Provocare privind Ecoinovăția, este prima parte responsabilă pentru monitorizarea oricăror activități de atenuare/gestionare (și eficacitatea acestora) pe sit în perioada lucrărilor de construcție și exploatare. Beneficiarii subvenției vor monitoriza continuu efectul ecologic și social și măsurile asociate de atenuare/gestionare a activităților subproiectului pe sit, prin experți/consultanți ecologici și sociali desemnați, și vor raporta lunar PIU cu privire la implementarea măsurilor de gestionare ecologică și socială.

Specialiștii de mediu și sociali ai PIU vor monitoriza și supraveghea subproiectele privind implementarea măsurilor de gestionare ecologică și socială. PIU va raporta progresele către Banca Mondială bi-anual în ceea ce privește în ceea ce privește conformitatea ecologică și socială și semestrial pentru progresul general al subproiectului.

Implicarea Părților interesate, Consultații și Dezvăluiri Publice, Mecanism de Soluționare a Reclamațiilor

Părțile interesate directe includ Ministerul Protecției Mediului și Agriculturii din Georgia, Ministerul Mediului din Republica Moldova, Ministerul Mediului și Urbanizării și Ministerul Agriculturii și Silviculturii din Turcia și Ministerul Energiei și Protecției Mediului în Ucraina, municipalitățile locale din bazinul Mării Negre din țările beneficiare, asociațiile de afaceri locale în agricultură, acvacultură, turism și transport maritim, ONG-urile locale și SME vor fi implicate în activitățile finanțate prin Subvenții și comunitățile locale. Organizațiile regionale care lucrează în domeniul pescuitului, instituțiile academice și de cercetare privind poluarea marină, organizațiile financiare/de investiții ar fi printre părțile interesate ale proiectului. SEP a fost pregătit subliniind o abordare pentru analiza și cartografierea părților interesate la nivel național și local și pentru divulgarea și strategia de consultare pentru planurile specifice de implicare a părților interesate.

Conceptul pentru proiectul propus a fost prezentat la reuniunile naționale de consultare, care au avut loc practic. În perioada februarie - mai 2021, au avut loc consultări naționale în Georgia, Republica Moldova, Turcia, Ucraina, România și Bulgaria. Întâlnirile au fost anunțate pe pagina de evenimente a Băncii Mondiale și organizate prin Facebook și Zoom, unde traducerea a fost oferită în limbile oficiale ale țărilor. Peste 130 de părți interesate din ministere, autorități locale, cadre universitare, sectorul privat, ONG-uri și organizații internaționale au participat la întâlniri.

Mecanismul de plângere va fi introdus tuturor părților interesate, inclusiv câștigătorilor/beneficiarilor de subvenții, contractanților și altor părți interesate ale sub-proiectelor de subvenționare, care vizează identificarea problemelor și preocupărilor cât mai curând posibil pentru a le aborda în timp util și proactiv, pentru a îmbunătăți continuu performanța proiectului și să demonstreze angajamentul proiectului față de implicarea

semnificativă a părților interesate și respectul pentru opiniile și preocupările părților interesate.

1. INTRODUCERE

1.1. Istoric și Context

Marea Neagră este un bazin aproape închis și alungit zonal, care are o interacțiune limitată cu Marea Egee prin sistemul strâmtorilor turcești. Marea Neagră este mărginită de Bulgaria, Georgia, România, Rusia, Turcia și Ucraina. Un număr de râuri majore se varsă în Marea Neagră; precum Dunărea, Nipru, Don, Rioni, Kodori și Inguri Chorokhi, Kizilirmak, Yesilirmak, Sakarya, Bugul de Sud și Nistru, care drenează bazinele hidrografice ale unor țări non-frontiere în Marea Neagră.

Calitatea mediului înconjurător al Mării Negre a scăzut semnificativ. Schimbările climatice este posibil să vor exacerbeze eroziunea, inundațiile și calitatea mediului înconjurător al Mării Negre. Cel mai semnificativ proces care a provocat degradarea Mării Negre a fost eutrofizarea masivă de către compuși de azot și fosfor, provenind în mare parte din surse agricole, interne și industriale. Evacuarea apelor reziduale și poluarea cu petrol reprezintă o amenințare pentru sănătatea umană și, în unele cazuri, împiedică dezvoltarea turismului durabil și a acvaculturii.

Abordarea problemelor de poluare va continua să fie o provocare majoră pentru dezvoltarea durabilă a Mării Negre în perioada post-COVID. Prevenirea și reducerea poluării apei sunt importante pentru sănătatea umană și pentru habitate naturale mai sănătoase. În acest context, Banca Mondială și partenerii săi s-au angajat în planificarea unei abordări regionale pentru a răspunde provocării poluării și au formulat Proiectul regional Blueing the Black Sea (BBSEA) (în continuare Proiectul BBSEA sau Proiectul) prin GEF (Fondul Global de Mediu) finanțare.

Proiectul BBSEA este una dintre inițiativele care susțin Agenda maritimă comună (CMA) și cele șapte țări semnatare ale acesteia: Bulgaria, Georgia, Republica Moldova, România, Federația Rusă, Turcia și Ucraina. Harta Mării Negre și a țărilor CMA poate fi văzută în Figura 1 de mai jos. Proiectul BBSEA a inclus, de asemenea, activități pilot la nivel național în Georgia, Republica Moldova, Ucraina și Turcia. Proiectul (devenind un program regional coerent, care vizează atât activități regionale, cât și la nivel de țară) este coordonat de Secretariatul Internațional Permanent al Organizației de Cooperare Economică a Mării Negre (BSEC PERMIS).

Aproape toate activitățile din sfera de aplicare a proiectului vor avea ca rezultat efecte pozitive asupra mediului și sociale, prin consolidarea guvernancei pentru îmbunătățirea stării ecologice a Mării Negre prin efectuarea de evaluări ale politicilor și cadrelor legale naționale, elaborarea recomandărilor naționale de investiții pentru reducerea poluării și gestionare, consolidarea cadrului pentru economia albastră și consolidarea dialogului regional. Activitățile de politică și dezvoltare a capacității vor avea ca rezultat efecte indirecte pozitive, precum conservarea speciilor acvatice, utilizarea îmbunătățită a apei și calitatea apelor uzate tratate, reducerea poluării solului.



Imagine 1. Harta Mării Negre și Țările din cadrul CMA

Componenta investițională a proiectului va include subvenții pentru inovare în domeniul afacerilor ecologice în combaterea poluării marine prin reducere și/sau prevenirea și pregătirea investițiilor prin studii de fezabilitate. Această componentă a proiectului ar putea provoca efecte potențiale, cum ar fi generarea de deșeuri și riscurile potențiale de gestionare, utilizarea energiei, zgomotul, emisiile de praf și riscurile potențiale de sănătate și siguranță în muncă (OHS), care ar fi temporare și reversibile, de o amploare redusă și specifice sitului, care poate fi ușor atenuat prin bune practici de gestionare.

- Proiectul va respecta cerințele Cadrelor ecologice și Sociale (ESF) ale Băncii Mondiale și ale cerințelor GEF. În acest context, pentru ca planurile naționale de investiții să fie dezvoltate în domeniul de aplicare al Proiectului (Componenta 1), studiile strategice de evaluare ecologică și socială (SESA) vor fi efectuate în conformitate cu termenii de referință (ToR) SESA elaborat ca un document separat. Subvențiile pentru ecoinovare în cadrul componentei de investiții sunt acoperite de acest Cadru de Gestionare ecologică și Socială (ESMF) pentru gestionarea riscurilor și efectelor asociate, potențial cunoscute și ușor de gestionat. Standardele Ecologice și Sociale Băncii Mondiale vor fi respectate în evaluarea și gestionarea riscurilor și a Efectelor și Instrucțiunile Generale privind Sănătatea și Securitatea Mediului (EHS) ale Grupului Băncii Mondiale (WBG), precum și Instrucțiunile WBG EHS specifice industriei vor fi luate în considerare, acolo unde este necesar.

1.2. Scopul și domeniul de aplicare a ESMF

Scopul general al ESMF este de a evita, minimiza sau atenua, potențialele efecte negative ecologice și sociale aferent, cauzate de implementarea Proiectului BBSEA. Abordarea Cadrului este aleasă, deoarece Proiectul va include o gamă largă de activități, dintre care majoritatea nu vor fi identificate până la începerea implementării. Cadrul asigură că subvențiile/subproiectele identificate sunt evaluate corect din punct de vedere ecologic și social pentru a îndeplini Cadrul Ecologic și Social al Băncii Mondiale (ESF) și Standardele aplicabile ale acestuia, precum și legislația națională a tuturor țărilor participante pentru o atenuare adecvată a oricăror efecte reziduale și / sau inevitabile.

ESMF servește ca instrument pentru; examinarea subproiectelor/activităților privind riscurile și efectului ecologic și social și alegerea instrumentelor de evaluare relevante; identificarea și evaluarea potențialelor riscuri și efecte ecologice și sociale ale sub-proiectelor; dezvoltarea de planuri de gestionare ecologică și socială (ESMP) specifice site-ului care vor rezuma măsurile de atenuare necesare pentru a minimiza sau preveni riscurile identificate și pentru a oferi îndrumări privind monitorizarea și raportarea de mediu și socială.

ESMF formează domeniul de aplicare al abordării globale de gestionare ecologică și socială care va fi adoptat pentru identificarea și abordarea potențialelor efecte ecologice și sociale ale proiectului. În general, ESMF acoperă următoarele:

- Măsuri și planuri de reducere, atenuare și/sau gestionare a riscurilor și efectelor adverse, precum și examinarea activităților proiectului în ceea ce privește potențialele riscuri ecologice și sociale și asigurarea faptului că acestea sunt abordate în mod sistematic în etapa sub-proiectului.
- Procedee de examinare, revizuire, aprobare și implementare a activităților.
- Activități organizaționale, responsabilități și consolidarea capacităților necesare pentru implementarea cu succes a prevederilor ESMF.
- Mecanisme de consultare publică și dezvăluire a documentelor proiectului, precum și rezumarea angajamentului părților interesate și a mecanismului de Soluționare a reclamațiilor, care sunt detaliate în cadrul independent de implicare a părților interesate (SEP) și Procedurile de Gestionare a Muncii (LMP) independente pentru riscurile de muncă, asociate cu activitățile Proiectului.

ESMF va servi drept instrument pentru Cooperarea Economică a Mării Negre (BSEC) pentru a identifica, atenua și gestiona potențialele riscuri și efecte ecologice și sociale, care pot apărea prin implementarea activităților din Componenta 2 „Finanțare ecologică și inovatoare” a proiectului BBSEA. Instrumentul ESMF se aliniază cerințelor Cadrului Ecologic și Social (ESF) al Băncii Mondiale (BM), care include Standardele Ecologice și Sociale (ESS); precum și Instrucțiunile privind Mediul, Sănătatea și Securitatea (EHS) ale Grupului BM și alte standarde aferente.

Acest ESMF include o descriere generală a Componentelor Proiectului BBSEA, Standardele proiectului (incluzând o prezentare generală a legislației relevante din Georgia, Republica Moldova, Turcia și Ucraina ca țări partenere și standardele Băncii Mondiale), o scurtă prezentare generală a valorii inițiale/stării Mării Negre, abordare pentru examinare evaluare și gestionare a riscurilor și efectelor, activități de implementare, consultare și

divulgare publică și necesități de asistență tehnică în ceea ce privește consolidarea capacităților.

2. DESCRIEREA PROIECTULUI

Regiunea Mării Negre poate fi descrisă ca o expresie a rețelelor cu mai multe fațete. Zona mai largă a Mării Negre include o populație de 332 de milioane de oameni. Statele de litoral ale regiunii sunt; Bulgaria, Georgia, România, Rusia, Turcia și Ucraina și statele adiacente sunt; Armenia, Azerbaidjan, Grecia, Republica Moldova. Marea Neagră este conectată la Marea Egee și Marea Mediterană. Fluviul Dunărea, cel mai mare și mai important râu al Europei, Nipru și Don, al treilea și al patrulea cel mai mare râu al continentului, se varsă în Marea Neagră.

Țările și-au unit forțele pentru a face progrese către sustenabilitatea Mării Negre. La 21 mai 2019, miniștri și vice-miniștri din Bulgaria, Georgia, Republica Moldova, România, Federația Rusă, Turcia și Ucraina s-au întâlnit la București pentru a aproba Agenda Maritimă Comună (CMA) pentru Marea Neagră. În sprijinul CMA, Banca Mondială lansează Programul de Ecologizare și Dezvoltare a Bazinului Mării Negre pentru a cataliza investițiile în economia albastră pentru Marea Neagră. Programul BBSEA are o componentă de investiții și o componentă analitică, iar pasul inițial este axat pe reducerea poluării în Marea Neagră. Sunt luate în considerare două instrumente pentru realizarea primilor pași către dezvoltarea Programului: (i) Transformarea Valului Poluării este o lucrare analitică regională finanțată de fondul de multi-donatori PROBLUE și este executată de Banca Mondială și (ii) Proiectul BBSEA este finanțat printr-o subvenție a Fondului Global de Mediu (GEF) în cadrul Ferestrei Internaționale pentru Apă. Deși Proiectul propus ar beneficia toate țările Mării Negre prin schimbul de cunoștințe și elaborarea standardelor, activitatea la nivel național va avea loc doar în 4 țări: Georgia, Republica Moldova, Turcia și Ucraina, în conformitate cu decizia GEF.

Abordarea problemelor de poluare este o provocare majoră pentru dezvoltarea durabilă a Mării Negre într-o eră post-COVID. Prevenirea și reducerea poluării apei sunt importante pentru sănătatea publică și pentru habitate naturale mai sănătoase. Proiectul va identifica modele și practici inovatoare de finanțare și de afaceri care reduc degradarea resurselor costiere și marine, oferind dovezi puternice pentru abordări eficiente ale economiei albastre a gestionării maritime, susținând o economie în sprijinul restaurării și protecției ecosistemelor marine.

2.1. Scopul Dezvoltării Proiectului

Scopul dezvoltării proiectului (PDO) este de a consolida capacitatea și pregătirea guvernelor și a sectorului privat din țările participante pentru a întreprinde acțiuni de reducere a poluării în Marea Neagră. În acest context, indicatorii PDO sunt după cum urmează:

- Agențiile care iau măsuri pentru a reduce sau preveni poluarea în Marea Neagră ca urmare a proiectului (agențiile pot fi la nivel regional sau național)
- Standarde de afaceri durabile și instruiți pentru controlul și prevenirea poluării adoptate (în sectoarele cheie de către agențiile/instituțiile regionale sau naționale)
- Inovații promovate prin Provocarea Ecoinovației la nivel regional și național

În acest context, rezultatele așteptate sunt următoarele:

- Etapa 1
 - Conștientizare sporită a instituțiilor relevante cu privire la costurile și consecințele inacțiunii și oportunitățile de acțiune
 - Crearea unui mediu legal și instituțional pentru acțiuni armonizate pentru reducerea poluării cu nutrienți în Marea Neagră
 - Pregătirea sporită a țărilor participante pentru a întreprinde investiții cu efect sporit pentru a reduce poluarea cu nutrienți
 - Capacitate îmbunătățită și consolidată a sectorului privat de a-și ajusta/schimba operațiunile pentru a reduce poluarea
 - Inovații dezvoltate și impulsul creat pentru a lua măsuri de reducere a poluării

- Etapa 2
 - Politici adoptate și implementate
 - Recomandări de investiții aprobate și bugetate
 - Fermierii, industriile, municipalitățile și SME schimbă operațiunile și practicile pentru a reduce poluarea
 - Investiții suplimentare efectuate pentru reducerea poluării
 - Efectul demonstrativ al acțiunilor pe care cetățenii particulari le pot întreprinde pentru a reduce poluarea

Rezultatele globale pe termen lung sunt îmbunătățirea sănătății mediului în Marea Neagră și creșterea beneficiilor sociale și economice pentru populația care trăiește în regiune.

2.2. Componenta Proiectului 1 – Aspectul Economic de Investire în Prevenirea și Reducerea Poluării

O bună politică și cadre instituționale la nivel național și regional sunt o bază indispensabilă pentru dezvoltarea în continuare a economiei albastre în regiune. În ciuda politicilor și guvernantei existente, creșterea activităților economice și a cererii de energie în regiunea Mării Negre va duce în continuare la o deteriorare a calității apei în Marea Neagră. Această componentă va aborda deficitul de cunoștințe economice în prevenirea și reducerea poluării printr-o analiză economică. Apoi, bazându-se pe munca analitică pregătită în cadrul Turning the Tide of Pollution, această componentă va elabora recomandări de investiții către guvernele țărilor din cadrul proiectului BBSEA GEF. În acest context, eforturile de armonizare regională în cadrul politicii de poluare vor avea loc prin pregătirea proiectelor de planuri naționale de reducere și gestionare a poluării care sunt coerente cu cadrul politicilor regionale de poluare.

2.2.1. Subcomponenta 1.1 Strategie Națională și Cadru Instituțional

Proiectul se va baza pe investițiile naționale în curs și planificate pentru dezvoltarea rurală, tratarea apelor uzate și gestionarea bazinelor râurilor și a zonei costiere, precum și a reformelor instituționale actuale care pot prezenta noi oportunități pentru o coordonare îmbunătățită. Această subcomponentă ar oferi o evaluare a politicii naționale actuale și a cadrului legal, examinând conformitatea cu reglementările/convențiile regionale privind poluarea legată de gestionarea apei, agricultură, acvacultură, turism și transport maritim.

Acesta va oferi recomandări pentru reforme legislative și administrative la nivel național și municipal, în conformitate cu angajamentele regionale pentru o mai bună coordonare între agențiile sectoriale și pentru controlul poluării. Analiza la nivel național va avea loc în țările axate pe proiectul BBSEA GEF și o sinteză regională va fi împărtășită cu toate cele șapte țări CMA.

2.2.2. Subcomponenta 1.2 Recomandări Naționale privind Investițiile, Schimbul de Cunoștințe și Dialogul Regional

Componenta va include dezvoltarea de recomandări naționale de investiții pentru reducerea și gestionarea poluării în cele patru țări axate pe proiectul BBSEA GEF printr-un dialog stabilit cu țările și cu părțile interesate regionale cheie, în conformitate cu cadrele regionale relevante și instrumentele internaționale. Planul va sprijini identificarea potențialelor planuri de investiții în infrastructură la punctele fierbinți de poluare, cu conceptul de investiții și foaia de parcurs de investiții cu date de bază, obiective și mecanism de monitorizare. Această componentă ar facilita, de asemenea, dialogul regional cu o cooperare regională consolidată între Comisia Mării Negre (BSC), BSEC, GFCM și ar spori performanța BSEC (finanțarea activităților și participarea). Recomandările naționale de investiții vor fi realizate în cele patru țări axate pe proiectul BBSEA GEF, în timp ce schimbul de cunoștințe și dialogul regional vor aduce beneficii tuturor celor șapte țări CMA.

2.2.3. Subcomponenta 1.3 Standarde și Norme pentru Afaceri și Investiții Durabile

Standardele de afaceri și investiții durabile în sectoare cheie, cum ar fi agricultura, acvacultura, turismul, transportul maritim și gestionarea apei, vor fi menționate și adoptate pe baza celor mai bune practici internaționale și regionale. Pentru investiții durabile, regulamentul UE privind taxonomia finanțelor durabile a intrat în vigoare în 2020. Taxonomia oferă criteriile de finanțare durabilă pentru obiectivele de mediu, inclusiv conservarea resurselor de apă și marine și reducerea poluării. Taxonomia va fi un reper eficient pentru finanțarea investițiilor pentru poluarea apei în Marea Neagră.

Criteriile de Plajă cu Steag Albastru, este un potențial candidat standard, care este deja adoptat și certificat pentru unele plaje din Turcia pentru a promova întreținerea plajelor în scopul menținerii siturilor de atracție turistică curate. În ceea ce privește tratarea apei, într-un efort de armonizare a controlului poluării apei în regiune, standardele de performanță ale epurării apelor reziduale din regiune și țări precum UE, Australia, SUA, Japonia pot fi introduse și personalizate în funcție de caracteristicile de poluare și tehnologiile disponibile în Regiunea Mării Negre. Se vor utiliza și modele din soluții de investiții bazate pe natură (NBS). Banca de Comerț și Dezvoltare a Mării Negre (BSTDB) și Consiliul de Afaceri al BSEC sunt instituții afiliate ale BSEC și instrumente cheie pentru dezvoltarea investițiilor în Regiunea Mării Negre și vor fi utilizate ca vehicul pentru această activitate (de ex. Formarea instructorilor).

Pentru a disemina standardele, vor fi esențiale campaniile de sensibilizare către părțile interesate, precum și formarea de consolidare a capacităților. Vor fi furnizate o serie de mecanisme de formare constând în formarea instructorilor (ToT) și seturi de ateliere care vizează întreprinderile mici și mijlocii (SME) din regiune. Adaptarea și punerea în aplicare a standardelor și instruirilor de afaceri durabile vor fi realizate pentru a dezvolta capacitatea și

Înțelegerea atât a potențialilor susținători de investiții, cum ar fi municipalitățile, cât și a ofițerilor băncii, pentru a pregăti propuneri de proiect bancar pentru reducerea poluării și investiții legate de prevenire. Această instruire va dezvolta capacitatea potențialilor susținători și a ofițerilor bănci cu privire la modul de asigurare a conformității, fezabilității, oportunității de finanțare și evaluării efectului al proiectelor de reducere a poluării și de prevenire a investițiilor, precum și cunoștințele privind practicile internaționale ale proiectelor legate de poluarea apei și factorii lor critici de succes.

2.3. Componenta Proiectului 2 - Finanțarea Ecologică și Inovatoare

Această componentă va spori disponibilitatea atât a sectorului public, cât și a celui privat din cele patru țări pilot și le-ar oferi acces la investiții financiare, inovații și tehnologii pentru reducerea și gestionarea poluării. Proiectul va sprijini adoptarea unor standarde durabile recunoscute la nivel internațional și regional pentru investiții în sectoare cheie (cum ar fi agricultura, acvacultura, turismul, transportul maritim și gestionarea apei) și va oferi oportunități de consolidare a capacității operatorilor de afaceri și oficialilor guvernamentali din țările Bazinului Mării Negre prin intermediul atelierelor și seminarii web pentru a dobândi cunoștințe în stimularea pregătirii pentru elaborarea proiectelor de investiții.

2.3.1. Subcomponenta 2.1 Provocare privind Ecoinovarea

Această subcomponentă va finanța și va promova inovația pentru a aborda problema eutrofizării Mării Negre, care va permite instituțiilor din sectorul public, partenerilor de dezvoltare și potențialilor investitori să identifice, să verifice și să investească în soluții inovatoare. Provocarea Eco-Inovare va fi organizată ca două provocări diferite, inclusiv o provocare la nivel regional care vizează conceptul și ideile timpurii și o etapă națională consolidată de provocare în țările GEF din Marea Neagră pentru a sprijini implementarea pilot a conceptelor dovedite și a ideilor pilot prin acordarea de subvenții. Tema generală a provocărilor va fi deblocarea potențialului ecoinovației pentru a atenua impactul eutrofizării în Marea Neagră.

La provocarea națională de eco-inovare, tipul de eco-inovație ar putea varia în funcție de țară în funcție de contextul local. Pentru a avea un efect direct în reducerea și eliminarea poluării apei, proiectul se va potrivi cu o serie de inovații și inovatori prin această provocare. Înainte de cererea de candidatură, punctele focale BBSEA din țările GEF vor desemna o potențială gazdă de inovație, care se confruntă cu problema eutrofizării. Gazda inovației poate fi municipalitățile, entitățile industriale, comunitatea/cooperativele (adică cooperativele fermiere/agricole, etc.) care sunt dispuse să testeze ecoinovația. BSEC va oferi instruire pentru consolidarea capacităților potențialei gazde de inovație pentru a înțelege procesul și pentru a pregăti propria lor declarație. Provocările vor selecta inovatorii care își vor concentra eforturile în promovarea inovațiilor sănătoase și durabile în economia albastră, în special pentru a rezolva problemele de poluare a apei. Întreprinderile ecologice selectate ar putea primi premii sau subvenții, în funcție de natura tipului de Eco-Innovation Challenge.

La provocarea regională, vor fi acordate finaliștilor premii ex-post monetare și oportunități de consolidare a capacității. La provocarea națională, vor fi acordate subvenții pentru a sprijini adaptările și/sau testarea ulterioară a tehnologiilor inovatoare și a modelelor de afaceri pentru a dovedi fezabilitatea, aplicabilitatea și eficacitatea. Prin parteneriate strategice la

nivel internațional, regional și/sau național de afaceri, provocarea va promova, de asemenea, colaborarea tehnică și potrivirea investițiilor pentru a consolida capacitatea între antreprenori, afaceri eco și gazda inovației.

Această subcomponentă va finanța cel puțin una până la trei întreprinderi ecologice selectate din fiecare dintre cele patru țări GEF din Bazinul Mării Negre. Cerințele și structura de bază ale tuturor provocărilor de ecoinovație includ:

- **Eligibilitatea Eco-Inovării pentru provocare regională:** Eco-inovațiile ar putea fi orice idee, concepte și tehnologii în faza incipientă dezvoltate de antreprenori, instituții de învățământ, organizații neguvernamentale, grup de tineri, grup de femei și/sau persoane din țările Mării Negre care vizează incubarea de idei noi și inovatoare pentru rezolvarea eutrofizării.
- **Eligibilitatea Eco-Inovării pentru provocarea națională:** Eco-inovațiile ar putea fi un prototip extensibil, soluții dovedite, inclusiv tehnologie și modele de afaceri care vizează accelerarea soluțiilor dovedite în altă parte pentru a testa adaptabilitatea în țările GEF din Marea Neagră. Inovatorii ar putea aplica pentru această provocare din alte părți ale lumii, dar trebuie să identifice partenerii locali din țările respective din cadrul GEF din Bazinul Mării Negre cu care să colaboreze. Inovatorii ar trebui să fie întreprinderi înregistrate, organizații academice, neguvernamentale care sunt interesate să extindă ecoinovația în regiunea Mării Negre.
- **Procesul de selecție:** selectarea ecoinovațiilor se va face de către un comitet de selecție format din mai mulți experți care vor fi selectați și va evalua inovația pe baza unui set de criterii prestabilite. Procesul de selecție va fi coordonat cu experți cheie, parteneri de dezvoltare, investitori și afaceri incubatoare/acceleratoare. Provocarea regională va selecta premiații pe baza notei conceptuale și a pasului final. Provocarea națională va selecta beneficiarii pe baza examinării inițiale a notei conceptuale și a examinării finale prin propunere completă, estimare a costurilor, evaluare ES și pasul final. Subvențiile și premiile pot fi finanțate de această subcomponentă și vor fi acordate Eco-Inovațiilor ale căror propuneri selectate pe baza unor criterii prestabilite de organizația BSEC. Pentru provocarea regională de inovare ecologică, întreprinderile ecologice selectate ar putea primi premii sub formă de premii monetare, călătoria câștigătorului și consolidarea capacităților, inclusiv mentorat de la experți în afaceri inovatoare. Pentru provocarea națională de eco-inovare, beneficiarii pot dezvolta și implementa scara pilot a inovației lor în gazda selectată a inovației în țările GEF din Bazinul Mării Negre. Premiul maxim pentru provocarea regională va fi de 10.000 USD pentru fiecare beneficiar. Finanțarea maximă pentru provocarea națională va fi de 500.000 USD pentru fiecare țară GEF din Bazinul Mării Negre și alocată în funcție de numărul de beneficiari din fiecare țară. Premiile speciale pot fi acordate în funcție de interesul potențialilor sponsori pentru aceste provocări. Programul de accelerare va pregăti câștigătorii provocărilor regionale și naționale pentru a dobândi mai multe cunoștințe în dezvoltarea afacerilor și leadership, precum și câștigarea oportunității de acces la potențialii investitori, inclusiv parteneri de dezvoltare, capitaluri de risc și bănci regionale/locale.

- Pentru a asigura reproductibilitatea și durabilitatea acestui mecanism de provocare eco-inovare, implicarea mai multor părți interesate și parteneri din lume și regiune este importantă și va fi realizată prin invitarea potențialilor parteneri în calitate de co-organizatori ai acestei provocări și actualizarea și consolidarea Proiectului Operațional Manual (POM). Detalii suplimentare cu privire la criteriile de selecție și eligibilitate atât pentru Gazda de inovare, cât și pentru inovatori, criteriile de eligibilitate pentru inovații, achiziții, gestionare financiară și activitățile organizaționale al provocării de ecoinovație vor fi detaliate în POM.
- Această sub-componentă include servicii de consultanță, servicii non-consultante, bunuri, muncă limitată și consultări și se va concentra asupra celor patru țări BBSEA GEF Project Focus.

2.3.2. Subcomponenta 2.2 Pregătire pentru Investiții

Proiectul va sprijini pregătirea investițiilor prin identificarea și selectarea de soluții și locații viabile în cel puțin una dintre țările BBSEA GEF Project Focus (țări beneficiare). Poluarea cu nutrienți din sectorul agricol este cea mai tensionată problemă în multe dintre țările beneficiare, iar lacunele de finanțare în infrastructurile verde-gri pentru tratarea poluării au fost confirmate și recunoscute ca fiind necesare investiții de urgență. Sprijinul va viza investiții pentru tratarea poluării cu nutrienți și a apelor uzate urbane, depoluării apei, reciclării și reutilizării apei. Proiectul va selecta un potențial proiect de investiții cu cea mai tensionată urgență în scopul ecologizării Mării Negre într-una dintre cele patru țări BBSEA GEF Project Focus, pentru a sprijini pregătirea unei propuneri de proiecte mai concrete. Criteriile de selecție ale propunerii de proiect ar trebui să se bazeze pe; impactul regional și național al investițiilor asupra reducerii poluării, disponibilitatea guvernului asupra investițiilor în infrastructură, eficacitatea în reducerea poluării apei în Marea Neagră, durabilitatea funcționării și întreținerea investiției, reproductibilitatea și extinderea investiției și efectul social asupra îmbunătățirii comunității, crearea de locuri de muncă și egalitatea de gen. Luarea deciziilor privind selectarea proiectelor de investiții ar trebui să se facă prin consultări naționale și regionale cu părțile interesate cheie. Pregătirea are în vedere includerea dezvoltării diferitelor etape de pregătire a proiectelor, cum ar fi studiile de fezabilitate, analiza economică și financiară și evaluarea efectului ecologic și social.

2.4. Componenta 3 – Gestionarea Proiectului

Această componentă va avea ca scop asigurarea eficienței și eficacității proiectului prin stabilirea unui sistem de gestionare satisfăcător de monitorizare și evaluare (M&E), precum și prin menținerea mecanismelor de participare și consultare a proiectului. Această componentă va sprijini entitatea executantă a proiectului responsabilă de implementarea tehnică a activităților proiectului, gestionarea financiară și achizițiile publice, monitorizarea generală a rezultatelor proiectului, elaborarea rapoartelor de progres și conformitatea ESF, inclusiv stabilirea unui mecanism de soluționare a reclamațiilor corespunzător din punct de vedere cultural.

Această componentă va sprijini BSEC în implementarea și gestionarea generală a proiectului, în ceea ce privește aspectele legate de garanțiile sociale și de mediu, monitorizarea, raportarea și evaluarea, mecanismele de tratare a reclamațiilor, precum și

auditurile financiare și achizițiile, pentru a asigura implementarea cu succes a activităților realizate în cadrul Proiectului. Proiectul va finanța înființarea și operarea Unității de Implementare a Proiectului (PIU) la BSEC pentru a supraveghea și implementa activitățile proiectului. PIU va fi condus de un manager de proiect executiv extrem de competent al BSEC. În plus, componenta va finanța și consultanțe necesare pentru pregătirea și supravegherea activităților specifice, sporind capacitatea pentru toate aspectele fiduciare ale proiectului (gestionarea financiară, achiziții conform cerințelor Băncii Mondiale), garanții de mediu și sociale, monitorizare și evaluare, instruire, plăți pentru implementarea proiectului de subvenții ecologice, vizite de expunere, studii pentru generarea de cunoștințe și costuri operaționale incrementale. În acest context, PIU va include un manager de proiect care va lucra cu normă întreagă pentru supravegherea și supravegherea tuturor activităților proiectului și pentru gestionarea zilnică a proiectelor. În plus, vor fi angajați specialiști / experți în gestionarea fiduciară, achiziții publice, protecții de mediu și sociale, secretariatul concurenței în materie de granturi ecologice și comunicare pentru a conduce managementul general al proiectului la nivel regional.

2.5. Beneficiarii de Proiect

Toate țările costiere și adiacente ale Mării Negre vor beneficia de proiect. Sub sprijinul GEF, Georgia, Ucraina, Turcia și Republica Moldova vor fi sprijinite direct pentru implementarea activităților proiectului atât în cadrul Componentei 1, cât și în 2. Fiecare țară costieră și adiacentă a Mării Negre va beneficia de dialogurile regionale și de consolidarea capacităților din cadrul componentei 1. În plus, ministerele relevante identificate ca părți interesate cheie în fiecare țară vor beneficia de platforme de dialog îmbunătățite (atât la nivel regional, cât și la nivel național) stabilite în cadrul acestui proiect.

Mai multe organizații (antreprenori sociali, ONG-uri/OSC, MSME, grupuri de tineri, incubatoare și acceleratoare de afaceri, bănci, asociații industriale, universități etc.) din regiunea Mării Negre vor beneficia de acest proiect. Pentru componenta 1, Proiectul va invita toate părțile interesate cheie în reuniunile sale de consultare, dialoguri și instruire de consolidare a capacității. În cadrul componentei 2, Provocare de Eco-Inovare vizează antreprenorii sociali, mediul academic, ONG-urile / OSC-urile, SME, grupurile de tineri pentru acordarea de premii/subvenții competitive. Prin seria de consultări, proiectul a atins deja peste 600 de persoane din mediul academic, sectorul privat, societatea civilă și agențiile publice.

3. CADRU JURIDIC, DE REGLEMENTARE ȘI NORMATIV PENTRU EVALUAREA ȘI GESTIONAREA DE MEDIU ȘI SOCIALĂ

3.1. Cadrul Juridic, de Reglementare și Normativ al Țărilor cu Activități pe Plan Național

Proiectul de Ecologizare și Dezvoltare a Bazinului Mării Negre este una dintre inițiativele care susțin Agenda maritimă comună (CMA) și cele șapte țări semnatare ale acesteia: Bulgaria, Georgia, Republica Moldova, România, Federația Rusă, Ucraina și Turcia. Deși Proiectul propus ar facilita toate țările Mării Negre prin schimbul de cunoștințe și construirea de standarde, activitatea la nivel național va avea loc doar în Georgia, Republica Moldova, Turcia și Ucraina, în conformitate cu decizia GEF în contextul actual. În acest context, legislația relevantă (ecologie, sănătate și siguranță, -munca și condițiile de muncă și implicarea părților interesate -) ale acestor patru țări este rezumată în următoarele secțiuni.

3.1.1. Cadrul Juridic și de Reglementare al Georgiei

Legislația privind protecția mediului în Georgia a fost elaborată în conformitate cu Constituția, care garantează un cadru legal pentru protecția mediului și accesul publicului la informațiile relevante de mediu. În ultimele decenii, Georgia a creat un cadru juridic și politic ferm pentru protecția mediului, care încearcă să urmeze cele mai bune practici internaționale și prevede aplicarea unor mecanisme și standarde juridice pe scară largă, inclusiv evaluarea efectului asupra mediului (EIA), instrumente economice, inspecție/monitorizarea și autorizația.

Codul de evaluare a mediului (EA) al Georgiei, în vigoare din ianuarie 2018, a reprezentat un pas semnificativ înainte, în ceea ce privește avansarea legislației țării și alinierea mai strânsă cu bunele practici internaționale privind evaluarea ecologică. Codul stabilește cele trei etape pentru obținerea unei autorizații ecologice; exminarea, delimitare și evaluare ecologică. O întregă secțiune a codului este dedicată evaluării strategice ecologice (SEA). Ministerul Protecției Mediului și Agriculturii (MEPA) este principalul factor de decizie în domeniul evaluării mediului și pune în aplicare Codul EA prin intermediul departamentelor sale de supraveghere a mediului și EA.

Legislația georgiană cuprinde Constituția, legile de mediu, acordurile internaționale, legislația subordonată, actele normative, ordinele prezidențiale și decretele guvernamentale, ordinele ministeriale, instrucțiunile și reglementările. Împreună cu reglementările naționale, Georgia este semnatară a mai multor convenții internaționale, inclusiv a celor referitoare la protecția mediului. În acest context, legile și reglementările cheie relevante de mediu și sociale sunt furnizate în Tabelul 1 de mai jos.

Tabelul 1. Principala Legislație Ecologică și Socială a Georgiei

Legislația	Descrierea	Relevanță pentru Proiect
Legea privind Autorizația Efectului Ecologic	Legea specifică lista activităților și proiectelor supuse examinării ecologice și oferă baza legală pentru participarea publicului la procesul de eliberare a autorizației efectului asupra mediului.	Această lege privește efectele potențiale ale subproiectelor, care ar putea necesita o autorizație.
Codul Evaluării Ecologice	Codul stabilește baza legală pentru reglementarea problemelor și evaluarea efectului cu referire la proiecte și planuri/documente strategice, care pot avea efect semnificativ asupra mediului și sănătății umane.	Acest cod se referă la evaluarea efectului potențial al subproiectelor, care ar putea fi incluse în domeniul de aplicare al codului.
Legea privind licențierea și obținerea de autorizații	Reglementează activitățile organizate legal, care prezintă anumite amenințări la adresa vieții/sănătății umane și se adresează intereselor specifice statului / publicului, inclusiv utilizarea resurselor, reglementează activitățile care necesită licențiere/ autorizații, determină tipurile de licențe/autorizații necesare și definește procedurile de eliberare, revizuire și anularea licențelor și autorizațiilor.	Această lege acoperă autorizațiile și licențele necesare pentru obținerea subproiectelor.
Legea privind Expertiza Ecologică	Expertiza este condusă de Ministerul Mediului și Protecției Resurselor Naturale, pentru activități care necesită autorizații a efectului asupra mediului. Concluzia expertizei ecologice este o parte integrantă a unui efect asupra mediului sau a unei autorizații de construcție.	Această lege se referă la potențialul efect ecologic al subproiectelor.
Legea privind Protecția Mediului	Aceasta reglementează relația juridică dintre organismele autorității de stat și persoanele fizice sau entitățile juridice din domeniul protecției mediului și al utilizării naturii pe tot teritoriul Georgiei, inclusiv apele sale teritoriale, spațiul aerian, platoul continental și zona economică specială.	Această lege se referă la potențialul efect ecologic al subproiectelor.
Legea Georgiei privind subsolul	Reglementează starea resurselor naturale, studiul și utilizarea resurselor minerale.	Această lege se referă la potențiale efecte din subproiecte vizând subsolul.
Codul Gestionării Deșeurilor	Acesta oferă condițiile legale pentru punerea în aplicare a măsurilor care vizează prevenirea generării de deșeuri și o reutilizare sporită, tratarea ecologică a deșeurilor.	Acest cod se referă la gestionarea deșeurilor (periculoase și nepericuloase) care ar putea fi generate în toate etapele subproiectelor.
Legea privind Protecția Aerului Atmosferic	Legea reglementează protecția aerului atmosferic împotriva efectelor provocate de om.	Această lege se referă la activitățile de generare a emisiilor și emisiile din subproiecte.
Legea privind Apa	Aceasta reglementează utilizarea apei, definește drepturile și obligațiile utilizatorilor de apă, stabilește tipurile de autorizații pentru utilizarea apei, regulile și condițiile de emisie a acestora, ia în considerare condițiile de suspendare, retragere și privare a autorizației și reglementează debitele de apă.	Această lege se referă la toate activitățile subproiectelor care ar putea afecta apele de suprafață și apele subterane.
Legea privind Animalele Sălbatic	Legea reglementează protecția și utilizarea faunei sălbatic, inclusiv vânătoarea și pescuitul.	Această lege se referă la potențiale efecte din subproiecte asupra faunei sălbatic.

Legislația	Descrierea	Relevanță pentru Proiect
Legea Listei Roșii și Cartea Roșie	Această lege oferă definiții și clasificări juridice, inclusiv probleme metodologice relevante și recomandări pentru identificarea și clasificarea speciilor din Lista Roșie și stabilirea Cărții Roșii a Georgiei.	Această lege se referă la potențiale efecte din sub-proiecte vizând speciile pe cale de dispariție și de habitatele acestora.
Codul Silvic	Acesta reglementează relațiile și politica de stat în domeniul gestionării, utilizării și protecției silvice.	Acest cod se referă la potențiale efecte din sub-proiecte vizând zonele forestiere.
Legea privind Protecția Solului	Legea prevede cerințe și principii de protecție și conservare a resurselor solului împotriva Efectelor negative.	Această lege se referă la potențiale efecte din sub-proiecte vizând solul.
Legea privind Conservarea Solului și Restabilirea-Ameliorarea Fertilității Solului	Asigură conservarea și îmbunătățirea solului pe teritoriul Georgiei, definește principiile legale, măsurile, limitările și interdicțiile în acest scop; conservarea solului și măsuri de îmbunătățire a restabilirii fertilității.	Această lege se referă la potențiale efecte din sub-proiecte, care afectează în mod direct fertilitatea solului.
Legea privind Sistemul Zonelor Protejate	Aceasta constituie o bază legală pentru planificarea, stabilirea, întreținerea și atribuirea categoriilor pentru zonele protejate și pentru descrierea problemelor de finanțare pentru fiecare categorie.	Această lege se referă la potențialul efect din Subproiecte vizând zonele protejate.
Legea privind Reglementarea și Protecția Inginerească a Coastelor maritime și a Malurilor Râurilor din Georgia	Acesta prevede principii generale și cerințe pentru protecția zonelor de coastă și a malurilor râurilor împotriva Efectelor ecologice negative.	Această lege se referă la potențiale efecte din subproiecte vizând corpurile de apă, inclusiv coastele maritime și malurile râurilor.
Legea privind Despăgubirea pentru Daune cauzate de Substanțe Periculoase	Aceasta include principii și proceduri pentru compensarea efectului negativ cauzat de deversarea substanțelor periculoase în mediu.	Această lege se referă la utilizarea substanțelor periculoase și efectul acestora.
Legea privind Securitatea Muncii	Aceasta reglementează drepturile, obligațiile și responsabilitățile organismelor de stat, angajatorilor, angajaților, reprezentanților angajaților și ale altor persoane prezente într-o zonă de lucru și, care vizează crearea unui mediu de lucru sigur și sănătos.	Această lege se referă la toate problemele ce țin de muncă din cadrul sub-proiectelor.
Codul Muncii	Reglementează relațiile de muncă, cu excepția cazului în care astfel de relații sunt reglementate în alt mod prin tratate internaționale care au fost puse în aplicare în Georgia.	Acest cod se referă la toate problemele ce țin de forța de muncă din cadrul subproiectelor.
Legea privind Sănătatea Publică	Reglementează activitățile pentru asigurarea unui mediu sigur pentru sănătatea umană.	Această lege se referă la potențiale efecte vizând sănătatea din cadrul subproiectelor.
Legea Georgiei privind Compensarea valorii de dezvoltare a terenurilor și a daunelor suferite la alocarea terenurilor agricole în scopuri neagricole	Aceasta definește sumele compensatorii necesare la momentul alocării, utilizării sau conversiei terenurilor agricole în scopuri neagricole.	Această lege nu este relevantă pentru subproiecte, deoarece subproiecte care ar putea solicita achiziționarea și conversia terenurilor nu vor fi eligibile pentru finanțare.
Legea privind Patrimoniul Cultural	Aceasta stabilește proceduri de protecție a patrimoniului cultural și activități de autorizare pentru investigații arheologice.	Această lege nu este relevantă pentru subproiecte, deoarece subproiecte care ar putea avea efecte negative asupra patrimoniului cultural nu vor fi eligibile pentru finanțare.

3.1.2. Cadrul Juridic și de Reglementare al Republicii Moldova

Acordul de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Statele Membre ale acestora și Republica Moldova a fost semnat la 27 iunie 2014. În urma semnării Acordului, țara s-a angajat să pună în aplicare legislația relevantă de mediu a Uniunii Europene în sistemul său juridic național prin adoptarea sau modificarea legislației, reglementărilor și procedurilor naționale care vizează asocierea politică și integrarea economică cu UE.

În Republica Moldova procedurile de eliberare a autorizației de mediu și Evaluarea Efectului Ecologic (EIA), evaluarea ecologică și procedura de expertiză ecologică sunt stipulate prin următoarele acte:

- Legea privind Evaluarea Efectului Ecologic (specifică procedurile necesare de Evaluare Ecologică și este armonizată cu Directiva UE EIA)
- Legea privind Expertiza Ecologică
- Alte regulamente relevante de Implementare

Conform legii, toate proiectele se încadrează în trei categorii principale:

- Prima categorie - proiecte care necesită EIA complet și pot fi dezvoltate (proiectare detaliată) numai după aprobarea pozitivă a constatărilor EIA de către Expertul Ecologic de Stat (SEE);
- A doua categorie - proiectele necesită fundamentarea ecologică a activităților proiectului și un capitol special de mediu care trebuie inclus în documentația de proiectare a proiectului și, respectiv, aprobarea pozitivă de la SEE înainte de începerea construcției;
- A treia categorie - toate celelalte proiecte care nu trebuie să fie promovate prin procedurile formale ale EIA și SEE.

Legislația Republicii Moldova a fost în faza de armonizare cu *acquis-ul* UE și majoritatea legislației relevante a fost adoptată. În acest context, legile și reglementările cheie de mediu și sociale sunt enumerate în Tabelul 2 de mai jos.

Tabelul 2. Principala Legislație Ecologică și Socială a Republicii Moldova

Legislația	Descrierea	Relevanță pentru Proiect
Legea privind Protecția Mediului	Această lege impune protecția mediului ca o prioritate națională pentru bunăstarea cetățenilor, realizarea intereselor economice și publice, precum și pentru dezvoltarea durabilă.	Această lege se referă la potențiale efecte vizând mediul din cadrul sub-proiectelor.
Legea privind Evaluarea Strategică Ecologică	Scopul acestei legi este stabilirea bazei juridice a efectuării evaluării ecologice strategice pentru asigurarea protecției mediului, prevenirii sau minimizării potențialelor efecte negative ale anumitor planuri și programe.	Această lege se referă la potențiale efecte ecologice din cadrul planurilor și programelor și nu este relevantă pentru subproiectul acoperit în acest CMSM.

Legislația	Descrierea	Relevanță pentru Proiect
Legea privind Evaluarea Efectului asupra Mediului	Scopul acestei legi este prevederea bazei legale pentru procesul de evaluare a efectului asupra mediului, care urmează să fie implementat pentru tipul de proiecte specificate în lege.	Această lege se referă la potențialele efecte din cadrul sub-proiectelor și cerințele naționale aferente pentru aprobare.
Legea Apelor	Această lege stabilește baza de reglementare pentru; monitorizarea, evaluarea, gestionarea, protecția și utilizarea efectivă a apelor de suprafață și subterane, stabilirea drepturilor de utilizare a apei și sprijinirea investițiilor privind resursele de apă și mecanismele de protecție a apelor.	Această lege se referă la toate activitățile din cadrul subproiectelor, care ar putea afecta apele de suprafață și subterane.
Legea privind Calitatea Apei Potabile	Această lege stabilește baza legală pentru protecția și gestionarea calității resurselor de apă potabilă.	Această lege stabilește standarde vizând apa potabilă care urmează să fie utilizată în scopul sub-proiectelor.
Legea privind Supravegherea Sănătății Publice	Această lege reglementează supravegherea sănătății publice, stabilind cerințe generale pentru sănătatea publică, drepturile și obligațiile persoanelor și entităților juridice și procedura de organizare a sistemului de supraveghere de stat a sănătății publice.	Această lege se referă la potențialele efecte din cadrul subproiectelor vizând sănătatea.
Legea privind Fondul Ariilor Naturale Protejate de Stat	Această lege stabilește baza legală pentru; implementarea fondurilor pentru ariile naturale protejate de stat, principiile, mecanismele și procedurile de conservare și definește responsabilitățile autorităților centrale și locale, ale organizațiilor neguvernamentale și ale cetățenilor.	Această lege se referă la potențialele efecte din cadrul subproiectelor vizând ariile naturale.
Legea privind Calitatea în Construcții	Această lege stabilește cerințele legale, tehnice și economice pentru asigurarea calității în activitățile de construcții.	Această lege stabilește standarde vizând activitățile de construcție.
Legea privind Protecția Patrimoniului Arheologic	Această lege reglementează cercetările arheologice și protecția patrimoniului arheologic.	Această lege nu este relevantă pentru subproiecte, deoarece subproiecte care ar putea avea efecte negative asupra patrimoniului cultural nu vor fi eligibile pentru finanțare.
Legea privind Lista Roșie	Această lege prevede definiții și clasificări juridice, inclusiv probleme metodologice relevante și recomandări pentru identificarea și clasificarea speciilor din Lista Roșie a Republicii Moldova, precum și cerințe de conservare pentru acele specii și responsabilități ale agenților relevante.	Această lege se referă la oricare potențial efect din cadrul subproiectelor vizând speciile din Lista Roșie și a habitatelor acestora.
Legea privind produsele de uz fitosanitar și fertilizanți	Această lege este armonizată cu articolele 1 și 3 din Directiva 2009/128 / CE privind stabilirea bazei legale pentru utilizarea pesticidelor.	Această lege stabilește standarde cu referire la utilizarea pesticidelor.
Legea Deșeurilor	Această lege stabilește baza pentru gestionarea deșeurilor solide și a efectului deșeurilor asupra resurselor naturale.	Această lege se referă la gestionarea deșeurilor asociate cu subproiectele.
Legea privind Protecția Aerului Atmosferic	Această lege acoperă gestionarea calității aerului și prevenirea efectelor majore ale emisiilor asupra calității aerului atmosferic.	Această lege se referă la emisiile în aer în perioada implementării subproiectelor.

Legislația	Descrierea	Relevanță pentru Proiect
Legea privind Protecția Sănătății și Securității în Muncă	Această lege reglementează relațiile juridice privind introducerea de măsuri pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor la locul de muncă.	Această lege se referă la activitățile vizând sănătatea și securitatea în muncă în perioada implementării subproiectelor.
Codul Muncii	Acest cod reglementează relațiile de muncă individuale și colective, jurisdicția muncii, precum și alte relații care sunt direct legate de forța de muncă.	Acest cod se referă la activitățile vizând forța de muncă în perioada implementării subproiectelor.
Legea privind Asigurarea Egalității de șanse între Femei și Bărbați	Scopul acestei legi este asigurarea drepturilor egale pentru femei și bărbați în mediul politic, economic, social, cultural și lucru și pentru prevenirea și eliminarea tuturor formelor de discriminare.	Această lege reglementează problemele referitor la gen în scopul subproiectelor.
Codul Subsolului	Acest cod consideră importanța utilizării raționale și a protecției subsolului, în scopul protejării intereselor statului și ale cetățenilor.	Acest cod se referă la efectele din cadrul subproiectelor vizând subsolul.
Codul Silvic	Legislația silvică are intenția să stabilească principii de gestionare durabilă a pădurilor, recuperarea și protejarea pădurilor, întreținerea, conservarea și îmbunătățirea biodiversității.	Acest cod se referă la potențialul efect din cadrul subproiectelor vizând zonele forestiere.
Legea privind Serviciul Public de Alimentare cu Apă și de Canalizare	Scopul acestei legi este stabilirea standardelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare. Legea acoperă măsurile/cerințele de gestionare și monitorizare, precum și standardele de calitate, rolurile și responsabilitățile instituțiilor publice și private.	Această lege se referă la potențialele subproiecte vizând alimentarea cu apă și de canalizare, precum și efectele asociate acestora.

3.1.3. Cadrul Juridic și de Reglementare al Turciei

Legea mediului, care a fost ratificată în august 1983, este una dintre principalele legislații privind protecția mediului și a mediului. Câteva acte legislative și decrete sunt puse în aplicare în temeiul Legii mediului.

Regulamentul privind Evaluarea Efectului Ecologic definește procedurile și principiile administrative și tehnice care trebuie urmate pe tot parcursul procesului EIA. Atunci când este planificată o activitate (un proiect), dezvoltatorul proiectului este responsabil pentru pregătirea unui raport de Evaluare a Efectului Ecologic (EIA) împreună cu multe alte autorizații necesare pentru realizarea proiectului. Cu toate acestea, facilitățile fac obiectul pregătirii unui raport EIA în funcție de tipul instalației, capacitatea acesteia sau locația activității. Activitățile care fac obiectul dispozițiilor Regulamentului privind evaluarea impactului asupra mediului sunt enumerate în anexa I și anexa II la Regulament. Pentru activitățile din Anexa I este necesar un raport EIA complet, iar proiectele respective trec prin procesul EIA complet. Pentru activitățile din Anexa II, un fișier de descriere a proiectului (PDF) este pregătit în conformitate cu schema dată în Regulament și trebuie să se desfășoare procesul relevant.

Turcia a fost în procesul de aderare la UE și, în acest context, legislația referitoare la mediu a Turciei a adoptat în mare parte *acquis-ul* UE. În acest context, legislația cheie de mediu și socială este listată în Tabelul 3 de mai jos.

Tabelul 3. Principala Legislație Ecologică și Socială a Turciei

Legislația	Descrierea	Relevanță pentru Proiect
Legea Mediului	Scopul acestei legi este protejarea mediului, care este atutul comun al tuturor viețuitoarelor, în conformitate cu principiile mediului durabil și al dezvoltării durabile.	Această lege se referă la orice cerințe de autorizare pentru sub-proiecte.
Legea Silvică	Scopul acestei legi este de a determina procedurile și principiile privind protecția pădurilor și a Zonelor împădurite.	Această lege se referă la potențiale efecte din cadrul subproiectelor vizând zonele forestiere.
Legea Apelor Subterane	Apele subterane se numără printre resursele publice de apă reglementate de Stat. Toate tipurile de cercetare, utilizare, protecție și înregistrare a acestor ape sunt supuse dispozițiilor acestei legi.	Această lege se referă la activitățile care ar putea afecta apele subterane.
Legea Muncii	Scopul acestei legi este de a reglementa drepturile și responsabilitățile lucrătorilor angajați în baza unui contract de muncă cu angajatorii în ceea ce privește condițiile de muncă și mediul de muncă.	Această lege se referă la toate activitățile vizând forța de muncă din cadrul subproiectelor.
Legea Parcurilor Naționale	Scopul acestei legi este de a reglementa principiile privind selectarea și determinarea parcurilor naționale, a parcurilor naturale, a monumentelor naturale și a zonelor de conservare a naturii din țară, care au valori naționale și internaționale, precum și protecția, dezvoltarea și gestionarea acestora, fără a le deteriora caracteristicile și caracterele.	Această lege se referă la potențialul efect din cadrul subproiectelor vizând zonele parcurilor naționale.
Legea Sănătății și Securității în Muncă	Scopul acestei legi este de a reglementa atribuțiile, competențele, responsabilitățile, drepturile și obligațiile angajatorilor și angajaților pentru a asigura sănătatea și securitatea la locul de muncă și pentru a îmbunătăți condițiile existente de sănătate și securitate.	Această lege se referă la toate activitățile subproiectelor.
Legea Sănătății Publice	Scopurile acestei legi sunt îmbunătățirea condițiilor sanitare ale țării și lupta împotriva tuturor bolilor sau a altor agenți care dăunează sănătății cetățenilor; asigurarea condițiilor de viață sănătoase pentru generațiile viitoare; și oferirea de asistență medicală și socială disponibilă cetățenilor.	Această lege se referă la potențialele efecte din cadrul subproiectelor vizând sănătatea.

Legislația	Descrierea	Relevanță pentru Proiect
Legea privind Protecția Solului și Utilizarea Terenurilor	Scopul acestei legi este de a determina procedurile și Principiile, care vor asigura conservarea și dezvoltarea solului, clasificarea terenurilor agricole, utilizarea planificată a terenurilor agricole și terenurile agricole cu venituri suficiente, în conformitate cu principiile de dezvoltare durabilă a priorității de mediu.	Această lege se referă la potențiale efecte din cadrul subproiectelor vizând solul.
Legea Zonei Costiere	Scopul acestei legi este de a stabili principiile de protecție a mării, a lacurilor naturale și artificiale și a malurilor râurilor și a zonelor tampon de țărm, acordând atenție caracteristicilor lor naturale și culturale și utilizării lor întru interes public și acces în beneficiul societății.	Această lege se referă la toate efectele vizând zonele costiere.
Legea Produselor Acvatice	Această lege include aspectele referitoare la protecția, producerea și controlul produselor pescărești.	Această lege se referă la toate efectele vizând pescuitul.
Regulamentul privind Gestionarea Deșeurilor	Scopurile acestui Regulament sunt: gestionarea deșeurilor de la generare până la eliminare fără a afecta mediul și sănătatea umană, reducerea formării deșeurilor, reutilizarea deșeurilor, reciclarea, recuperarea deșeurilor, determinarea principiilor și procedurilor generale privind producția și supravegherea pieței și inspecția produselor acoperite de prezentul Regulament, care are anumite criterii, condiții de bază și caracteristici în ceea ce privește mediul și sănătatea umană.	Prezentul Regulament se referă la gestionarea deșeurilor solide periculoase și nepericuloase.
Regulamentul privind Depozitarea Deșeurilor	Regulamentul stabilește principiile pentru depozitarea deșeurilor, inclusiv cerințele privind planificarea și proiectarea, construcția și exploatarea depozitelor de deșeuri și minimizarea potențialului efect cauzat de depozitele de deșeuri.	Prezentul Regulament se referă la eliminarea deșeurilor la depozitele de deșeuri.
Regulamentul privind Controlul Poluării Apei	Scopul acestui Regulament este de a determina principiile legale și tehnice de prevenire a poluării apei în conformitate cu obiectivele de dezvoltare durabilă, pentru a proteja și asigura cea mai bună utilizare a resurselor de apă subterană și de suprafață ale Turciei.	Prezentul Regulament se referă la toate activitățile care afectează apele de suprafață și apele subterane.

Legislația	Descrierea	Relevanță pentru Proiect
Regulamentul privind Apa destinată Consumului Uman	Scopul acestui Regulament este de a reglementa procedurile și principiile privind conformitatea apei destinate consumului uman cu condițiile tehnice și igienice și furnizarea standardelor de calitate ale apei, producerea, ambalarea, etichetarea, vânzarea și inspecția izvorului și apei potabile.	Prezentul Regulament stabilește standarde privind apa potabilă furnizată pentru subproiecte.
Regulamentul privind Controlul Poluării cauzate de Substanțe Periculoase în apă și în jurul acesteia	Scopul acestui Regulament este de a detecta, preveni și reduce treptat poluarea cauzată de substanțele periculoase în apă și în jurul acesteia.	Prezentul Regulament se referă la utilizarea substanțelor periculoase și efectul acestora asupra corpurilor de apă, în toate etapele subproiectelor.
Regulamentul privind Protecția Apelor Subterane împotriva Poluării și Deteriorării	Scopul acestui Regulament este determinarea principiilor necesare pentru păstrarea stării actuale a apelor subterane bine întreținute, prevenirea poluării și degradării apelor subterane.	Prezentul Regulament se referă la toate activitățile care ar putea afecta apele subterane.
Regulamentul privind Calitatea Apelor de Suprafață	Scopul acestui Regulament include; determinarea și clasificarea calităților biologice, fizico-chimice și hidromorfologice ale apelor de suprafață și ale apelor de coastă și de tranziție, monitorizarea calității și cantității apei, determinarea procedurilor și principiilor pentru măsurile care trebuie luate în vederea conservării, protejării și realizării stare bună a apei, ținând cont de echilibrul de protecție și utilizare.	Prezentul Regulament se referă la toate activitățile care ar putea afecta apele de suprafață.
Regulation on the Monitoring of Surface Waters and Groundwaters	Scopul acestui Regulament este; determinarea stării actuale a tuturor apelor de suprafață și a apelor subterane vizând cantitatea, calitatea și elemente hidromorfologice, monitorizarea apelor cu o abordare bazată pe integritatea ecosistemului, determinarea procedurilor și principiilor de standardizare în monitorizare și asigurarea coordonării între monitorizarea instituțiilor și organizațiilor.	Prezentul Regulament se referă la toate activitățile care afectează apele de suprafață și apele subterane.
Regulamentul de Tratare a Apelor Reziduale Urbane	Scopul acestui Regulament este de a proteja mediul împotriva efectelor negative ale colectării, epurării și evacuării apelor reziduale urbane, inclusiv anumite sectoare industriale.	Prezentul Regulament se referă la toate subproiectele vizând epurarea apelor reziduale și potențialul efect al acestora.

Legislația	Descrierea	Relevanță pentru Proiect
Regulamentul privind Evaluarea și Gestionarea Calității Aerului	Scopul prezentului Regulament este de a defini și stabili obiective de calitate a aerului pentru a preveni sau reduce efectele nocive ale poluării aerului asupra mediului și sănătății umane, pentru a evalua calitatea aerului pe baza metodelor și criteriilor definite, pentru a proteja situația actuală din locuri acolo unde calitatea aerului este bună și pentru a o îmbunătăți în alte cazuri, pentru a colecta suficientă informație și pentru a informa publicul prin praguri de avertizare.	Prezentul Regulament se referă la toate activitățile de generare a emisiilor.
Regulamentul privind Controlul Mirosului care provoacă emisii	Scopul prezentului Regulament este de a reglementa procedurile și principiile administrative și tehnice pentru controlul și reducerea emisiilor care cauzează miros.	Prezentul Regulament se referă la toate activitățile, care cauzează emisii cu miros.
Regulamentul privind Monitorizarea Emisiilor de Gaze cu efect de seră	Scopul prezentului Regulament este de a reglementa procedurile și principiile privind monitorizarea, raportarea și verificarea emisiilor de gaze cu efect de seră rezultate din activitățile enumerate în anexa la Regulament.	Prezentul Regulament se referă la toate activitățile de emisii de gaze cu efect de seră.
Regulamentul privind Evaluarea și Gestionarea Zgomotului Ambiental	Scopul prezentului Regulament garantează luarea măsurilor necesare pentru a se asigura că pacea și liniștea oamenilor ca urmare a expunerii la zgomotul ambiental și a sănătății lor fizice și mentale nu sunt afectate; determinarea nivelurilor de expunere la zgomotul ambiental prin utilizarea metodelor de evaluare cu hărți de zgomot care urmează a fi pregătite, raport acustic și raport de evaluare a nivelului de zgomot ambiental, informarea publicului despre zgomotul ambiental și efectele acestuia, în special acolo unde nivelurile de expunere la zgomotul ambiental pot provoca efecte dăunătoare asupra sănătății umane; elaborarea planurilor de acțiune pentru prevenirea și reducerea zgomotului și determinarea principiilor și procedurilor pentru implementarea acestor planuri.	Prezentul Regulament se referă la toate activitățile care provoacă zgomot.

Legislația	Descrierea	Relevanță pentru Proiect
Regulamentul privind Controlul Poluării solului și a Terenurilor Contaminate de surse locale de poluare	Scopul acestui Regulament este; prevenirea poluării solului ca mediu primitor, identificarea zonelor și sectoarelor în care poluarea este prezentă sau posibil să apară, determinarea principiilor de curățare și monitorizare a solurilor și câmpurilor contaminate în conformitate cu obiectivele de dezvoltare durabilă.	Prezentul Regulament se referă la toate efectele din cadrul subproiectelor vizând solul.
Regulamentul privind Evaluarea Efectului asupra Mediului	Scopul prezentului Regulament este de a reglementa procedurile și principiile administrative și tehnice, care trebuie urmate în procesul de evaluare a efectului asupra mediului (EEM).	Prezentul Regulament se referă la potențiale efecte din cadrul subproiectelor care trebuie să treacă prin procesul național de EEM.
Regulamentul Strategic de Evaluare a Mediului	Scopul prezentului Regulament este de a reglementa procedurile și principiile administrative și tehnice care trebuie urmate în procesul de evaluare strategică de mediu, care se aplică pentru a integra elementele de mediu în procesul de elaborare și aprobare a planurilor/programelor care se așteaptă să aibă efecte semnificative asupra mediului, în conformitate cu principiul dezvoltării durabile pentru a proteja mediul.	Prezentul Regulament se referă la planurile și programele naționale care urmează să fie elaborate și nu este relevant pentru subproiectele acoperite de acest CMSM.
Regulamentul Auditului de Mediu	Scopul prezentului Regulament este de a determina principiile și procedurile auditului de mediu în proces de la începutul operării facilității sau activității până la sfârșit; de a reglementa calificările și obligațiile personalului care va efectua auditul.	Prezentul Regulament se referă la potențialele subproiecte care ar avea nevoie de obținerea unei autorizații de mediu.
Regulamentul privind Autorizarea și Licențierea de Mediu	Scopul prezentului Regulament este de a reglementa procedurile și principiile care trebuie urmate în procesul de autorizare și licențiere de mediu.	Prezentul Regulament acoperă autorizațiile și licențele necesare și procesul de autorizare pentru subproiecte potențiale, care ar avea nevoie de a obține astfel de autorizație.
Regulamentul privind Sistemele de Colectare și deversare a Apelor Reziduale	Scopul acestui Regulament este de a reglementa procedurile și principiile vizând planificarea, proiectarea, construcția și operarea sistemelor de colectare și deversare a apelor reziduale.	Prezentul Regulament se referă la potențialele subproiecte vizând epurarea apelor reziduale.

Legislația	Descrierea	Relevanță pentru Proiect
Regulamentul privind Protecția, Utilizarea și Planificarea terenurilor agricole	Scopul prezentului Regulament este de a clasifica și dezvolta terenurile agricole, permițând utilizarea neintenționată în caz de necesitate, determinarea și protejarea solului și a câmpiilor mari cu capacitate mare de producție agricolă, pregătirea și implementarea planurilor și proiectelor de conservare a solului și determinarea zonelor susceptibile la eroziune.	Prezentul Regulament se referă la potențiale efecte din cadrul subproiectelor vizând solul.
Legea Conservării Patrimoniului Cultural și Natural	Scopul acestei legi este de a determina definițiile proprietăților culturale și naturale mobile și imobile care trebuie protejate, de a reglementa operațiunile și activitățile care trebuie desfășurate, de a determina constituirea și atribuțiile organizației care va lua principiile necesare și deciziile de implementare în acest sens.	Această lege nu este relevantă pentru niciunul dintre subproiecte, deoarece subproiectele care au efect negativ asupra patrimoniului cultural nu vor fi eligibile pentru finanțare. Cu toate acestea, va fi aplicabil în cazul în care subproiectele implică lucrări de construcție
Legea Exproprierii	Prezenta lege reglementează obligațiile și procedurile și metodele care trebuie îndeplinite în exproprierea proprietăților imobile deținute de entitățile reale și private de către stat și entitățile juridice publice, calcularea valorii exproprierii, înregistrarea proprietății imobile și dreptul de înlesnire în numele administrației, preluarea bunurilor imobile neutilizate și transferul proprietăților imobiliare între administrații.	Această lege nu este relevantă pentru niciunul dintre subproiecte, deoarece subproiectele care necesită achiziționarea de terenuri nu vor fi eligibile pentru finanțare.
Legea Decontării	Scopul acestei legi este de a reglementa activitățile de relocare ale imigranților, nomazilor, celor ale căror domiciliu sunt expropriate, condițiile și măsurile care trebuie luate cu privire la stabilirea la sate, drepturile și obligațiile oamenilor stabiliți.	Această lege nu este relevantă pentru niciunul dintre subproiecte, deoarece subproiectele care necesită achiziționarea de terenuri nu vor fi eligibile pentru finanțare.

3.1.4. Cadrul Juridic și de Reglementare al Ucrainei

Cadrul legislativ și de reglementare ucrainean privind problemele de mediu, sociale, de sănătate și securitate în muncă (OHS) include convenții internaționale, legile Ucrainei, decrete și ordine ale Cabinetului de Miniștri din Ucraina (CMU), ordine ale ministerelor, diverse norme, proceduri, standarde și linii directoare. Există numeroase reguli interioare ale organelor guvernamentale (ministere, agenții de stat, inspecții de stat, servicii publice și alte organisme guvernamentale centrale), care determină competențele organismului de stat relevant și procedurile de protecție a mediului, protecție socială, acces la informații etc.

Legea privind Evaluarea Efectului Ecologic (EIA) a intrat în vigoare în decembrie 2017. În plus, legislația secundară necesară pentru punerea în aplicare a legii EIA, de asemenea, a fost adoptată în decembrie 2017; Regulamentul privind criteriile pentru determinarea activității planificate, extinderea și modificarea acestora care nu fac obiectul EIA, Regulamentul privind procedura de desfășurare a discuțiilor publice în timpul elaborării EIA, Regulamentul privind procedura de transfer al documentației pentru a furniza concluzia EIA și finanțarea EIA și privind procedura de menținere a Registrului Unificat pe EIA.

Legea EIA stabilește politici juridice și organizaționale pentru un EIA în vederea evitării și prevenirii daunelor asupra mediului, asigurării securității mediului, protecției mediului, utilizării raționale și restaurării resurselor naturale, în procesul de luare a deciziilor privind activitățile economice susceptibile de a provoca un efect semnificativ asupra mediului, luând în considerare interesele de stat, publice și private. Ca parte a procesului EIA, autorităților de mediu (Ministerul Energeticii și Protecției Mediului (MEEP) sau birourile regionale ale MEEP) trebuie să li se ofere o evaluare a efectului asupra mediului, iar raportul va face obiectul unei discuții publice. Pe baza acestora, autoritățile de mediu își exprimă opinia cu privire la evaluare și, în consecință, se eliberează o autorizație pentru activitatea planificată.

Legile și reglementările cheie de mediu și sociale sunt enumerate în Tabelul 4 de mai jos.

Tabelul 4. Principala Legislație Ecologică și Socială a Ucrainei

Legislația	Descrierea	Relevanță pentru Proiect
Legea privind Protecția Muncii	Această lege stabilește dispozițiile de bază prin realizarea dreptului constituțional al lucrătorilor privind protecția vieții și sănătății lor în cursul activității de muncă, condiții de muncă adecvate, sigure și sănătoase, guvernează relațiile dintre angajator și lucrător în ceea ce privește problemele de sănătate și securitate în muncă și ciclul de producer.	Această lege se referă la toate activitățile ce țin de forța de muncă din cadrul subproiectelor.
Legea privind Asigurării Sanitaro-Epidemiologice a Populației	Această lege reglementează problemele de sănătate publică și stabilește drepturile și obligațiile organismelor de stat, companiilor, organizațiilor și cetățenilor, stabilește proceduri pentru organizarea serviciului public sanitar și epidemiologic și implementarea supravegherii	Această lege se referă la potențialele efecte din cadrul subproiectelor vizând sănătatea.

Legislația	Descrierea	Relevanță pentru Proiect
	sanitare și epidemiologice de stat.	
Legea privind Deșeurile	Această lege stabilește baza juridică, organizatorică și economică a activităților cu privire la prevenirea sau reducerea formării deșeurilor, colectarea, transportul, depozitarea, sortarea, procesarea, utilizarea și îndepărtarea acestora, precum și prevenirea Efectului negativ al deșeurilor asupra mediului înconjurător și sănătatea umană.	Această lege se referă la gestionarea deșeurilor.
Legea privind evaluarea efectului asupra mediului	Această lege stabilește baza juridică și organizațională a evaluării efectului asupra mediului, menită să prevină orice prejudiciu asupra mediului, asigurând siguranță ecologică, protecția mediului, utilizarea rațională și reproducerea resurselor naturale.	Această lege se referă la potențialul efect din cadrul subproiectelor care este acoperit de acest regulament național.
Legea privind Protecția Mediului	Această lege stabilește baza juridică, economică și socială pentru protecția mediului în beneficiul generațiilor prezente și viitoare.	Această lege se referă la potențialul efect asupra mediului din cadrul subproiectelor.
Legea privind Lista Roșie	Această lege prevede definiții și clasificări juridice, inclusiv probleme metodologice relevante și recomandări pentru identificarea și clasificarea speciilor din Lista Roșie din Ucraina, precum și cerințe de conservare pentru acele specii și responsabilități ale agenților relevante.	Această lege se referă la oricare potențial efect din cadrul subproiectelor vizând speciile din Lista Roșie și a habitatelor acestora.
Legea privind Fauna	Aceasta reglementează relațiile din domeniul protecției, utilizării și reproducerii obiectelor faunei, păstrează și îmbunătățește habitatul animalelor sălbatice și oferă condiții de conservare a tuturor speciilor specifice și a populației variate de animale.	Această lege se referă la oricare potențial efect din cadrul subproiectelor vizând speciile de faună și a habitatelor acestora.
Legea privind Flora	Aceasta reglementează relațiile publice în domeniul protecției, utilizării și reproducerii plantelor sălbatice și a altor scopuri neagricole ale plantelor vasculare, Bryophyta, algelor marine, lichenilor, precum și ciupercilor, grupurilor și locul de creștere a acestora.	Această lege se referă la oricare potențial efect din cadrul subproiectelor vizând flora.
Legea privind Evaluarea Strategică Ecologică	Scopul acestei legi este stabilirea bazei juridice a realizării evaluării ecologice strategice pentru asigurarea protecției mediului, prevenirii sau minimizării potențialelor efecte negative ale unor planuri și programe.	Această lege se referă la potențiale efecte ecologice ale planurilor și programului și nu este relevantă pentru subproiectul acoperit în acest CMSM.
Legea privind	Această lege se axează pe gestionarea calității	Această lege se referă

Legislația	Descrierea	Relevanță pentru Proiect
Protecția Calității Aerului	aerului și prevenirea efectului major al emisiilor asupra calității aerului atmosferic.	la emisiile în aer în perioada implementării subproiectelor.
Legea privind Porturile Maritime	Această lege stabilește baza juridică, economică și organizațională a activităților în porturile maritime.	Această lege se referă la potențiale efecte ecologice cauzate de activitățile din porturile maritime.
Legea privind Aprobarea Programului-Țintă Național de Dezvoltare pentru Economia Apei și Îmbunătățirea Ecologică a Bazinului Hidrografic Nipru pentru perioada până în 2021	Scopul programului este determinarea principalelor direcții ale politicii de stat privind economia apei pentru necesitățile umane și industriei, conservarea și reconstrucția resurselor de apă, implementarea gestionării integrate a resurselor de apă, reînnoirea rolului terenurilor recuperate în aprovizionarea cu alimente și resurse, optimizarea consumului de apă, prevenirea și atenuarea efectului negativ asupra apelor.	Această lege se referă la activitățile vizând apa potabilă și apele reziduale.
Codul Apelor	Codul Apelor promovează formarea legii și ordinii ecologice a apelor și asigură securitatea ecologică a populației, precum și utilizarea mai eficientă, bazată pe dovezi, a apelor și protecția acestora împotriva poluării, contaminării și consumului în exces.	Acest cod se referă la activitățile vizând apa potabilă și apele reziduale.
Codul Terenurilor	Rezultatele referitoare la terenuri formate din utilizarea subsolului, a pădurilor, a apelor, precum și a vieții vegetale și animale, sunt reglementate de prezentul cod.	Acest cod se referă la potențiale efecte din cadrul subproiectelor vizând terenurile.
Codul Silvic	Acest cod își propune să asigure protecția, reproducerea și utilizarea constantă a resurselor forestiere, luând în considerare interesele ecologice, economice, sociale și alte interese ale societății.	Acest cod se referă la potențiale efecte din cadrul subproiectelor vizând zonele forestiere.
Codul Muncii	Acest cod reglementează relațiile de muncă individuale și colective, jurisdicția muncii, precum și alte relații care sunt în directă legătură de forța de muncă.	Acest cod se referă la activitățile vizând forța de muncă în perioada implementării subproiectelor.
Codul Subsolurilor	Acest cod consideră importanța utilizării raționale și a protecției subsolului, în scopul protejării intereselor statului și ale cetățenilor.	Acest cod se referă la potențiale efecte din cadrul subproiectelor vizând subsolurile.
Legea privind Patrimoniul Cultural	Această lege reglementează relațiile juridice, organizatorice, sociale și economice în domeniul protecției patrimoniului cultural.	Această lege nu este relevantă pentru niciunul dintre

Legislația	Descrierea	Relevanță pentru Proiect
		subproiecte, deoarece subproiectele care au efect negativ asupra patrimoniului cultural nu vor fi eligibile pentru finanțare.

3.2. Cadrul Ecologic și Social al Băncii Mondiale

Cadrul ecologic și social al BM a intrat în vigoare în octombrie 2018. Cadrul stabilește angajamentul Băncii față de dezvoltarea durabilă, printr-o politică bancară și un set de standarde ecologice și sociale (ESS), care sunt concepute pentru a sprijini proiectele Debitorilor, cu scopul de a pune capăt sărăciei extreme și promovarea prosperității comune.

WB ESS stabilește cerințele, care trebuie îndeplinite de Debitori, în ceea ce privește identificarea, evaluarea și atenuarea riscurilor și efectelor sociale și de mediu asociate cu sub-proiectele sponsorizate de Bancă prin finanțarea proiectelor de investiții. Șase din cele zece ESS sunt relevante în ceea ce privește domeniul de aplicare al proiectului, care sunt după cum urmează:

- ESS1: Evaluarea și Gestionarea Riscurilor și Efectului Ecologic și Social;
- ESS2: Lucrul și Condițiile de Lucru;
- ESS3: Utilizarea eficientă a Resurselor, Prevenirea și Gestionarea Poluării;
- ESS4: Sănătatea și Securitatea Societății;
- ESS6: Conservarea Biodiversității și Gestionarea Durabilă a Resurselor Naturale; și
- ESS10: Implicarea Părților interesate și Dezvăluirea Informației.

ESS5 „Achiziția de terenuri, Restricțiile privind Utilizarea Terenurilor și Relocarea involuntară” nu este relevantă pentru proiect. Deoarece proiectul nu va finanța activități care vor necesita achiziționarea de terenuri, restricționarea utilizării terenurilor și relocarea involuntară.

ESS7 „Popoarele indigene / Comunitățile locale tradiționale slab deservite din punct de vedere istoric din Africa subsahariană” nu este relevantă pentru proiect, deoarece se anticipează că nu există grupuri indigene în zona de proiect prevăzută care să îndeplinească definiția prevăzută în ESS7.

ESS8 „Patrimoniul cultural” nu este relevant pentru proiect. Niciuna dintre activitățile din cadrul proiectului nu se anticipează a avea efect asupra patrimoniului cultural și astfel de activități din domeniul investițiilor nu vor fi eligibile pentru finanțare. Proiectele cu efect negativ asupra patrimoniului cultural vor fi examinate prin intermediul ESMF. Cu toate acestea, documentele de evaluare ecologică și socială specifice subproiectului vor include cel puțin proceduri de găsire a șanselor, având în vedere riscul de descoperiri întâmplătoare în timpul lucrărilor de excavare.

ESS9 „Intermediarii financiari” nu este relevantă pentru acest proiect, deoarece nu implică un intermediar financiar.

Suplimentar WS ESS, au fost luate în considerare și politicile operaționale aplicabile (OP) ale Băncii Mondiale, cum ar fi OP 7.50 (Proiecte pe căi navigabile internaționale) și OP 7.60 (Proiecte în zone de controversă), în ceea ce privește relevanța lor cu privire la scopul proiectului. Trebuie remarcat faptul că Proiectul nu va avea nicio activitate care să declanșeze OP 7.50 și nu va avea loc nicio activitate într-o zonă de controversă, care să declanșeze OP 7.60.

Mai mult, în conformitate cu ESS-urile, Instrucțiunile Grupului BM cu privire la Mediu, Sănătate și Securitate (EHS) vor fi aplicate proiectului. Aceste Instrucțiuni EHS sunt documente de referință tehnică cu exemple generale și specifice industriei de bune practici internaționale în domeniul industriei (GIIP). Instrucțiunile generale EHS conțin informații despre probleme transversale de ecologie, sănătate și Securitate, care pot fi aplicate tuturor sectoarelor industriale, inclusiv următoarele secțiuni:

- Ecologic
- Sănătatea și Securitatea în muncă
- Sănătatea și Securitatea Societății
- Construcția și Casarea

Aceste Instrucțiuni generale EHS sunt concepute pentru a fi utilizate împreună cu Instrucțiunile relevante EHS din sectorul industrial care oferă îndrumări utilizatorilor cu privire la problemele EHS din sectoare industriale specifice. Instrucțiunile EHS conțin nivelurile de performanță și măsurile care sunt în general considerate a fi realizabile în facilitățile noi de către tehnologia existentă la costuri rezonabile. În cazurile în care cerințele naționale ale țărilor diferă de nivelurile și măsurile prezentate în Instrucțiunile EHS, măsurile mai stricte vor fi aplicate în specificațiile proiectului.

Suplimentar Instrucțiunilor generale EHS, Instrucțiunile aplicabile sectorului industrial pentru acest proiect va depinde de tipul specific de subvenții/sub-proiecte, cu toate acestea, ar putea include următoarele:

- Instrucțiuni EHS pentru apă și canalizare,
- Instrucțiuni EHS pentru turism și dezvoltarea ospitalității
- Instrucțiuni EHS pentru facilitățile de gestionare a deșeurilor
- Instrucțiuni EHS pentru transportul maritim
- Instrucțiuni EHS pentru lucrării de exploatare forestieră
- Instrucțiuni EHS pentru producția anuală de culturi
- Instrucțiuni EHS pentru acvacultură
- Instrucțiuni EHS pentru producția de culturi perene
- Instrucțiuni EHS pentru procesarea peștilor

3.2.1. ESS1 - Evaluarea și Gestionarea Riscurilor și Efectului Social și Ecologic

Banca Mondială necesită evaluarea, gestionarea și monitorizarea riscurilor de mediu și sociale și a efectului proiectelor sponsorizate de BM pentru a se asigura că proiectele sunt sănătoase din punct de vedere ecologic și social și durabile. Obiectivele ESS1 sunt;

- să identifice, să evalueze și să gestioneze riscurile și efectele ecologice și sociale ale proiectului într-o manieră compatibilă cu ESS
- să adopte o abordare ierarhică de atenuare pentru a anticipa și evita riscurile și efectele, acolo unde evitarea nu este posibilă, minimizează sau reduce riscurile și efectele la niveluri acceptabile, odată ce riscurile și efectele au fost minimizezate sau reduse, atenuază și acolo unde rămân efecte reziduale semnificative, compensarea sau contrabalansarea acestora, acolo unde este posibil din punct de vedere tehnic și financiar
- să adopte măsuri diferențiate, astfel încât efectul advers să nu cadă disproporționat asupra celor defavorizați sau vulnerabili și să nu fie dezavantajați în partajarea beneficiilor și oportunităților de dezvoltare rezultate din proiect
- să utilizeze instituțiile, sistemele, legile, reglementările și procedurile naționale de mediu și sociale în evaluarea, dezvoltarea și implementarea proiectelor atunci când acestea sunt în mod material compatibile cu cerințele ESS
- să promoveze îmbunătățirea performanței ecologice și sociale în modalități, care recunosc și sporesc capacitatea Debitorului.

ESS1 stabilește responsabilitățile entităților de implementare pentru evaluarea, gestionarea și monitorizarea riscurilor ecologice și sociale și a efectelor asociate fiecărei etape a unui proiect susținut de BM, pentru a obține rezultate de mediu și sociale compatibile cu ESS.

Conform cerințelor ESS1, Debitorul va: (i) efectua o evaluare de mediu și socială pentru a evalua riscurile și efectul sub-proiectelor propuse; (ii) pregătește ESIA sau ESMP specifice subproiectului; (iii) angajează implicarea părților interesate și dezvăluie informațiile adecvate în conformitate cu ESS10; (iv) elaborează un Plan de Angajament social și de mediu (ESCP) și să pună în aplicare toate măsurile și acțiunile stabilite în aranjamentul juridic, inclusiv ESCP; și (v) să monitorizeze și să raporteze performanțele de mediu și sociale ale proiectului în raport cu SSE.

Aproape toate activitățile din cadrul proiectului vor avea ca rezultat efecte pozitive asupra mediului și sociale, prin consolidarea guvernantei pentru îmbunătățirea stării ecologice a Mării Negre. Activitățile de politică și dezvoltare a capacității vor avea ca rezultat efecte indirecte pozitive, precum conservarea speciilor acvatice, utilizarea îmbunătățită a apei și calitatea apelor reziduale tratate, reducerea poluării solului, în timp ce componenta investițională a proiectului ar putea provoca efecte precum generarea și gestionarea deșeurilor, utilizarea energiei, zgomotul, emisiile de praf și sănătatea și securitatea în muncă (OHS), care ar putea fi temporare și reversibile, cu dimensiuni reduse și specifice locului, care pot fi ușor atenuate prin bune practici de gestionare.

3.2.2. ESS2 - Lucrul și Condițiile de Lucru

Obiectivele ESS2 sunt: (i) promovarea securității și sănătății la locul de muncă; (ii) promovarea tratamentului echitabil, nediscriminarea și egalitatea de șanse a lucrătorilor din proiect; (iii) protejarea lucrătorilor, inclusiv lucrătorii vulnerabili, cum ar fi femeile, persoanele

cu dizabilități, copiii (în vârstă de muncă, în conformitate cu ESS2) și lucrătorii migranți, lucrătorii contractuali, lucrătorii comunitari și lucrătorii din suplینirea primară, după caz; (iv) împiedica utilizarea tuturor formelor de muncă forțată și muncă a copiilor (v) susține principiile libertății de asociere și a negocierii colective a lucrătorilor din proiect într-un mod conform cu legislația națională; și (vi) să ofere lucrătorilor din proiect mijloace accesibile pentru a ridica preocupările la locul de muncă. Implementarea și domeniul de aplicare al ESS2 depinde de evaluarea ecologică și socială descrisă în ESS1.

ESS2 impune ca toate lucrările să fie efectuate cu respectarea măsurilor de securitate în construcții: purtarea obligatorie a echipamentului individual de protecție și utilizarea în siguranță, manipularea, depozitarea și transportul substanțelor periculoase (de exemplu, vopsele, solvenți, lipici, produse petroliere, dezinfectanți, conținând materiale din plumb etc.). Același lucru se aplică pentru perioada operațională pentru toate echipamentele noi instalate. În timp ce reflectă cerințele privind sănătatea și securitatea în muncă, Standardul oferă, de asemenea, un mecanism de soluționare a reclamațiilor pentru angajații care lucrează la proiect.

Proiectul nu va finanța lucrări civile mari; prin urmare, efectele vor fi temporare, reversibile și ușor de gestionat cu măsuri de atenuare incluse în documentele ESMF și sub-proiecte. Nu se așteaptă ca fluxul de forță de muncă să fie asociat cu activitățile finanțate prin subvenții și se anticipează că riscurile SEA/SH vor fi scăzute. Se anticipează că proiectul va implica lucrători direcți și contractați. Nu se așteaptă ca proiectul să angajeze lucrătorii comunitari. Lucrătorii direcți vor include: a) personalul BSEC desemnat să lucreze la proiect și b) consultanți tehnici angajați de BSEC. BSEC este o agenție multilaterală, iar termenii și condițiile personalului acestora sunt reglementate de Regulamentul pentru personalul Secretariatului Internațional Permanent al Organizației de Cooperare Economică a Mării Negre, care este dezvăluit pe site-ul BSEC. Aceste reglementări, care sunt alinate la cerințele ESS2, vor continua să se aplice personalului BSEC. Consultanții tehnici finanțați în cadrul proiectului vor fi angajați în urma procedurilor de achiziție a Băncii Mondiale.

Muncitorii contractați pot include angajații firmelor angajate pentru a efectua studii tehnice și de politici, activități de formare și consolidare a capacităților, precum și lucrătorii firmelor și organizațiilor angajate să desfășoare activități subvenționate. Procedurile de gestionare a forței de muncă vor fi pregătite pentru a evalua și ghida riscurile generale de muncă în cadrul proiectului, inclusiv riscurile de muncă specifice fiecărei țări și procedurile de gestionare a sub-proiectelor. În funcție de natura activităților din fiecare țară, Planul de Gestionare al Muncii (LMP) va fi elaborat ca parte a ESMP.

Se anticipează că riscurile de muncă vor fi asociate, în principal, cu problemele privind OHS asociate cu subvențiile mici. Aceste riscuri și efecte sunt abordate în ESMF și în ESMP specifice site-ului, după caz. Instrucțiunile WB EHS sunt incluse în ESMF și vor fi urmate în perioada implementării proiectului.

Nu sunt anticipate riscurile pentru copii și munca forțată, iar aceste activități vor fi incluse în lista de excludere a proiectului. LMP va include Codul de conduită propus pentru a aborda riscurile SH/SEA. Standardele și recomandările de afaceri, care vor fi dezvoltate în cadrul Componentei 1 a Proiectului, vor include principiile ESS2.

3.2.3. ESS3 - Utilizarea eficientă a Resurselor, Prevenirea și Gestionarea Poluării

Obiectivele ESS3 sunt: (i) promovarea utilizării durabile a resurselor, inclusiv a energiei, a apei și a materiilor prime; (ii) evitarea sau minimizarea efectului negativ asupra sănătății umane și a mediului, evitând minimizarea poluării cauzate de activitățile proiectului; (iii) evitarea sau reducerea la minimum a emisiilor de poluanți climatici cu durată scurtă și lungă de viață; (iv) evitarea sau reducerea la minimum generarea de deșeuri periculoase și nepericuloase; și (v) minimalizarea și gestionarea riscurilor și efectelor asociate cu utilizarea pesticidelor. Implementarea ESS3 depinde de evaluarea ecologică și socială descrisă în ESS1.

ESS3 stabilește cerințele pentru abordarea eficienței resurselor și prevenirea și gestionarea poluării pe tot parcursul ciclului de viață al proiectului, în conformitate cu bunele practici internaționale din industrie (GIIP). Aplicabilitatea acestui ESS este stabilită în timpul evaluării de mediu și sociale descrise în ESS1.

Subvențiile de inovații pentru reducerea poluării vor fi integrate cu cerințele ESS3. Pentru subvențiile cu activități cu risc moderat, ESMP specifice sitului vor fi elaborate pentru evaluarea riscurilor și efectelor și a măsurilor de atenuare relevante, care vor aborda, de asemenea, utilizarea eficientă a resurselor, cum ar fi energia și apa, după caz.

Efectele potențiale ecologice și sociale asociate cu activitățile finanțate de proiect vor fi, în general, pozitive, deoarece pregătirea proiectului va lua în considerare instalațiile de tratare a apelor reziduale, depoluarea apei sau reciclarea apei. Subcomponenta 2.2. ar putea include dezvoltarea diverselor etape de pregătire a proiectelor, cum ar fi studii de fezabilitate, analize economice și financiare și evaluarea efectului ecologic și social. Dacă studiile de evaluare a efectului ecologic și social vor fi finanțate în cadrul acestei componente, vor fi evaluate riscurile potențiale de mediu, cum ar fi generarea de zgomot, praf și deșeuri în ceea ce privește fazele de construcție și exploatare a investiției potențiale, iar ToR pentru desfășurarea ESIA și ESMP vor fi pregătite integrând cerințele ESF. Evaluările vor lua în considerare Instrucțiunile generale și specifice WBG EHS, acolo unde este necesar, în conformitate cu proiectarea proiectului.

3.2.4. ESS4 - Sănătatea și Securitatea Societății

ESS4 se concentrează pe riscurile și impactul proiectelor asupra sănătății și siguranței comunităților. ESS4 recunoaște că activitățile, echipamentele și infrastructura proiectului pot crește expunerea comunității la riscuri și efecte și abordează responsabilitatea corespunzătoare a Debitorului de a evita sau minimiza acestea, cu o atenție deosebită pentru persoanele vulnerabile. Obiectivele ESS4 sunt: (i) anticiparea și evitarea impactului negativ asupra sănătății și siguranței comunităților afectate de proiect în timpul ciclului de viață al proiectului, atât din circumstanțele de rutină, cât și din cele non-rutine; (ii) promovarea calității și siguranței, precum și considerațiile privind schimbările climatice, în proiectarea și construcția infrastructurii, (iii) evitarea sau reducerea la minimum a expunerii comunității la trafic, riscuri privind proiectul și siguranța rutieră, boli și materiale periculoase; (iv) instituirea măsurilor eficiente pentru a aborda evenimentele de urgență; și (v) asigurarea că protecția personalului și a bunurilor se realizează într-un mod care să evite sau să minimizeze riscurile pentru proiect.

Implementarea activităților finanțate în cadrul componentei de subvenții mici poate provoca tulburări temporare comunităților locale. Cerințele standardelor sunt abordate în temeiul acestui ESMF, în timp ce riscul și impactul specific site-ului, cum ar fi întreruperile temporare ale traficului, vor fi elaborate cu măsuri adecvate de atenuare pentru a preveni sau minimiza riscurile și impacturile prin intermediul ESMP-urilor specifice site-ului, care trebuie să fie în conformitate cu Linii directoare EHS Group.

Lucrările civile mici sau activitățile de instalare vor desfășura sesiuni de sănătate și siguranță comunitară în timpul lucrărilor de instalare, dacă este relevant, vor respecta cerințele ESMP specifice cazului. Afluxul de forță de muncă nu este anticipat. Codul de conduită va fi implementat pentru activitățile subvențiilor.

3.2.5. SES6 - Conservarea Biodiversității și Gestionarea Durabilă a Resurselor Naturale

ESS6 recunoaște că protejarea și conservarea biodiversității și gestionarea durabilă a resurselor naturale vii sunt fundamentale pentru dezvoltarea durabilă. Biodiversitatea este definită ca variabilitatea între organismele vii din toate sursele, inclusiv, printre altele, ecosistemele terestre, marine și alte acvatice și complexe ecologice din care fac parte; aceasta include diversitatea în cadrul speciilor, între specii și a ecosistemelor. Biodiversitatea sprijină adesea serviciile ecosistemice apreciate de oameni. Prin urmare, impactul asupra biodiversității poate afecta negativ furnizarea de servicii ecosistemice.

Cerințele ESS6 acoperă: (i) cerințele generale, inclusiv evaluarea riscurilor și efectelor, conservarea biodiversității și a habitatelor (habitate modificate, naturale și critice), zone protejate legal și recunoscute la nivel internațional cu o valoare ridicată a biodiversității, specii străine invazive și gestionarea durabilă a resursele naturale vii și (ii) furnizorii primari.

ESS6 recunoaște importanța menținerii funcțiilor ecologice de bază ale habitatelor, inclusiv a pădurilor, și a biodiversității pe care o susțin. Habitatul este definit ca o unitate geografică terestră, de apă dulce sau marină sau căi aeriene care susține ansamblurile de organisme vii

și interacțiunile lor cu mediul non-viu. Toate habitatele susțin complexitatea organismelor vii și variază în ceea ce privește diversitatea, abundența și importanța speciilor.

Proiectul va avea avantaje importante pentru mediu datorită naturii activităților propuse. Regiunea Mării Negre este bogată în biodiversitate și include multe arii protejate importante în toate țările riverane. ESMF oferă o evaluare a stării actuale a biodiversității în zona Bazinului Mării Negre și identifică ariile și habitatele, în general sensibile/protejate, care ar intra sub incidența implementării proiectului.

ESMF include dispoziții privind ESS6 și activitățile care ar putea avea un impact negativ asupra habitatelor critice vor fi examinate. ESMP specifice sitului, care urmează să fie pregătite pentru subvenții vor aborda, de asemenea, efectele potențiale și măsurile relevante pentru a le evita/atenua asupra biodiversității. ToR, care vor fi pregătite pentru activități de consolidare a capacităților pentru stabilirea standardelor de afaceri durabile și studiul de fezabilitate pentru investiții potențiale vor integra aspecte ale conservării ariilor protejate, precum și gestionării durabile a resurselor naturale.

3.2.6. ESS10 - Implicarea Părților interesate și Dezvăluirea Informației

Prin ESS10, BM recunoaște importanța angajamentului deschis și transparent între entitatea de implementare și părțile interesate din proiect ca element esențial al bunelor practici internaționale. Implicarea efectivă a părților interesate poate îmbunătăți durabilitatea socială și ecologică a proiectelor, poate spori acceptarea proiectului și poate aduce o contribuție semnificativă la proiectarea și implementarea cu succes a proiectelor.

Obiectivele ESS10 sunt: (i) stabilirea unei abordări sistematice a implicării părților interesate care va ajuta Debitorii să identifice părțile interesate și să construiască și să mențină o relație constructivă cu aceștia, în special părțile afectate de proiect; (ii) evaluarea nivelului de interes al părților interesate și sprijinul pentru proiect și să permită luarea în considerare a punctelor de vedere ale părților interesate în proiectarea proiectului și în performanța de mediu și socială; (iii) promovarea și oferirea de mijloace pentru un angajament eficient și favorabil incluziunii cu părțile afectate de proiect pe tot parcursul ciclului de viață al proiectului cu privire la problemele care le-ar putea afecta; (iv) să se asigure că informațiile adecvate ale proiectului cu privire la riscurile și efectele sociale și ecologice sunt dezvăluite părților interesate în timp util, ușor de înțeles, accesibil și corespunzător; și (v) oferirea părților afectate de proiect mijloace accesibile și incluzive pentru a ridica probleme și nemulțumiri și să permită Debitorului să răspundă și să gestioneze astfel de nemulțumiri.

Activitățile proiectului vor avea loc în Turcia, Georgia, Ucraina și Republica Moldova. BSEC va avea responsabilitatea totală pentru implementarea proiectului, inclusiv activitățile de implementare în fiecare țară, în coordonare cu agențiile naționale. Acest lucru poate duce la riscul unei coordonări complexe a părților interesate, care va fi abordată în elaborarea proiectului și în Planul de Implicare a Părților Interesate (SEP) la nivel regional și SEP la nivel național. Locațiile exacte ale subvențiilor pentru inovare, care vor fi implementate de fiecare țară beneficiară, nu sunt cunoscute în această etapă. SEP la nivel regional prezintă abordarea de angajament atât pentru populația afectată de proiect (PAP), cât și pentru alte părți interesate (OIP). Va prezenta principiile generale și o strategie de colaborare pentru

identificarea părților interesate și planificarea unui proces de implicare în conformitate cu ESS10.

BSEC și agențiile naționale vor conveni asupra modalităților de implementare pentru implicarea părților interesate la nivel de țară, inclusiv pregătirea SEP specifice țării pentru setul de sub-proiecte (activități susținute de subvenție). SEP specifice fiecărei țări vor fi pregătite, dezvăluite și consultate înainte de începerea oricăror activități în fiecare țară.

Evaluarea inițială a indicat faptul că părțile interesate directe includ Ministerul Protecției Mediului și Agriculturii din Georgia, Ministerul Mediului din Republica Moldova, Ministerul Mediului și Urbanizării și Ministerul Agriculturii și Silviculturii din Turcia și Ministerul pentru Energeticii și Protecția mediului în Ucraina, municipalitățile locale din Bazinul Mării Negre din țările beneficiare, asociațiile de afaceri locale din agricultură și acvacultură, turism și transport maritim, ONG-urile locale care vor fi implicate în activitățile finanțate prin grant. În timpul pregătirii proiectului vor fi identificate grupuri de părți interesate suplimentare, iar o atenție deosebită va fi dedicată identificării grupurilor vulnerabile în rândul părților interesate. Procesul de pregătire a SEP va identifica alte părți interesate directe și indirecte, în special la nivel local.

SEP va prezenta modalități de angajare adaptate nevoilor și caracteristicilor fiecărui grup de părți interesate. Agențiile de implementare se vor asigura că toate consultările sunt inclusive și accesibile (în format și în locație) și desfășurate prin canale corespunzătoare în contextul local. SEP la nivel regional și SEP la nivel național vor fi dezvăluite publicului, dar continuă să fie actualizate pe toată durata fazei de implementare.

SEP va include principiile și procedurile de îndrumare pentru Mecanismul de Soluționare a Reclamațiilor (GM) pentru a aborda toate tipurile de nemulțumiri, atât de mediu, cât și sociale, care se referă la proiect, în timp ce SEP specifice fiecărei țări vor propune OM-uri detaliate de țară și sensibile din punct de vedere cultural.

3.2.7. NO 7.50 - Proiecte pe Căi Navigabile Internaționale

Această politică se aplică următoarelor tipuri de căi navigabile internaționale:

- Orice râu, canal, lac sau corp de apă similar care formează o graniță între sau orice râu sau corp de apă de suprafață care curge prin două sau mai multe state, indiferent dacă sunt membri ai băncii sau nu.
- Orice afluent sau alt corp de apă de suprafață care este o componentă a oricărei căi navigabile descrise mai sus.
- Orice port, golf, strâmtoare sau canal delimitat de două sau mai multe state sau, dacă se află într-un singur stat, recunoscut ca un canal necesar de comunicare între marea deschisă și alte state și orice râu care curge în astfel de ape.

Această politică se aplică și următoarelor tipuri de proiecte:

- Proiecte hidroelectrice, de irigații, de control al inundațiilor, de navigație, de drenaj, de apă și canalizare, industriale și similare, care implică utilizarea sau poluarea potențială a căilor navigabile internaționale, așa cum este descris mai sus.

- Studii detaliate de proiectare și inginerie a proiectelor în conformitate cu declarațiile de mai sus, inclusiv cele care urmează să fie efectuate de bancă ca agenție de executare sau în orice altă calitate.

În cazul în care proiectul propus declanșează acest PO (pe baza evaluării BM), BM solicită statului beneficiar, dacă nu a făcut deja acest lucru, să notifice formal celelalte țări riverane proiectul propus și detaliile acestuia. Dacă potențialul Debitor indică către BM că nu dorește să notifice, în mod normal, BM însuși o face. S-ar putea să existe unele excepții în ceea ce privește cerința de notificare, dar se preconizează că va fi evaluat impactul potențial asupra statelor riverane.

Subvențiile / sub-proiectele care vor fi finanțate în cadrul proiectului nu vor avea nicio activitate care să declanșeze OP 7.50.

3.2.8. NO 7.60 - Proiecte în Zonele de Controversă

Proiectele din zonele de controversă pot ridica o serie de probleme delicate care afectează relațiile nu numai între BM și țările sale membre, ci și între țara în care se desfășoară proiectul și una sau mai multe țări vecine. BM poate sprijini un proiect într-o zonă în litigiu dacă guvernele în cauză sunt de acord că, în așteptarea soluționării litigiului, proiectul propus pentru țara A ar trebui să avanseze fără a aduce prejudicii țării B.

Pentru fiecare proiect dintr-o zonă de controversă, BM consideră caracterul controversei și ar putea sprijini un astfel de proiect în următoarele cazuri:

- Alți reclamanți la zona de controversă nu au obiecții față de proiect
- Proiectul nu dăunează interesului altor reclamanți
- Reclamația conflictuală nu a câștigat recunoașterea internațională sau a fost urmărită în mod activ.

Subvențiile/subproiectele care urmează să fie finanțate nu va declanșa acest OP, deoarece cele patru țări în care subvențiile vor fi finanțate nu se află în zone de controversă recunoscute de BM (pe baza datelor disponibile pentru publicul Catalogului de date BM al zonelor disputate în lume - <https://datacatalog.worldbank.org/dataset/world-bank-official-boundaries>).

3.3. Analiza Lacunelor dintre Cadrele de Reglementare ale Țărilor și Standardele Ecologice și Sociale ale Băncii Mondiale

A fost efectuată o analiză a lacunelor pentru a identifica diferențele majore dintre legislația națională și cerințele ESS ale Băncii Mondiale privind proiectul și implementarea subvențiilor/sub-proiectelor pentru fiecare țară acoperită de acest ESMF. Această analiză a lacunelor se bazează, în principal, pe studiile anterioare disponibile publicului și nu reflectă neapărat o evaluare aprofundată a legislației naționale. În acest context, lacunele identificate între legislația națională și WB ESS sunt furnizate în tabelele următoare, inclusiv mijloacele sugerate pentru a îndeplini aceste lacune.

Lacunele majore dintre WB ESS și legislația relevantă din Georgia sunt prezentate în Tabelul 5 de mai jos.

Tabelul 5. Lacune Majore dintre ESS a BM și Legislația Georgiei

Standardele Ecologice și Sociale ale BM (SES)	Lacune	Metode de completare a Lacunelor
ESS1: Evaluarea și Gestionarea Riscurilor și Efectului Social și Ecologic	<p>Lacunele majore dintre legislația națională EIA și ESS1 sunt următoarele: Spre deosebire de FSE WB, codul național EA nu necesită nicio formă de evaluare de mediu și socială și de gestionare a activităților care nu necesită EIM complet.</p> <p>Există o lipsă a mecanismului adecvat de consultare publică cu privire la aspectele de mediu și sociale ale activităților care nu sunt supuse EIM la scară largă.</p> <p>Evaluarea impactului social nu este complet integrată legislației naționale și acest lucru are ca rezultat lipsa unei linii de bază sociale adecvate, iar evaluarea impactului social indus de proiect, inclusiv impactul asupra problemelor dezavantajate sau vulnerabile și legate de gen în EIM.</p> <p>Impacturile cumulative sunt luate în considerare în EIM la scară completă, dar altfel nu sunt luate în considerare.</p> <p>Nu este clar modul în care rezultatele monitorizării trebuie utilizate pentru gestionarea adaptivă a proiectelor în curs.</p>	<p>ESMP-urile ar trebui pregătite în conformitate cu ESS1 și cu acest ESMF pentru subproiecte cu potențiale riscuri și impacturi moderate.</p>
ESS2: Lucrul și Condițiile de Lucru	<p>Codul muncii din Georgia asigură în mare măsură acoperirea principalelor zone din ESS2. Deși Codul muncii prevede un mecanism de soluționare a litigiilor, nu există nicio cerință specifică pentru angajatori să instituie un mecanism de plângere a lucrătorilor.</p>	<p>Planul de management al muncii oferă îndrumări cu privire la măsurile de management relevante (cum ar fi mecanismul de plângere a lucrătorilor, codul de conduită etc.) stipulate de ESS2 și ar trebui să fie utilizate pentru sub-proiecte.</p>
ESS3: Utilizarea eficientă a Resurselor, Prevenirea și Gestionarea Poluării	<p>Majoritatea legilor și reglementărilor relevante sunt în conformitate cu directivele UE. Nu există o diferență majoră între ESS3 și cerințele legislative naționale.</p>	
ESS4: Sănătatea și Securitatea Societății	<p>Legea privind protecția mediului stabilește principiile generale ale sănătății și siguranței comunității. O serie de reglementări tehnice abordează alte aspecte ale ESS4. Cu toate acestea, există unele lacune, cum ar fi distanța de siguranță între zonele rezidențiale și anumite tipuri de infrastructură liniară. Efectul influxului de muncă și al riscurilor privind violența bazată pe gen nu sunt, de asemenea, acoperite în mod explicit în legislația națională.</p>	<p>ESMP-urile ar trebui pregătite pentru a aborda ESS4 și în conformitate cu ESS1 și cu acest ESMF pentru subproiecte cu potențiale riscuri și impacturi moderate.</p>

Standardele Ecologice și Sociale ale BM (SES)	Lacune	Metode de completare a Lacunelor
ESS6: Conservarea Biodiversității și Gestionarea Durabilă a Resurselor Naturale	<p>Georgia are un cadru de reglementare puternic pentru protejarea, conservarea și restaurarea biodiversității. Nu există o lacună majoră în ceea ce privește politica. Cu toate acestea, se acordă mai puțină atenție conservării habitatelor. Nu există o abordare diferențiată pentru habitatele transformate, naturale și critice.</p> <p>Gestionarea biodiversității în afara ariilor protejate formale este o provocare din cauza lacunelor legale, precum și a lipsei de îndrumări tehnice și metodologice. Serviciile ecosistemelor și compensarea biodiversității nu fac parte din legislația națională.</p>	ESMP-urile ar trebui să fie pregătite pentru abordarea ESS6, după cum este necesar pe baza localizării subproiectelor, pentru subproiectele cu potențiale riscuri și impacturi moderate.
ESS10: Implicarea Părților interesate și Dezvăluirea Informației	Codul administrativ general și codul EA stabilesc principii cheie pentru implicarea părților interesate și divulgarea informațiilor cu privire la proiectele de dezvoltare. Lacunele cu ESS10 există în practică în ceea ce privește; informarea părților interesate cu privire la detaliile proiectelor pentru a obține feedback-ul lor, asigurarea participării grupurilor vulnerabile și sisteme funcționale de remediere a plângerilor.	Cadrul de implicare a părților interesate (SEF) oferă mijloace relevante cu privire la această problemă și ar trebui adoptat / utilizat în implementarea subproiectelor.

Decalajele majore dintre WB ESS și legislația relevantă din Republica Moldova sunt prezentate în Tabelul 6 de mai jos.

Tabelul 6. Lacune Majore dintre ESS a BM și Legislația Republicii Moldova

Standardele Ecologice și Sociale ale BM (SES)	Lacune	Metode de completare a Lacunelor
ESS1: Evaluarea și Gestionarea Riscurilor și Efectului Social și Ecologic	<p>Lacunele majore dintre legislația națională EIA și ESS1 sunt următoarele: Există o lipsă a mecanismului adecvat de consultare publică cu privire la aspectele de mediu și sociale ale activităților care nu sunt supuse EIM la scară largă. Evaluarea impactului social nu este complet integrată legislației naționale și acest lucru are ca rezultat lipsa unei linii de bază sociale adecvate, iar evaluarea impactului social indus de proiect, inclusiv impactul asupra problemelor dezavantajate sau vulnerabile și legate de gen în EIM. Impacturile cumulative sunt luate în considerare în EIM la scară completă, dar altfel nu sunt luate în considerare. Proiectele cu impact potențial trebuie să aibă măsuri relevante de atenuare, dar nu există nicio cerință pentru ESMP. Monitorizarea nu este necesară.</p>	ESMP-urile ar trebui pregătite în conformitate cu ESS1 și cu acest ESMF pentru subproiecte cu potențiale riscuri și impacturi moderate.
ESS2: Lucrul și Condițiile de Lucru	Legislația națională acoperă principalele domenii ale ESS2, dar nu are dispoziții care	Planul de management al muncii oferă îndrumări cu privire la măsurile de

Standardele Ecologice și Sociale ale BM (SES)	Lacune	Metode de completare a Lacunelor
	să stabilească un mecanism de plângere.	management relevante (cum ar fi mecanismul de plângere a lucrătorilor, codul de conduită etc.) stipulate de ESS2 și ar trebui să fie utilizate pentru sub-proiecte.
ESS3: Utilizarea eficientă a Resurselor, Prevenirea și Gestionarea Poluării	Legile și reglementările relevante sunt în general conforme cu directivele UE și adoptarea legislației relevante este în curs. Nu există o diferență majoră între ESS3 și cerințele legislative naționale.	
ESS4: Sănătatea și Securitatea Societății	Principiile generale ale sănătății și siguranței comunității sunt abordate în diferite acte legislative. În general, nu există nicio lacună în ceea ce privește politica. Cu toate acestea, impactul influxului de muncă și al riscurilor legate de violența bazată pe gen nu sunt acoperite în mod explicit în legislația națională.	ESMP-urile ar trebui pregătite pentru a aborda ESS4 și în conformitate cu ESS1 și cu acest ESMF pentru subproiecte cu potențiale riscuri și impacturi moderate.
ESS6: Conservarea Biodiversității și Gestionarea Durabilă a Resurselor Naturale	Nu există o lacună majoră în ceea ce privește politica. Gestionarea biodiversității în afara ariilor protejate formale este o provocare din cauza lacunelor legale, precum și a lipsei de îndrumări tehnice și metodologice. Serviciile ecosistemelor și compensarea biodiversității nu fac parte din legislația națională.	ESMP-urile ar trebui să fie pregătite pentru abordarea ESS6, după cum este necesar pe baza localizării subproiectelor, pentru subproiectele cu potențiale riscuri și impacturi moderate.
ESS10: Implicarea Părților interesate și Dezvăluirea Informației	Lacunele cu ESS10 există în practică în ceea ce privește; informarea părților interesate cu privire la detaliile proiectelor pentru a obține feedback-ul lor, Legislația națională nu prevede nicio elaborare a unui plan specific de implicare a părților interesate pentru consultări publice. Legislația națională are prevederi care permit cetățenilor să depună plângeri și plângeri, dar aceste dispoziții nu permit anonimatul. Petițiile anonime sau depuse fără a indica adresa poștală sau de e-mail a petiționarului nu sunt examinate. Legislația națională nu are prevederi speciale pentru a răspunde preocupărilor grupurilor vulnerabile în timpul procesului de consultare.	Cadrul de implicare a părților interesate (SEF) oferă mijloace relevante cu privire la această problemă și ar trebui adoptat / utilizat în implementarea subproiectelor.

Lacunele majore dintre WB ESS și legislația relevantă din Turcia sunt prezentate în Tabelul 7 de mai jos.

Tabelul 7. Lacune Majore dintre ESS a BM și Legislația Turciei

Standardele Ecologice și Sociale ale BM (SES)	Lacune	Metode de completare a Lacunelor
ESS1: Evaluarea și Gestionarea Riscurilor și Efectului Social și Ecologic	<p>Decalajele majore dintre reglementările naționale EIA și ESS1 sunt următoarele: Evaluarea impactului social nu este complet integrată legislației naționale și acest lucru are ca rezultat lipsa unei linii de bază sociale adecvate, iar evaluarea impactului social indus de proiect, inclusiv impactul asupra problemelor dezavantajate sau vulnerabile și legate de gen în EIM.</p> <p>Absența unui rezumat executiv și a unor informații cu privire la cadrul juridic și instituțional din EIM turc (Nivelul tehnic al informațiilor din rezumatul non-tehnic solicitat în rapoartele EIM poate să nu îndeplinească cerințele BM); Cerință limitată de acoperire a impactului cumulativ cu alte proiecte Accent limitat pe facilitățile asociate</p> <p>Deși sunt necesare măsuri de atenuare și monitorizare pentru efectele negative, nu există nicio cerință specifică pentru un ESMP.</p>	ESMP-urile ar trebui pregătite în conformitate cu ESS1 și cu acest ESMF pentru subproiecte cu potențiale riscuri și impacturi moderate.
ESS2: Lucrul și Condițiile de Lucru	În general, legile și reglementările naționale privind condițiile de muncă și de muncă îndeplinesc cerințele ESS2. Mecanismul de plângere a lucrătorilor este principalul decalaj dintre cerința legislativă națională și ESS2. În legislația națională privind condițiile de muncă și de muncă, nu există nicio cerință specifică legată de mecanismul de plângere care să permită lucrătorilor să comunice plângerile angajatorului.	Planul de management al muncii oferă îndrumări cu privire la măsurile de management relevante (cum ar fi mecanismul de plângere a lucrătorilor, codul de conduită etc.) stipulate de ESS2 și ar trebui să fie utilizate pentru sub-proiecte.
ESS3: Utilizarea eficientă a Resurselor, Prevenirea și Gestionarea Poluării	Majoritatea legislației naționale relevante este în conformitate cu directivele UE. Nu există o diferență majoră între ESS3 și cerințele legislative. În plus, studii specifice privind utilizarea resurselor și prevenirea poluării, cum ar fi estimările de gaze cu efect de seră (GES), nu sunt incluse în mod specific în Procesul EIA local.	ESMP-urile ar trebui pregătite în conformitate cu ESS1 și cu acest ESMF pentru subproiecte cu potențiale riscuri și impacturi moderate.
ESS4: Sănătatea și Securitatea Societății	Principiile generale ale sănătății și siguranței comunității sunt abordate în diferite acte legislative. În general, nu există nicio lacună în ceea ce privește politica. Cu toate acestea, impactul influxului de muncă și al riscurilor legate de violența bazată pe gen nu sunt acoperite în mod explicit în legislația națională.	ESMP-urile ar trebui pregătite pentru a aborda ESS4 și în conformitate cu ESS1 și cu acest ESMF pentru subproiecte cu potențiale riscuri și impacturi moderate.

Standardele Ecologice și Sociale ale BM (SES)	Lacune	Metode de completare a Lacunelor
ESS6: Conservarea Biodiversității și Gestionarea Durabilă a Resurselor Naturale	Nu există nicio lacună în ceea ce privește politica. În unele cazuri, nivelul considerațiilor privind zonele ecologice sensibile neprotejate din punct de vedere legal, cum ar fi zonele cheie de biodiversitate în procesul local de EIM, nu îndeplinesc cerințele stipulate de ESS6. Mai mult, gestionarea și monitorizarea impacturilor potențiale, măsurile de atenuare și impacturile reziduale nu sunt detaliate în general.	ESMP-urile ar trebui să fie pregătite pentru abordarea ESS6, după cum este necesar pe baza localizării subproiectelor, pentru subproiectele cu potențiale riscuri și impacturi moderate.
ESS10: Implicarea Părților interesate și Dezvăluirea Informației	<p>Angajarea eficientă și transparentă a părților interesate este principala lacună în ceea ce privește ESS10.</p> <p>Legislația națională nu prevede nicio elaborare a unui plan specific de implicare a părților interesate pentru consultări publice. Angajarea părților interesate este doar o cerință în timpul procesului EIA și nu există nicio cerință suplimentară pentru etapele de construcție sau de exploatare ale proiectelor.</p> <p>Legislația națională nu are prevederi speciale pentru a răspunde preocupărilor grupurilor vulnerabile în timpul procesului de consultare.</p> <p>Legislația națională are prevederi care permit cetățenilor să depună plângeri și plângeri, dar nu există nicio cerință pentru un mecanism de plângere specific proiectului.</p>	Cadrul de implicare a părților interesate (SEF) oferă mijloace relevante cu privire la această problemă și ar trebui adoptat / utilizat în implementarea subproiectelor.

Decalajele majore dintre WB ESS și legislația relevantă din Ucraina sunt prezentate în Tabelul 8 de mai jos.

Tabelul 8. Lacune Majore dintre ESS a BM și Legislația Ucrainei

Standardele Ecologice și Sociale ale BM (SES)	Lacune	Metode de completare a Lacunelor
ESS1: Evaluarea și Gestionarea Riscurilor și Efectului Social și Ecologic	<p>Lacunele majore dintre legislația națională EIA și ESS1 sunt următoarele:</p> <p>Există o lipsă a mecanismului adecvat de consultare publică cu privire la aspectele de mediu și sociale ale activităților care nu sunt supuse EIM la scară largă.</p> <p>Evaluarea impactului social nu este complet integrată legislației naționale și acest lucru are ca rezultat lipsa unei linii de bază sociale adecvate, iar evaluarea impactului social indus de proiect, inclusiv impactul asupra problemelor dezavantajate sau vulnerabile și legate de gen în EIM.</p> <p>Impacturile cumulative sunt considerate într-un domeniu foarte limitat.</p> <p>Proiectele cu impact potențial trebuie să aibă măsuri relevante de atenuare, dar nu există nicio cerință pentru ESMP.</p>	<p>ESMP-urile ar trebui pregătite în conformitate cu ESS1 și cu acest ESMF pentru subproiecte cu potențiale riscuri și impacturi moderate.</p>
ESS2: Lucrul și Condițiile de Lucru	<p>Legislația ucraineană privind protecția muncii și SST este avansată și reflectă toate cerințele cheie ale ESS2. Cu toate acestea, aplicarea prevederilor privind protecția muncii și a SSM la nivel de întreprindere necesită îmbunătățiri. În plus, conștientizarea angajaților cu privire la drepturile lor în materie de muncă și SSM rămâne redusă.</p>	<p>Planul de management al muncii oferă îndrumări cu privire la măsurile de management relevante (cum ar fi mecanismul de plângere a lucrătorilor, codul de conduită etc.) stipulate de ESS2 și ar trebui să fie utilizate pentru sub-proiecte.</p>
ESS3: Utilizarea eficientă a Resurselor, Prevenirea și Gestionarea Poluării	<p>Legislația relevantă pune în principiu standarde bazate în principal pe utilizarea concentrațiilor maxime admise și au fost începute studii pentru adoptarea legislației UE. Pentru evaluările specifice proiectului există diferite lacune în ceea ce privește utilizarea resurselor și prevenirea poluării.</p>	<p>ESMP-urile ar trebui pregătite în conformitate cu ESS1 și cu acest ESMF pentru subproiecte cu potențiale riscuri și impacturi moderate.</p>
ESS4: Sănătatea și Securitatea Societății	<p>Principiile generale ale sănătății și siguranței comunității sunt abordate în diferite acte legislative. Cu toate acestea, impactul influxului de muncă și al riscurilor legate de violența bazată pe gen nu sunt acoperite în mod explicit în legislația națională.</p>	<p>ESMP-urile ar trebui pregătite pentru a aborda ESS4 și în conformitate cu ESS1 și cu acest ESMF pentru subproiecte cu potențiale riscuri și impacturi moderate.</p>
ESS6: Conservarea Biodiversității și Gestionarea Durabilă a Resurselor Naturale	<p>Gestionarea biodiversității în afara ariilor protejate formale este o provocare din cauza lacunelor legale, precum și a lipsei de îndrumări tehnice și metodologice. Serviciile ecosistemelor și compensarea biodiversității nu fac parte din legislația națională.</p>	<p>ESMP-urile ar trebui să fie pregătite pentru abordarea ESS6, după cum este necesar pe baza localizării subproiectelor, pentru subproiectele cu potențiale riscuri și impacturi moderate.</p>

Standardele Ecologice și Sociale ale BM (SES)	Lacune	Metode de completare a Lacunelor
<p>ESS10: Implicarea Părților interesate și Dezvăluirea Informației</p>	<p>Lacunele cu ESS10 există în practică în ceea ce privește; informarea părților interesate cu privire la detaliile proiectelor pentru a obține feedback-ul lor.</p> <p>Legislația națională nu prevede nicio elaborare a unui plan specific de implicare a părților interesate pentru consultări publice. Angajarea părților interesate este doar o cerință în timpul procesului EIA și nu există nicio cerință suplimentară pentru etapele de construcție sau de exploatare ale proiectelor.</p> <p>Legislația națională nu are prevederi speciale pentru a răspunde preocupărilor grupurilor vulnerabile în timpul procesului de consultare.</p> <p>Legislația națională are prevederi care permit cetățenilor să depună plângeri și plângeri, dar nu există nicio cerință pentru un mecanism de plângere specific proiectului.</p>	<p>Cadrul de implicare a părților interesate (SEP) oferă mijloace relevante cu privire la această problemă și ar trebui adoptat / utilizat în implementarea subproiectelor.</p>

4. PREZENTARE GENERALĂ A CONDIȚIILOR DE BAZĂ

4.1. Mediul Fizic

4.1.1. Situația Țărmului Mării Negre

Marea Neagră se află între Europa și Asia, iar bazinul său este asimetric, iar râurile care curg în ea modelează diferitele condiții naturale ale celor două continente. Marea în sine acoperă o suprafață totală de 423.000 km², în timp ce bazinul pe care îl reprezintă se bazează pe o suprafață care acoperă 2,5 milioane km². Zona costieră a Mării Negre a țărilor învecinate este practic o combinație de văi de pe litoral și lanțuri montane. Relieful montan este tipic pentru Georgia, Turcia și Rusia și parțial pentru Bulgaria, România și Ucraina. O hartă generală care arată Marea Neagră în regiunea mai mare și țările din regiunea/bazinul Mării Negre este furnizată în Imaginea 2.



Imagine 2. Marea Neagră și Țările Încecate

Abordările pentru a determina aria zonei costiere (CZ) variază de la țară la țară și, în general, nu există reglementări utilizate pentru specificarea limitelor CZ. Astfel, țările au definit zona și limitele zonelor lor de țărm, în principal, pentru scopuri de raportare. Există trei abordări în

identificarea CZ utilizate de țările Mării Negre. Abordările se bazează pe următoarele principii:

- Diviziune administrativă (Turcia).
- Zone specifice pe alte părți ale țărmului, inclusiv zone specifice de râuri care se scurg în mare (Georgia).
- Combinare de tradiții, regim economic specific și cerințe (Ucraina).

Georgia

Zona costieră georgiană este identificată în conformitate cu Instrucțiunile pentru gestionarea integrată a zonei costiere din Georgia, un document fără caracter obligatoriu, emis de Ministerul Mediului și Protecției Resurselor Naturale în 2006. Zona costieră se extinde până la limita exterioară a mării teritoriale și cuprinde unitățile administrative costiere la o distanță maximă de 3 km de linia de țărm și 5 km de-a lungul râurilor care curg în mare.

Zonele protejate din apropierea țărmului sunt, de asemenea, considerate ca parte a zonei costiere. Suprafața totală estimată a zonei costiere este de 7.100 km² și lungimea liniei de țărm este de 310 km.

Republica Moldova

Deși Republica Moldova nu are o zonă de coastă spre Marea Neagră, râurile Moldovei care se varsă în Marea Neagră creează efecte grave. Țara poate fi împărțită în trei bazine hidrografice principale care fac parte din bazinul Mării Negre.

Bazinul Nistru din est cuprinde aproximativ 57% din țară. Râul Nistru izvorăște în Munții Carpați din Ucraina și formează granița dintre Ucraina și Republica Moldova în părți din nord, nord-est și sud-est înainte de a curge înapoi în Ucraina, unde continuă aproximativ 20 km înainte de a ajunge la Marea Neagră. Râul Nistru are o lungime totală de 1.362 km, din care 660 km se află pe teritoriul Republicii Moldova.

Bazinul Dunării din vest acoperă aproximativ 35% din țară. Râul Prut, un afluent al Dunării, izvorăște în Munții Carpați din Ucraina și formează granița dintre Republica Moldova și România înainte de a curge în Dunăre, imediat după trecerea frontierei cu Ucraina. Râul Dunăre continuă apoi aproximativ 125 km înainte de a se vărsa în Marea Neagră. Râul Prut are o lungime totală de 967 km, din care 695 km se află pe teritoriul Republicii Moldova.

Există mai multe râuri în partea de sud a țării, între bazinele Nistru și Dunăre care curg prin Ucraina și ajung la Marea Neagră. Bazinele acestor râuri acoperă aproximativ 8% din teritoriul Republicii Moldova.

Turcia

Țărmul Mării Negre al Turciei are o lungime de 1748 km care se întinde de la granița bulgară în vest până la granița cu Georgia în est. Suprafața regiunii este de aproximativ 141.000 km² sau aproximativ 18% din suprafața totală a Turciei. Populația totală a regiunii este de aproximativ 8.000.000.

Zona de țărm a Turciei cuprinde 14 provincii și anume: Artvin, Bartin, Duzce, Giresun, Kastamonu, Kirklareli, Kocaeli, Ordu, Rize, Sakarya, Samsun, Sinop, Trabzon și Zonguldak.

Topografia regiunii are un efect profund asupra distribuției populației și, astfel, a surselor de poluare de-a lungul țărmului. Lanțurile montane se desfășoară paralel cu coasta de-a lungul țărmului Mării Negre a Turciei, astfel încât locuitorii din regiunea Mării Negre sunt foarte concentrați într-o bandă costieră destul de îngustă. Munții sunt, de asemenea, un obstacol pentru transport, iar populația din zonele montane trăiește mai degrabă în așezări mici decât în orașe mari.

Cele mai lungi râuri care curg în Marea Neagră sunt Kizilirmak (1335 km), Sakarya (824 km), Yesilirmak (519 km), Filyos (228 km) și Melet (165 km). Printre aceste râuri, Kizilirmak, Yesilirmak și Sakarya drenează zone de 78, 65 și, respectiv, 58 mii km². Țărmul Mării Negre a Turciei conține trei delte importante (Kizilirmak, Yesilirmak și Sakarya) și lagune din Delta Kizilirmak.

Ucraina

Zona costieră a Mării Negre a Ucrainei este limitată de granițele regiunilor de țărm (oblasti) și de granițele apelor teritoriale ale mării. Include teritoriile Republicii Autonome Crimeea, Mykolaiv, Kherson, regiunile Odesa și orașul Sevastopol. Suprafața totală estimată a zonei costiere este de 113.400 km². Acesta corespunde cu 19% din teritoriul țării. Lungimea liniei de țărm de la Delta Dunării până la Capul Takil este de 1.628 km.

Zona costieră include 14 estuare marine de râuri mari (Dunăre, Nipru, Nistru și Bugul de Sud) care se varsă în Marea Neagră și opt golfuri. Suprafața totală estimată a estuarelor este de 1.952 km² și totalul golfurilor este de 1.770 km².

4.1.2. Calitatea Apei și Apele Reziduale

Marea Neagră este caracterizată de ape adânci sulfidice. Această zonă anoxică este separată de apele superioare oxice printr-o zonă suboxică, unde concentrațiile atât de oxigen, cât și de sulfură liberă sunt sub limitele fiabile de detectare a metodei. Oxigenul și sulfura sunt speciile redox dominante deasupra și sub stratul suboxic. Cu toate acestea, fluxul descendent de oxigen nu este suficient pentru a oxida fluxul ascendent al sulfurii. Existența zonei suboxice necesită ca procesele redox alternative să controleze acest sistem, în special fluxul ascendent de sulfură foarte toxică.

Zona suboxică a fost delimitată de limite de concentrație de oxigen variind de la 3 μM la 20 μM. Această zonă apare la diferite adâncimi în Marea Neagră, dar peste tot apare într-un interval de densitate îngust, aproximativ între izopycnals σ_{θ} 15.20 și 16.40¹.

În pofida acestei deficiențe naturale, Marea Neagră a servit omenirii bine în trecut prin furnizarea de resurse alimentare, ca un cadru natural pentru recreere și transport și chiar ca

¹ Emil Stanev, Pierre-marie Poulain, Sebastian Grayek, Kenneth Johnson, Hervé Claustre, et al.. Understanding the Dynamics of the Oxidic-Anoxic Interface in the Black Sea. Geophysical Research Letters, American Geophysical Union, 2018, 45 (2), pp.864-871. 10.1002/2017gl076206. hal-03138096

un loc de eliminare a deșeurilor, inclusiv poate a deșeurilor nucleare. Rezerva naturală mare de fosfor și azot a râurilor, substanțe nutritive esențiale pentru plantele marine și alge, a făcut întotdeauna Marea Neagră foarte fertilă. Printre cele mai grave probleme se numără nivelul ridicat de eutrofizare a nutrienților din surse terestre. Poluarea reprezentată de metale grele, petrol și alte substanțele nocive provoacă în mod direct efecte toxice asupra biotei. Particulele solide suspendate scad penetrarea razelor solare prin stratul de apă și astfel diminuează dezvoltarea biocenozelor bentice și a algelor pelagice și a altor organisme. Îngrășămintele minerale și organice provenite de pe câmpurile agricole stimulează înflorirea microflorei (eutrofizare).

Scurgerile râurilor, activitățile de extracție a petrolului și gazelor, depunerea atmosferică, scurgerile intenționate și accidentale de pe nave sunt principalele surse de poluare a apei. Fluxurile râurilor sunt poluate de agricultură, industrii, ape Reziduale comunale, transporturi și alte sectoare situate în bazin. Peste 300 de râuri care traversează Marea Neagră drenează aproape jumătate din Europa și părți semnificative ale Eurasiei. Principalele râuri sunt Dunărea, Nipru și Don, care sunt al doilea, al treilea și al patrulea râu european major.

Bazinul Mării Negre și marea în sine formează un singur sistem natural unificat. Râurile formează o legătură între masa terestră și mare, alimentând rezervorul marin cu evacuarea apei și producția de apă din eroziune și denudare. Defalcarea descărcării de gestiune pe state și regiuni este următoarea; volumul de apă care intră în mare în fiecare an, din Georgia 46,0 km³ (13,2%) și din Turcia 38,0 km³ (10,9%). Dunărea alimentează marea cu 200 km³ de apă (57,5%). Principalele râuri din Ucraina contribuie cu 55,5 km³ (15,9%) de apă în mare, iar râurile din Crimeea cu 0,3 km³ (0,08%).

În acest context, abordările de gestionare a apei și a apelor reziduale la nivel de țară pentru Georgia, Republica Moldova, Turcia și Ucraina sunt rezumate mai jos.

Georgia

Alimentarea cu apă, apele reziduale/apele pluviale și infrastructurile de gestionare a deșeurilor solide joacă un rol esențial, deoarece eșecul lor poate duce la efecte extinse asupra comunităților, valorilor proprietății și întreprinderilor, inclusiv daune sănătății și bunăstării oamenilor, precum și daune turismului, agriculturii, și silvicultură.

Sistemul de alimentare cu apă și de colectare a apelor reziduale/a apelor pluviale a funcționat defectuos în zona costieră a Georgiei de o perioadă îndelungată de timp din cauza problemelor de proiectare și funcționare, precum și a lipsei de întreținere. Tratarea apelor reziduale a fost limitată la o etapă primară pentru unele așezări și a fost inexistentă în multe altele. O investiție la scară largă în reabilitarea alimentării cu apă și a utilității de canalizare/evacuare a apelor reziduale a început în 2005 la Batumi cu un program de reabilitare a infrastructurii municipale cu sprijinul KfW. Mai târziu, în 2015, a început îmbunătățirea integrată a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare în zonele semi-urbane și rurale din municipalitățile Kobuleti, Khelvachauri, Keda, Shuakhevi și Khulo, o zonă care acoperă 330 de sate și găzduiește 235.000 de rezidenți.

Riscurile privind disponibilitatea apei sunt scăzute sau chiar neglijabile. Abundența actuală a resurselor de apă în Adjara, precum și în viitor (așa cum se prevede cu instrumentele RCM),

Înseamnă că disponibilitatea apei nu ar trebui să fie o problemă. Cu toate acestea, probabilitatea unor inundații mai severe și mai frecvente și o apariție mai mare de eroziune a apei și alunecări de teren prezintă riscul de deteriorare fizică a prizelor de apă, a conductelor și a altor elemente ale infrastructurii care pot întrerupe buna funcționare a acestora. În ceea ce privește infrastructura de colectare a apelor pluviale, expunerea și vulnerabilitatea acesteia la impactul prognozat al schimbărilor climatice sunt mult mai problematice. Orașele de pe litoral sunt deja predispuse la inundații, deoarece sistemele de drenare a apelor pluviale nu sunt în măsură să facă față ploilor intense.

Funcționalitatea acestor scheme de drenare a apelor pluviale va depinde nu doar de durata și intensitatea precipitațiilor, ci și de fluctuația nivelului mării. Acesta din urmă depinde de sezonalitate, de forța furtunilor marine și este, de asemenea, influențat de activitatea tectonică pe termen lung și de încălzirea globală. O abordare conceptuală a proiectării unui sistem de gestionare a apelor pluviale ar include o singură stație centrală de pompare care să primească întregul volum de apă de ploaie colectată dintr-o așezare dată și să o pompeze în mare. Aceeași facilitate ar fi folosită pentru a primi apă de mare intrată și a o pompa înapoi în mare în timpul valurilor de furtună. Dacă se materializează cele mai severe scenarii ale schimbărilor climatice, pot fi necesare sisteme de pompare foarte mari și costisitoare².

Republica Moldova

Deși calitatea apelor râurilor din Republica Moldova s-a îmbunătățit de la prăbușirea Uniunii Sovietice, Moldova se confruntă în continuare cu probleme serioase de calitate în ceea ce privește apele subterane și de suprafață. Poluarea apei este cauzată în principal de ape reziduale insuficient tratate, scurgeri de apă netratată din sistemul de canalizare municipal, gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor menajere solide din sectorul de locuințe comunale, precum și de gunoi acumulat de grajd, depozite de pesticide din sectorul agroalimentar și depozite de petrol, benzinării, alte surse de poluare continuă în sectorul energetic.

Deși calitatea apei în Republica Moldova este relativ stabilă, măsurile insuficiente de gestionare a apelor reziduale, precum lipsa tratamentului terțiar și secundar în majoritatea zonelor, agravează situația. De fapt, sistemul de gestionare a apei din țară este adesea incapabil să abordeze pe deplin provocările ridicate de evacuările din industrie și gospodării. Aceasta transformă majoritatea râurilor interne ale Moldovei în corpuri de apă foarte poluate, apa din care pare să reprezinte amenințări la adresa sănătății publice, dacă nu este tratată corespunzător. În plus, sursele de apă de suprafață, cum ar fi lacurile și iazurile artificiale și naturale, au tendința către salinitate ridicată și mineralizare.

Din cauza condițiilor climatice specifice țării, inundațiile și secetele prezintă riscuri majore pentru serviciile de apă și canalizare, care sunt afectate de faptul că instalația este fie veche, fie nu există. Acest lucru este în continuare deteriorat de astfel de pericole cu privire la vreme, cum ar fi alunecările de teren, furtunile și temperaturile extreme de iarnă. Deoarece

² World Bank Group, 2020. *Impacts of Climate Change on Georgia's Coastal Zone*. Washington.

secetele duc la o diluare mai mică a încărcăturilor de poluare, calitatea apei, în special în râurile Prut și Nistru, este foarte afectată³.

Turcia

Unul dintre cele mai evidente semne de poluare din Marea Neagră de pe țărmul turcesc reprezintă apele reziduale netratate. Scurgerile de apă reziduală în mare, care devin deosebit de grele în timpul sezonului turistic, sunt suspectate a fi cauza poluării. Cu toate acestea, aportul de materie organică bogată în apele reziduale poate crește turbiditatea apei și scădea adâncimea maximă la care algele marine pot crește. De asemenea, crește cererea biochimică de oxigen (BOD) a apei, deoarece bacteriile necesită oxigen pentru a distruge substanțele organice din canalizare. În unele habitate, în special țărmurile și estuarele noroioase, crește foarte mult posibilitatea ca noroiul să devină total lipsit de oxigen.

Pe țărmul turcesc al Mării Negre, formațiunile geografice îngreunează instalarea infrastructurii de apă reziduală. De asemenea, atât apele reziduale municipale, cât și cele industriale sunt amestecate și aruncate în Marea Neagră. Mai mult, practicile de tratament existente în industriile grele sunt în general insuficiente. Deși, în prezent există 115 stații de epurare în care 15 dintre ele includ linia de scurgere la adâncime, în provinciile de țărm ale Turciei, cantitatea de apă reziduală tratată este foarte mică, cu excepția provinciei Istanbul⁴⁵.

Ucraina

Râurile ucrainene se referă la șapte bazine hidrografice majore, toate curgând în Marea Neagră, cu excepția Bugului de Vest care curge în Marea Baltică. Prin urmare, o gestionare corespunzătoare a apei are un efect mare asupra mediului în Ucraina, precum și în Marea Neagră.

Gestionarea apelor în Ucraina are nevoie de îmbunătățire. Din cauza teritoriului extins și a condițiilor geografice variate, nu toate gospodăriile ucrainene au acces direct la aprovizionarea cu apă stabilă și sigură.

În mod similar, sistemul apelor Reziduale trebuie îmbunătățit în continuare. După prăbușirea Uniunii Sovietice, multe instalații care trebuiau să efectueze tratarea primară și secundară a apelor reziduale nu au fost întreținute bine.

În plus, zonele rurale din Ucraina nu cuprind pe deplin toate gospodăriile cu rețea centralizată de canalizare care duce la instalații corespunzătoare de tratare a apelor reziduale. Acest lucru are ca rezultat o parte considerabilă a apelor reziduale insuficient tratate care sunt scurse din apele de suprafață, cum ar fi râurile și lacurile, ceea ce face ca

³ Alieva, T., Ayvazi, N., & Patonia, A. (2021). Waste and Water Management in the Time of COVID-19: A Tale of Six Countries.

⁴ Bat, L., Oztekin, A., Sahin, F., Arici, E. and Ozsandikci, U., 2018. An Overview of the Black Sea Pollution in Turkey. *Mediterranean Fisheries and Aquaculture Research*.

⁵ Akkoyunlu, A. (2018). Land-Based Pollution on the Black Sea along the Turkish Shoreline. *Journal Of Marine Science: Research & Development*, 08(02). doi: 10.4172/2155-9910.1000248

aceste corpuri de apă să fie contaminate cu diverse substanțe, reprezentând amenințări semnificative atât pentru sănătatea publică, cât și pentru mediu.

În acest context, bazinul Nistrului se extinde în teritoriile celor șapte regiuni ale Ucrainei (Lviv, Ivano-Frankivsk, Cernăuți, Ternopil, Khmelnytskyi, Vinnytsia și Odessa), acoperind 13% până la 80% din suprafețele lor. Din păcate, în timp ce acoperă 12% din totalul teritoriului Ucrainei și se varsă în Republica Moldova, acesta devine foarte poluat și prezintă un pericol pentru sănătatea umană. De fapt, cercetările recente au identificat urme de medicamente, pesticide, produse farmaceutice și substanțe chimice în apă⁶.

4.1.3. Gestionarea Reziduurilor Solide

Estimarea cantității de deșeuri solide totale procesate în regiune este dificilă, deoarece țările Bazinului Mării Negre au diverse abordări pentru estimare și raportare. În acest context, abordările de gestionare a deșeurilor solide bazate pe țări pentru Georgia, Republica Moldova, Turcia și Ucraina sunt rezumate mai jos.

Georgia

Georgia de coastă are o lipsă severă de infrastructură de gestionare a deșeurilor solide. Depozitele standard de deșeuri solide sunt foarte puține la număr iar mai multe instalații mari oficiale de eliminare a deșeurilor au fost modernizate ca măsură temporară. Există multe gropi de gunoi sălbatic în zonele rurale. Odată cu adoptarea Codului de gestionare a deșeurilor în 2014 și crearea Campaniei de gestionare a deșeurilor solide din Georgia în cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Infrastructurii în 2015 au fost inițiate ameliorări semnificative. Noul sistem național de gestionare a deșeurilor constă dintr-o rețea de depozite de deșeuri regionale și stații de transfer de deșeuri, conceput pentru a deservi aproximativ 65% din populația Georgiei. Municipality din Tbilisi și Republica Autonomă Adjara nu fac parte din acest sistem și își gestionează propriile scheme de gestionare a deșeurilor.

În prezent, nu există depozite sanitare standard în zona de țărniță a Georgiei, dar sunt în curs de proiectare două depozite sanitare; unul în Zugdidi, în regiunea Samegrelo-Zemo Svaneti, și altul în Tsetskhlauri, în regiunea Adjara. Aceste facilități vor permite autorităților să închidă și să sigileze într-o anumită măsură siturile existente în condiții sub-standard de eliminare.

Situl situat la sud de Batumi este cel mai dăunător pentru ecologia costieră și pentru economie. Acesta este situat chiar pe malul mării, lângă gura râului Choroki și într-o zonă în care nivelul freatic este ridicat. Acest depozit de deșeuri, care funcționează în condiții sub-standard de zeci de ani, urmează să se închidă în 2021, când se așteaptă să fie finalizat noul amplasament în prezent în construcție. Același lucru este valabil și pentru depozitul de deșeuri Kobuleti, situat la aproximativ 20 km nord de Batumi.

⁶ Alieva, T., Ayvazi, N., & Patonia, A. (2021). Waste and Water Management in the Time of COVID-19: A Tale of Six Countries.

Odată ce noul site din Tsetskhauri va fi operațional, utilizarea celor două situri vechi din Batumi și Kobuleti va fi întreruptă. Cu toate acestea, fără o fază corespunzătoare de dezinstalare, pe care guvernul intenționează să o liciteze în 2022, este posibil ca problemele privind mediul și de leșiere să rămână. Noul depozit de deșeurii din Adjara și cel planificat pentru Zugdidi se vor confrunta probabil cu provocarea de a evacua apele pluviale și de a menține iazurile de tratare a leșierei, deoarece sunt prevăzute precipitații mai frecvente, mai îndelungate și mai intense și inundații ulterioare în aceste zone⁷.

Republica Moldova

În Republica Moldova, o parte considerabilă a poluării mediului este din cauza siturilor de eliminare a deșeurilor, în special în zonele rurale. Anual, aproximativ 3,98 milioane de tone de deșeurii sunt generate și ulterior distruse în aproximativ 1.500 de depozite de deșeurii autorizate și în aproximativ 3.000 de depozite de deșeurii ilegale în toată țara, din care 473 de depozite de deșeurii nu au putut îndeplini standardele ecologice. În plus, multe dintre depozitele de deșeurii autorizate se confruntă cu probleme substanțiale, cum ar fi supraîncărcarea și salubritatea.

Cam mai puțin de 2% din deșeurile solide sunt reciclate, iar restul de 98% din toate deșeurile solide produse în țară se termină în depozite, deși conține componente valoroase, cum ar fi materiale plastice, sticlă, hârtie sau metal.

Există diferențe considerabile între zonele rurale și cele urbane în ceea ce privește accesul la sistemul de colectare a deșeurilor. În timp ce 60-90% din populația urbană are acces la sistemul de colectare a deșeurilor, acest procent este foarte scăzut pentru populația rurală, iar majoritatea oamenilor din zonele rurale sunt personal responsabili de eliminarea deșeurilor⁸.

Turcia

Deșeurile solide sunt o problemă importantă ecologică în Turcia. Instalațiile actuale de distrugere și reciclare nu sunt corespunzătoare în ceea ce privește cantitatea și capacitatea. Majoritatea deșeurilor solide domestice sunt stocate necontrolat, în special în zonele rurale. Înființarea și funcționarea depozitelor de deșeurii sanitare au crescut ca număr odată cu perioada de aderare la UE, iar altele noi sunt încă în curs de dezvoltare. Există diverse inițiative pentru gestionarea deșeurilor, inclusiv politica guvernului privind deșeurile zero. Cu toate acestea, construcția de instalații de distrugere a deșeurilor solide este încă considerată a fi elementul principal pentru protejarea mediului.

Multe municipalități nu au destul succes în gestionarea deșeurilor solide din cauza dificultăților financiare. Lipsa sprijinului financiar, reticența utilizatorilor de a plăti pentru servicii, cheltuielile uriașe necesare pentru furnizarea serviciului și eșecul utilizării corecte a instrumentelor economice au împiedicat prezentarea unor servicii corespunzătoare de

⁷ World Bank Group, 2020. *Impacts of Climate Change on Georgia's Coastal Zone*. Washington.

⁸ Procházková, K., Ivanova, T. and Muntean, A., 2018. An Analysis of Waste Management in the Republic of Moldova: A Comparison of Rural and Urban Areas. *Polish Journal of Environmental Studies*, 28(3), pp.1869-1875.

gestionare a deșeurilor. În ultimii ani, proiectele guvernelor locale privind gestionarea deșeurilor solide au fost finanțate și implementate prin credite acordate din străinătate și acorduri reciproce⁹.

Se lucrează la soluții mai eficiente de colectare, transport și soluții acceptabile din punct de vedere ecologic, susținute de reglementări stricte privind gestionarea deșeurilor solide. Cu toate acestea, depozitarea în aer liber în peste 2000 de situri și deversările în apele de suprafață în diferite locuri, inclusiv în regiunea Mării Negre, continuă să se desfășoare. În general, zonele rezidențiale de pe țărmul turcesc al Mării Negre se confruntă cu probleme majore în ceea ce privește gestionarea deșeurilor solide, în special în provinciile Zonguldak, Samsun și Trabzon. Deșeurile solide generate sunt de obicei aruncate în Marea Neagră. Problema deșeurilor marine provine aproape în totalitate din problema poluării cu deșeuri solide pe țărmurile Mării Negre.

⁹ Bat, L., Oztekin, A., Sahin, F., Arici, E. and Ozsandikci, U., 2018. An Overview of the Black Sea Pollution in Turkey. *Mediterranean Fisheries and Aquaculture Research*.

Ucraina

În Ucraina, gestionarea deșeurilor este o problemă ecologică extrem de dificilă. Ucraina produce anual aproximativ 45 de milioane de m³ de deșeuri, care sunt îngropate în 6.700 de gropi și depozite de deșeuri cu o suprafață totală de peste 10 ha. Amprenta depozitelor de deșeuri solide municipale este de peste 1000 ha în unele regiuni din Ucraina.

Depozitele de deșeuri solide municipale ucrainene se învecinează, în principal, cu zonele rurale și pot fi cauza deteriorării stării eco-toxicologice a apelor naturale, a produselor agricole și a solului. Deoarece depozitele de deșeuri sunt obiecte cu riscuri ridicate pentru mediu, monitorizarea este o cerință obligatorie. De fapt, una dintre soluțiile la problemele gestionării în condiții de siguranță a deșeurilor din Ucraina este văzută ca îmbunătățirea sistemului de monitorizare a depozitelor de deșeuri solide municipale, cu ajustarea ulterioară a zonei sanitare de protecție¹⁰.

4.1.4. Zonele Protejate

Zonele costiere și marine protejate sunt, în general, recunoscute ca un instrument principal pentru conservarea mediului marin și a biodiversității. În prezent, ariile și siturile protejate sunt stabilite de-a lungul țărmului Mării Negre de către statele riverane și au fost sugerate zone suplimentare pentru dezvoltare ulterioară.

Ariile protejate ale țărilor sunt prezentate mai jos ca zone terestre și marine, în timp ce ariile protejate din Marea Neagră sunt prezentate în Imaginea 3¹¹.

- România are un total de 1574 arii protejate. 24,52% (58.225 km²) din suprafața terestră totală și 23,1% (6.866 km²) din suprafața marină totală sunt protejate.
- Georgia are în total 89 de arii protejate. 9,29% din suprafața terestră totală (6,501 km²) și 0,67% din suprafața marină totală (153 km²) sunt protejate.
- Bulgaria are un total de 1427 arii protejate. 41,04% (45,503 km²) din suprafața terestră totală și 8,11% (2,852 km²) din suprafața marină totală sunt protejate.
- Rusia are un total de 8987 arii protejate. 11,45% din suprafața terestră totală (1.932.707 km²) și 2,24% din suprafața marină totală (172.139 km²) sunt protejate.
- Republica Moldova are în total 127 de arii protejate. 11,43% (3.882 km²) din suprafața terestră totală este protejată. Moldova nu are nicio zonă marină protejată.
- Turcia are un total de 18 arii protejate. 0,22% din suprafața terestră totală (1.709 km²) și 0,11% din suprafața marină totală (270 km²) sunt protejate.

¹⁰ Makarenko, N. and Budak, O., 2017. Waste Management in Ukraine: Municipal Solid Waste Landfills and Their Impact on Rural Areas. *Annals of Agrarian Science*, 15(1), pp.80-87.

¹¹ UNEP-WCMC, I. U. C. N. "NGS. Protected Planet Live Report 2020." UNEP-WCMC, IUCN & NGS (2020). (<https://www.protectedplanet.net/>)



Imagine 3. Zonele Protejate în Regiunea Mării Negre

4.1.5. Eroziuni de Țărm

Clima Mării Negre fără ieșire la mare poate fi caracterizată în general ca fiind continentală, deși condițiile climatice din unele părți ale bazinului sunt controlate într-o mare măsură de relieful de la mal. Un climat de stepă, cu ierni reci și veri calde și uscate, se găsește în partea de nord-vest a Bazinului, expusă influenței maselor de aer din nord. Porțiunea sud-estică a mării, adăpostită de munți înalți, are un climat subtropical umed, cu precipitații abundente, ierni calde și veri umede. În timpul iernii, pitenii anticiclonului siberian (o masă de aer limpede, uscată și de înaltă presiune) creează un curent puternic de aer rece, iar nord-vestul Mării Negre se răcorește considerabil, cu formare regulată de gheață. Invazia de iarnă a aerului polar continental (care prevalează în medie 185 de zile anual) este însoțită de vânturi puternice din nord-est, o scădere rapidă a temperaturii și precipitații frecvente, aerul devenind cald și umed după ce a trecut peste porțiunile mai blânde de est ale mării. Aerul tropical din regiunile mediteraneene (în medie 87 de zile afectate) este întotdeauna cald și umed. Ocazional, vânturile din Atlantic prin Europa de Est aduc ploi și furtuni puternice.

Temperatura medie a aerului din ianuarie peste porțiunea centrală a mării este de aproximativ 8°C și scade la 2-3°C spre vest. Temperatura aerului de primăvară pretutindeni se apropie de 16°C, crescând la aproximativ 24°C vara. Temperaturile minime apar în nord-vest, apropiindu-se de -30°C în timpul perioadelor reci de iarnă, în timp ce temperaturile maxime apar în Crimeea, ajungând uneori la 37°C vara. Vânturile sunt mai puternice peste tot în timpul iernii, cu cele mai aspre din nord-est atingând forța unui uragan în regiunea de țărm din Rusia, Novorossiysk (Novorossiyskaya), chiar la est de strâmtoarea Kerch și forța de vânt pe mare însăși¹².

¹² Black Sea - Climate. (2021). Retrieved 26 June 2021, from <https://www.britannica.com/place/Black-Sea/Climate>

Eroziunea de țărm este problema comună pentru toate țările Mării Negre. Principalele efecte ale eroziunii costiere sunt prezentate mai jos:

- Pătrunderea mai profundă a mării în râuri și estuare și creșterea intruziunii saline, în special în timpul sezonului uscat; acest lucru poate cauza probleme pentru aperturile de apă și pentru irigații și poate provoca modificări ale habitatelor estuarului.
- Coborârea albiilor râurilor determină, de asemenea, scăderea nivelului apei în râuri, afectând pânza freatică din câmpiile inundaționale. Acest lucru poate avea efect asupra agriculturii, în special în perioada uscată. De asemenea, cauzează probleme pentru admisii la schemele de irigații mai vechi, deoarece acestea sunt acum peste nivelul apei din râu.

Între 1983 și 2003 au fost efectuate studii de eroziune/abraziune a plajelor în Bulgaria. Conform rapoartelor studiilor, alunecările de teren și terasele de eroziune cuprind aproximativ 13% din linia costieră a țării. Rata medie a suprafeței anuale de erodare a plajei de-a lungul țărmului bulgar a Mării Negre este de 17.527 m²/an. Rata medie estimată a eroziunii costiere este de 0,08 m/an. Rata medie de retragere a stâncilor este de 0,36 m/an.

În sectorul nordic al țărmului României au fost identificate procese cu acumulare aproximativ 50ha și aproximativ 80ha cu eroziune. Litoralul a avansat cu mai mult de 10 m pe 10% din lungimea totală a litoralului și recesiunea cu mai mult de 10 m pe 53% din litoral. Aproximativ 38% din linia de țărm este stabilă (retrasă sau avansată cu mai puțin de 10m).

Variația medie anuală de-a lungul țărmului Rusiei nu depășește 1m. Recesiunea costieră medie este de 0,7m/an în partea de nord a litoralului, deoarece este formată din roci erodabile. În sud, există un sistem de bare-nisip de 50 km cu dune și plaje, apoi o zonă de flysch cu stânci de abraziune și un țărm muntos cu plaje de pietriș/pietriș. Un curs lung de transport la mal a fost întrerupt cu un sistem de inghinele și diguri care interceptează migrația materialului de pietriș și pietriș de-a lungul coastei. Prin urmare, plajele nu sunt refăcute în mod natural. Rata medie de eroziune a suprafeței plajei este de 0,5 m / an.

Furtunile, în special în direcțiile sud, sud-vest și sud-est au un efect negativ asupra litoralului din Ucraina. Se datorează efectului dinamic al valurilor care ar putea avea înălțimi de 4 până la 7m. Retragera estimată a litoralului datorită acestui efect este de la 0,2 la 0,3m pe 1 cm de înălțime a valurilor.

Țărmul Mării Negre a Turciei conține trei delte importante (Kizilirmak, Yesilirmak și Sakarya) și lagune din Delta Kizilirmak. Aceste delte oferă terenuri agricole extrem de productive. Cu toate acestea, în prezent, eroziunea costieră este o provocare majoră pentru aceste zone aluvionare. Retragera de coastă de-a lungul părții estice a deltei Kizilirmak a fost raportată ca 2,5-5,0 m/an. Mai mult, deplasarea apei saline în surse de apă dulce în aceste zone amenință activități precum agricultura și pescuitul. Scufundarea permanentă a lagunelor și a zonelor costiere joase și transformarea treptată a lagunelor în golfuri este un alt impact probabil în Delta Kizilirmak¹³.

¹³ Avsar, N., Kutoglu, S., Erol, B., & Jin, S. (2021). Coastal Risk Analysis of the Black Sea under the Sea Level Rise.

4.2. Ecologia și Biodiversitatea Regiunilor de utilizare intensă a Apei

Marea Neagră este un bazin aproape închis și alungit zonal, cu dimensiunea zonală de aproximativ 1.200 km. Cu o suprafață de 423.000 km², este aproximativ o cincime din suprafața Mediteranei. Are o interacțiune limitată cu Marea Egee prin sistemul strâmtorilor turcești.

Principala sa caracteristică batimetrică este prezența unui raft îngust (în general mai puțin de 20 km) și a unei pante topografice abrupte (în general mai puțin de 30 km) în jurul bazinului interior adânc cu adâncimi maxime de 2.200 m. Partea nord-vestică a mării, ocupând ~ 20% din suprafața totală, se caracterizează printr-un raft destul de larg și legătura sa cu bazinul vestic profund printr-o zonă de pantă topografică mai largă.

Marea Neagră primește fluxuri de apă dulce în jurul bazinului, iar cele importante Dunarea, Niprul și Nistrul, se varsă în apele de coastă nord-vestice. Dunărea fiind unul dintre cele mai mari râuri din Europa a introdus efecte semnificative asupra ecosistemului Mării Negre.

Tabelul 9 de mai jos prezintă lista speciilor amenințate în Marea Neagră în conformitate cu IUCN împreună cu statutul lor IUCN. Tabelul 10 include speciile enumerate în Protocolul de conservare a biodiversității și peisajului Mării Negre (BSBLC) la Convenția privind protecția Mării Negre împotriva poluării, Anexa-2 Lista provizorie a speciilor de importanță a Mării Negre. Protocolul la Convenția privind protecția Mării Negre împotriva poluării a fost semnat la Sofia, Bulgaria în 2002 (conform 26 februarie 2007 ratificat de Turcia și Ucraina), Protocolul pentru conservarea peisajului și biodiversitatea Mării Negre.

Tabelul 9. Lista Speciilor Amenințate în Marea Neagră conform IUCN

FAMILIA	SPECIA	Statutul IUCN
PISCES		
ANGUILLIDAE	<i>Anguilla anguilla</i>	CR
SPARIDAE	<i>Dentex dentex</i>	VU
GYMNURIDAE	<i>Gymnura altavela</i>	EN
ANATIDAE	<i>Melanitta fusca</i>	VU
BALISTIDAE	<i>Balistes capriscus</i>	VU
SCOMBRIDAE	<i>Thunnus thynnus</i>	EN
SCIAENIDAE	<i>Umbrina cirrosa</i>	VU
ACIPENSERIDAE	<i>Acipenser gueldenstaedtii</i>	CR
	<i>Acipenser nudiiventris</i>	CR
	<i>Acipenser stellatus</i>	CR
LABRIDAE	<i>Labrus viridis</i>	VU
POMATOMIDAE	<i>Pomatomus saltatrix</i>	VU

IUCN Statut/Categorii: LC – Neamenințată cu dispariția; NT – Aproape amenințată cu dispariția; VU - Vulnerabilă; EN – Amenințată cu dispariția; CR - Critic amenințată cu dispariția

Tabelul 10. Lista Provizorie a Speciilor de Importanță pentru Marea Neagră

CLASIFICAREA		BSBLC	Statutul IUCN
CHROMISTA			
	<i>Cystoseira barbata</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Cystoseira crinita</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Dictyota dichotoma</i>	Rară	
PLANTAE			
	<i>Phyllophora brodiaei</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Phyllophora nervosa</i>		
	<i>Phyllophora biocoenosis</i>		
	<i>Phyllophora pseudoceranoides</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Salvinia natans</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Trapa natans</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Zostera marina</i>	Rară	LC
	<i>Zostera noltii</i>	Rară	LC
ANIMALIA			
PORIFERA	<i>Lissodendoryx variisclera</i>	Rară	
	<i>Suberites prototipus</i>	Rară	
ANNELIDA	<i>Eteone siphonodonta</i>	Rară	
	<i>Hesionides arenarius</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Nainereis laevigata</i>		
	<i>Ophelia bicornis</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Phyllodoce nana</i>	Rară	
ARTHROPODA			
CRUSTACEA	<i>Anomalocera patersoni</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Apseudopsis ostroumovi</i>	Rară	
	<i>Biancolina cuniculus</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Branchinecta orientalis</i>	Rară	
	<i>Branchinectella spinosa</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Branchinectella media</i>		
	<i>Callinassa pontica</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Callinassa truncata</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Caprella acanthifera</i>		
	<i>Carcinus mediterraneus</i>	Rară	
	<i>Eriphia verrucosa</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Hemimysis anomala</i>	Amenințată cu dispariția	

CLASIFICAREA		BSBLC	Statutul IUCN
	<i>Hemimysis serrata</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Homarus vulgaris</i>	Rară	LC
	<i>Iphigenella acanthopoda</i>	Rară	
	<i>Iphigenella andrussovi</i>	Rară	
	<i>Iphigenella shablensis</i>	Rară	
	<i>Katamysis warpachowskyi</i>	Rară	
	<i>Labidocera brunescens</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Macropipus arcuatus</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Pilumnus hirtellus</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Pontella mediterranea</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Potamon tauricum</i>	Rară	
	<i>Processa pontica</i>	Rară	
	<i>Smirnoviella reducta</i>	Rară	
	<i>Tanymastix stagnalis</i>	Rară	
	<i>Upogebia pusilla</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Xantho poressa</i>	Amenințată cu dispariția	
LNSECTA	<i>Calopteryx splendens balcanica</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Calopteryx splendens taurica</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Calopteryx virgo meridionalis</i>	Amenințată cu dispariția	LC
HALACARIDAE	<i>Halacarellus procerus</i>	Amenințată cu dispariția	
MOLLUSCA	<i>Bela nebula</i>	Rară	
	<i>Cyclope donovani</i>	Rară	
	<i>Donacilla cornea</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Halichondria panicea</i>	Rară	
	<i>Melaraphe neritoides</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Ostrea edulis</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Pachygrapsus marmoratus</i>	Rară	
	<i>Patella tarentina</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Solen vagina</i>	Amenințată cu dispariția	
ECHINODERMATA	<i>Echinocyamus pusillus</i>	Rară	
	<i>Marthasterias glacialis</i>	Rară	
CHORDATA			
	<i>Amphioxus lanceolatum</i>	Rară	
PISCES	<i>Acipenser guldenstaedti</i>	Amenințată cu dispariția	CR

CLASIFICAREA		BSBLC	Statutul IUCN
	<i>Acipenser guldenstaedti colchicus V. Marti</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Acipenser nudiventris R</i>	Amenințată cu dispariția	CR
	<i>Acipenser ruthenus</i>	Amenințată cu dispariția	VU
	<i>Acipenser stellatus</i>	Amenințată cu dispariția	CR
	<i>Acipenser sturio</i>		CR
	<i>Aidablennius sphinx</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Aphia minuta</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Balistes carolinensis</i>	Rară	VU
	<i>Belone belone euxini</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Callionymus belenus</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Dicentrarchus labrax</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Diplodus annularis</i>	Rară	LC
	<i>Hippocampus guttulatus microstephanus</i>	Amenințată cu dispariția	DD
	<i>Hucho hucho hucho</i>	Rară	EN
	<i>Huso huso</i>	Amenințată cu dispariția	CR
	<i>Knipowitschia longicaudata</i>	Amenințată cu dispariția	
	<i>Lipophrys pavo</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Liza ramada</i>	Rară	LC
	<i>Lophius piscatorius</i>	Rară	LC
	<i>Mesogobius batrachocephalus</i>	Rară	LC
	<i>Mullus barbatus ponticus</i>	Rară	LC
	<i>Nerophis ophidion</i>	Rară	LC
	<i>Pomatomus saltator</i>	Amenințată cu dispariția	VU
	<i>Pomatoschistus caucasicus</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Salmo trutta labrax</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Sarda sarda</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Scomber scombrus</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Scorpaena porcus</i>		LC
	<i>Serranus cabrilla</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Serranus scriba</i>	Rară	LC
	<i>Sphyraena sphyraena</i>	Rară	LC
	<i>Spicara smaris</i>	Rară	LC

CLASIFICAREA		BSBLC	Statutul IUCN
	<i>Syngnatus tenuirostris</i>	Rară	DD
	<i>Syngnatus typhle</i>	Rară	LC
	<i>Thunnus thynnus</i>	Amenințată cu dispariția	EN
	<i>Trigla lucerna</i>	Rară	LC
	<i>Xiphias gladius</i>	Rară	LC
AVES	<i>Asio flammeus</i>	Rară	LC
	<i>Calonectris diomedea</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Ciconia nigra</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Gelochelidon nilotica</i>	Rară	LC
	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Himantopus himantopus</i>	Rară	LC
	<i>Numenius tenuirostris</i>	Rară	CR
	<i>Pandion haliaetus</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Panurus biarmicus</i>	Rară	LC
	<i>Pelecanus crispus</i>	Amenințată cu dispariția	NT
	<i>Pelecanus onocrotalus</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Haliator (Phalacrocorax) pygmeus</i>	Rară	LC
	<i>Phoenicopterus ruber</i>	Rară	LC
	<i>Platalea leucorodia</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Plegadis falcinellus</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Puffinus puffinus yelkouan</i>	Rară	LC
	<i>Recurvirostra avosetta</i>	Rară	LC
	<i>Branta ruficollis</i>	Amenințată cu dispariția	VU
	<i>Somateria mollissima</i>	Rară	NT
	<i>Sturnus roseus</i>	Rară	LC
	<i>Tadorna ferruginea</i>	Amenințată cu dispariția	LC
MAMMALIA	<i>Delphinus delphis</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Lutra lutra</i>	Rară	NT
	<i>Monachus monachus</i>	Amenințată cu dispariția	EN
	<i>Phocoena phocoena</i>	Amenințată cu dispariția	LC
	<i>Tursiops truncatus</i>	Amenințată cu dispariția	LC

IUCN Statut/Categorii: LC – Neamenințată cu dispariția; NT – Aproape amenințată cu dispariția; VU - Vulnerabilă; EN – Amenințată cu dispariția; CR - Critic amenințată cu dispariția; BSBLC - Conservarea Biodiversității și a Cadrelui Natural al Mării Negre

Zonele recunoscute la nivel internațional, cu o valoare ridicată a biodiversității, sunt evaluate în cadrul acestui ESMF după cum urmează:

- Zonele cheie de biodiversitate (KBA) sunt situri importante la nivel global, care sunt suficient de mari sau suficient de interconectate pentru a susține populațiile viabile ale speciilor pentru care sunt importante și sunt situri identificate la nivel național care contribuie semnificativ la persistența globală a biodiversității, în apele terestre, ecosistemele marine. Identificarea KBA este o abordare importantă pentru abordarea conservării biodiversității la nivelul zonelor protejate individuale, al concesiunilor și al unităților de gestionare a terenurilor. Înainte de 2016, KBA-urile au fost identificate folosind criterii și praguri standardizate la nivel global, dezvoltate din lucrările BirdLife International privind zonele importante pentru păsări și biodiversitate și apoi extinse pentru a acoperi o gamă mai largă de taxoni și inițiative de conservare, cum ar fi Alianța pentru Zero Extincție. În 2016, Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii (IUCN) a publicat un Standard Global pentru Identificarea Zonelor Cheie de Biodiversitate, oferind criterii conform cărora o zonă poate fi evaluată cantitativ pentru a fi inclusă ca KBA, cu pragurile aplicabile și comparabile între toate grupurile taxonomice.
- Zonele Ornitologice Importante (IBA) au fost identificate printr-o bază de date pregătită de BirdLife International și Royal Society for the Protection of Birds (Societatea Regală pentru Protecția Păsărilor).
- Alianța pentru Zero Extincție (AZE), înființată în 2004 și care cuprinde 88 de ONG-uri de conservare a biodiversității, este dedicată identificării și protejării tuturor KBA-urilor care dețin efectiv întreaga populație globală a cel puțin unei specii pe cale de dispariție critică sau pe cale de dispariție. Membrii AZE lucrează la reconstrucția populațiilor de specii pe cale de dispariție și pe cale de dispariție critică prin eforturi de eliminare a amenințărilor umane, cum ar fi exploatarea comercială, bolile și introducerea de specii invazive.

KBA-urile și IBA-urile care sunt în legătură directă cu Marea Neagră sunt prezentate în Tabelul 11 și sunt prezentate pe o hartă dată în Figura 4. În Tabelul 11 sunt prezentate, de asemenea, dimensiunile câmpurilor și definițiile acestor zone. Nu există situri AZE în legătură directă cu Marea Neagră. Toate KBA-urile din tabelul 11, cu excepția rezervației biosferei Chernomorskiy (Marea Neagră) (Ucraina), rezervația naturală Bichvinta-Miusera (Georgia), râul Enguri (Georgia), Aquarium NP Kolkheti (Georgia), Kolkheti (Georgia), Valea Harsit (Turcia), sunt clasificate în același timp ca IBA.

Tabelul 11. Biodiversitatea Zonelor de Utilizare Intensă a Apei în Interacțiune Directă cu Bazinul Mării Negre

DENUMIREA SITURILOR	SUPRAFAȚA KBA-IBA (ha)	DESCRIEREA SITURILOR
GEORGIA		

DENUMIREA SITURILOR	SUPRAFAȚA KBA-IBA (ha)	DESCRIEREA SITURILOR
Batumi	38,707 ha	Una dintre cele mai importante rute de migrație de pe această planetă, care leagă enormele mase terestre din Asia și Africa, trece direct prin Caucaz. Cu toate acestea, geografia montană pune mari provocări pentru milioanele de păsări care trec prin această regiune de două ori pe an. În special pe vreme rea, sunt forțați să ajungă pe câmpiile înguste de coastă sau în văi adânci, unde se concentrează în număr incredibil. La Batumi, pe coasta Georgiană a Mării Negre, nu este neobișnuit să vezi peste 100.000 de Miere sau Steppe Buzzards într-o singură zi. Milioane de paserini trec pe gâtul de sticlă al lui Besh Barmag pe țărmul caspic din Azerbaidjan. Din păcate, aceste concentrații imense de păsări atrag, de asemenea, mulți braconieri, care sfidează legile naționale și internaționale care protejează păsările migratoare. Partenerii noștri au lucrat din greu pentru a sensibiliza și a sprijini aplicarea legii, pentru a proteja aceste păsări magnifice.
Rezervația Naturală Bichvinta-Miusera	4,024	Rezervația naturală strictă Bichvinta-Miuseri este o zonă protejată în districtul Gagra și districtul Gudauta din Abhazia, fostă regiune Abhazia din Georgia. Scopul principal al rezervei este protejarea relicvei Bichvintei și a florei și faunei colonizate. Rezervația naturală strictă Bichvinta-Miuseri este situată pe coasta Mării Negre din Abhazia și are trei secțiuni: Myussera (215 hectare), Lidzava (165 hectare) și Pitsunda (1296 hectare).
Râul Enguri	23,836	Enguri curge pe teritoriul Georgiei de Vest, pornind de la câțiva ghețari din Caucazul Mare. În Svaneti superior curge prin bazin și apoi, transformându-se în chei înguste, se întinde lângă orașul Jvari și intră pe teritoriul câmpiei Colchis, care se varsă în Marea Neagră. Gradientul de altitudine este de aproximativ 3000 m. Bazinul râului Enguri face parte din regiunea 433 „Transcaucazia de Vest”
Kolkheti	51,306	O regiune de coastă estică a Mării Negre formată din zone umede și păduri umede. Vegetația veșnic verde acoperă o mare parte a litoralului din cadrul sitului. IBA cuprinde râul Rioni de Jos și Lacul Paliastomi. Suprafața apei Mării Negre în vest și modelul lanțului muntos Micul Caucaz din est se reunesc pentru a forma un blocaj de migrație în partea de sud a sitului.
Parcul Național Kolkheti	23,871	Parcul Național Kolkheti - primul sit natural din Georgia, este nominalizat pe Lista Patrimoniului Mondial UNESCO, pentru pădurile sale colchice și zona umedă. Ținuturile Kolkheti au primit atenție internațională pentru prima dată în 1996, când Georgia s-a alăturat Convenției Ramsar - un tratat interguvernamental privind zonele umede de importanță internațională, în special cele care servesc drept habitate pentru păsările acvatice. Parcul se află și în rețeaua de smarald, care este cooperarea ecologică, creată pentru a constitui un interes special pentru conservare. Veți fi uimit de câte păsări migrează aici, mai ales la sfârșitul primăverii și la începutul toamnei. Zonele umede reprezintă o zonă importantă de odihnă și de odihnă pentru migrația a mii de păsări acvatice între nordul Eurasiei și Africa.

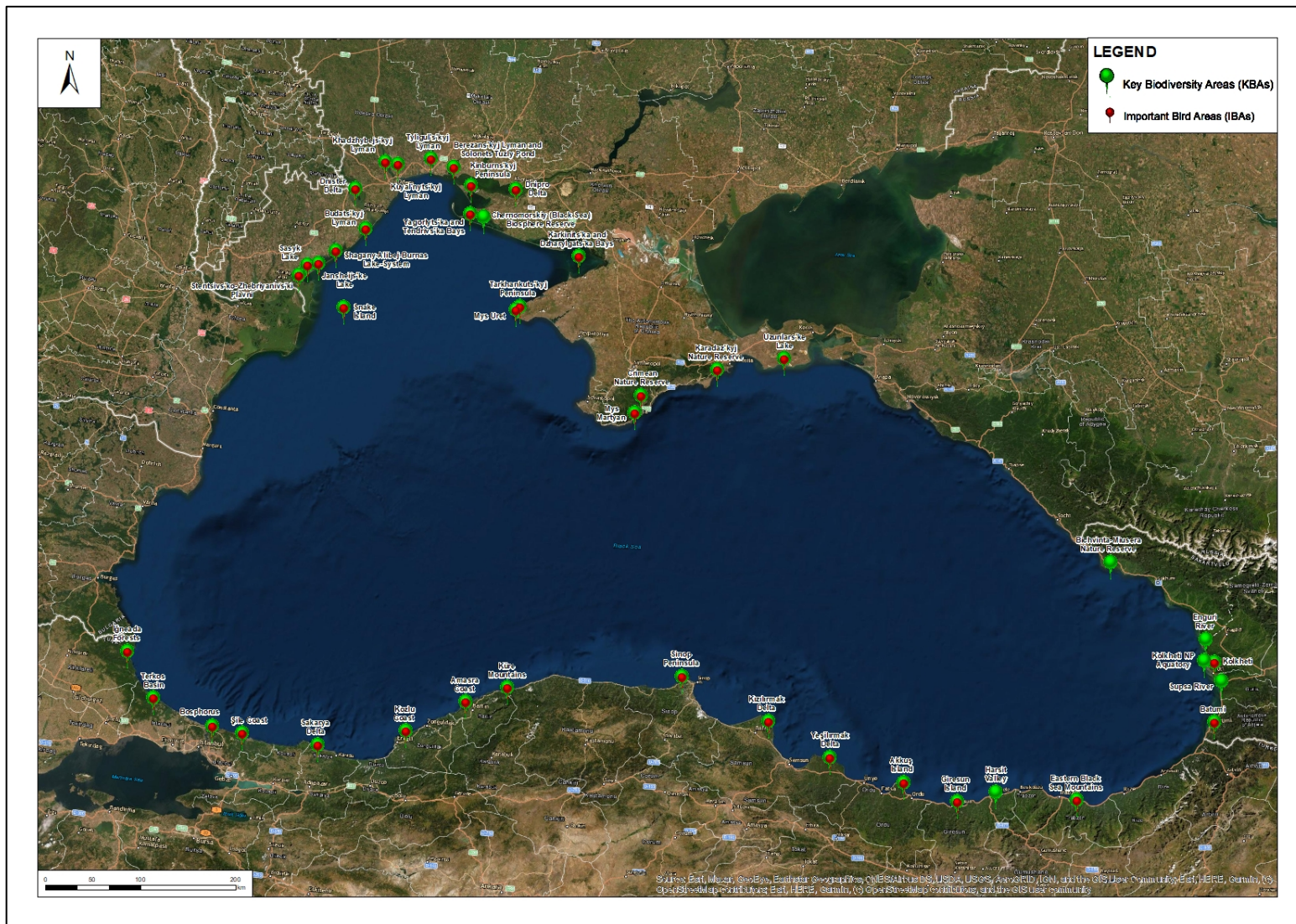
DENUMIREA SITURILOR	SUPRAFAȚA KBA-IBA (ha)	DESCRIEREA SITURILOR
Râul Supsa	1,980	Supsa este un râu din bazinul Mării Negre din Georgia. Curge aproximativ spre vest timp de 108 kilometri (67 mil) până se alătură Mării Negre lângă satul Supsa.
TURCIA		
Țărutul Amasra	17,395	Este linia de coastă care începe din districtul Amasra din regiunea vestică a Mării Negre și continuă până în punctul în care râul Yenice se varsă în mare, la granița de vest a provinciei Bartin. Zona include, de asemenea, mica deltă formată de Pârâul Bartin de pe coasta Mării Negre și de insulele din largul Amasra. Zona este formată din păduri de foioase, comunități de pseudo-machizi, câmpuri agricole și dune de coastă. Linia de coastă are mici plaje bine conservate și pante stâncoase abrupte.
Munții Estici ai Mării Negre	1,406,622 ha	Munții, care încep de la linia de coastă, sunt relativ mici spre vest și cresc în înălțime spre est. Acestea ating vârful lor la 3932 de metri, care este al patrulea cel mai înalt vârf din Turcia. Versanții nordici ai muntelui sunt abrupti de-a lungul malului mării. Multe cursuri de apă și cursuri sezoniere curg din văile adânci în mare în direcția sud-nord, stabilind cascade. Lacurile mici ale ghețarilor și o serie de ghețari mici se găsesc la nivelurile superioare ale muntelui. Munții se întind abrupt, întâlnind platoul est-anatolian și Valea Coruh la sud. Munții Estului Mării Negre sunt cea mai mare zonă de primire a precipitațiilor din Turcia, cu o precipitație anuală de până la 2500 milimetri. Pe măsură ce altitudinea crește, se constată diferențe de temperatură de la cald la rece. Structura geologică diferită a regiunii, cantitatea de precipitații, diferențele de temperatură au dus la diversitatea habitatelor și a speciilor. Regiunea, care este cea mai mare zonă de protecție din Turcia, constă dintr-o serie de munte, în mare parte sub formă de roci vulcanice alcaline, cu o lungime de aproximativ 250 de kilometri și include linia de coastă a estului Mării Negre. Granița de vest a regiunii este trasată de Pârâul Harsit, sud-estul de râul Coruh, estul de Munții Karcal și granița Georgiei.
Valea Harsit	190,057	Râul Harsit se ridică din munții de la granița de est a provinciei Gümüşhane. Se revarsă în Marea Neagră la 1,5 km est de Tirebolu. O mică deltă s-a format în estul Tirebolu, unde Pârâul Harșit se varsă în Marea Neagră.

DENUMIREA SITURILOR	SUPRAFAȚA KBA-IBA (ha)	DESCRIEREA SITURILOR
Insula Giresun	630	Insula Giresun este o insulă mică care are o suprafață de 4 hectare și se află la 1,2 km de orașul turcesc Giresun de pe coasta de sud-est a Mării Negre. Este cea mai mare insulă de pe coasta Turciei Mării Negre. La fel ca o mare parte din provincia Giresun, insula primește precipitații considerabile și este caldă și umedă vara. Coasta sa este în mare parte stâncoasă și abruptă. Există două golfuri naturale găsite la nord-est și sud-est, acesta din urmă fiind un port adecvat pentru bărci mici. Vizitatorii pot merge de la acest port până în interiorul insulei. În timp ce plantele dominante din Giresun sunt lauri (<i>Laurus nobilis</i>) și lăcuste negre (<i>Robinia pseudoacacia</i>), s-a raportat că insula are 71 de specii sălbatice și introduse de arbori și ierburi. Este, de asemenea, un habitat sălbatic pentru cormoran (<i>Phalacrocoracidae</i> sp.) și pescăruși (<i>Laridae</i> sp.).
Insula Akkus	1,185	O insulă mică, cu vegetare redusă, situată în Marea Neagră la vest de Ordu, la mai puțin de 100 m de țărm. IBA se află adiacent unui flux important de apă dulce în mare și, prin urmare, a devenit popular printre pescari.
Delta Yesilirmak	20,152	O parte din cea mai mare deltă de pe coasta Turciei Mării Negre, dintre care majoritatea se află acum în agricultură. IBA cuprinde cea mai mare zonă umedă rămasă, complexul lacului Simenlik-Akgol, cu o suprafață de 1.900 ha în partea de est a deltei, dintre care 200 ha sunt de apă deschisă (adâncime maximă 3 m), iar restul este stafagmite și vegetație mlaștină. De asemenea, sunt incluse dune și comunități de fenilă <i>Cladium</i> .
Delta Kızılırmak	30,504	Cea mai mare zonă de zonă umedă intactă de pe coasta Mării Negre a Turciei, cuprinzând apă deschisă, vegetație mlaștină (inclusiv stufuri vaste), dune de nisip, terenuri agricole și păduri rămase (inclusiv pădurea inundată sezonier <i>Alnus</i> / <i>Fraxinus</i>). Marginile lacului susțin <i>Phragmites</i> și <i>Typha</i> ; dunele susțin o vegetație asemănătoare maquisului. În afara IBA, delta este utilizată pentru pășunat și producția intensivă arabilă. Taierea stufului este o activitate economică importantă
Peninsula Sinop	11,352	Un complex de habitate de dune, lacuri și păduri situate într-o vale largă. Suprafețe întinse ale unui lac de coastă sălbatic, superficial, alimentat cu râuri, sunt vegetate cu <i>Juncus</i> și <i>Phragmites</i> . La sud de lac se află o pădure extinsă, inundată sezonier, <i>Fraxinus</i> . Pădurile <i>Quercus</i> și <i>Carpinus</i> înconjoară lacul pe un teren mai uscat; zonele de dune au fost împădurite cu <i>Pinus</i> . Bovinele pășunesc zona umedă.
Munții Kure	130,044	Este situat în nordul Anatoliei și în partea de vest a Munților Kure, în granițele provinciale Bartın și Kastamonu. Există 8 districte și 123 de sate în jurul Munților Kure. Partea de% 52 este în Bartın și% 48 în Kastamonu. A fost declarat parc național în 07.07.2000. Parcul Național Munții Kure este una dintre zonele cu 9 puncte fierbinți necesare pentru a fi conservate în Turcia. În plus, este prima zonă de parc PAN (Rețea de zonă protejată). (Este declarat PAN Park în 2012).

DENUMIREA SITURILOR	SUPRAFAȚA KBA-IBA (ha)	DESCRIEREA SITURILOR
Țărmul Kozlu	9,235	Este situat în provincia Zonguldak din regiunea vestică a Mării Negre. A fost evaluată ca IBA din 2004. Specia declanșatoare a IBA este Shagul european (<i>Gulosus aristotelis</i>).
Delta Sakarya	33,346	KBA include ecosistemul deltei format acolo unde râul Sakarya se varsă în Marea Neagră, pădurile inundate și aproximativ 40 de kilometri de dune de coastă. Există iazuri mici în dunele de nisip și pădurile inundate din zonă. Cel mai mare lac din KBA este Akgöl. Formând o pelerină spre mare, delta constituie unul dintre cele mai bogate ecosisteme dunare de pe coasta Mării Negre, care se remarcă din punct de vedere al biodiversității. Zona este deosebit de importantă pentru pești.
Țărmul Sile	4,817	Un complex de patru insule mici la intrarea în port, o stațiune de vacanță pe coasta Mării Negre, la est de Istanbul. Insulele sunt vegetate slab, cu iarbă scăzută și vegetație scrub în părțile superioare.
Bosphorus	55,367	Situl include zonele împădurite la est (Parcul Natural Polonezkoy) și la vest (pădurea Belgradului) a strâmtoarei, despre care se știe că sunt de importanță pentru migrații care se stabilesc.
Pădurile Igneada	8,238	Un complex de păduri inundate sezonier, mlaștini, lacuri de apă dulce și dune de nisip de pe coasta Mării Negre, lângă granița turco-bulgară. Acumularea de apă de suprafață în spatele dunelor alimentează pădurile inundate în mare parte intacte, care se află sub nivelul mării. Sistemul de dune și plaje curate, lung de 10 km, are o mare importanță botanică. Activitățile umane includ pășunatul bovinelor și ovinelor, pescuitul la scară mică cu apă dulce și tăierea stufului

DENUMIREA SITURILOR	SUPRAFAȚA KBA-IBA (ha)	DESCRIEREA SITURILOR
Bazinul Terkos	132,380	Linia de coastă Terkos-Kasatura cuprinde un complex de comunități acvatice și mlaștine, asociate cu lacul Terkos (unul dintre cele mai importante rezervoare de apă potabilă din Istanbul) și habitate de dune de nisip, amplasate într-un hinterland de pășuni, pădure și păduri de pădure. Habitatele pădurilor de arboret sunt probabil cea mai mare zonă supraviețuitoare de arboret cultivat activ (în stare bună) din Turcia și susțin ceea ce se crede că este una dintre cele mai mari întreprinderi tradiționale de producție a cărbunelui supraviețuitoare din Europa. Flora sitului este extrem de bogată: s-au înregistrat 575 de taxa vasculară, iar florile ecosistemelor de apă dulce și dună de nisip sunt printre cele mai bogate din Turcia. În general, IPA poate fi considerat una dintre cele mai importante zone ale vegetației europene de dune, pășuni, păduri și zone umede din Turcia și este probabil cel mai important complex de habitate pentru conservarea naturii. Bazinul este situat la nordul Peninsulei Catalca, care se află în majoritatea limitelor provinciei Istanbul. Bazinul este înconjurat de Munții Istranca la vest și de Lacul Terkos la est. Linia de coastă Terkos-Kasatura cuprinde o zonă substanțială de coastă, împreună cu hinterlandul său de pădure, asociat cu creasta dealurilor care se desfășoară paralel cu și între 10 și 15 km. în interiorul Mării Negre. Bazinul său forestier natural acoperă o suprafață de aproximativ 600 km ² și, prin urmare, lacul în apă dulce, în ciuda apropierii sale de mare. Natura împădurită a bazinului său asigură, de asemenea, o calitate ridicată a apei în lac, ceea ce are o importanță economică considerabilă, deoarece acesta este unul dintre principalele rezervoare de apă potabilă din Istanbul.
UCRAINA		
Insula Șerpilor	222	O insulă stâncoasă din Marea Neagră, lângă delta Dunării, acoperită cu pajiști. Este o zonă de instruire militară.
Stentsivs'ko-Zhebriyanivs'ki plavni	7,012	O parte a deltei Dunării, lângă satul Vilkovo.
Lacul Sasyk	24,188	Un lac lângă delta Dunării.
Lacul Janshejs'ke	900	Lacuri sărate de-a lungul coastei Mării Negre.
Sistemul de lacuri Shagany-Alibej-Burnas	32,976	Un sistem de lacuri în zona de jos a văii Dunării, lângă coasta Mării Negre lângă satul Zheltye Vody.
Limanul Budats'kyj	4,306	Un estuar, legat de delta Dnestr, lângă satele Sergeevka și Kurortnoe.
Delta Nistrului	35,299	O zonă umedă naturală în zona de jos a văii Nistrului, care include un rezervor artificial, precum și câmpia inundabilă a râului Turunchuk, lângă orașul Belyaevka.
Limanul Khadzhybejs'kyj	13,161	Khadzhybejs'kyj lyman, care a fost evaluat ca KBA din 2000, include habitate terestre și marine.
Limanul Kuyal'nyts'kyj	8,461	Un estuar pe coasta Mării Negre lângă Odessa, cu plaje de nisip alăturate de stepă și teren arabil.
Limanul Tyligul's'kyj	20,160	Estuarul / delta râului Tiligul, pe coasta Mării Negre.
Limanul Berezans'kyj și lazul Solonets Tuzly	18,426	Berezans'kyj lyman și iazul Solonets Tuzly, care a fost evaluat ca KBA din 2000, include habitate terestre și marine.

DENUMIREA SITURILOR	SUPRAFAȚA KBA-IBA (ha)	DESCRIEREA SITURILOR
Peninsula Kinburns'kyj	24,051	O peninsulă din Marea Neagră, lângă delta Dnepr. Există numeroase lacuri și lagune (apă dulce, sărată și sărată), așezate într-un mozaic de stepă, pseudo-stepă și mici plantații forestiere.
Rezervația Biosferei Chernomorskiy (Marea Neagră)	73,248	Rezervația Biosferei Chernomorskiy este situată pe țărmul de nord al Mării Negre, la aproximativ 45 km sud-vest de orașul Kherson. Reprezintă zone umede de coastă, estuarine și interioare, precum și mlaștini, golfuri de coastă puțin adânci, sisteme de dune, stepă halofitică de pe litoral și stepă de pădure, care a fost cândva obișnuită în această regiune. Pe teritoriul Rezervației sunt prezentate complexe naturale unice: stepă azonală de nisip de nisip pe arenele Niprului de Jos, stepă desertificată solonetzică la malul mării, complex de coastă - și insule, complexe natura-acvatice din golfurile cu ape de mică adâncime și Marea Neagră.
Golfurile Yagorlyts'ka și Tendrivs'ka	94,608	Golful Yagorlytskiy (34.000 ha) și Tendrovskiy (38.000 ha), în Marea Neagră, cu plaje cu nisip.
Delta Niprului	33,037	Delta râului Dnepr, cu numeroase insule mici de pădure inundabilă și stufuri mari, lângă orașul Golaya Pristan.
Golfurile Karkinits'ka și Dzharylgats'ka	158,318	Golfe mari cu plaje cu nisip, pe coasta Mării Negre, în apropiere de orașele Skadovsk și Krasnoperekopsk. Site-ul include insulele Lebyazhi.
Peninsula Tarkhankuts'kyj	4,175	Zone de stepă naturală cu numeroase râpe, situate în zona de coastă a Mării Negre și în apropierea satelor Olenevka și Krasnoselskoe.
Mys Uret	0.960 km ²	Capul se află pe coasta Mării Negre, lângă orașul Tshernomorsk.
Rezervația Naturală a Crimeei	34,639	Pădure de munte mixtă cu zone stâncoase.
Rezervația Naturală Karadaz'kyj	3,357	Pădure de munte de foioase în zona de coastă a Mării Negre
Mys Martyan	0.024	Un site de pe peninsula Kerch din Crimeea, cu lacuri sărate și sărate și zone de stepă naturală pe dealuri. Uzunlarsky este cel mai mare lac. Există parcele rurale de stepă și pseudo-stepă lângă satele Vulkanovka, Marievka și Marphovka. Zona este o zonă militară.
Lacul Uzunlars'ke	4,418	Un site de pe peninsula Kerch din Crimeea, cu lacuri sărate și sărate și zone de stepă naturală pe dealuri. Uzunlarsky este cel mai mare lac. Există parcele rurale de stepă și pseudo-stepă lângă satele Vulkanovka, Marievka și Marphovka. Zona este o zonă militară.



Imagine 4. Harta Biodiversității a Zonelor de Utilizare Intensă a Apei în Georgia, Turcia și Ucraina în Interacțiune Directă cu Marea Neagră

4.3. Mediul Socio-Economic

4.3.1. Caracteristicile Sociale ale Regiunii Mării Negre și ale Țărilor Beneficiare din Proiect

Regiunea Mării Negre cuprinde o diversitate de identități culturale, lingvistice, etnice și religioase. Regiunea este chiar eterogenă în ceea ce privește structura economică, dimensiunea și orientarea politică a țărilor din Marea Neagră. Zona mai largă a Mării Negre include o populație de 332 de milioane de oameni care trăiesc în statele litorale și adiacente.

Această secțiune rezumă datele demografice, situația economică actuală și prezentarea generală a violenței de gen a celor patru țări beneficiare. Luând în considerare conținutul proiectului, au fost furnizate și analizate următoarele informații la nivelul țării și, acolo unde este posibil, la nivelul zonei Mării Negre:

- Caracteristicile generale ale populației țărilor (de exemplu, rural și urban, femeii și bărbați).
- Prezența minorității în fiecare țară și regiunile Mării Negre.
- Date privind sărăcia, ocuparea forței de muncă și șomaj, acolo unde este posibil la nivel de țară și concentrându-se asupra tinerilor și a populației rurale.
- Prezentare generală a tinerilor din țară și din zonele rurale.
- Distribuția produsului intern brut (PIB) între sectoarele cu privire la proiect.
- Situația antreprenoriatului și a întreprinderilor mici și mijlocii.
- Participarea femeilor la statisticile privind forța de muncă și violența bazată pe gen.

Grupurile vulnerabile au fost, de asemenea, descrise în urma prezentărilor generale ale țării.

Georgia

Demografie: Populația Georgiei este de aproximativ 3,7 milioane, cu 52% femei și 48% bărbați și 41% din populație trăiește în mediul rural și 59% locuiește în mediul urban. Zona de țară a Georgiei de la Marea Neagră, formată din opt municipalități (Khelvachauri, Batumi, Kobuleti, Ozurgeti, Lanchkhuti, Poti, Khobi și Zugdidi), are o populație de 554.800 de locuitori, cu 43% populație rurală și 57% populație urbană¹⁴.

Conform recensământului din 2014, 86,8% din populație este etnic georgian, urmat de 6,3% azeri și 4,5% armeni¹⁵. Azerii sunt stabiliți, în principal, în regiunea de sud-est a Kvemo Kartli, care se învecinează cu Azerbaidjan¹⁶. Comunitatea armeană este stabilită în regiunea de sud a Javakheti. Există comunități armenice și azere substanțiale în Tbilisi¹⁷. Comunitatea georgiană formează majoritatea populației din zona costieră.

¹⁴ National Statistic Office of Georgia, Population by cities and boroughs, <https://www.geostat.ge/en/modules/categories/41/population>

¹⁵ https://web.archive.org/web/20170205175903/http://geostat.ge/cms/site_images/_files/english/population/Census_release_ENG_2016.pdf

¹⁶ <https://minorityrights.org/minorities/azeris/>

¹⁷ <https://minorityrights.org/minorities/armenians-2/>

Aproximativ 18% din populația din Georgia are vârste cuprinse între 15 și 29 de ani. Acest interval de vârstă definește „tineretul” în conformitate cu politica de tineret din Georgia. Aproximativ 60% dintre tineri trăiesc în zonele urbane. Conform datelor din 2020 ale Biroului Național de Statistică al Georgiei, doar 30% din populația tinerilor este angajată. Potrivit Raportului Național Voluntar ONU al Georgiei, 35% dintre tinerii cu vârste cuprinse între 14 și 29 de ani nu au educație, nu sunt angajați și/sau instruiți. Șomajul este considerat printre principalele probleme cu care se confruntă tinerii în Georgia.

Economia și Angajarea: Georgia are o economie în creștere rapidă și a devenit o țară cu venituri medii superioare în 2019¹⁸. PIB-ul pe cap de locuitor al Georgiei a crescut cu o medie anuală de 3,3% în ultimii zece ani. În 2020, PIB-ul din Georgia era de 15,9 miliarde de dolari și 4.275 de dolari pe cap de locuitor¹⁹, din care 15% au fost generate de zona costieră a țării, formată din opt municipalități din trei regiuni (Republica Autonomă Ajara, Guria și Samegrelo).

Pe baza ponderilor PIB-ului din 2019, cele mai mari sectoare din economie sunt comerțul cu ridicata și cu amănuntul (14%), imobiliarele (12%) și industria prelucrătoare (10%)²⁰. Agricultură, silvicultură și pescuitul reprezintă doar 8% din PIB, în timp ce 38% din populația angajată în Georgia se află în sectorul agricol²¹. Pe măsură ce economia georgiană se transformă într-un sector al serviciilor, turismul a crescut substanțial, cu o rată medie anuală de creștere de 10% între 2015 și 2019. Turismul a angajat aproximativ 150.000 de oameni în 2019²².

Forța de muncă totală din țară în 2020 a fost de aproximativ 1,6 milioane, potrivit Biroului Național de Statistică din Georgia. Rata de participare a forței de muncă a fost de 62,9 în același an, cea mai mare dintre țările beneficiare ale proiectului.

Pandemia și regimul de carantină aferent a avut un efect negativ direct asupra economiei, care a căzut în recesiune în al doilea trimestru al anului 2020, contractându-se cu 6,2%²³. Aceasta a dus la creșterea ratei șomajului și a sărăciei și a afectat cel mai mult sectoarele transporturilor, turismului și construcțiilor. Oficiul Național de Statistică din Georgia afirmă că, în al patrulea trimestru al anului 2020, rata șomajului în Georgia a crescut cu 3,8% față de perioada corespunzătoare a anului precedent și a egalat 20,4%²⁴. Georgia are cea mai mare rată a populației care trăiește sub pragul sărăciei naționale dintre cele patru țări beneficiare, cu 19,5%²⁵.

Întreprinderile mici și mijlocii (SME) au generat 60% din valoarea adăugată totală²⁶ în Georgia, în 2018, reprezentând 63,3% din totalul locurilor de muncă în sectorul privat²⁷. Georgia a acordat prioritate dezvoltării SME ca sursă principală de creștere a sectorului

¹⁸ “Georgia: Towards Green and Resilient Growth”, World Bank, November 2020

¹⁹ <https://www.worldbank.org/en/country/georgia/overview>

²⁰ UN Voluntary National Review 2020

²¹ “Georgia: Towards Green and Resilient Growth”, World Bank, November 2020

²² UN Voluntary National Review 2020 for Georgia

²³ <https://www.worldbank.org/en/country/georgia/overview#3>

²⁴ <https://www.geostat.ge/media/36538/Indicators-of-the-Labour-Force---4Q2020.pdf>

²⁵ <https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.NAHC?locations=GE&view=chart>

²⁶ UN Voluntary National Review 2020 for Georgia

²⁷ <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/1a9d4035-en/index.html?itemId=/content/component/1a9d4035-en>

privat, crearea de locuri de muncă și inovare; și a inițiat programe de sprijin financiar și mentorat.

Genul și violența bazată pe gen: Georgia a înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește legislația pentru promovarea, aplicarea și monitorizarea egalității și nediscriminării pe bază de sex. Potrivit Raportului mondial al Forumului Economic Mondial privind diferențele de gen 2021, rata de participare a forței de muncă a femeilor este de 61,5%, comparativ cu 77,8% pentru bărbații²⁸ din Georgia.

Atât rapoartele Organizației Națiunilor Unite²⁹, cât și ale Băncii Mondiale³⁰ privind violența bazată pe gen efectuate în ultimii 5 ani afirmă că aproximativ 26% dintre femeile din Georgia cu vârste cuprinse între 15 și 64 de ani au suferit cel puțin un tip de abuz emoțional, hărțuire sexuală, abuz sexual sau abuz fizic în viața lor. Un alt studiu din 2021 a relevat că 23% dintre femeile din Georgia au simțit sau au auzit de o creștere a violenței domestice, de la începutul focarului Covid-19³¹.

Republica Moldova

Demografia: Populația Republicii Moldova este de 2,6 milioane, cu 52% femei și 48% bărbați. Majoritatea, 57% din populație, locuiește în mediul rural³². Aproximativ 50% din populație are vârstă cuprinsă între 30 și 64 de ani, 14% are peste 65 de ani. Aproximativ un milion de oameni locuiesc în bazinul Dunării în Republica Moldova, iar localitățile ocupă aproximativ 8% din teritoriu. Aproximativ 70% din această populație trăiește în zonele rurale³³.

Republica Moldova este un stat cu multe etnii. Conform recensământului din 2014, minoritățile reprezintă aproximativ 25% din populația totală cu români 7%, ucraineni 6,6%, găgăuzi 4,1%, ruși 4,1%, bulgari 1,9%, romi 0,3% și alte naționalități 0,5%³⁴. Localitatea Soroca, situată pe râul Nistru, are o comunitate de romi considerabilă.

Tinerii cu vârste cuprinse între 15 și 29 de ani reprezintă 18% din totalul populației din Republica Moldova. Doar 28% dintre tineri sunt angajați și aproximativ 69% sunt inactivi din punct de vedere economic. Jumătate din tineretul inactiv este plasat în educație și formare

²⁸ <https://www.weforum.org/reports/global-gender-gap-report-2021>

²⁹ <https://www2.unwomen.org/->

</media/field%20office%20georgia/attachments/publications/2020/violence%20against%20women.pdf?la=en&vs=3716>

³⁰ <http://documents1.worldbank.org/curated/en/558211513619282554/pdf/GBVinGeorgiaReportFinal102417-Web.pdf>

³¹ <https://www2.unwomen.org/->

/media/field%20office%20georgia/attachments/publications/2021/covid_gender_assessment_2021_eng.pdf?la=en&vs=4324

³² <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL?locations=MD> ,

<https://data.worldbank.org/indicator/SP.RUR.TOTL.ZS?locations=MD&view=chart>

³³ [https://www.icpdr.org/main/danube-](https://www.icpdr.org/main/danube-basin/moldova#:~:text=Approximately%20one%20million%20people%20live,and%2030%25%20in%20urban%20areas.)

<basin/moldova#:~:text=Approximately%20one%20million%20people%20live,and%2030%25%20in%20urban%20areas.>

³⁴ <https://minorityrights.org/minorities/roma-22/>

profesională³⁵. Mai mult de o treime din tinerii activi, din punct de vedere economic lucrează în sectorul informal, fiind angajați în mare parte în agricultură, comerț cu ridicata și cu amănuntul, precum și în turism³⁶.

Economia și ocuparea forței de muncă: Republica Moldova reprezintă o economie mică cu venituri medii inferioare, care a atins niveluri semnificative de creștere a PIB între 2015 și 2019, depășind crizele financiare din 2014 din sectorul bancar³⁷. În 2020, PIB-ul țării în Republica Moldova este de 11,9 miliarde USD, cu 4.512 USD pe cap de locuitor. Republica Moldova este una dintre cele mai sărace țări din Europa³⁸, cu o rată a sărăciei de 15,8%³⁹.

Economia țării se bazează în principal pe agricultură, reprezentând 10% din PIB și angajând aproape 21% din forța de muncă⁴⁰. Industria angajează 17% din populația activă, cu o pondere de 23% din PIB. În ultimii ani, structura PIB se îndreaptă spre sectorul serviciilor, care reprezintă aproape 54,1% din PIB, angajând jumătate din forța de muncă (47,5%). Acesta este condus de sectoarele asigurărilor, consultanței juridice și telecomunicațiilor⁴¹.

Forța de muncă totală din țară în 2020 este de aproximativ 885 mii. Rata de participare a forței de muncă este de 42,26, cea mai mică dintre țările beneficiare ale proiectului. Rata șomajului în Republica Moldova a scăzut la 4,7% în 2020 de la 5,1% în 2019⁴².

Întreprinderile mici și mijlocii din Republica Moldova sunt în tendință de dezvoltare. Contribuția lor la valoarea totală brută este de 34%, cu o creștere în ultimii ani. Accesul la finanțare este unul dintre barierele cheie în calea dezvoltării SME. Doar o treime din SME din țară au obținut împrumuturi⁴³. Republica Moldova desfășoară programe de sprijinire a antreprenoriatului și a tinerilor antreprenori, cu toate acestea, tinerii din rândul antreprenorilor rămân relativ mici - 2,4% aveau vârste de până la 24 de ani și 20,3% aveau vârste cuprinse între 25 și 34 de ani⁴⁴.

Genul și violența bazată pe gen: conform Raportului Mondial al Forumului Economic Mondial privind diferențele de gen 2021, în Republica Moldova rata de participare a forței de muncă a femeilor este de 44,8% față de 49,6% pentru bărbați⁴⁵.

Potrivit Biroului Național de Statistică, aproximativ 63% dintre femei au suferit cel puțin o formă de violență comisă de partenerii lor. Femeile din mediul rural, femeile în vârstă,

³⁵ https://moldova.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/PSA_engleza.pdf

³⁶ <https://www.oecd.org/dev/inclusivesocietiesanddevelopment/youth-issues-in-moldova.htm>

³⁷ <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=6605>

³⁸ <https://www.worldbank.org/en/country/moldova/overview>

³⁹ <https://www.macrotrends.net/countries/MDA/moldova/poverty-rate#:~:text=Moldova%20poverty%20rate%20for%202018,a%202.4%25%20decline%20from%202014.>

⁴⁰ World Bank Open Data, Employment in Agriculture (% of total employment)

⁴¹ <https://santandertrade.com/en/portal/analyse-markets/moldova/economic-outline>

⁴² <https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS?locations=MD&view=chart>

⁴³ UN Voluntary National Review 2020 for Moldova

⁴⁴ <http://ygeneration.eu/en/assets/files/Moldova.pdf>

⁴⁵ <https://www.weforum.org/reports/global-gender-gap-report-2021>

femeile rome, femeile cu dizabilități și femeile seropozitive au raportat că au cunoscut cea mai mare rată de multiple forme de violență⁴⁶.

Turcia

Populația: Turcia are o populație de 83 de milioane (51% femei și 49% bărbați), cu o rată medie de creștere de 1,26% pe an⁴⁷. Cea mai mare parte (76%) a populației trăiește în zonele urbane.

Turcia are o populație tânără, cu peste 45% între 0-30 ani, 30% între 30-64 ani și 10% cu vârsta peste 65 de ani. Aproximativ 30% din populația țării, care corespunde a aproximativ 25 de milioane de oameni, trăiește în 15 orașe costiere din Marea Neagră⁴⁸.

Turcia are grupuri minoritare etnice și religioase bogate. În special, comunitățile caucaziene, lazi și roman sunt printre locuitorii regiunii Mării Negre. Turcia găzduiește în prezent aproximativ 3,6 milioane de refugiați sirieni înregistrați și 320 de mii din alte naționalități⁴⁹.

Tinerii cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani reprezintă 15% din populație. Rata de ocupare a forței de muncă pentru tineri a fost de 29,1% în 2020. În timp ce rata de ocupare a tinerilor bărbați a fost de 38,8%, rata tinerelor femei a fost de 19,2%. Rata șomajului pentru tineri a constituit 25,3% în 2020. Tinerii care nu au luat parte nici la educație, nici la ocuparea forței de muncă au constituit 28,3%. Peste 20% dintre tineri sunt angajați în sectorul agricol, 28% în sectorul industrial și 5% în sectorul serviciilor⁵⁰.

Economie și ocuparea forței de muncă: Turcia reprezintă o economie cu venituri medii superioare și este clasată printre primele 20 de economii ale lumii în conformitate cu Indicatorii de Dezvoltare Mondială ai Băncii Mondiale. Din august 2018, economia a arătat vulnerabilități și incertitudini datorate provocărilor structurale în creșterea producției, șomajului și creșterii inflației în ultimii ani.

PIB-ul pe cap de locuitor, care a atins cel mai înalt nivel în 2013 cu 12.480 de dolari, a arătat o tendință descendentă continuă în următorii ani. În 2018, a scăzut cu 9,2% față de anul precedent și a scăzut la 9.632 USD. Scăderea PIB-ului pe cap de locuitor s-a datorat, în principal, reducerii creșterii economice, creșterii populației și creșterii rapide a cursului de schimb al dolarului⁵¹. În 2020, PIB-ul Turciei a constituit 720,1 miliarde de dolari și 8 600 de dolari pe cap de locuitor⁵².

Sectorul serviciilor este unul dintre principalii factori sectoriali din Turcia, cu o pondere de 56% din PIB-ul total al țării. Alți principali factori sectoriali din țară sunt industria și agricultura.

⁴⁶ <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/Pages/NewsDetail.aspx?NewsID=25587&LangID=E>

⁴⁷ Turkish Statistical Institute

⁴⁸ Kırklareli, Istanbul, Kocaeli, Sakarya, Duzce, Zonguldak, Bartın, Kastamonu, Sinop, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize, Artvin.

⁴⁹ <https://www.unhcr.org/tr/en/refugees-and-asylum-seekers-in-turkey>

⁵⁰ <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Genclik-2020>

⁵¹ TOBB Economic Report 2018 <https://www.tobb.org.tr/Documents/yayinlar/2019/75GK-EN.pdf>

⁵² <https://www.worldbank.org/en/country/turkey/overview>

Pe baza PIB-ului din 2019, industria reprezintă 28% din PIB, unde agricultura reprezintă 6.4%⁵³.

Numărul total de persoane ocupate în Turcia a fost de 27,5 milioane în 2020. Rata de participare a forței de muncă este de 50,6%. Rata șomajului în Turcia a scăzut la 13,2% în 2020 de la 14% în 2019⁵⁴.

Între 2004 și 2016, Turcia a înregistrat progrese semnificative în reducerea sărăciei, odată cu creșterea ocupării forței de muncă. Cu toate acestea, în 2018 și 2019, instabilitățile economice din Turcia prezintă riscuri importante pentru bunăstarea populației Turciei și, în special, pentru cei săraci și vulnerabili. În plus, COVID-19 a adâncit creșterea șomajului și a ratelor sărăciei. Rata sărăciei a fost calculată cu 12,2% în 2020. Se preconizează că criza COVID-19 va avea consecințe grav negative pentru Turcia. Sectoarele de vânzare cu amănuntul, cazare, hrană, transport și construcții, unde gospodăriile cu venituri mici reprezintă o pondere semnificativă a forței de muncă, se așteaptă să fie cel mai afectat. Se așteaptă ca pierderile de locuri de muncă și de venituri să fie principalele mecanisme de transmitere a crizei pentru gospodăriile cu venituri mici.

Genul și violența bazată pe gen: Conform Raportului Mondial al Forumului Economic Mondial privind diferențele de gen 2021, rata de participare a forței de muncă a femeilor în Turcia este de 33%, comparativ cu 77% pentru bărbați, iar venitul estimat al femeilor este de numai 44% din cel al bărbaților din țară.

Implicarea femeilor în procesele decizionale este, de asemenea, foarte limitată. Femeile reprezintă doar 17% din parlamentari, iar femeile cu funcții de conducere și senior sunt 16% față de 83,8%⁵⁵ dintre bărbați. Atât abordarea conservatoare în creștere în cadrul discursului politic, cât și stereotipurile patriarhale de gen deja existente au un efect negativ direct asupra egalității de gen în multe sfere ale vieții⁵⁶.

Înainte de criza COVID-19, arată că 36% dintre femeile căsătorite vreodată, cu vârste cuprinse între 15 și 59 de ani, au fost victime ale violenței fizice și/sau sexuale din partea partenerului cel puțin o dată în viața lor⁵⁷. Focarul de infecție COVID-19 a contribuit la creșterea semnificativă a numărului de cazuri. ONG-urile implicate în lupta împotriva violenței împotriva femeilor au declarat, de asemenea, că a existat o creștere critică a procentului de cazuri. Potrivit Federației Turcă a Asociației Femeilor, există o creștere cu 80% a cazurilor de violență fizică atunci când sunt comparate luna martie 2019 și luna martie 2020⁵⁸.

⁵³ <https://www.statista.com/statistics/255494/share-of-economic-sectors-in-the-gross-domestic-product-in-turkey/>

⁵⁴ <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Agustos-2020-33792>

⁵⁵ <https://www.weforum.org/reports/global-gender-gap-report-2021>

⁵⁶ UNDP Turkey Gender Equality Strategy 2017-2020

<https://www.tr.undp.org/content/turkey/en/home/library/corporatereports/gender-strategy-2017-2020.html>

⁵⁷ Hacettepe University Institute of Population Studies, Ministry of Family and Social Policies, 2015. Research on Domestic Violence against Women in Turkey. Ankara, Turkey

⁵⁸ Rapid Gender Assessment of COVID-19 implications in Turkey, UN Women 2020 Report

Ucraina

Demografia: Populația totală a Ucrainei este de aproximativ 44,3 milioane, cu 53 de femei și 47 de bărbați. Dintre aceștia, 31% din populație trăiește în mediul rural și 69% locuiește în mediul urban. Aproximativ 68% din populație are vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani și 17% din populație are peste 65 de ani⁵⁹. Orașele de țarm de la Marea Neagră Mykolayiv, Kherson și Odesa; Republica Autonomă Crimeea și Sevastopolul de la Marea Neagră găzduiesc mai mult de 6 milioane de oameni.

Conform ultimului recensământ efectuat în 2001, grupurile minoritare din Ucraina includ 17% ruși, 0,6% bieloruse, 0,5% moldoveni, 0,5% tătari din Crimeea, 0,4% bulgari. Ucraina are, de asemenea, populații mai mici de maghiari, polonezi, armeni, români, romi și alte naționalități/grupuri etnice⁶⁰.

Conform Statisticilor Naționale din 2019⁶¹, tinerii cu vârste cuprinse între 15 și 29 de ani reprezintă aproximativ 16% din populație. Rata șomajului în rândul tinerilor în 2017 a constituit 18,9%, femeile și tinerii având rate de ocupare mai scăzute decât bărbații, respectiv cei din grupele de vârstă „tineri” superioare. Tinerii din mediul rural erau mai expuși riscului de șomaj decât cei din mediul urban. Angajarea pe cont propriu rămâne scăzută în rândul tinerilor, majoritatea lucrătorilor tineri ocupând locuri de muncă cu calificare medie sau înaltă⁶².

Conform raportului Fundației Europene de Formare, doar 5% dintre tinerii din Ucraina sunt antreprenori, în timp ce doar 6% intenționează să devină unul în viitor. Mai mult decât atât, 41% ar dori să fie antreprenori, dar indică obstacole precum lipsa sprijinului pentru înființare sau situația socio-economică dificilă și cote de impozitare ridicate⁶³. Raportul afirmă, de asemenea, că lipsa acceleratorilor și incubatoarelor, precum și a mentorilor locali și puține surse potențiale de investiții sunt principalele bariere în antreprenoriatul tânăr.

Economia și Ocuparea forței de muncă: Ucraina s-a confruntat cu hiperinflația din cauza lipsei de acces la piețele financiare și a expansiunii monetare masive pentru finanțarea cheltuielilor publice, în timp ce o scădere bruscă a producției după cele două decenii de după independență. Din 2015, Ucraina are o rată medie anuală de creștere a PIB-ului real de 2,9%, inclusiv 3,4% pe cap de locuitor, datorită creșterii accelerate a investițiilor și a cererii consumatorilor⁶⁴. În 2020, PIB-ul Ucrainei a fost de 137,3 miliarde de dolari și 3.118 de dolari pe cap de locuitor⁶⁵. Sectorul serviciilor distribuie 58,8% din PIB-ul Ucrainei, iar rata ocupării în sectorul serviciilor a reprezentat 63% din numărul total de locuri de muncă⁶⁶. Industria constituie 29% din PIB, iar agricultura 12,1% din PIB⁶⁷.

⁵⁹ Statistical Yearbook of Ukraine for 2019, State Statistics Service

⁶⁰ <https://minorityrights.org/country/ukraine/>

⁶¹ Statistical Yearbook of Ukraine for 2019, State Statistics Service

⁶² The State of Youth, UN Ukraine, Kyiv, 2019

⁶³ <https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/2019-07/Youth%20transition%20Ukraine.pdf>

⁶⁴ Voluntary National Review, Ukraine Report 2020 UN

⁶⁵ <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine/overview#1>

⁶⁶ <https://w3.unece.org/CountriesInFigures/en/Home/Index?countryCode=804>

⁶⁷ Ukraine Country Environmental Analysis, World Bank, 2016

Răspunsul la pandemia COVID-19 a declanșat o criză economică fără precedent în țară, care include închiderea temporară a majorității afacerilor, în special în sectorul serviciilor. Perturbarea lanțurilor globale de aprovizionare a dus la o scădere accentuată a vânzărilor de afaceri, a veniturilor gospodăriilor și a ocupării forței de muncă⁶⁸. Rata șomajului a scăzut până în 2019, dar, din cauza scăderii accentuate a activităților economice, a crescut de la 8,4 la 9,4 între 2019 și 2020⁶⁹.

În 2018, nivelul total al sărăciei în Ucraina a fost de 43,2%⁷⁰ iar 51% dintre oamenii din Ucraina nu își permit să facă cheltuieli neașteptate din resurse personale. În comparație, în toate cele 28 de țări ale Uniunii Europene (UE-28), acest indicator este de 32,5%. Mai mult, unul din cinci ucraineni (21,1%) nu și-a putut plăti chiria, ipoteca, creditele sau utilitățile în totalitate și la timp. Comparativ cu UE-28, acest indicator a fost de 8,9%⁷¹.

Genul și violența bazată pe gen: conform Raportului Mondial al Forumului Economic Mondial privind diferențele de gen 2021, în Ucraina, rata de participare a forței de muncă a femeilor este de 38,5% față de 78% pentru bărbați⁷².

Violența de gen a constituit multă vreme o problemă serioasă în Ucraina. Aproximativ 75% dintre femeile din țară afirmă că au experimentat o formă de violență de la vârsta de 15 ani, iar una din trei a suferit violență fizică sau sexuală, potrivit unui sondaj din 2019⁷³. Odată cu blocarea COVID-19, linia de asistență națională privind violența în familie a înregistrat o creștere de 23% a apelurilor în prima lună de carantină. A doua lună a înregistrat o creștere de 72% în perioada de pre-carantină⁷⁴.

Unii dintre indicatorii demografici și economici pentru 4 țări beneficiare (Georgia, Republica Moldova, Turcia și Ucraina) sunt prezentați împreună în Figura 5 de mai jos.

Categoriile Vulnerabile

Proiectul va finanța idei de inovare la nivel național de la antreprenori, organizații neguvernamentale, universități, incubatoare și acceleratori printr-un sistem de subvenții în cadrul Subcomponentei 2.1. Se așteaptă ca proiectele de subvenții acordate să aplice intervenții pentru reducerea și/sau prevenirea poluării marine prin soluții inovatoare. Aceste proiecte de finanțare vizează implicarea tinerilor care trăiesc în țările beneficiare.

Conform documentului de descriere a proiectului, proiectele de subvenționare pot varia în ceea ce privește tipurile de activitate și metodele de implementare, constând dintr-o varietate de instrumente de intervenție, cum ar fi aplicarea directă a inovației la un sistem precum

⁶⁸ Assessment of Socio-economic Impact of COVID-19 in Ukraine, UN SEIA Report 2020

⁶⁹ <https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.ZS?locations=UA>

⁷⁰ <https://www.unicef.org/ukraine/media/5816/file/COVID%20impact%20on%20poverty%20Eng.pdf>

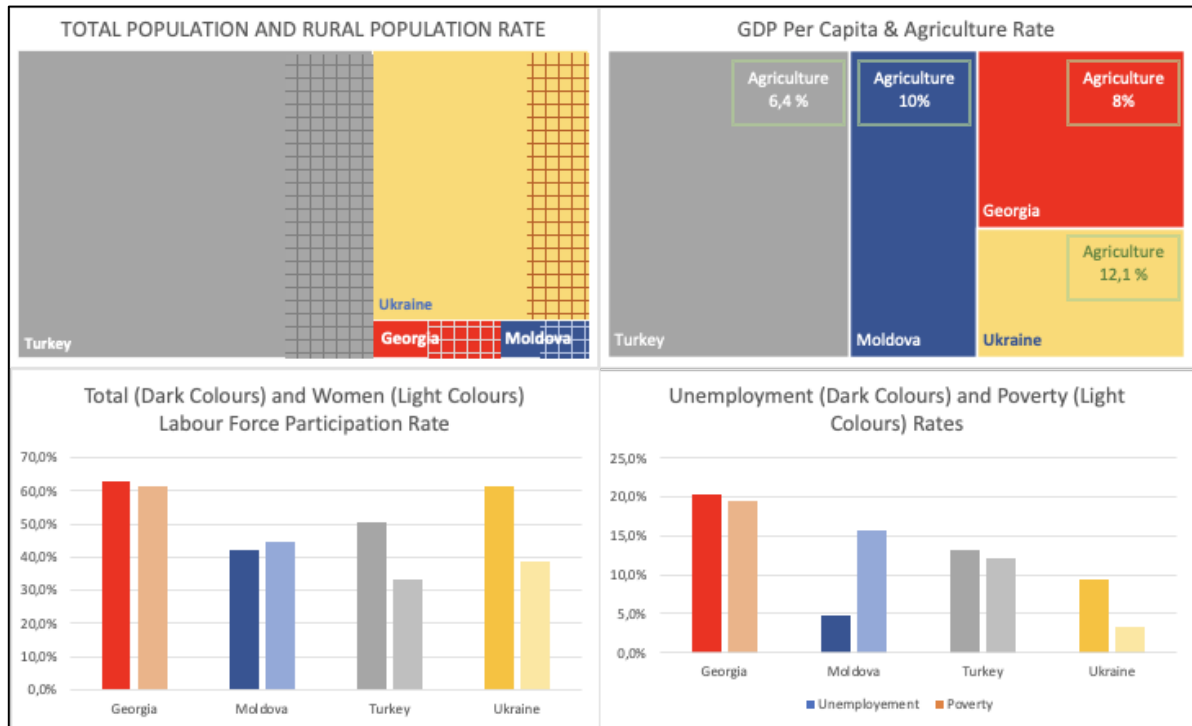
⁷¹ FIGHTING COVID-19 IN UKRAINE: Initial estimates of the impact on poverty, 15 April 2020, UNICEF

⁷² <https://www.weforum.org/reports/global-gender-gap-report-2021>

⁷³ https://eeca.unfpa.org/en/publications/well-being-and-safety-women?_ga=2.267177995.42158705.1620841884-69444052.1620726054 supported by UNFPA.

⁷⁴ <https://www.unfpa.org/news/ukraine-steadfast-tackling-gender-based-violence-despite-pandemic-related-increases>

tratarea apelor reziduale sau introducerea unei noi/inovatoare tehnici în producția agricolă a comunității și/sau practicile de pescuit. În acest context, vulnerabilul se referă la membrii comunității pe care intervenția proiectului va avea mai multe șanse să le aibă impact, precum și la care vor avea oportunități limitate de a beneficia de activitățile proiectului. Grupurile vulnerabile includ, de asemenea, tinerii și SME locale, ale căror proiect necesită măsuri specifice pentru informarea și implicarea acestora în acordarea proiectelor, precum și încurajarea SME naționale și locale să aplice schema de subvenționare.



Imagine 5. Câțiva Indicatori Demografici și Economici pentru Patru Țări Beneficiare

Pe măsură ce subvențiile/subproiectele sunt identificate pe parcursul dezvoltării proiectului, pot fi identificate și alte grupuri vulnerabile. În această etapă, grupurile vulnerabile valabile pentru toate țările beneficiare sunt;

- gospodăriile dependente economic de agricultură, pescuit și turism,
- gospodăriile mai în vârstă din zonele rurale,
- gospodării conduse de femei,
- tinerii (în special tinerii care nu sunt în educație, angajare și formare),
- minorități etnice și lingvistice care trăiesc în zona de țărm/ Zona Mării Negre,
- SME locale,
- tineri și femei antreprenori și
- persoane cu dizabilitati.

În funcție de structura socială a țărilor beneficiare, grupurile vulnerabile specifice fiecărei țări sunt rezumate după cum urmează.

Georgia: Gospodăriile din zonele rurale ale căror venituri primare provin din agricultură și pescuit și familiile care produc producție agricolă pentru propriul consum, gospodăriile mai în vârstă din zonele rurale, femeile din mediul rural, gospodăriile conduse de femei, tinerii din mediul rural (în special tinerii care nu sunt educați, ocuparea forței de muncă și formare profesională), SME, tineri și femei antreprenori.

Republica Moldova: Gospodăriile din zonele rurale dependente de agricultură, gospodăriile vârstnice din zonele rurale, gospodăriile conduse de femei, tinerii din mediul rural și urban (în special tinerii inactivi din punct de vedere economic), minoritățile etnice și lingvistice; în special romii și femeile rome, SME locale, tinerii și femeile antreprenori.

Turcia: Gospodăriile din zonele rurale dependente din punct de vedere economic de agricultură, pescuitul la scară mică, persoanele care locuiesc în zone îndepărtate, gospodăriile conduse de femei, tinerii din mediul rural și urban, minoritățile etnice și lingvistice; în special lazi, muncitori agricoli sezonieri (sirieni, kurzi, oameni de alte naționalități), SME locale, tineri și femei antreprenori.

Ucraina: Gospodăriile din zonele rurale dependente din punct de vedere economic de agricultură, pescuitul la scară mică, gospodăriile mai în vârstă din zonele rurale, gospodăriile conduse de femei, persoanele din zonele afectate de conflict, tinerii din mediul rural și urban, minoritățile etnice și lingvistice, SME și start-up locale care au acces limitat la împrumuturi și sprijin financiar, tineri și femei antreprenori.

4.3.2. Sectoarele și Activitățile economice în Regiunile Mării Negre și Țările Beneficiare din Proiect

Marea și regiunile de țărm limitrofe sunt zonele diverselor activități economice. Această secțiune se concentrează pe activitățile economice legate de mare și poluare pe care se bazează țările și comunitățile beneficiare care trăiesc în regiunea Mării Negre. Următoarele sectoare contribuie și/sau sunt afectate de poluarea în Marea Neagră:

- Transport naval și porturi
- Pescuit și acvacultură
- Turism
- Petrol și gaz
- Agricultură

Transport naval și porturi

Marea Neagră este intersecția dintre Est-Vest și Nord-Sud. Marea joacă rolul de centru geopolitic, economic și comercial și este considerată în prezent un punct de acces pentru țările de țărm, precum și un punct de intrare în Uniunea Europeană, Balcani, Caucaz, Asia Centrală și alte regiuni.

Conform rapoartelor de țară UNCTADSTAT, cea mai mare economie de transport maritim între țările beneficiare ale proiectului este Turcia. Este urmată de Ucraina. Volumul comerțului cu mărfuri din Turcia este de 391 miliarde USD, în timp ce această cifră este de 110 miliarde USD în Ucraina, 13 miliarde USD în Georgia și doar 8 miliarde USD în

Republica Moldova. Mărimea flotei navelor cu pavilion național este următoarea; Georgia 79 nave, Republica Moldova 138 nave, Turcia 1235 nave și Ucraina 409 nave. Industria porturilor și a transportului maritim este crucială pentru exportii din țări. Pe baza statisticilor UNCTAD, exporturile maritime internaționale ale Turciei constituie 180 de miliarde de dolari. Aceeași cifră pentru Ucraina este de 50 de miliarde de dolari. Georgia și Republica Moldova au cifre mai mici ale exporturilor maritime comparativ cu Turcia și Ucraina. Este vorba de 3 miliarde de dolari în Georgia și 26 de milioane de dolari în Republica Moldova.

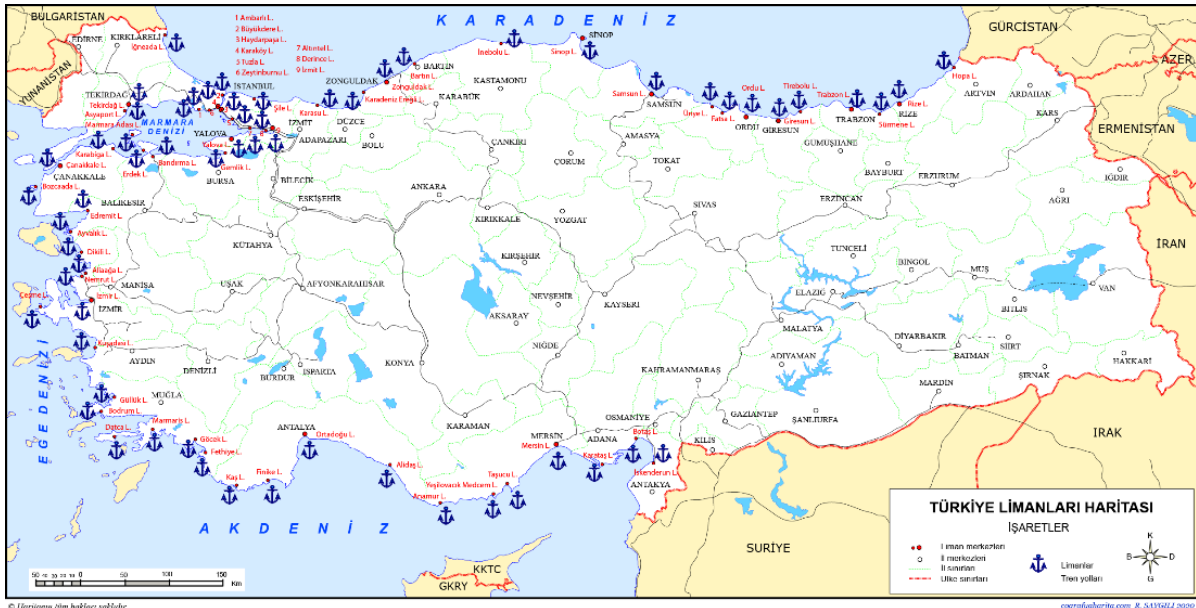
Există mai multe porturi maritime de-a lungul țărmului Mării Negre a Georgiei. Cel mai mare este Portul Batumi. Serviciile de feribot de pasageri închiriate fac legătura între Georgia și Ucraina și Turcia. Alte porturi din Georgia sunt, Poti Sea Port, Kulevi Port, Supsa Sea Terminal și Anaklia Deep Sea port. Sectorul de transport maritim din Georgia joacă un rol important în oportunitățile de angajare.

Giurgiulești este cel mai important port al Republicii Moldova, care este singurul port din Moldova accesibil navelor maritime. Republica Moldova are patru porturi, altele decât Giurgiulești, și anume: porturi Bălți, Florești, Rîbnița și Tiraspol.

În Turcia, activitățile economice maritime susțin 280.000 de locuri de muncă și ating o valoare adăugată brută (VAB) totală de peste 4,4 miliarde EUR. Sectorul construcției și reparării navelor din Turcia contribuie cu peste 82% la VAB. Dintre statele litorale, Turcia are cel mai lung litoral din Marea Neagră. Aceasta îi oferă poziția strategică puternică la intersecția coridoarelor de transport internațional est-vest și nord-sud și oferă potențialul pentru dezvoltarea infrastructurii offshore. Transportul maritim intern și internațional pe mare este important și bine dezvoltat în țară datorită poziției geografice unice.

Flota comercială turcă este formată din 516 nave din care 269 (5,3 milioane DWT) au fost importate și 247 (1,4 milioane DWT) au fost construite în Turcia (Camera de transport maritim).

Turcia are 27 de porturi de containere și 18 porturi pe țărmul Mării Negre și anume; Igneada, Karasu, Karadeniz Ereğli, Bartın, Inebolu, Sinop, Samsun, Unye, Fatsa, Ordu, Giresun, Tirebolu, Trabzon, Sürmene, Rize și Hopa Ports. Portul Filyos, care va fi unul dintre cele mai mari trei porturi din Turcia, este în construcție și va fi operațional înainte de 2023. Porturile Turciei sunt prezentate în Figura 6 de mai jos.



Imagine 6. Porturile Maritime ale Turciei

Sectorul transportului maritim din Ucraina aduce o contribuție semnificativă la economia țării. Regiunea are oportunități remarcabile pentru dezvoltarea transportului fluvial/maritim; sistemele fluviale și de canale oferă oportunități pentru realizarea Rotterdamului pe Marea Nordului (prin Dunăre și Rin) sau porturile Mării Caspice (prin Volga și Don) din porturile Mării Negre. Capacitatea de transport fluvial/maritim nu a fost utilizată prea mult, iar contribuția flotei râurilor pentru transportul de pasageri și mărfuri a fost minimă în Ucraina.

Ucraina deține cel mai puternic potențial portuar dintre toate țările din regiunea Mării Negre. De-a lungul liniei costiere a Mării Negre și Azov există 18 porturi comerciale: Reni, Izmail, Ust-Dunaisk, Belgorod-Dnestrovskiy, Ilyichevsk, Odessa, Yuzhniy, Nikolaev, Oktyabrsk, Kherson, Skadovsk, Yevpatoria, Sevastopol, Yalta, Theodosia, Kerch, Berd, Mariupol, precum și 12 puncte portuare (Raport maritim al Ucrainei, 2016).

Cele mai importante porturi ucrainene sunt cele din Odessa, Ilyichevsk și Yuzhniy, toate situate nu departe unul de celălalt în partea de nord-vest a Mării Negre. Numai aceste trei porturi reprezintă în totalitate 56,6% din întreaga cifră de afaceri a mărfurilor în porturile comerciale din Ucraina și 38,28% din manipularea mărfurilor în toate porturile și terminalele țării. Principalele terminale de containere din Ucraina se află, de asemenea, în porturile Odessa, Ilyichevsk și Yuzhniy. Figura 7 arată locația porturilor din Ucraina⁷⁵.

⁷⁵ <https://www.sifservice.com/index.php/en/directory/ports-ukraine/sea-ports>



Imagine 7. Porturile Ucrainei

Pescuit și acvacultură

Pescuitul este activitatea economică tradițională din Marea Neagră de secole. Sectorul pescuitului are un rol important în regiune, adăugând valoare PIB-urilor țărilor, precum și oferind diverse oportunități de angajare pentru populația locală. Industria de prelucrare a alimentelor marine din regiunea Mării Negre cuprinde pescuit industrial, semi-industrial și la scară mică.

Potrivit Comisiei generale pentru pescuit din Marea Mediterană (CGPM), veniturile totale (valoarea la prima vânzare) din pescuitul marin capturat sunt estimate la 251 milioane dolari în Marea Neagră, oferind peste 20 de mii de locuri de muncă. Pescuitul la scară mică contribuie cu 22% din veniturile totale din Marea Neagră, unde contribuie cu peste 70% din totalul locurilor de muncă⁷⁶.

Sectorul furnizează produse valoroase din fructe de mare pentru consumul local, precum și pentru piețele regionale și internaționale. Pescarii exploatează în principal stocurile de pești bentonici și pelagici, precum și moluștele și crustaceele⁷⁷. Speciile dominante variază în debarcări în funcție de diferite țări. Principalele specii comerciale din punct de vedere valoric în Marea Neagră sunt hamsia europeană, merlanul, stavridul mediteranean, Rapa whelk, Bluefish și șprotul european. Țările Mării Negre au capacități diferite în ceea ce privește navele de pescuit, care sunt rezumate în Tabelul 12.

⁷⁶ <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/CB2429EN.pdf>

⁷⁷ The State of Mediterranean and Black Sea Fisheries 2018, GFCM, FAO

Tabelul 12. Navele de Pescuit și Debarcările Medii pe Țări Beneficiare ale Proiectului

Țara	Numărul de nave	Capacitatea (tonajul brut)	Anul de referință	Volumul mediu de debarcări 2016-2018 [tone]
Georgia	49	9,184	2019	70,869
Turcia	15.352*	171,785*	2018	273,977*
Ucraina	724	24,965	2019	7,214

* Turcia: Date totale pentru regiunile mediteraneene și din Marea Neagră.

Peste 87% din navele din 3 țări beneficiare care sunt țări riverane din Marea Neagră sunt utilizate pentru pescuitul la scară mică, după cum se vede în Tabelul 13 de mai jos.

Tabelul 13. Navele de Pescuit pe Segmentul de Flotă al Țărilor Beneficiare

Țara	Grupul flotei					Total
	Nave la scară mică	Traulere sau traulere beam	Navete și traulere pelagice	Alte segmente de flotă	Nealocat	Total
Georgia					49	49
Turcia	8,157	792	219	158	-	9,326
Ucraina	716	4	0	4	-	724
Total	8,873	796	219	162	49	10,099

Între 2008 și 2014, sectorul pescuitului s-a confruntat cu provocări semnificative din cauza scăderii stocului de pește. Starea activităților de pescuit din Marea Neagră a fost evaluată în mod regulat începând cu 1970, utilizând diverși indicatori, cum ar fi debarcările totale și numărul de stocuri înregistrate. Evaluările au confirmat că resursele piscicole din Marea Neagră sunt expuse riscului de supraexploatare și de impactul poluării din surse terestre și offshore de poluare⁷⁸. Cu toate acestea, pentru prima dată în ultimele decenii, GFCM a raportat în Studiul de Stat al pescuitului Mediteranean și al Mării Negre 2020 tendințele pozitive ale stocurilor de pești pentru calcanul din Marea Neagră, care arată semne de recuperare.

⁷⁸ <http://www.blacksea-commission.org/The%20Black%20Sea/Socio-Economy/>

Turismul maritim și de țărm

Turismul are un rol important în economii și generează o contribuție semnificativă la PIB-ul țărilor din Marea Neagră. Sosirile de turiști în regiunea Mării Negre au crescut mai repede decât media mondială în ultimele două decenii, cu 143 de milioane de sosiri de turiști internaționali în 2018 și 75 de miliarde de dolari SUA din încasări de turism internațional în țările membre ale Organizației de Cooperare Economică a Mării Negre⁷⁹.

Infrastructura de agrement și stațiunile de pe litoral din Ucraina și Georgia sunt foarte active, dar sunt mai puțin dezvoltate pe țărmul Mării Negre a Turciei, unde turismul se concentrează în principal pe Marea Egee și Mediterana. Potențialul turistic din zona bazinului Mării Negre este bogat și diversificat, incluzând turismul spa și medical, cultura, natura, eco și agroturismul, aventura, turismul montan și turismul legat de bucătărie, râuri, vânătoare și scufundări, precum și turism de iarnă, cum ar fi schiul⁸⁰.

Turismul costier a constituit un sector economic semnificativ în ceea ce privește numărul de vizitatori și veniturile generate. În timp ce contribuția sectorului turistic are o tendință în creștere în Turcia și Georgia, cotele turismului în PIB-urile totale ale Ucrainei și Republicii Moldova rămân limitate sub media mondială și a Uniunii Europene. Contribuția sectorului turistic la economiile țărilor este rezumată în Tabelul 14 de mai jos.

Tabelul 14. Contribuția Sectorului privind Călătoriile și Turismul la PIB și Ocuparea Forței de Muncă

Țara	Contribuția la PIB (% din totalul PIB) în 2019*	Procentul din totalul locurilor de muncă în 2019*
Georgia	26.3	27.7
Republic of Moldova	7.3	7.6
Turkey	11.3	9.4
Ukraine	5.9	6.2
Europe Average	9.5	10.1
World Average	10.3	10.0

* Preluat de la WTO (Consiliul Mondial al Turismului și Călătoriilor 2019).

Poluarea și turismul sunt foarte corelate acolo unde turismul provoacă poluare, iar poluarea este o constrângere pentru dezvoltarea sectorului turistic. Studiile arată că turismul este unul dintre sectoarele care au deteriorat calitatea apei marine și poluarea afectează ecosistemul Mării Negre și reduce oportunitățile turistice. Deșeurile, în special materialele plastice, și evacuarea poluanților în mediul marin provoacă poluare marină. În plus, pierderea habitatului natural este un fenomen datorat construcțiilor legate de turism și îmbunătățirilor infrastructurii.

Analiza turismului în țările beneficiare a fost făcută concentrându-se pe aspectele economice și de angajabilitate, care au fost afectate dramatic de Covid-19 în ultimii doi ani.

⁷⁹ World Bank Group Georgia Towards Green and Resilient Growth November, 2020

⁸⁰ <http://www.blacksea-commission.org/The%20Black%20Sea/Socio-Economy/>

Sectorul turismului din Georgia a crescut semnificativ, cu o rată medie anuală de creștere de 10% între 2015 și 2019. Sectorul turistic a angajat aproximativ 193.000 de oameni în 2019, cu o creștere de 13%, comparativ cu 2015⁸¹. Cu toate acestea, turismul este cel mai afectat sector al economiei din cauza COVID-19. Din primul trimestru al anului 2020, veniturile pentru vizitatorii internaționali au scăzut cu 26%⁸².

Majoritatea activităților turistice se localizează în zonele costiere, în special vara în Georgia. Prin urmare, zona costieră a Georgiei are un rol important datorită contribuției sale la economia țării, mai ales având în vedere creșterea semnificativă din ultimii ani. Cu toate acestea, activitățile situate în zona de coastă au ca rezultat o degradare a mediului devastatoare a țărmului⁸³.

Turismul are o ușoară tendință de creștere în Republica Moldova de la începutul anului 2012. Ponderea totală a turismului în PIB-ul total a crescut de la 3,2% în 2012 la 4,3% în 2018⁸⁴. Din cauza COVID-19, numărul de turiști care vizitează Republica Moldova a scăzut cu aproape jumătate (-45,4%) și cu aproape o treime în scădere la turiștii moldoveni care călătoresc în străinătate (-29,4%), în timp ce turismul intern a scăzut cu aproximativ 22,4% (comparativ cu primul trimestru al anului 2019)⁸⁵.

Turismul este unul dintre cele mai dinamice domenii ale economiei Turciei. În 2019 sosirile de turiști internaționali au fost de 45 de milioane. Un declin accentuat a avut loc în 2020 din cauza COVID-19. Numărul sosirilor internaționale în sezonul turistic din Turcia a scăzut cu aproximativ 75% față de 2019⁸⁶. Având în vedere accesibilitatea pe piața turistică internațională datorită poziției sale geografice și strategice, regiunea Mării Negre din Turcia are un rol semnificativ în turism. Regiunea este foarte bogată în ceea ce privește valorile naturale, istorice și culturale. Are o structură destul de diferită în comparație cu alte regiuni din Turcia, în ceea ce privește structura geografică, diversitatea biologică și resursele naturale.

Turismul este un factor important în dezvoltarea economiei naționale din Ucraina⁸⁷. Orașele Odessa, Sevastopol și Yalta sunt printre cele mai vizitate destinații de pe țărmul Mării Negre. Înainte de COVID-19, turismul din Ucraina era pe o tendință de îmbunătățire, de la scăderea semnificativă cu privire la evenimentele din 2014; Kiev, Odessa și Lviv sunt cele mai dezvoltate destinații turistice din punctul de vedere al lanțului valoric al turismului, al gestionării destinațiilor și reprezintă cea mai mare parte a turiștilor internaționali⁸⁸. Teritoriile

⁸¹ Geostat. 2020c

⁸² Voluntary National Review 2020, UN Moldova

⁸³ The Cost of Coastal Zone Degradation in Georgia, A Tool for the Coastal Zone Adaptation and the Nationally Determined Contributions, February 2021 WB Report

⁸⁴ https://www.theglobaleconomy.com/Moldova/international_tourism_revenue_to_GDP/

⁸⁵ Impact Assessment of the COVID-19 Pandemic on Vulnerable Groups and Economic Sectors in the Republic of Moldova, November 2020, UNDP Moldova

⁸⁶ <https://www.statista.com/statistics/707699/foreign-tourist-arrivals-in-turkey/>

⁸⁷ Formation of the National Tourism System of Ukraine, Problems, Perspectives in Management, Volume 16, Issue 1, 2018

⁸⁸ COVID-19 Pandemic and its Effects on Ukrainian Tourism Sector, UPDATE OF "THE ROAD MAP FOR A COMPETITIVE DEVELOPMENT OF UKRAINIAN TRAVEL & TOURISM INDUSTRY" EBRD, EU4Business

din jurul Odesa, Sochi și Batumi sunt, de asemenea, destinații turistice bine stabilite. Cu toate acestea, potențialul turistic al Mării Negre nu este încă pe deplin dezvoltat, în principal, din cauza investițiilor limitate, a infrastructurii de transport insuficiente, a facilităților turistice inadecvate și a calității relativ slabe a serviciilor, precum și a conflictului dintre Ucraina și Federația Rusă⁸⁹.

Explorarea și exploatarea petrolului și gazelor

Sectorul petrolului și gazelor include industriile și conductele de hidrocarburi offshore, situate atât pe zonele terestre ajustate, cât și trecând prin Marea Neagră. Bazinul Mării Negre de Vest este considerat ca o zonă cu cele mai promise zăcăminte de petrol. Prezintă șist cu o adâncime de aproximativ 100 m pentru partea principală. Zona acoperă aproximativ 50 mii km² și cuprinde Golful Odessa cu provincia adiacentă. Suprafața cuprinde un zăcământ exploatat și șase zăcăminte în etapa de pregătire pentru exploatare sau dezvoltare. Resursele totale sondate de gaz din această zonă sunt de 1,5 trilioane m³.

Zăcămintele din partea de nord-vest a Mării Negre sunt estimate la 495,7 miliarde m³ de gaze naturale și 50,4 milioane tone de petrol. Zona Prikerchenskay are 321,2 miliarde m³ de gaze naturale și 126,8 milioane tone de petrol. Pante continentale au 766,6 miliarde m³ de gaze naturale și 232,6 milioane tone de petrol. Acestea indică un potențial important pentru producerea de energie.

Explorarea și producția petrolieră și în principal a gazelor offshore în Marea Neagră se află în câmpuri de producție (Ayazli în largul coastei Turciei, Galata și Kaliakra lângă țărmul bulgar, Ana, Doina, Delta, Pescarus și alte câmpuri în largul României, Golful Odesa în largul Ucrainei Federația Rusă desfășoară explorări și planifică exploatarea câmpului petrolier Tuapse). Descoperirea recentă a unor noi zăcăminte de gaz pe platforma continentală românească a Mării Negre are potențialul de a consolida rolul acestui sector. Mai mult, Turcia a descoperit 405 miliarde m³ de gaze naturale în Marea Neagră. În prima fază a proiectului, Turcia estimează că va procesa zilnic 10 milioane de m³, iar în a doua fază, se estimează că prelucrarea va ajunge zilnic la 40 de milioane de m³.

Zona Mării Negre devine importantă pentru producția, transportul și distribuția de energie. Regiunea Mării Negre este o cale de tranzit a exporturilor majore de petrol și gaze, astfel încât riscurile asociate acestor activități, cum ar fi scurgerile de petrol sau poluarea accidentală, ar putea fi de așteptat să crească⁹⁰.

Agricultura

Agricultura se numără printre principalele surse de venit pentru populația rurală din țările beneficiare. Compus din silvicultură și pescuit, sectorul agricol adaugă o valoare cuprinsă între 6% și 10% PIB-urilor din patru țări care angajează un procent semnificativ din forța de muncă totală. Toate cotele din agricultură ale țărilor în PIB sunt mai mari decât media

⁸⁹ <http://www.blacksea-commission.org/The%20Black%20Sea/Socio-Economy/>

⁹⁰ <https://www.eea.europa.eu/soer/2015/countries/black-sea>

mondială și a Uniunii Europene. Contribuția sectorului agricol la economiile țărilor este rezumată în Tabelul 15 de mai jos.

Tabelul 15. Contribuția Sectorului Agrar la PIB și Ocuparea Forței de Muncă

Țara	Agricultura, silvicultura, pescuitul (% din PIB)	Locuri de muncă în agricultură (% din totalul locurilor de muncă)
Georgia	6.5	38
Republica Moldova	10.0	21
Turcia	6.4	18
Ucraina	9.0	14
Media la nivel Mondial	3.3	27
Media la nivelul Uniunii Europene	1.6	4

În Georgia, jumătate din populația care locuiește în zona de țărm câștigă o formă de venituri din activități agricole⁹¹. Dintre cele opt municipalități, Zugidi, Khelvachuri și Kobuleti au agricultura drept principală activitate generatoare de venit cu 25%, 21% și, respectiv, 18% din economia lor locală. În zona de coastă, producția agricolă este destinată în principal consumului local administrat de agricultura familială la scară mică, care reprezintă 90% din producția totală. În plus, culturile de mare valoare, cum ar fi citricele, fructele de pădure, kiwi, curmale și frunze de dafin, sunt produsele agricole din zona costieră exportate în țările vecine.

În Republica Moldova, în ciuda scăderii contribuției agricole în PIB în ultimul deceniu, sectorul agricol încă mai angajează mai mult de 20% din forța de muncă totală. Activitățile agricole se concentrează pe bazinul fluviului Dunărea din țară folosind 80% din bazin. Aplicarea medie a îngrășămintelor minerale este de 10 kg/ha pentru azot și mai puțin de 1 kg/ha de fosfor⁹². Terenurile agricole din Moldova, în general, sunt plantate cu grâu, orz, culturi industriale (sfeclă de zahăr, floarea soarelui și semințe oleaginoase), cartofi și legume de câmp, livezi și vie⁹³.

În Turcia, terenul agricol cuprinde aproximativ 50% din suprafața totală a terenului. Culturile primare produse în țară sunt grâul, sfecla de zahăr, roșiile, orzul și porumbul. În zona de coastă a Mării Negre, ceaiul, alunele, tutunul, porumbul, kiwi și orezul sunt principalele produse agricole. Muncitorii sezonieri reprezintă forța de muncă cheie în Turcia, pe țărmul Mării Negre, în timpul sezonului de recoltare a alunului, ceaiului, legumelor și fructelor. Grupul include lucrători din minorități etnice care călătoresc atât din Turcia, cât și din Georgia.

În Ucraina, mai mult de 50% din teren este arabil, iar agricultura este principala sursă de venituri din export. Principalele produse agricole din Ucraina includ cereale, sfeclă de zahăr, semințe de floarea-soarelui, legume, carne de vită și lapte⁹⁴.

⁹¹ Impacts of Climate Change on Georgia's Coastal Zone, Vulnerability Assessment and Adaptation Options, World Bank, 2020

⁹² <https://www.icpdr.org/main/danube-basin/moldova>

⁹³ Moldova Water Security Diagnostic and Future Outlook, World Bank

⁹⁴ Ukraine Country Environmental Analysis, World Bank, 2016

În trei dintre țările beneficiare; Georgia, Republica Moldova și Ucraina, utilizarea de îngrășăminte în agricultură este în creștere, conform datelor Băncii Mondiale. În timp ce utilizarea de îngrășăminte în Republica Moldova, Turcia și Ucraina este sub media Uniunii Europene, acesta este egal cu media UE în Georgia. Utilizarea îngrășămintelor în aceste țări în 2017 și 2018 este prezentată în Tabelul 16 de mai jos.

Tabelul 16. Utilizarea de Îngrășăminte în cele patru Țări Beneficiare

Țara	Utilizarea îngrășămintelor (kg per hectare de teren arabil) 2017	Utilizarea îngrășămintelor (kg per hectare de teren arabil) 2018
Georgia	143	154
Republica Moldova	48	59
Turcia	132	109
Ucraina	61	65
Media la nivel Mondial	138	138
Media la nivelul Uniunii Europene	155	154

5. EVENTUALE EFECTE ECOLOGICE ȘI SOCIALE ȘI MĂSURI DE ATENUARE GENERICĂ

Această secțiune identifică potențialele efecte ecologice și sociale, care ar putea rezulta din activitățile subproiectelor/subvențiilor care urmează să fie finanțate. Principalele riscuri și efecte ecologice și sociale sunt referitor la activitățile care urmează să fie finanțate în cadrul Subcomponentei 2.1 (Provocarea Eco-Inovării) a Proiectului. Această subcomponentă va include subvenții pentru inovare în combaterea poluării marine prin reducere și/sau prevenire. Aceste subvenții își propun să susțină testarea ideilor inovatoare de proiect, a tehnologiilor și a modelelor de afaceri pentru a dovedi fezabilitatea, aplicabilitatea și eficacitatea, susținând cel puțin una până la trei întreprinderi ecologice selectate din fiecare dintre cele patru țări GEF din Marea Neagră. Aceste întreprinderi ecologice ar putea fi antreprenori, organizații neguvernamentale, ONG-uri, universități, grupuri de tineri și grupuri de femei. Subcomponenta 2.2 (Pregătirea investițiilor) ar putea include dezvoltarea diferitelor etape de pregătire a proiectelor, cum ar fi studiile de fezabilitate, analiza economică și financiară și evaluarea efectului ecologic și social. Dacă studiile de evaluare a efectului ecologic și social vor fi finanțate în cadrul acestei componente, ToR ESIA va fi pregătit integrând cerințele FSE.

Scopul general al proiectului este prevenirea și reducerea poluării în Marea Neagră. În această privință, cel mai semnificativ proces care a provocat degradarea Mării Negre a fost eutrofizarea masivă de către compuși de azot și fosfor, provenind în mare parte din surse agricole, menajere și industriale. Astfel, provocarea ecoinovației care urmează să fie implementată în cadrul Subcomponentului 2.1 vizează în principal inovații sănătoase și durabile în agricultură și economia albastră. Subvențiile/subproiectele vor fi selectate pe baza unui mecanism competitiv, astfel încât conținutul lor nu ar putea fi specificat în acest moment.

Subproiectele care vor fi realizate prin provocarea menționată în materie de eco-inovare vor genera efecte benefice generale atât din punct de vedere ecologic, cât și social. Efectul negativ asupra mediului și al societății ar fi în principal îngrijorător în ceea ce privește și în timpul activităților fizice care urmează să fie desfășurate în sfera sub-proiectelor. Aceste activități pot fi clasificate ca lucrări civile la scară mică (tip de construcție/instalare) și îmbunătățiri la scară mică în practicile agricole (irigații, utilizarea îngrășămintelor și dăunătorilor etc.), pe baza bugetului și a domeniului prevăzut pentru subvenții, cu un nivel redus (cel mult moderat) de riscuri/efecte.

Potențialele efecte negative prezentate mai jos sunt acelea, care ar putea fi așteptate pentru toate subvențiile/sub-proiectele. Aceste efecte ar putea fi limitate (temporare și specifice locului), cu magnitudine redusă și reversibile și ar putea fi atenuate prin măsuri standard de gestionare, după cum se prevede mai jos. O evaluare mai specifică a efectului potențial ecologic și social ar fi efectuată în timpul pregătirii ESMP-urilor specifice subproiectului, în caz de necesitate.

5.1. Riscuri și Efecte Ecologice și Măsuri de Atenuare

Efecte asupra calității aerului (praf și gaze de eșapament)

În timpul activităților de construcție ar fi mișcarea mașinilor / echipamentelor la locul proiectului. Activitățile de excavare, nivelare și mișcare a pământului ar provoca emisii de praf și evacuare, care pot provoca poluarea aerului. Acest efect va fi considerat scăzut ca mărime, durată și întindere spațială, deoarece este localizat și apare doar în timpul fazei de construcție. În timpul funcționării, ar exista emisii similare bazate pe utilizarea vehiculului și a echipamentelor și, dacă există orice fel de combustie a combustibililor (de exemplu, încălzirea, utilizarea generatoarelor de motorină), ar putea exista emisii de NOx și SO2. Pentru activitățile agricole, principalele emisii s-ar datora evacuării mașinilor / echipamentelor și formării de praf.

Pentru atenuarea efectului generării de praf se vor aplica metode corespunzătoare de suprimare a prafului, cum ar fi pulverizarea apei, iar vehiculele care vor fi utilizate în timpul transportării materialelor vor fi acoperite pentru suprimarea prafului. În ceea ce privește controlul gazelor de eșapament, vehiculele și echipamentele vor fi întreținute în mod regulat, se va efectua controlul gazelor de eșapament și nu va exista ralanti excesiv al vehiculelor la fața locului. În cazul în care există generatori sau astfel de surse de emisii, sistemele de filtrare relevante vor fi utilizate la evacuările acestora.

Zgomotul

Zgomotul ar fi generat atât în fazele de construcție și exploatare a instalațiilor, cât și în timpul activităților agricole, datorită utilizării mașinilor și vehiculelor, inclusiv echipamente de construcție, pompe, generatoare etc.

Zgomotul în timpul construcției va fi limitat la ore restricționate. În acest context, activitățile de construcție în sau aproape de zone rezidențiale vor fi desfășurate numai în timpul zilei. Capacele motorului generatoarelor, compresoarelor de aer și ale altor echipamente mecanice alimentate vor fi închise și echipamentele așezate cât mai departe de unitățile rezidențiale. Vehiculele și echipamentele vor fi întreținute în mod regulat și în cazul în care nivelurile de zgomot devin deranjante, mai multe vehicule / echipamente nu vor funcționa în același timp.

Efecte asupra calității apei

În cazul în care amplasamentul proiectului este aproape de o resursă de apă de suprafață și subterană, lucrările la locul de proiect ar putea reprezenta un risc de contaminare a apei de suprafață din cauza scurgerilor de suprafață (sedimente care ajung la resursa de apă și substanțe chimice - îngrășăminte, pesticide - contaminare atât a apelor de suprafață, cât și a celor subterane din câmpurile agricole) și a apelor reziduale provenite de la lucrători ar putea afecta calitatea apelor de suprafață și a apelor subterane. Acest impact are o semnificație redusă în ceea ce privește amploarea și întinderea spațială.

Orice scurgere din sistemele de purificare a apei (sistemele de tratare), din zonele de stocare a substanțelor chimice și a deșeurilor sunt surse potențiale de contaminare/poluare

pentru apele subterane. Gestionarea necorespunzătoare a sub-proiectelor privind aceste unități poate provoca contaminarea apelor subterane și poluarea apelor de suprafață.

S-ar stabili măsuri corespunzătoare de combatere a eroziunii și a sedimentelor, cum ar fi baloți de fân și/sau bariere de nămol, pentru a preveni deplasarea sedimentului în afara sitului și a provoca turbiditate excesivă în apele de suprafață din apropiere, în caz de existență, vor fi stabilite. Orice apă reziduală menajeră care va fi generată va fi evacuată într-un sistem de canalizare existent sau va fi colectată în fose septice impermeabile (și luată de camioanele de vid ale autorității locale/municipalității pentru tratarea și evacuarea corespunzătoare), fie tratate la fața locului. Vehiculele și utilajele vor fi spălate numai în zonele desemnate unde scurgerile nu vor polua corpurile naturale de apă de suprafață.

Eroziunea și contaminarea solurilor

În cazul oricărei săpături sau din cauza caracteristicilor fizice ale amplasamentului proiectului, solul excavat și amplasamentul pot fi expuse eroziunii apei și eoliene. Acest efect va avea o semnificație redusă în ceea ce privește amploarea și a avut loc pentru o perioadă limitată de timp. Eroziunea va fi minimă și localizată în zonele în care va avea loc săpătura.

Orice scurgere din sistemele de purificare a apei (sistemele de tratare), din zonele de depozitare a substanțelor chimice și a deșeurilor sunt potențiale surse de contaminare / poluare pentru sol. În plus, reziduurile de pesticide utilizate în agricultură pot contamina solul. Gestionarea necorespunzătoare a sub-proiectelor privind aceste unități poate provoca contaminarea solului.

Se vor stabili măsuri corespunzătoare de combatere a eroziunii, cum ar fi formațiuni de trepte, baloții de fân și/sau bariere de nămol. Terenurile solide cu izolare vor fi prevăzute pentru zonele de depozitare a substanțelor chimice și a deșeurilor, pentru a preveni orice scurgere a solului. Depozitarea temporară la sit a tuturor substanțelor periculoase sau toxice va fi în recipiente sigure etichetate cu detalii despre compoziție, proprietăți și informații despre prelucrare. Recipientele cu substanțe periculoase trebuie plasate într-un recipient etanș pentru a preveni scurgerea și lichefierea.

Efecte asupra vegetației și Biodiversității

În funcție de caracteristicile sitului proiectului, ar putea exista pierderi de arbori și alte specii de vegetație pentru fiecare sub-proiect, fie pentru a deschide drumul către căile de acces, fie pentru zona reală a proiectului. Este posibil ca vegetația să fie curățată, astfel încât zona în care urmează să se desfășoare lucrările de construcție să fie liberă pentru ca lucrările să fie executate. Acest lucru ar putea implica curățarea tufișurilor, îndepărtarea solului vegetal, excavarea și transportul. Aceste activități ar putea provoca, de asemenea, pierderea habitatelor faunei sălbatice.

Utilizarea pesticidelor duce la uciderea insectelor și buruienilor nedorite, dar pesticidele pot fi toxice pentru alte organisme, inclusiv păsări, pești, insecte benefice și plante nevizate, provocând efecte negative asupra populațiilor de organisme nevizate. Efectele directe ale insecticidelor (în principal) au fost cu privire la reducerea populației de insecte terestre și

artropode acvatic. S-a descoperit că insecticidele afectează negativ polenizarea și combaterea dăunătorilor naturali, ambele fiind servicii importante ale ecosistemului.

Orice habitate naturale recunoscute, zone umede și zone protejate din imediata apropiere a activității nu vor fi deteriorate sau exploatate. Tuturor membrilor personalului le va fi strict interzis să vâneze, să caute hrană, să exploateze pădurile sau să desfășoare alte activități dăunătoare. Se va face un studiu și un inventar pentru arborii care urmează să fie tăiați, iar arborii vor fi plantați în altă parte, în schimbul unei compensații. Măsurile de atenuare luate cu privire la alte efecte asupra mediului ar servi, de asemenea, la prevenirea și minimizarea efectului asupra vegetației și habitatelor.

Deșeurile

Deșeurile solide reprezintă un risc potențial de mediu care apare ca urmare a abandonării gunoiului/deșeurilor pe sit. Deșeurile solide vor include deșeurile menajere, de construcții, agricole și periculoase. Deșeurile periculoase sunt, în general, cauzate de combustibili lichizi hidraulici sau lubrifianți utilizați sau depozitați pentru vehicule și utilaje. În plus față de aceste deșeuri, materiale precum bateriile și acumulatorii, precum și substanțele chimice utilizate sunt alte deșeuri periculoase.

Deșeurile care vor fi generate vor fi gestionate în conformitate cu ierarhia de gestionare a deșeurilor (prevenirea, reducerea, reutilizarea, reciclarea, recuperarea energiei, distrugerea). Căile și siturile de colectare și distrugere a deșeurilor vor fi identificate pentru toate tipurile majore de deșeuri preconizate de la toate activitățile.

Coșurile de gunoi vor fi disponibile la fața locului pentru deșeurile menajere, inclusiv mijloacele de separare a materialelor reciclabile (plastic, sticlă, hârtie) și vor fi colectate de municipalități. Ori de câte ori este posibil, contractantul va reutiliza și recicla materialele corespunzătoare și viabile. Deșeurile minerale vor fi separate de deșeurile generale, organice, lichide și chimice prin sortare și depozitate în containere închise corespunzătoare. O zonă temporară de depozitare a deșeurilor este destinată deșeurilor din construcții, iar deșeurile din construcții nu ar fi amestecate cu solul excavat, dacă există. Toate deșeurile periculoase (inclusiv ulei uzat, baterii și acumulatori uzate, anvelope uzate) vor fi colectate și distruse în mod corespunzător de către colectorii autorizați. Înregistrările privind distrugerea deșeurilor vor fi păstrate ca dovadă pentru o gestionare corespunzătoare, așa cum a fost conceput și în conformitate cu legislația națională.

5.2. Condiții de Lucru și Securitatea și Sănătatea în Muncă

BSEC PERMIS va stabili un PIU format dintr-un manager de proiect din personalul BSEC și 9 angajați care vor fi angajați special pentru acest proiect. Proiectul va angaja acești 9 muncitori direcți la biroul BSEC din Istanbul și muncitori contractați compuși din consultanți, formatori și lucrători în proiecte de subvenționare. Deoarece subvențiile vor acoperi lucrări civile / de instalare la scară mică, forța de muncă necesară va fi la fel de mică și va fi mai probabil să fie atinsă la nivel local. Proiectul va încuraja ocuparea forței de muncă și achizițiile locale în ceea ce privește subvenția pentru activitățile proiectului. Prin urmare, nu este de așteptat aflusul de forță de muncă. Având în vedere dimensiunea lucrătorilor din proiect și faptul că nu va exista un aflus de muncă, violența bazată pe gen și riscurile de

exploatare și abuz sexual se anticipează a fi scăzute. Proiectul va lua următoarele măsuri pentru prevenire:

- Organizarea unei sesiuni de sensibilizare cu privire la violența de gen (GBV) pentru lucrătorii din proiect
- Dezvoltarea, implementarea mecanismului de soluționare a reclamațiilor atât pentru comunități, cât și pentru lucrătorii din proiect
- Introducerea mecanismului soluționare a reclamațiilor pentru a proiecta lucrătorii și comunitățile care cuprinde reclamațiile privind hărțuire sexuală, exploatare și abuz sexual.

În orice tip de muncă, trebuie stabilite condiții și drepturi de muncă corespunzătoare pentru bunăstarea lucrătorilor și succesul lucrărilor. Aceste condiții ar implica, de asemenea, un mediu de lucru sigur. Există diferiți factori de risc în diferite tipuri de muncă.

În general, trebuie avute în vedere următoarele condiții de lucru pentru orice mediu de lucru:

- Integritatea structurilor la locul de muncă
- Spațiu de lucru, acces sigur și ieșiri
- Precauții la incendiu
- Toalete și dușuri
- Alimentarea cu apă potabilă
- Zone curate de luat masa
- Iluminare
- Aprovizionare cu aer

În sectorul lucrărilor civile și al agriculturii, potențialele riscuri pentru sănătate și siguranță pot fi enumerate după cum urmează:

- Excesul de efort
- Alunecări și căderi
- Munca la înaltime
- Obiecte și utilaje în mișcare
- Expunere la praf și zgomot
- Utilizare a materialelor
- Colaps neintenționat
- Azbest
- Electricitate
- Riscurile cu referire la trafic datorate traficului crescut
- Riscul asociat de accidente, răniri și boli profesionale.
- Foc
- Produse chimice (cum ar fi pesticidele utilizate în agricultură)

Principalele substanțe chimice utilizate în activitățile agricole sunt pesticidele, iar efectele negative ale pesticidelor asupra sănătății umane includ impactul acut și pe termen lung. Expunerea ocupațională sau rezidențială la pesticide ar putea provoca diverse efecte asupra sănătății, inclusiv toxicitate acută (pe baza expunerii) pe termen scurt și cancere, efecte

neurologice, imunologice și reproductive pe termen lung. Grupurile cu risc ridicat care ar putea fi expuse pesticidelor includ muncitorii din producție, pulverizatori, auxiliari, încărcători și muncitori agricoli.

Pentru a atenua și gestiona riscurile potențiale de sănătate și securitate în muncă și pentru a stabili condițiile de lucru necesare, pot fi luate următoarele măsuri:

- Furnizarea de facilități de bază (cum ar fi toaletele, zonele de odihna, masa și vestiare, etc.) pentru lucrătorii sitului.
- Desemnarea zonelor de depozitare a materialelor și a deșeurilor.
- Atribuirea persoanei (persoanelor) cu certificare relevantă și experiență responsabilă de OHS pe sit.
- Condițiile fizice de pe sit și echipamentele vor fi conform cerințelor legislației naționale.
- Lucrările vor fi realizate într-o manieră sigură și disciplinată și vor fi proiectate pentru a reduce la minimum riscurile asupra rezidenților vecini și asupra mediului.
- Va fi asigurat un mediu de lucru sigur pentru lucrători.
- Va fi furnizat echipament de protecție individuală adecvat (PPE), iar PPE vor respecta cele mai bune practici internaționale și legislația națională (întotdeauna căști de protecție, după cum este necesar, măști și ochelari de protecție, hamuri și ghete de siguranță).
- Măsurile de menaj vor fi în vigoare pentru toate lucrările de pe sit.
- Indicatoare corespunzătoare și un număr suficient de semne OHS vor fi postate pe șantier și apoi lucrătorii vor fi informați cu privire la regulile și reglementările cheie care trebuie respectate.
- Vor fi furnizate lucrătorilor instruirii privind OHS și discuții din cutia de instrumente, inclusiv codul de conduită care indică posibilele riscuri cu privire la locul de muncă și lucrările care urmează să fie efectuate.
- Se vor înregistra atât instruirile, cât și incidentele (decese, incidente de timp pierdut, orice evenimente semnificative, inclusiv scurgeri, incendiu, focar de pandemie sau boli transmisibile, tulburări sociale etc.).
- Documentația OHS și materialele de instruire vor fi disponibile la fața locului.
- Un studiu de evaluare a riscurilor va fi implementat pentru toate lucrările care urmează să fie efectuate.
- Planul/procedurile de intervenție la situații de urgență specifice locului vor fi pregătite pentru a acoperi situații de urgență precum incendii, accidente, calamități naturale (cutremur, fenomene meteorologice periculoase, etc.), iar lucrătorii vor fi informați.
- Atât evaluarea riscurilor, cât și planul/procedurile de intervenție în caz de urgență vor lua în considerare riscurile COVID-19 și alte riscuri de boli transmisibile, după caz.
- Activitățile de monitorizare și audit vor fi definite și desfășurate în mod regulat.

5.3. Riscuri și Efecte Sociale și Măsuri de Atenuare

Proiectul va avea ca rezultat efecte sociale pozitive printr-o guvernare consolidată pentru îmbunătățirea stării de mediu a Mării Negre. Pentru a realiza acest lucru, proiectul este conceput pentru a introduce standarde de afaceri durabile în sectoarele legate de proiect și pentru a finanța proiecte de subvenții, care pilotează o soluție inovatoare pentru a reduce

și/sau preveni poluarea. Acest context conduce la acceptarea intervenției propuse de către comunități și părțile interesate pentru succesul proiectului. Planurile specifice de implicare a părților interesate (SEP), precum și SEP simplificate pentru proiectele de subvenții care descriu părțile interesate locale și naționale, precum și metodele de implicare și cadența vor fi dezvoltate și implementate pentru a menține acceptarea socială/comunitară.

Din perspectiva riscului, regionalitatea proiectului, precum și resursele și capacitatea la nivel de țară pot determina o participare slabă a actorilor locali, cum ar fi băncile locale, municipalitățile, SME, femeile antreprenoare și comunitățile locale la activitățile planificate în cadrul componentei 2. Proiectul va asigura angajamentul activ al agențiilor naționale în coordonarea proiectului. SEP-uri specifice fiecărei țări vor fi dezvoltate și implementate. Divulgarea și întâlnirile de informare vor avea loc în limbile locale într-o metodă convenabilă grupului părților interesate, asigurând participarea grupurilor vulnerabile.

La această etapă, sunt identificate două riscuri potențiale în ceea ce privește proiectele de finanțare:

- Percepția comunităților că subvențiile/sub-proiectele pot avea un efect negativ asupra mijloacelor de trai ale acestora.
- Rezistența din partea comunităților de a participa la proiecte de subvenționare, care necesită aplicarea unor tehnici noi/inovatoare în agricultură, pescuit, turism etc.

Următoarele măsuri vor fi luate pentru a atenua aceste riscuri:

- Dezvoltarea și implementarea SEP simplificate pentru proiectele de subvenționare,
- Menținerea unui angajament timpuriu, în timp util și activ al părților interesate locale, în special al potențialelor comunități afectate, pentru a-și asculta și aborda preocupările,
- Introducerea mecanismului de soluționare a reclamațiilor,
- Implicarea comunităților și a părților interesate locale în monitorizare.

Principalele probleme/efecte asupra sănătății și securității comunității care trebuie luate în considerare pentru subproiecte ar putea include următoarele:

- Creșterea traficului și riscul de accidente și leziuni din traficul rutier
- Riscul de răspândire a bolilor transmisibile, inclusiv COVID-19
- Deteriorări potențiale ale cablurilor și conductelor de utilități publice existente și întreruperea serviciilor
- Zgomot și vibrații
- Amenințare la adresa culturii, siguranței și securității comunității asociate prezenței lucrătorilor și a oportunistilor de afaceri
- Limitarea trecerii sau accesului comunității la bunurile lor sau perturbarea tiparelor de viață cotidiene

Pentru a atenua și gestiona potențialele riscuri pentru sănătate și siguranță ale comunității, pot fi luate următoarele măsuri:

- Locul proiectului va fi securizat corespunzător (îngrădit), după caz, iar intrarea necontrolată va fi interzisă.
- Traficul vizând proiectul ar fi reglementat prin; semnalizare, semne de avertizare, bariere și devieri de trafic, instruirea personalului, asigurarea unor pasaje și treceri sigure pentru pietoni, în cazul în care traficul din construcții interferează, ajustarea programului de lucru la modelele de trafic local, (de exemplu, evitarea activităților majore de transport în timpul orelor de vârf sau al orelor de mișcare a animalelor), gestionarea activă a traficului de către personal instruit și vizibil la fața locului, dacă este necesar pentru un pasaj sigur și convenabil pentru public.
- Transportul oricăror materiale speciale se va face pe rutele convenite cu autoritățile.
- Se vor lua toate măsurile de protecție cerute de autoritățile naționale și Organizația Mondială a Sănătății în ceea ce privește COVID-19 și astfel de boli transmisibile.
- Toate activitățile vor fi începute după obținerea permiselor relevante și informarea autorităților locale.
- Ar fi luate toate măsurile de atenuare relevante în ceea ce privește potențial efect asupra mediului.

6. PROCESUL DE IMPLEMENTARE A ESMF

BSEC, în calitate de agenție de implementare, este responsabilă pentru implementarea generală a proiectului prin intermediul BBSEA PIU/PIU. PIU va avea responsabilitatea zilnică pentru gestionarea și sprijinul proiectelor, inclusiv asigurarea faptului că implementarea proiectului este în conformitate cu ESF a Băncii Mondiale, în special ESS relevante; Instrucțiunile EHS ale Grupului Băncii Mondiale; Ghidul OMS privind Covid-19; și acest ESMF. PIU va avea personal corespunzător pentru gestionarea proiectului și a acestui ESMF.

Procesul de implementare a acestui ESMF va include următorii pași care trebuie întreprinși de PIU.

6.1. Examinarea

Procesul ESMF începe cu examinarea ecologică și socială a cererilor de subvenții (sub-proiecte). Scopul principal al acestei examinări este de a obține probleme relevante abordate în etapa de selecție și apoi de planificare a sub-proiectelor. Procesul de examinare va determina dacă cererea de subvenție (subproiectul propus) este eligibilă pentru finanțare pe baza listei de excludere a Grupului Băncii Mondiale (lista completă este prezentată în anexa 1) și este rezumată mai jos și, dacă este eligibilă, dacă un ESMP specific proiectului este necesar.

Următoarea este lista de excluderi care include activitățile/cererile de subvenții/subproiecte neeligibile pentru finanțare în cadrul proiectului:

- Subproiecte de risc social și ecologic ridicate și substanțiale, în conformitate cu clasificarea riscurilor ESF ale Băncii Mondiale
- Subproiecte, care nu au finalizat procesul național de EIA necesar
- Subproiecte care vor avea efecte negative asupra patrimoniului cultural cunoscut și protejat
- Subproiecte care vor avea efecte negative asupra habitatelor critice și naturale și/sau vor avea efecte semnificative în ceea ce privește biodiversitatea
- Subproiecte care necesită achiziționarea de terenuri, restricționarea utilizării terenului și/sau relocare involuntară
- Subproiecte care vor declanșa politica de protecție a BM OP/BP 7.50 - Proiecte pe căile navigabile internaționale
- Subproiecte care vor declanșa politica de protecție a BM a OP / BP 7.60 - Proiecte în zone de controversă
- Subproiecte / activități care implică copii și muncă forțată

Examinarea va implica o evaluare prealabilă a riscurilor potențiale de mediu și sociale ale subproiectelor propuse, pe baza informațiilor disponibile. PIU va examina cererile de subvenții/subproiectele propuse (în consultare cu Banca Mondială) utilizând lista de verificare prevăzută în Anexa 2, pentru a determina eventualele efecte adverse și nivelul de risc social și de mediu al subproiectelor. Banca Mondială va analiza cel puțin primele trei

proiecte de examinare și ESMP și nu va prezenta nicio obiecție. Următoarele procese de screening și revizuirii ESMP vor fi efectuate de către PIU. Banca ar putea efectua o revizuire ulterioară pentru restul proiecțiilor și a instrumentelor specifice sitului. Informațiile transmise Băncii Mondiale în acest scop vor include categoria de examinare propusă și problemele cheie de mediu și sociale care urmează să fie analizate împreună cu informații care să justifice selectarea categoriei.

Conform Cadrului social și de mediu (ESF) al Băncii Mondiale, proiectele sunt clasificate în una din cele patru categorii ca fiind Risc ridicat, Risc substanțial, Risc moderat sau Risc redus, luând în considerare riscurile și impacturile potențiale relevante, cum ar fi tipul, locația, sensibilitatea și amploarea proiectului; natura și amploarea potențialelor riscuri și efecte ecologice și sociale; capacitatea și angajamentul Debitorului; și alte domenii de riscuri care pot fi relevante pentru livrarea măsurilor de atenuare și a rezultatelor. Detaliile clasificării proiectului BM sunt date în Anexa 3.

Rezultatul procesului de examinare este de a clasifica sub-proiectul în funcție de riscurile sale ecologice și sociale, în conformitate cu clasificarea riscurilor de mediu și sociale ale BM. În acest context, subproiectele pot fi clasificate în patru niveluri de risc (ridicat, substanțial, moderat și scăzut). Dintre aceste patru niveluri, activitățile cu risc ridicat și substanțial nu vor fi evaluate în continuare, deoarece acestea se află pe lista de excludere pentru proiect. Activitățile cu risc moderat și cu risc scăzut ar fi eligibile pentru evaluare și finanțare în cadrul provocării pentru ecoinovație.

6.2. Evaluarea Efectelor Sociale și de Mediu

În conformitate cu procedura de examinare, subproiectele cu categorie de risc înalt și risc substanțial vor fi selectate din domeniul de aplicare al proiectului. Pentru subproiectele de categorie de risc moderat, un ESMP specific sitului va fi dezvoltat în conformitate cu ESS-urile Băncii Mondiale și structura indicativă prevăzută în Anexa 4. Pentru subproiecte din categoria de risc redus, nu vor mai fi efectuate evaluări de mediu și sociale (după examinare) să fie necesară și lista de verificare ESMP prevăzută în anexa 5 va fi utilizată pentru acele subproiecte. Procedurile care trebuie urmate pentru subproiecte ale categoriei de risc moderat și scăzut (identificate în timpul procesului de examinare) sunt furnizate în Tabelul 17 de mai jos.

Tabelul 17. Proceduri de urmat pentru fiecare Categorie de Risc

Etapă subproiectului	Proceduri		Partea Responsabilă
	Subproiecte cu Risc Moderat	Subproiecte cu Risc Redus	
Identificarea proiectului/ Pre-fezabilitate	Examinare de mediu și socială (conform Anexei 2)	Examinare de mediu și socială (conform Anexei 2)	PIU și Banca Mondială (nu au prezentat obiecții)
Fezabilitatea/Proiectare	Elaborarea ESMP (conform Anexei 4)	Cerințe locale și Lista de verificare ESMP (conform Anexei 5)	Beneficiarul subvenției
	Consultări publice (conform SEP specific țării sau SEP simplificat pentru subproiect)	Cerințe locale și Lista de verificare ESMP (conform Anexei 5)	PIU și Beneficiarul subvenției

Etapa subproiectului	Proceduri		Partea Responsabilă
	Subproiecte cu Risc Moderat	Subproiecte cu Risc Redus	
Proiectare detaliată	Asigurare că măsurile de atenuare sunt incluse în proiectare	Cerințe locale și Lista de verificare ESMP (conform Anexei 5)	Beneficiarul subvenției și PIU
	Asigurare că aspectele ESMP, SEP and LMP sunt incluse în documentația de proiectare și licitație	Cerințe locale și Lista de verificare ESMP (conform Anexei 5)	PIU și Beneficiarul subvenției
Lucrări de Construcții	Implementarea și monitorizarea ESMP, SEP și LMP	Cerințe locale și Lista de verificare ESMP (conform Anexei 5)	Beneficiarul subvenției și PIU
	Update ESMP as required	Cerințe locale și Lista de verificare ESMP (conform Anexei 5) conform cerințelor	Beneficiarul subvenției
Lucrări de Post Construire	Efectuarea acțiuni de monitorizare definite de ESMP	Cerințe locale și Lista de verificare ESMP (conform Anexei 5)	Beneficiarul subvenției și PIU

Subproiectele care trebuie să treacă prin procesul național EIA nu vor fi eligibile pentru finanțare înainte ca procesul național EIA să fie finalizat. Rezultatele procesului EIA național vor fi utilizate în pregătirea ESMP (pentru categoria de risc moderat) pentru a identifica semnificația impactului subproiectului și pentru a identifica nivelul de sensibilitate al zonei subproiectului. Într-un astfel de caz, dacă se constată că documentul EIA național îndeplinește cerințele Băncii Mondiale, PIU și Banca Mondială ar putea decide să nu ceară pregătirea unui ESMP suplimentar.

6.2.1. Subproiecte cu Risc Moderat

Pentru subproiectele de categorie de risc moderat, va fi necesar un ESMP specific sitului pentru a se asigura îmbunătățiri, cum ar fi măsurile de ecologizare. ESMP ar trebui să fie clar structurat; măsurile care trebuie luate în timpul fazelor de construcție și exploatare ale unui subproiect pentru a preveni sau a compensa impactul negativ asupra mediului și social sau pentru a le reduce la niveluri acceptabile, acțiunile necesare pentru implementarea acestor măsuri și un plan de monitorizare pentru a evalua eficacitatea atenuării măsurile utilizate. Componentele majore ale unui ESMP includ:

- Descrierea caracteristicilor proiectului
- Cadrul de reglementare
- Descrierea condițiilor de bază
- Identificarea și evaluarea efectului asupra mediului și social
- Măsuri de atenuare și îmbunătățire
- Plan de monitorizare
- Consultarea părților interesate și divulgarea informațiilor
- Bugetul de implementare ESMP

O structură indicativă pentru ESMP și calificările și abilitățile necesare consultanților pentru a pregăti ESMP sunt prezentate în anexa 4.

6.2.2. Subproiecte cu Risc Redus

Un proiect este clasificat ca fiind cu risc redus dacă riscurile sale potențiale negative și efectul asupra populațiilor umane și/sau asupra mediului sunt susceptibile de a fi minime sau neglijabile. Prin urmare, subproiectele cu categorii de risc redus, cu riscuri sau efecte și probleme adverse reduse sau deloc, nu vor necesita evaluări sociale și de mediu ulterioare după examinarea inițială. Pentru aceste subproiecte, lista de verificare ESMP prevăzută în anexa 5 va fi luată în considerare pe lângă îndeplinirea cerințelor naționale relevante.

Implementarea măsurilor relevante este responsabilitatea beneficiarilor de subvenții, în cazul în care PIU (împreună cu punctele focale naționale) vor fi responsabile pentru asigurarea calității că subproiectele îndeplinesc cerințele Băncii Mondiale.

6.3. Consultații și Dezvăluiri Publice

Planurile de implicare a părților interesate (SEP) specifice țării, precum și SEP simplificate pentru proiectele de finanțare, acolo unde este necesar, vor fi pregătite în conformitate cu Planul de implicare a părților interesate (SEP) elaborat la nivel regional. Aceste documente SEP și ESMP specifice subproiectului vor fi dezvăluite publicului. Activitățile de consultare publică și divulgarea informațiilor vor fi, de asemenea, descrise în SEP-uri specifice fiecărei țări și vor fi desfășurate în consecință. Toate documentele E&S pregătite în cadrul Proiectului și subproiectelor/granturilor (ESMP) vor fi dezvăluite și consultate în timp util și transparent, acceptabile pentru BM și în conformitate cu SEP la nivel regional, având în vedere orice restricție guvernamentală asupra pandemiei COVID-19.

Proiectul de documente ESMP vor fi dezvăluite înainte de consultări și după primirea feedback-ului părților interesate, acestea vor fi finalizate și dezvăluite în țară. Înainte de aprobarea subproiectului (de către Banca Mondială), PIU va transmite versiunile în limba engleză ale documentelor ESMP finale către Banca Mondială.

Momentul și metodele de implicare cu părțile interesate de-a lungul ciclului de viață al proiectului sunt descrise în SEP, iar activitățile de consultare publică specifice fiecărei țări vor fi desfășurate conform SEP specifice fiecărei țări care urmează să fie pregătite. Toate activitățile de consultare vor lua în considerare măsurile suplimentare care trebuie luate în conformitate cu restricțiile guvernamentale predominante în condiții de pandemie.

Înregistrările întâlnirilor și consultările cu părțile interesate vor fi păstrate. Pregătirea și implementarea SEP specifice țării este responsabilitatea punctelor focale naționale. Acestea vor fi finanțate din bugetul proiectului (așa cum este indicat în SEP la nivel regional). Atunci când sunt necesare SEP simplificate pentru proiectele de subvenții, acestea ar fi responsabilitatea beneficiarilor de subvenții. În revizuirea unui SEP, PIU va confirma că este clar, fezabil și adecvat și se va asigura că SEP și activitățile de consultare publică îndeplinesc cerințele BM.

6.4. Autorizația Băncii Mondiale

Conform criteriilor de examinare, subvențiile/subproiectele care au finalizat procedura națională de evaluare a efectului ecologic (dacă este necesar), selectate în funcție de

criteriile de eligibilitate și ESMP pregătite pe baza dispozițiilor stabilite în acest ESMF vor fi eligibile pentru finanțare. Banca Mondială va analiza cel puțin primele 3 proiecte de examinare și ESMP și nu va prezenta nicio obiecție. Următoarele procese de examinare și revizuire ESMP vor fi efectuate de către PIU. Banca ar putea efectua o revizuire ulterioară pentru restul proiecțiilor și a instrumentelor specifice site-ului. În timpul implementării, BM poate fi de acord reciproc cu PIU că PIU efectuează o revizuire prealabilă a documentelor E&S ale subproiectelor cu risc redus și moderat și că Banca Mondială efectuează o revizuire ulterioară.

6.5. Includerea Cerințelor E&S în Subvenții și Contracte de Muncă

Acordurile de subvenționare trebuie să includă cerințe pentru implementarea ESMP specifice sitului care urmează să fie pregătite pentru fiecare subproiect cu risc moderat. Aceste acorduri vor include, de asemenea, elementele relevante pentru respectarea ESMF și ESCP, SEP și LMP la nivel regional. Pentru toate subproiectele, ESMP specifice sitului, LMP și SEP specifice țării sau SEP simplificate pentru proiectele de subvenționare vor fi, de asemenea, atașate documentelor de achiziție și vor face parte din contractul cu contractantul selectat pentru realizarea sub-proiectului lucrări. Aceste secțiuni includ potențiale efecte care pot apărea în timpul setului de lucrări în cauză și măsuri pe care contractantul trebuie să le ia pentru a le atenua. Contractanții vor trebui să pună în aplicare pe deplin măsurile de atenuare specifice sitului și să fie responsabili de monitorizarea implementării. Contractanții vor păstra capacitatea suficientă pentru a asigura implementarea cu succes a ESMP pe sit.

6.6. Implementarea ESMP pentru Subproiecte din Categoria Riscurilor Moderate

Beneficiarul subvenției și contractantul acestuia vor implementa ESMP specific sitului pregătit pentru sub-proiect, inclusiv măsuri de OHS. Antreprenorul va;

- avea capacitate suficientă pentru implementarea ESMP (cu suficiente calificări și abilități atribuite pe sit), în caz că este necesar,
- revizui ESMP specific sitului și încorpora cerințele în declarația sa de metodă;
- pune în aplicare măsurile de atenuare stabilite în ESMP pentru lucrările respective,
- controla și minimizeza efectul ecologic și social,
- asigura că tot personalul și lucrătorii înțeleg procedura și sarcinile din cadrul ESMP;
- asigura igiena mediului,
- prezenta beneficiarului subvenției un raport lunar cu privire la problemele de protecție, atenuare și rezultate pe toată durata construcției;
- notifica imediat beneficiarul subvenției cu privire la orice accident și incident și să țină un registru de incidente la șantier și
- fi responsabil pentru instruirea personalului și a lucrătorilor în ceea ce privește problemele de mediu, sociale și OHS.

6.7. Monitorizare și Supraveghere

Contractanții de pe site vor fi monitorizați continuu de către beneficiarul subvenției. În acest sens, beneficiarul subvenției se va asigura că lista de verificare ESMP sau ESMP este implementată pe sit. În acest context, beneficiarii subvențiilor ar:

- Angaja/desemna experți sociali și de mediu cu calificări și abilități suficiente, conform cerințelor
- Asigura că măsurile de atenuare a mediului și sociale specifice site-ului sunt implementate în mod corespunzător de către contractant la fața locului
- Monitoriza și supraveghea activităților contractantului în conformitate cu cerințele WB ESF
- Evidența activităților de zi cu zi ale antreprenorului

- Colectarea informației cu privire la problemele de mediu și sociale pentru rapoartele de progres lunare transmise către PIU și, eventual, BM și asigurarea că toate acestea sunt conform cerințelor BM

PIU va efectua supravegherea regulată a subvențiilor/sub-proiectelor pentru a se asigura că ESMP, SEP și LMP sunt puse în aplicare, iar mecanismele de soluționare a reclamației (GM) sunt accesibile și funcționale. Atunci când PIU observă probleme în implementarea ESMP, acesta va informa beneficiarul subvenției și va fi de acord cu aceștia cu privire la măsurile de remediere a acestor probleme. Mai exact, pentru orice incidente sociale sau de mediu semnificative (de exemplu, decese, incidente de timp pierdut, scurgeri de mediu etc.), beneficiarii subvenției vor informa PIU în 48 de ore, iar PIU va informa Banca Mondială despre incident imediat ce este informat. Raportul incidentului, care include analiza cauzelor profunde, măsurile de precauție și măsurile de compensare luate, va fi prezentat PIU în 30 de zile lucrătoare, iar PIU va transmite raportul incidentului Băncii Mondiale. PIU va raporta, de asemenea, constatările sale Băncii Mondiale în raportul său semestrial de progres al proiectului, sau mai frecvent, după cum este necesar pentru a aduce în atenția Băncii Mondiale problemele. Echipa de lucru a Băncii Mondiale pentru proiect va vizita, ocazional, și după cum este necesar, siturile proiectului ca parte a supravegherii proiectului.

6.8. Procedura de Gestionare a Muncii (LMP)

LMP a fost pregătit și va fi aplicat pentru toți lucrătorii proiectului, inclusiv pentru câștigătorii de subvenții/beneficiari. LMP acoperă drepturile lucrătorilor și descrie (i) termenii și condițiile de angajare; (ii) prezentare generală a principalelor riscuri potențiale de muncă (dacă există); (iii) prezentare generală a legislației muncii din Georgia, Republica Moldova, Turcia și Ucraina; și iv) mecanismul de soluționare a reclamațiilor disponibil tuturor lucrătorilor. LMP va fi actualizat în timpul implementării atunci când sunt cunoscute mai multe detalii despre proiectele de finanțare.

LMP a identificat mai jos riscurile de muncă legate de proiect:

- Se anticipează că riscurile de muncă vor fi asociate în principal cu probleme legate de OHS vizând subvențiile mici, cum ar fi lucrări civile / instalații la scară mică. Riscurile pentru sănătate și siguranță pot include efecte precum praf, zgomot și întreruperi temporare ale traficului.
- Riscurile OHS cu privire la pandemia COVID-19, pot include riscuri asociate organizării întâlnirilor cu societatea civilă și părțile interesate.

6.9. Reacția la pandemia COVID-19

Pandemia globală în curs de desfășurare a COVID-19 ar afecta operațiunile și activitățile proiectului în 2021 și probabil în 2022. Pandemia ar putea avea în continuare efecte semnificative asupra economiei țărilor, inclusiv venituri directe și indirecte din turism, precum și libertatea de circulație și niveluri și tipuri furnizarea de servicii rurale. De asemenea, va continua să redirecționeze capacitatea și alte resurse de la guvern, societatea civilă și comunitățile rurale către prevenirea și efectele pandemiei.

Suplimentar, pandemia ar putea avea efecte asupra sănătății, efecte economice și sociale asupra vieții personalului, comunităților și partenerilor guvernamentali și este posibil să schimbe peisajul donatorilor pe termen scurt și mediu. În timp ce pandemia rămâne un risc, proiectul trebuie să asigure pregătirea, inclusiv evaluarea riscurilor de transmitere pe parcursul muncii și a efectului potențial direct al pandemiei și să includă măsuri COVID-19 în ESMP și implementarea conform cerințelor naționale, Banca Mondială și OMS instrucțiuni.

Măsurile pot include reducerea expunerii și transmiterii prin reducerea deplasărilor, respectarea protocoalelor de siguranță, creșterea practicilor de lucru la distanță și limitarea intervențiilor directe ale proiectului în comunități, în timp ce riscurile rămân ridicate.

În plus, proiectul ar trebui;

- Alinierea și coordonarea cu acțiunile guvernamentale și ale societății civile legate de pandemia COVID-19, după caz,
- Asistență la comunicarea informațiilor oficiale privind pandemia către comunități și parteneri,
- Asigurarea că personalul este pregătit și instruit pentru a-și desfășura activitatea în condiții de siguranță în biroul (birourile) proiectului, cu partenerii și comunitățile, inclusiv furnizarea de echipamente în care poate reduce riscurile, creșterea oportunităților de lucru la distanță acolo unde este necesar și asigurarea recomandărilor naționale de carantină și izolare. sunt respectate,
- Asigurarea că toate angajamentele comunității trebuie să respecte protocoale minime pentru a reduce riscul de infecție în interiorul și între comunități și
- Monitorizarea periodică a punerii în aplicare și eficacitatea măsurilor întreprinse de proiect.

Din cauza situației de pandemie, riscurile și recomandările vor fi evaluate și detaliate în cadrul studiilor ESMP care urmează să fie efectuate și revizuite lunar de către PIU în timpul pandemiei.

7. ACTIVITĂȚI ORGANIZAȚIONALE ȘI RESPONSABILITĂȚI

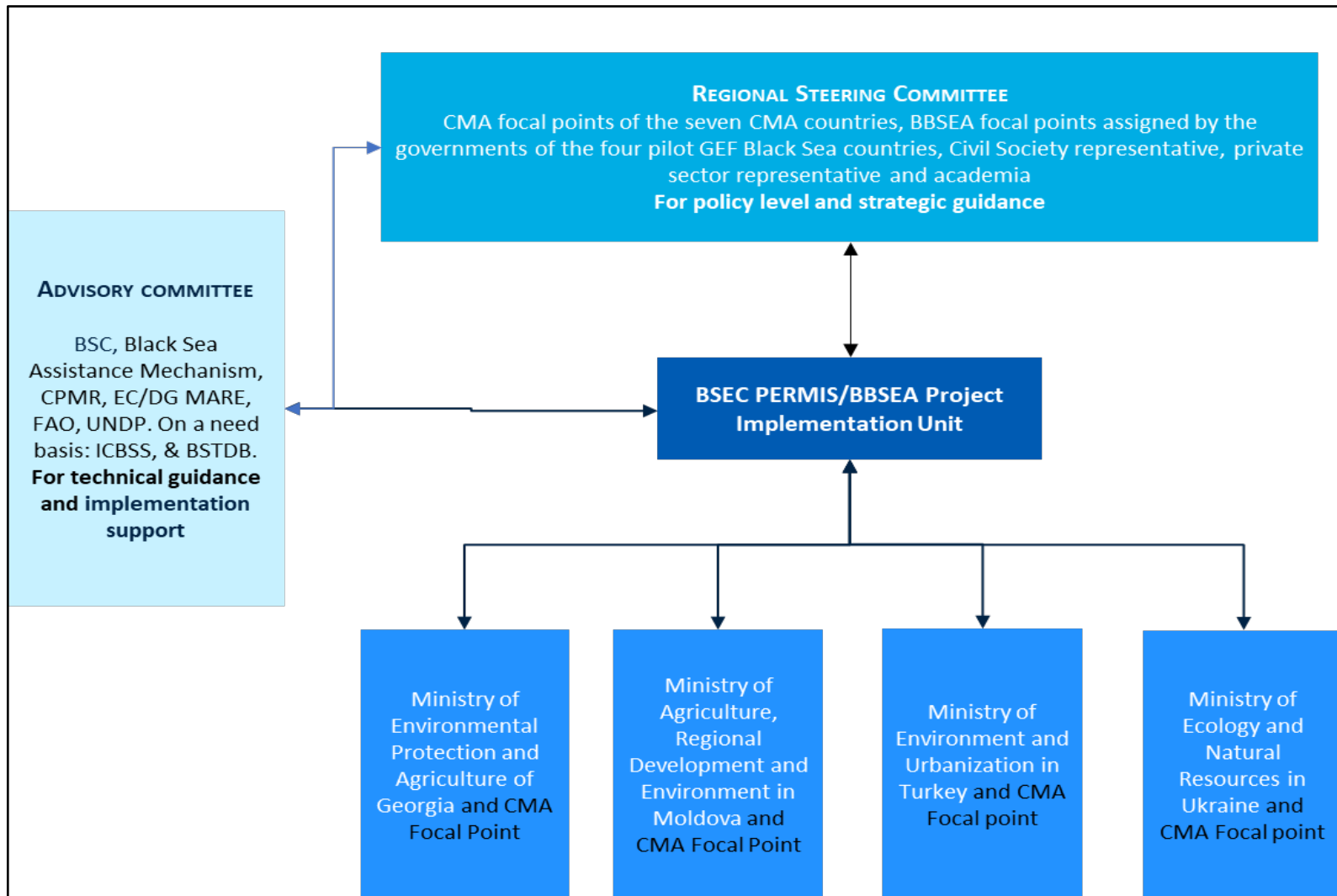
Acest proiect va acorda atenție înființării unei unități de executare puternice, cu bune capacități instituționale și de convocare. În acest context, BSEC este o organizație renumită de cooperare multilaterală capabilă să promoveze parteneriatul și cooperarea economică în statele sale membre din regiunea Mării Negre. Unitatea de implementare a proiectului (PIU) se va afla în secretariatul internațional permanent al BSEC (BSEC PERMIS). BSEC PERMIS are sediul în Istanbul, Republica Turcia și îndeplinește atribuțiile de secretariat ale Organizației BSEC. Bazându-se pe experiența sa de lucru în toate țările din regiunea Mării Negre și pe capacitatea sa de a crea consens, BSEC PERMIS a jucat un rol activ în negocierea recente inițiative regionale - Agenda maritimă comună (CMA) 2019 și pilonul său științific - SRIA. CMA a evidențiat necesitatea unei conservări eficiente a mediului marin, care coincide cu PDO al proiectului regional BBSEA finanțat de GEF.

Proiectul va consolida BSEC pentru a administra activitățile relevante ale proiectului prin intermediul structurii instituționale, care include un comitet regional de coordonare (RSC), un comitet consultativ și o unitate de implementare a proiectului. Organul consultativ/comitetul va fi înființat în cadrul RSC pentru îndrumare tehnică și identificarea proiectelor. Implementarea va implica, de asemenea, sectorul academic, organizațiile locale ale societății civile și autoritățile guvernamentale locale. BSEC PERMIS/BBSEA PIU va fi responsabil pentru coordonarea generală și va supraveghea, printre altele, pregătirea planurilor operaționale anuale și va pregăti rapoarte de supraveghere și alte rapoarte, așa cum este cerut de GEF și Banca Mondială. Activitățile organizatorice pentru implementarea proiectului sunt furnizate în Figura 8 de mai jos.

7.1. Rolurile și Responsabilitățile Organismelor cheie

Comitetul regional de coordonare (RSC) va oferi îndrumări strategice și la nivel de politici, asigurând legături cu politicile și programele sectoriale, asistând la soluționarea oricăror conflicte și dezbătând și sugerând îmbunătățiri în strategia și operațiunile proiectului, printre alte probleme. RSC va aproba raportul de progres și programul de lucru anual. RSC va include punctele focale CMA din cele șapte țări CMA și punctele focale BBSEA atribuite de guvernele celor patru țări BBSEA GEF Project Focus, reprezentantul societății civile, reprezentantul sectorului privat și mediul academic nominalizat de punctele focale BBSEA și secretarul general (SG) al BSEC PERMIS. Se va întâlni cel puțin o dată pe an. Pentru o utilizare mai eficientă a resurselor, RSC se va întâlni la limită sau în paralel cu reuniunile corespunzătoare ale CMA.

Comitetul consultativ va include BSC, Comisia Mării Negre a Conferinței Regiunii Maritime Periferice (CPMR), Comisia Europeană / DG MARE și alți parteneri / organizații regionale relevante (de exemplu FAO, GFCM UNDP, CPMR, Organisme conexe BSEC ca ICBSS și BSTDB), precum și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și Banca Europeană de Investiții (BEI) pot fi invitați în calitate de membru consultativ pentru îndrumări tehnice specifice. Reuniunile comitetului consultativ vor avea loc o dată pe an pentru a prezenta rezultatele. Trimisul special BBSEA numit de BSEC va conduce/oficializa ședințele și va oferi îndrumări politice generale.



Imagine 8. Activități Organizaționale întru Implementarea Proiectului

BBSEA PIU (PIU) va fi gestionat de BSEC PERMIS. PIU va fi înființat în cadrul Secretariatului BSEC și va fi compus din personal profesionist, administrativ și de asistență, inclusiv următoarele:

- BBSEA Executiv / Manager de proiect
- Specialist în operațiuni/responsabil de program
- Ofițer de inovare
- Expert în comunicare
- Doi specialiști în monitorizare și evaluare (M&E)
- Expert în TI
- Specialist în achiziții
- Specialist financiar
- Expert de mediu (și OHS)
- Expert social
- Muncitor auxiliar

Entitatea executantă a proiectului va fi responsabilă pentru coordonarea, supravegherea și monitorizarea implementării proiectului în ceea ce privește aspectele legate de garanțiile sociale și de mediu, monitorizarea, raportarea și evaluarea, mecanismele de tratare a reclamațiilor, precum și achizițiile, managementul și monitorizarea financiară, inclusiv aprobarea și urmărirea repartizarea fondurilor.

Se vor stabili rețele / sinergii cu sectorul academic, organizațiile locale ale societății civile și autoritățile guvernamentale locale. Managerul de proiect BBSEA va fi responsabil pentru găzduirea de întâlniri cu partenerii menționați mai sus în mod regulat. Întâlnirile vor fi prezidate de trimisul special BBSEA.

PIU BBSEA va introduce acorduri de implementare cu fiecare punct focal național GEF pentru executarea activităților la nivel național în Georgia, Republica Moldova, Turcia și Ucraina. Agențiile naționale includ următoarele:

- Ministerul Protecției Mediului și Agriculturii din Georgia
- Ministerul Mediului din Republica Moldova
- Ministerul Mediului și Urbanizării și Ministerul Agriculturii și Silviculturii din Turcia
- Ministerul Energeticii și Protecției Mediului din Ucraina.

Agențiile naționale vor oferi îndrumări tehnice pentru implementarea generală a proiectului, având în vedere observația RSC și în sprijinul PIU.

7.2. Dispoziții de Monitorizare și Evaluare (M&E) a Rezultatelor

Proiectul M&E este conceput pentru responsabilitate, transparență, comunicare, învățare și sprijin pentru gestionarea proiectului. Activitățile de M&E vor urmări progresul proiectului, vor genera informații despre starea activităților proiectului, vor analiza și vor agrega datele generate la nivel regional și național și vor documenta și disemina lecțiile cheie învățate și bunele practici rezultate din activitățile proiectului pentru părțile interesate din țările participante și din afara regiunii.

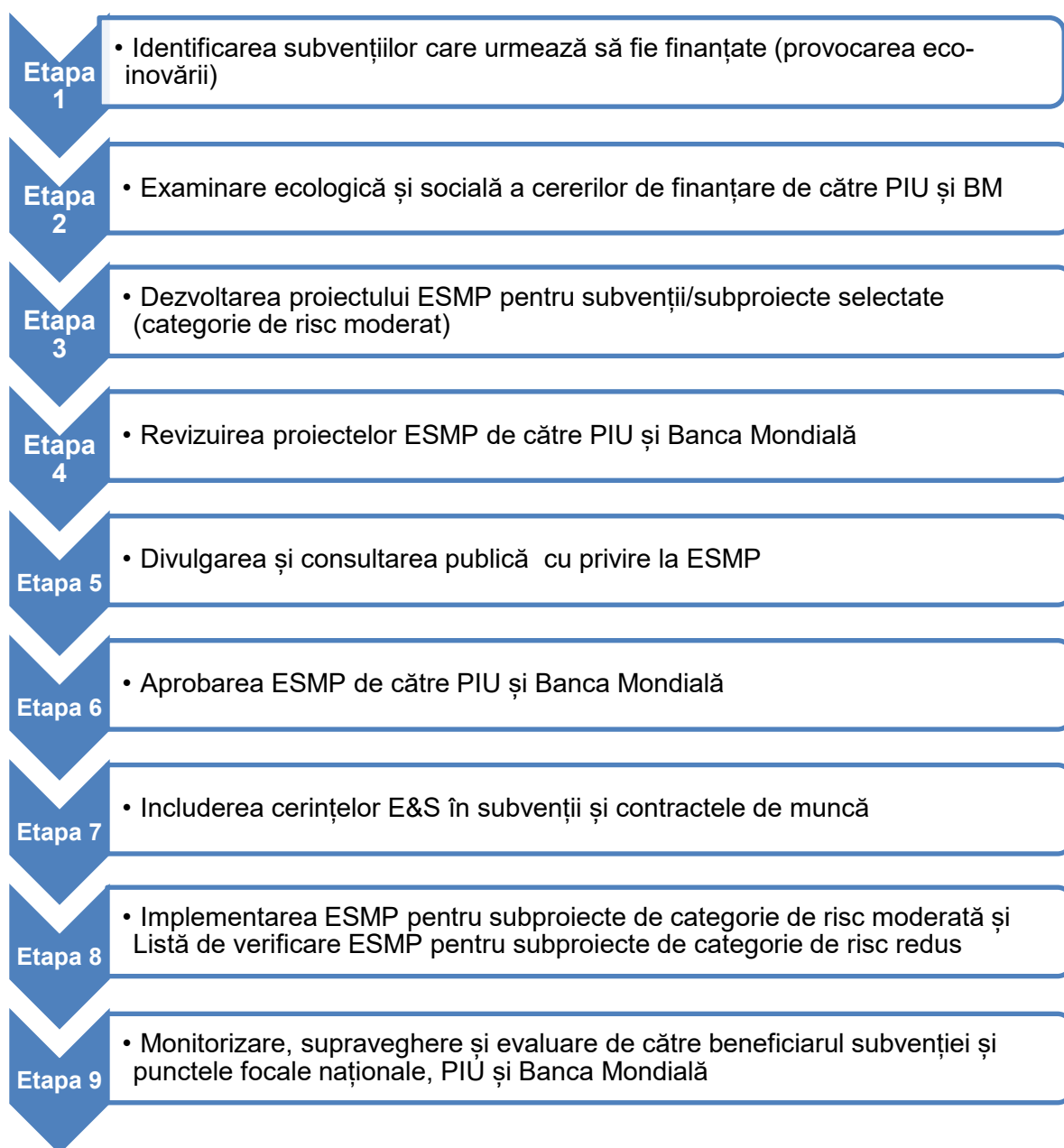
Monitorizarea proiectului va fi realizată anual și este responsabilitatea BSEC PERMIS / BBSEA PIU ca entitate de execuție a proiectului. Monitorizarea va urma cadrul de rezultate al proiectului și indicatorii intermediari (PDO), precum și indicatorii imediați (componenta proiectului). BSEC PERMIS M&E va asigura monitorizarea generală a colectării de informații cu privire la progresul activităților proiectului, precum și conformitatea cu standardele ESF și reglementările fiduciare. BSEC PERMIS va avea responsabilitatea în îndeplinirea obiectivelor M&E, pregătirea planului și manualului M&E și implementarea acestora.

Cel puțin doi specialiști în M&E vor fi angajați de către BSEC PERMIS / BBSEA PIU pentru a răspunde de implementarea generală a funcției M&E, implementarea planului M&E și elaborarea și finalizarea manualului M&E. Acești specialiști vor planifica și implementa împreună activități de M&E, împărțind țările responsabile de supravegherea colectării informațiilor. Aceștia vor raporta direct managerului de proiect. Se vor pregăti rapoarte de progres lunare, trimestriale, semestriale și anuale. Datele și informațiile colectate de specialiștii în M&E vor fi împărtășite la reuniunile misiunii de supraveghere cu Banca Mondială și, de asemenea, în cadrul întâlnirilor de consultare cu părțile interesate la nivel regional și național. Informațiile M&E vor informa, de asemenea, formularea politicilor și luarea deciziilor, în plus față de scopurile de gestionare a proiectelor.

În pregătirea revizuirii la jumătatea perioadei (MTR), va fi efectuată o evaluare pentru a aduna lecțiile învățate, evaluarea progresului realizării indicatorilor și a posibilelor schimbări în PDO, scopuri și indicatori. La finalizare, se va produce o evaluare a beneficiarului și un raport final, adică raportul de finalizare a implementării și de rezultate.

7.3. Fluxul tehnologic al ESMF la Nivelul Proiectului

Etaple pentru implementarea cerințelor ESMF pot fi rezumate după cum urmează:



7.4. Activități Organizaționale și Capacitatea pentru Implementarea Măsurilor de Gestionare Socială și Ecologică

UMEC PERMIS / BBSEA PIU va fi responsabil pentru coordonare și va supraveghea, printre altele, pregătirea planurilor anuale de operare și va pregăti rapoarte de supraveghere și alte rapoarte, așa cum este cerut de GEF și Banca Mondială. PIU va fi în coordonare cu fiecare punct focal național GEF pentru executarea activităților la nivel național în Georgia, Republica Moldova, Turcia și Ucraina. Agențiile naționale includ următoarele:

- Ministerul Protecției Mediului și Agriculturii din Georgia
- Ministerul Mediului din Republica Moldova
- Ministerul Mediului și Urbanizării și Ministerul Agriculturii și Silviculturii din Turcia
- Ministerul Energeticii și Protecției Mediului din Ucraina.

Agențiile naționale vor oferi îndrumări tehnice pentru implementarea generală a proiectului, luând în considerare sprijinul PIU.

Rolurile și responsabilitățile instituțiilor / agențiilor implicate în cadrul proiectului sunt rezumate în Tabelul 18 de mai jos.

Tabelul 18. Principalele Roluri și Responsabilități ale Instituțiilor Aferente Proiectului

Instituție	Beneficiarii subvențiilor	Punct Focal Național la GEF	BSEC / BSEC PERMIS/ BBSEA PIU	Banca Mondială
Rolurile Proiectului	Beneficiarul	Țara Beneficiarului	Debitor/Agenția Executivă	Instituția finanțatoare
Aplicare la Subvenție și Procesul de selectare	Aplicare pentru a primi Subvenții ecologice	Îndrumări tehnice pentru implementarea generală a proiectului și în sprijinul PIU	Acordarea cererilor în termeni de criterii de examinare și riscuri E&S pentru a furniza informații BM, aprobând și urmărind distribuția de fonduri	Suportul PIU, Revizuirea rezultatelor examinate, fără a oferi o obiecție
Procesul de pregătire a subproiectului	Obținerea oricărei aprobări și autorizații naționale pentru implementarea subproiectului Pregătiți ESMP (pentru subproiecte de categorie de risc moderată) și SEP simplificat, atunci când este necesar, sau utilizați lista de verificare ESMP din ESMF pentru a pregăti și aplica standardele sociale și de mediu relevante	Revizuirea subproiectelor în ceea ce privește conformitatea cu legislația națională relevantă și autorizație Revizuirea subproiectelor în ceea ce privește conformitatea cu legislația națională relevantă și autorizație Examinarea ESMP pentru subproiecte de categorie de risc moderat Instruirea SEP specific țării Desfășurarea divulgării și consultării publicului a subproiectelor la nivel național	Revizuirea proiectelor ESMP Revizuirea și aprobarea SEP specific țării Dezvăluirea ESMP publicului și desfășurarea activităților de consultare Aprobarea ESMP	Îndrumări tehnice PIU și asistența în dezvoltarea sistemului de performanță și monitorizare Revizuirea și aprobarea ESMP și a SEP specific fiecărei țări

Instituție	Beneficiarii subvențiilor	Punct Focal Național la GEF	BSEC / BSEC PERMIS/ BBSEA PIU	Banca Mondială
Rolurile Proiectului	Beneficiarul	Țara Beneficiarului	Debitor/Agenția Executivă	Instituția finanțatoare
Procesul de implementare a sub-proiectului	<p>Implementarea cerințelor E&S (în conformitate cu ESMP-urile și acest ESMF, care reflectă ESS a BM) și mecanismul de soluționare a reclamațiilor la nivel de sub-proiect.</p> <p>Includerea cerințelor E&S în contractele de muncă</p> <p>Monitorizarea performanței de mediu și socială a lucrărilor contractorilor la fața locului, în conformitate cu cerințele de mediu și sociale specifice site-ului</p>	<p>Îndrumări tehnice pentru beneficiarul subvenției și sprijinirea PIU</p> <p>Monitorizarea și auditul sub-proiectelor în ceea ce privește legislația și cerințele naționale</p>	<p>Includerea cerințelor E&S în subvenții</p> <p>Revizuirea și aprobarea contractelor de muncă</p> <p>Coordonarea beneficiarilor de subvenții selectați împreună cu punctele focale naționale pentru a se asigura că toate regulile și reglementările relevante vor fi adoptate pe tot parcursul proiectului</p> <p>Monitorizare și supraveghere întru asigurarea implementării ESMF, ESCP, ESMP, LMP, SEP specifice țării și a procesului de Soluționare a reclamațiilor</p>	<p>Revizuirea și aprobarea subvențiilor și contractelor de muncă</p> <p>Revizuirea și evaluarea implementării ESMF, ESCP, ESMP, LMP, SEP specific țării și a procesului de Soluționare a reclamațiilor prin intermediul de sprijin pentru implementare</p>

Instituție	Beneficiarii subvențiilor	Punct Focal Național la GEF	BSEC / BSEC PERMIS/ BBSEA PIU	Banca Mondială
Rolurile Proiectului	Beneficiarul	Țara Beneficiarului	Debitor/Agenția Executivă	Instituția finanțatoare
Raportare	Raport privind punerea în aplicare a măsurilor ecologice și sociale PIU lunar	-	Rapoartele semestriale privind conformitatea socială și ecologice pentru toate subproiectele în curs de implementare vor fi elaborate de PIU și prezentate Băncii Mondiale. PIU va pregăti rapoarte semestriale de progres ale proiectului, incluzând o secțiune privind problemele ecologice și sociale, care va rezuma starea ESCP și conformitatea cu documentele-cadru ecologice și sociale și toate ESMP-urile specifice pentru subproiecte, LMP și implementarea SEP specifică țării.	Revizuirea și aprobarea rapoartelor relevante

7.4.1. BBSEA PIU

BBSEA PIU va include cel puțin un specialist în mediu (și OHS) și un specialist social cu calificări și abilități relevante în cadrul proiectului pentru a coordona implementarea Cadrului de management de mediu și social. Responsabilitățile specialiștilor E&S din PIU vor fi după cum urmează:

- Desfășurarea examinării subproiectelor privind clasificarea riscurilor E&S în conformitate cu cerințele Băncii Mondiale și cu acest ESMF.
- Îndrumarea beneficiarilor de subvenții și punctelor focale naționale privind pregătirea ESMP pentru subproiecte de categorie de risc moderată și utilizarea listei de verificare ESMP pentru subproiecte de categorie de risc scăzut.
- Îndrumarea beneficiarilor de subvenții și punctelor focale naționale cu privire la cerințele de consultare și divulgare pentru sub-proiecte.
- Revizuirea ESMP, furnizarea de comentarii scrise către beneficiarii de subvenții și punctele focale naționale, coordonarea revizuirii ESMP cu experții Băncii Mondiale, furnizarea în cele din urmă a documentației și procedurilor de aprobare formală E&S în conformitate cu ESS Băncii Mondiale și cerințele de garanție.

- Asigurarea că documentația privind provocarea de inovație ecologică include acorduri pentru implementarea ESMF, ESCP, documente de garanție specifice sitului și orice alte ESS și cerințe de garanție.
- Efectuarea supravegherii privind implementarea ESMF, ESCP, ESMP și a oricăror alte ESS și cerințe de garanție de către beneficiarii subvenției și documentației de performanță, recomandările și orice acțiuni suplimentare necesare ca parte a raportării generale a supravegherii proiectului către Banca Mondială.
- Coordonarea și monitorizarea divulgării informațiilor publice și consultărilor, după caz, primesc și abordează preocupările ridicate de grupurile afectate și autoritățile locale de mediu cu privire la aspectele de mediu și sociale ale implementării sub-proiectului.
- Coordonarea și legătura cu misiunile de supraveghere ale Băncii Mondiale cu privire la aspectele de protecție a mediului și sociale ale implementării sub-proiectului.
- Monitorizarea și auditul problemelor de mediu și sociale de pe site-uri (inclusiv probleme legate de OHS) prin intermediul datelor colectate de la beneficiarii de subvenții, de la punctele focale naționale și de la vizitele la fața locului, atunci când este cazul.
- Raportarea periodică cu privire la implementarea instrumentelor ESF ale proiectului, inclusiv ESCP către Bancă.

7.4.2. Puncte Focale Naționale ale GEF

BBSEA PIU va introduce acorduri de implementare cu fiecare punct focal național GEF pentru executarea activităților la nivel național în Georgia, Republica Moldova, Turcia și Ucraina. Agențiile naționale includ Ministerul Protecției Mediului și Agriculturii din Georgia, Ministerul Mediului din Republica Moldova, Ministerul Mediului și Urbanizării și Ministerul Agriculturii și Silviculturii din Turcia și Ministerul Energiei și Protecției Mediului în Ucraina. Aceste agenții naționale vor oferi îndrumări tehnice pentru implementarea generală a proiectului în sprijinul PIU. Punctele focale BBSEA din țările GEF vor numi o potențială „gazdă a inovației” care se confruntă cu problema eutrofizării. Toate aceste agenții sunt considerate a avea suficientă capacitate internă de a contribui la proiect în ceea ce privește următoarele responsabilități:

- Îndrumări tehnice și sprijin PIU pentru implementarea generală a proiectului.
- Revizuirea sub-proiectelor în ceea ce privește conformitatea cu legislația națională relevantă și cerințele de autorizare.
- Elaborarea documentelor de SEP specifice țării.
- Desfășurarea procesului de divulgare publică și consultare a sub-proiectelor la nivel național în coordonare cu PIU.
- Îndrumări tehnice pentru beneficiarii subvenției.
- Monitorizarea și auditul sub-proiectelor în ceea ce privește legislația și cerințele naționale

7.4.3. Beneficiarii de Subvenții și Gazda Inovației

Mecanismul de acordare a provocărilor de eco-inovare a Proiectului își propune să sprijine testarea ideilor, tehnologiilor și modelelor de afaceri inovatoare pentru a dovedi fezabilitatea, aplicabilitatea și eficacitatea, susținând cel puțin una până la trei întreprinderi ecologice

selectate din fiecare dintre cele patru țări din cadrul Mării Negre al GEF. Inovațiile sunt definite ca noi abordări, transfer sau adaptare a abordărilor existente și/sau dovedite la noi contexte și/sau geografii, noi politici, strategii naționale și regionale și investiții.

În acest context, provocarea ecoinovației vizează antreprenorii sociali, ONG/OSC, SME, grupurile de tineri, grupurile de femei pentru acordarea de subvenții competitive. Beneficiarii de subvenții vor fi Eco-întreprinderi ale căror propuneri obțin cel mai mare scor pe criteriile care urmează să fie prestabilite de organizația OCEMN. Aceste întreprinderi ecologice ar putea fi antreprenori, companii legal stabilite, cadre universitare, organizații guvernamentale sau neguvernamentale sau cooperative / asociații.

Provocarea Eco-Inovare va fi organizată ca două provocări diferite, inclusiv o provocare la nivel regional care vizează conceptul și ideile timpurii și o etapă națională consolidată de provocare în țările GEF din Marea Neagră pentru a sprijini implementarea pilot a conceptelor dovedite și a ideilor pilot prin acordarea de subvenții.

La provocarea națională de eco-inovare, tipul de eco-inovație ar putea varia în funcție de țară în funcție de contextul local. Pentru a avea un efect direct în reducerea și eliminarea poluării apei, proiectul se va potrivi cu o serie de inovații și inovatori prin această provocare. Înainte de cererea de candidatură, punctele focale BBSEA din țările GEF vor desemna o potențială „gazdă a inovației” care se confruntă cu problema eutrofizării. „Gazda inovației” poate fi municipalitățile, entitățile industriale, comunitatea / cooperativele (adică cooperativele agricole / agricole, etc.) care sunt dispuse să testeze ecoinovația. Pentru provocarea națională de eco-inovare, beneficiarii pot dezvolta și implementa scara pilot a inovației lor în gazda selectată a inovației în țările GEF din Marea Neagră.

Provocarea eco-inovării va aborda în principal prevenirea și controlul poluării din agricultură, origini urbane și industriale pentru a atenua efectul eutrofizării în Marea Neagră și va fi selectată pe o bază competitivă regională/națională. Gazda de inovare și cei care beneficiază de subvenții (beneficiarii de subvenții) vor primi instruire pentru consolidarea capacităților, inclusiv mentorat de la experți în afaceri pentru a consolida ideile, a le extinde creșterea și a permite succesul unui ecosistem de afaceri durabil în regiunea Mării Negre. În plus, programele de consolidare a capacității vor dezvolta capacitatea acestor beneficiari (gazdă de inovare și granturi) în ceea ce privește practicile internaționale, WB ESS și acest ESMF, precum și bunele practici internaționale, inclusiv liniile directe WBG EHS, inclusiv gestionarea dăunătorilor. Cerințele ESS3, Instrucțiunile WBG EHS și bunele practici privind gestionarea dăunătorilor sunt prevăzute în anexa 6 la ESMF.

Gazda beneficiarilor de finanțare și inovare va fi responsabilă pentru următoarele:

- Obținerea și operarea în conformitate cu orice aprobări și autorizații naționale pentru implementarea subproiectului, inclusiv autorizații/licențe ecologice și sociale solicitate de reglementările naționale respective.
- elaborarea și implementarea ESMP (pentru subproiecte de categorie de risc moderat), și SEP specific pentru țară sau simplificat sau utilizarea listei de verificare ESMP din ESMF pentru a pregăti și aplica standardele ecologice și sociale relevante (ESB WB) și cerințele de reglementare naționale.
- Implementarea mecanismului de soluționare a reclamațiilor la nivel de sub-proiect.

- Includerea cerințelor E&S în contractele de muncă pentru contractanții care urmează să fie angajați.
- Monitorizarea performanței ecologice și sociale a lucrărilor contractorilor pe sit, în conformitate cu cerințele ecologice și sociale specifice sitului.
- Prezentarea rapoartelor lunare de monitorizare ecologică și socială către PIU privind activitățile de construcție și conformitate finalizate în cursul lunii și pentru a urmări rezolvarea oricăror probleme care ar putea apărea.

Pentru a îndeplini responsabilitățile/obligațiile menționate mai sus, beneficiarii subvenției trebuie să aibă o anumită capacitate instituțională (cum ar fi experții/specialistul în mediu și social). În acest scop, este posibil să fie nevoie să angajeze specialiști de mediu sau sociali sau să colaboreze cu consultanți de mediu și sociali. Dacă beneficiarii nu au deja capacitatea de implementare, ar fi mai eficient să se angajeze consultanți pentru a asigura pregătirea și implementarea planurilor relevante (cum ar fi ESMP) în conformitate cu nivelul de risc identificat.

7.5. Monitorizare și Raportare

7.5.1. Monitorizarea

Monitorizarea ecologică și socială începe de la faza de construcție a sub-proiectelor până la faza de funcționare, verificând implementarea măsurilor de atenuare relevante și evaluând eficacitatea acestora, permițând astfel BM și BSEC / BBSEA PIU să ia măsuri atunci când este necesar. Sistemul de monitorizare oferă asistență tehnică și supraveghere, atunci când este necesar, detectarea timpurie a condițiilor legate de anumite măsuri, urmărirea rezultatelor atenuării și furnizarea de informații despre progresul proiectului.

În acest context, beneficiarii de subvenții (în calitate de proprietari ai subproiectelor finanțate prin Subcomponenta 2.1 Eco-Innovation Challenge) vor monitoriza continuu efectul ecologic și social al activităților subproiectului pe sit prin experți/consultanți sociali de mediu și social și să raporteze lunar PIU cu privire la implementarea măsurilor ecologice și sociale. De asemenea, specialiștii de mediu și sociali ai PIU vor monitoriza și supraveghea sub-proiectele legate de implementarea măsurilor ecologice și sociale.

Problemele de monitorizare ar include următoarele:

- Monitorizarea respectării obligațiilor ESMP, SEP și LMP, în conformitate cu acest ESMF, ESS și legislația națională privind mediul, forța de muncă și OHS.
- Monitorizarea în caz că condițiile ecologice sunt îndeplinite la locurile de muncă în conformitate cu legislația națională și cu îndrumările BM.
- Monitorizarea respectării standardelor de sănătate și securitate în muncă, în conformitate cu legislația națională în materie de sănătate și securitate în muncă, cerințele privind OHS, ESMP și recomandările OMS și BM privind prevenirea COVID-19.
- Monitorizarea procesului de angajare a lucrătorilor contractați pentru asigurarea că se desfășoară în conformitate cu LMP și legislația națională a muncii.
- Monitorizarea implementării SEP simplificate.

- Monitorizarea implementării mecanismului de soluționare a reclamațiilor (a lucrătorilor și a proiectului).
- Monitorizarea implementării codului de conduită al lucrătorilor.

În cazul în care UIP observă probleme în implementarea ESMP, LMP sau SEP, va informa beneficiarul relevant al subvenției și va conveni cu acesta asupra măsurilor de remediere a acestor probleme. În mod specific, pentru orice incident sau accident cu privire la subproiect, care are sau este posibil să aibă un efect negativ semnificativ asupra mediului, comunităților afectate, publicului și lucrătorilor (de exemplu, accidente OHS sau care au ca rezultat amenințarea sănătății și siguranței comunității), beneficiarii subvenției vor informa imediat (nu mai târziu de 48 de ore) PIU, iar PIU va informa Banca Mondială. În astfel de cazuri, beneficiarii de subvențiilor trebuie să prezinte suficiente detalii privind incidentul sau accidentul, constatările analizei cauzelor fundamentale (RCA), indicând măsurile imediate luate sau care sunt planificate pentru a le soluționa, despăgubirile plătite și orice informații furnizate de orice contractant și entitate/consultant de supraveghere, după caz. Beneficiarii grantului vor transmite raportul de incident (inclusiv analiza cauzelor principale, măsurile de precauție și de compensare luate) către PIU în termen de 30 de zile lucrătoare, iar PIU va transmite raportul de incident Băncii imediat după primirea acestuia.

Experții din domeniul ecologic și OHS și social desemnați de beneficiarii subvenției vor fi pe sit la intervale de timp (adică zilnic) definite în ESMP pentru subproiecte din categoria riscurilor moderate, pentru a inspecta site-urile subproiectului și pentru a verifica conformitatea cu toate măsurile aplicabile de atenuare. Experții ecologici/OHS și sociali ai PIU vor monitoriza siturile trimestrial/semestrial în timpul construcției, în funcție de domeniul de aplicare al sub-proiectului. Dacă este necesar, poate fi efectuată o monitorizare mai frecventă pentru a asigura respectarea măsurilor de atenuare și soluționarea oricăror probleme observate

7.5.2. Raportarea

Activitățile lunare de monitorizare desfășurate de beneficiarii grantului vor fi raportate către PIU. PIU va desfășura activități de monitorizare a supravegherii pentru fiecare sub-proiect și va raporta progresele către Banca Mondială bi-anual în ceea ce privește respectarea mediului și social și semestrial pentru progresul general al sub-proiectului.

Beneficiarii subvenției vor transmite lunar către PIU rapoarte de conformitate sociale și de mediu privind activitățile de construcție și conformitate finalizate în cursul lunii și vor urmări rezolvarea oricăror probleme care ar fi putut apărea. Aceste rapoarte ar trebui să includă informații pentru perioada de raportare privind activitățile de construcție finalizate și programul de construcție rămas, lista tuturor incidentelor de mediu și sănătate și Securitate (EHS), urmărirea oricăror probleme anterioare care nu au fost încă rezolvate și fotografiile legate de implementarea Măsurilor de atenuare ESMP. Datorită situației din jurul pandemiei COVID-19, riscurile și recomandările vor fi evaluate și detaliate în cadrul studiilor ESMP care urmează să fie efectuate și acoperite în rapoartele lunare de monitorizare care urmează să fie revizuite de PIU în perioada pandemiei.

Rapoartele bianuale de conformitate ecologică și socială pentru toate subproiectele în curs de implementare vor fi pregătite de către PIU și transmise Băncii Mondiale. Aceste rapoarte

se vor baza pe rapoarte lunare de conformitate ale beneficiarilor subvenției și pe rezultatele vizitelor de monitorizare ale experților UIP, dacă există. Aceste rapoarte ar trebui să includă următoarele:

- Rezumatul activităților de supraveghere, cum ar fi vizitele pe sit ale specialiștilor PIU
- Rezumatul principalelor aspecte și acțiuni de urmărire de la siturile subproiectului
- Activități de construcție finalizată și programul de construcție rămas
- Progresul implementării ESMP, inclusiv aspecte cheie; precum gestionarea deșeurilor, practicile de sănătate și siguranță, gestionarea prafului, calitatea apei, alte incidente și accidente ecologice, conștientizarea mediului și instruirea întreprinse etc.
- Lista actualizată a tuturor incidentelor EHS, inclusiv notificările atașate de neconformități care au fost emise
- Urmărirea informațiilor privind oricare probleme anterioare care nu au fost încă soluționate
- Activități de implicare a părților interesate, în caz că există
- Reclamațiile primite și soluționate

În rapoartele semestriale de progres ale proiectului, PIU va include o secțiune privind problemele sociale și ecologice, care va rezuma starea ESCP și conformitatea cu documentele-cadru ecologice și sociale și toate ESMP specifice subproiectului, LMP și implementarea SEP specifică țării. În aceste rapoarte vor fi incluse detalii despre reclamațiile primite (în caz că există) în perioada de raportare relevantă (inclusiv numărul de reclamații, datele primite și acțiunile întreprinse și reclamațiile în așteptare/deschise). Rapoartele respective vor evidenția, de asemenea, orice probleme care decurg din nerespectarea cerințelor ecologice și sociale și modul în care a fost/este abordată din punct de vedere al garanțiilor ecologice și sociale.

7.6. Bugetul ESMF

PIU este principalul organism responsabil pentru implementarea ESMF și pentru a asigura conformitatea subproiectelor/subvențiilor cu ESMF și ESS ale Băncii Mondiale. În acest context, bugetul pentru execuția ESMF ar lua în considerare specialiștii/consultanții de mediu și sociali angajați de PIU, vizitele pe sit, care vor fi efectuate de acești specialiști și costurile indicative pentru pregătirea ESMP pentru subproiecte de categorie de risc moderat. Bugetul estimat pentru activitățile generale ale SEP este furnizat în documentul planului de implicare a părților interesate (SEP) pregătit pentru proiect la nivel regional.

Defalcarea bugetului estimat și bugetul general pentru executarea activităților ESMF sunt prezentate în Tabelul 19 de mai jos.

Tabelul 19. Bugetul Estimativ pentru Implementarea ESMF

Element de cost	Unitate	Numărul unităților	Costul Unității (USD)	Costul Total (USD)
Pentru PIU¹				
Expert ecologic (și expert OHS)	lunar	36 ²	2,000	72,000

Element de cost	Unitate	Numărul unităților	Costul Unității (USD)	Costul Total (USD)
Social Expert	lunar	36 ²	2,000	72,000
Monitorizarea vizitelor la subvenții/subproiecte	per vizită	16 ³	3,000	48,000
Diverse (instruiri, producerea materialelor precum bucle, imagini, etc.)	o singură tranșă	1	8,000	8,000
Total				200,000
Pentru Beneficiarii subvențiilor⁴				
Elaborarea ESMP (și SEP simplificate la necesitate)	per raport	4 ⁵	20,000	80,000

1. Elementele de cost urmează să fie acoperite din bugetul PIU
2. Având în vedere că componentele proiectului vor fi implementate pe o perioadă de trei ani
3. Presupunând că fie 4 site-uri vor fi vizitate de 4 ori, fie 8 site-uri vor fi vizitate de 2 ori
4. Elementele de cost urmează să fie acoperite din bugetul subvențiilor (bugetul beneficiarului subvenției), în cazul în care implementarea măsurilor ESMP este exclusă presupunând că acestea ar fi incluse în bugetul de construcție al sub-proiectelor.
5. Presupunând că printre subvențiile care urmează să fie finanțate, 4 subvenții ar fi de categorie de risc moderată care necesită elaborarea unui ESMP specific site-ului.

8. IMPLICARE A PĂRȚILOR INTERESATE, CONSULTAȚII ȘI DEZVĂLUIRI PUBLICE

8.1. Implicarea Părților interesate

Părțile interesate directe includ Ministerul Protecției Mediului și Agriculturii din Georgia, Ministerul Mediului al Republicii Moldova, Ministerul Mediului și Urbanizării și Ministerul Agriculturii și Silviculturii din Turcia și Ministerul Energeticii și Protecției Mediului în Ucraina, municipalitățile locale din bazinul Mării Negre din țările beneficiare, asociațiile de afaceri locale din agricultură, acvacultură, turism și transport maritim, ONG-urile locale și SME, care vor fi implicate în activitățile finanțate prin subvenții și comunitățile locale. Organizațiile regionale care activează în domeniul pescuitului, instituțiile academice și de cercetare privind poluarea marină, organizațiile financiare/de investiții ar fi printre părțile interesate ale proiectului. Planul de implicare a părților interesate la nivel regional (SEP) a fost pregătit pentru a contura o abordare pentru analiza și cartografierea părților interesate la nivel național și local și pentru divulgarea și strategia de consultare pentru planurile specifice de implicare a părților interesate.

Planurile specifice de implicare a părților interesate (SEP) în conformitate cu nivelurile regionale SEP și ESS10 vor fi pregătite ca parte integrantă a evaluării. Fiecare SEP va defini cerințele de divulgare a anumitor subproiecte care urmează să fie realizate în țara beneficiară. În procesul de divulgare, vor fi luate în considerare restricțiile guvernamentale asupra focarului de pandemie COVID-19, în cazul în care prevalează încă în timpul implementării acestui ESMF. Activitățile și metodele de implicare a părților interesate au fost definite în SEP la nivel regional și ar fi specificate în continuare în documentul SEP specific țării. Rezultatele tuturor activităților de consultare și implicare vor fi luate în considerare la punerea în aplicare a măsurilor de protecție/măsuri ecologice și sociale și a revizuirii măsurilor de atenuare definite și a cerințelor de monitorizare.

8.2. Consultații și Dezvăluiri Publice

Conceptul pentru proiectul propus a fost prezentat în cadrul unor întâlniri naționale de consultare, care au avut loc în mod virtual. Consultările naționale au avut loc în Georgia, Republica Moldova, Turcia, Ucraina, România și Bulgaria între februarie și mai 2021. Reuniunile au fost anunțate pe pagina de evenimente a site-urilor de țară ale Băncii Mondiale și organizate prin intermediul Facebook și Zoom, unde a fost asigurată traducerea în limbile oficiale ale țărilor. La reuniuni au participat peste 130 de părți interesate din ministere, autorități locale, mediul academic, sectorul privat, ONG-uri și organizații internaționale.

Proiectul va utiliza diferite metode, cum ar fi întâlniri online, evenimente virtuale, interviuri individuale, întâlniri de grup, e-mailuri etc., în funcție de (i) scopul implicării și (ii) nevoile grupului de părți interesate în ceea ce privește dezvăluirea de informații și consultarea, după cum se detaliază în cadrul de implicare a părților interesate. Proiectul se va asigura că, în funcție de grupul de părți interesate, vor fi pregătite și furnizate informații relevante în limba relevantă. Mijloacele de consultare ar trebui explorate urmând cele mai recente orientări în

materie de sănătate publică ale OMS și orientările Băncii Mondiale privind implicarea părților interesate, pentru a ajusta formatul consultărilor ținând cont de restricții.

Proiectul ESMF în engleză și în limbile oficiale ale țărilor beneficiare va fi postat pe site-ul BSEC Virtual Knowledge: <http://www.bsec-bsvkc.org/Forms/BlueingTheBlackSeaProject>. Astfel, proiectul ESMF va fi prezentat părților interesate cheie, partenerilor de dezvoltare, organizațiilor societății civile, sectorului privat și publicului. Se vor organiza reuniuni la nivel național pentru divulgarea și consultarea tuturor documentelor de mediu și sociale.

Proiectul va adopta o abordare pro-activă prin implicarea grupurilor vulnerabile în activitățile proiectului, care începe cu o examinare atentă a părților interesate din proiect de la nivel local. PIU se va asigura că asociațiile de afaceri locale și ONG-urile locale sunt incluse în planurile specifice de implicare a părților interesate și că instrumentele suplimentare de implicare, cum ar fi întâlnirile focus grupurilor, interviurile față în față, sunt descrise pentru indivizi, precum femeile și tinerii care nu sunt reprezentați prin intermediul acestor organizații.

Consultările cu privire la ESMP vor asigura implicarea părților interesate în proiectarea activităților subproiectului. Subproiectele, cu sprijinul PIU, vor: (i) dezvolta un plan simplificat de implicare a părților interesate constând în analiza și cartografierea părților interesate; (ii) implicarea diferitelor părți interesate în evidențierea problemelor ecologice și sociale; (iii) explicați activitățile subproiectului comunităților locale; (iv) încurajează participarea localnicilor (opinii, preocupări, sugestii și așteptări); (v) colectează date și informații socio-economice de la comunitățile locale legate de activitățile subproiectului; (vi) pune bazele implementării acțiunilor planificate în cadrul activităților subproiectului.

8.3. Mecanism de Soluționare a Reclamațiilor

Mecanismul de soluționare a reclamațiilor va fi introdus tuturor părților interesate, inclusiv câștigătorilor/beneficiarilor de subvenții, contractanților și altor părți interesate ale subproiectelor de subvenționare, care vizează identificarea problemelor și preocupărilor cât mai curând posibil pentru a le aborda în timp util și proactiv, pentru a îmbunătăți continuu performanța proiectului și să demonstreze angajamentul proiectului față de implicarea semnificativă a părților interesate și respectul pentru opiniile și preocupările părților interesate.

Mecanismul de soluționare a reclamațiilor este dezvoltat pe baza următoarelor principii:

- Orice persoană sau organizație își poate exprima îngrijorarea, depune reclamații și nemulțumiri în orice moment, fără teama de răzbunare și represalii.
- Toate reclamațiile vor fi tratate într-un mod corect și respectuos.
- La recepționarea unei reclamații, părților interesate li se va răspunde pentru a confirma primirea acesteia în termen de cinci (5) zile lucrătoare. În același moment, părților interesate li se vor oferi informații despre perioada de răspuns, pașii următori și un contact din cadrul echipei. Reclamațiile vor fi soluționate în termen de 30 de zile calendaristice.
- Procesul de reclamații (recepționarea, investigarea și soluționarea) va fi consecvent și transparent.
- Informațiile despre o reclamație (investigațiile și deciziile aferente) vor fi documentate.

- Informațiile personale despre părțile interesate afectate vor fi tratate ca fiind confidențiale. Va fi permisă depunerea reclamațiilor anonime. Mecanismul de soluționare a reclamației va excepta, de asemenea, reclamațiile cu privire la hărțuire sexuală, exploatare și abuz sexual.
- Reclamațiile cu privire la activitățile proiectului, managementul proiectului, activitățile BSEC/PIU sau activitățile beneficiarilor de subvenții și ale contractanților pot fi depuse prin intermediul mecanismului de reclamație.
- Părțile interesate afectate pot alege să urmărească oricând Mecanismul de soluționare a reclamațiilor a Băncii Mondiale și/sau căile de remediere externe.

Formularele de reclamații vor fi publicate online și, de asemenea, tipărite și distribuite părților interesate locale, acolo unde este necesar. Formularele vor fi în 6 limbi: engleză, georgiană, moldovenească, turcă, ucraineană și rusă.

Reclamațiile vor fi gestionate în 5 etape:

Etapa 1 – Recepționarea sugestiei: Părțile interesate își pot transmite sugestia legate de proiect în multe modalități; verbal în timpul unei întâlniri, prin intermediul site-ului web, e-mail, apel sau corespondență oficială. În ambele modalități, PIU și beneficiarii de subvenții se vor asigura că sunt documentate, încorporate și la care se răspunde după cum este necesar. În unele cazuri, acest proces poate identifica o nemulțumire. Dacă da, este inițiată etapa 2. PIU va răspunde la întrebări în cinci (5) zile lucrătoare.

Etapa 2 – Înregistrarea Reclamației: Când este identificată o reclamație, aceasta este înregistrată oficial și i se dă un număr unic de identificare. Este clasificat pe baza tipului de reclamație și a gravității acesteia. Un răspuns inițial este trimis persoanei (persoanelor) care a ridicat reclamația, recunoscând sugestia acestora și descriind pașii următori în procesul de reclamație, estimările de timp pentru acești pași și o persoană de contact.

Etapa 3 - Investigație și soluționare: PIU va investiga reclamațiile și circumstanțele lor înconjurătoare. Aceste investigații vor fi întreprinse în timp util. Rezultatele acestor investigații vor fi revizuite și va fi propusă o rezoluție. Dezvoltarea rezoluției poate implica consultarea cu persoana (persoanele) implicată (e) și, în unele cazuri, cu o terță parte independentă. Rezoluția propusă va fi apoi comunicată formal tuturor părților. Procesul va fi finalizat și a răspuns reclamantului în 30 de zile.

Etapa 4 - Rezoluție: dacă rezoluția este acceptată de toate părțile, aceasta este pusă în aplicare și reclamația este închisă. Dacă rezoluția nu este acceptată, va fi reconsiderată și poate fi propusă o rezoluție revizuită. Persoana sau persoanele afectate pot alege să urmărească remedii externe în orice moment, inclusiv dacă nu se poate găsi o rezoluție convenită.

Etapa 5 - Monitorizare și evaluare: După ce rezoluția a fost implementată, aceasta va fi monitorizată, iar eficacitatea acesteia va fi evaluată. Toate părțile vor fi notificate că rezoluția a fost pusă în aplicare și vor avea ocazia să ofere sugestii cu privire la procesul de plângere și la implementarea acestuia.

Tot personalul proiectului, inclusiv beneficiarii de subvenții, va avea o sesiune de conștientizare cu privire la mecanismul de soluționare a reclamațiilor. Proiectul va stabili indicatori cheie de performanță (KPIs) specifici pentru performanța gestionării reclamațiilor.

ANEXE

- ANEXA 1. GRUPUL BĂNCII MONDIALE (WBG) LISTA EXCLUDERILOR**
- ANEXA 2. LISTA/FORMULARUL DE EXAMINARE SOCIALĂ ȘI ECOLOGICĂ**
- ANEXA 3. CLASIFICAREA PROIECTULUI BĂNCII MONDIALE**
- ANEXA 4. STRUCTURA ORIENTATIVĂ PENTRU ESMP AL SUBPROIECTELOR ȘI CALIFICAREA CONSULTANȚILOR ESMP**
- ANEXA 5. LISTA ESMP A SUBPROIECTULUI**
- ANEXA 6. ESS3 A BM ȘI CERINȚELE INSTRUCȚIUNILOR PRIVIND SĂNĂTATEA ȘI SECURITATEA ECOLOGICĂ A WBG, CE ȚIN DE BUNELE PRACTICI PENTRU GESTIONAREA PESTICIDELOR**

ANEXA 1

GRUPUL BĂNCII MONDIALE (WBG) LISTA EXCLUDERILOR

Lista de excludere WBG / IFC definește tipurile de proiecte pe care WBG **nu le finanțează**.

WBG nu finanțează următoarele proiecte:

- Producția sau comerțul cu orice produs sau activitate considerată ilegală în conformitate cu legile sau reglementările țării gazdă sau convențiile și acordurile internaționale, sau supuse interdicțiilor internaționale, cum ar fi produse farmaceutice, pesticide/erbicide, substanțe care diminuează ozonul, PCB-uri, animale sălbatice sau produse reglementate de CITES.
- Producția sau comerțul cu arme și muniții.¹
- Producția sau comerțul cu băuturi alcoolice (cu excepția berii și a vinului).¹
- Producția sau comerțul cu tutun.¹
- Jocuri de noroc, cazinouri și întreprinderi echivalente.¹
- Producția sau comerțul cu materiale radioactive. Acest lucru nu se aplică achiziționării de echipamente medicale, echipamente pentru controlul (măsurării) calității și orice echipament în care WBG consideră că sursa radioactivă este neînsemnată și/sau protejată în mod adecvat.
- Producția sau comerțul liber cu fibre de azbest. Acest lucru nu se aplică achiziționării și utilizării plăcilor lipite de azbest ciment, unde conținutul de azbest este mai mic de 20%.
- Pescuitul cu plasă în derivă în mediul marin folosind plase care depășesc 2,5 km în lungime.

Un test de rezonabilitate va fi aplicat atunci când activitățile companiei de proiect ar avea un impact semnificativ asupra dezvoltării, dar circumstanțele țării necesită ajustarea la Lista de excludere.

Toți intermediarii financiari (FI), cu excepția celor angajați în activități specificate mai jos *, trebuie să aplice următoarele excluderi, pe lângă lista de excluderi a WBG / IFC:

- Producția sau activitățile care implică forme dăunătoare sau exploatare de muncă forțată² / muncă dăunătoare a copiilor.³
- Operațiuni de exploatare comercială pentru utilizare în pădurea tropicală primară umedă.
- Producția sau comerțul cu lemn sau alte produse forestiere, altele decât cele provenite din păduri gestionate în mod durabil.

* La investirea în activități de **microfinanțare**, IF vor aplica următoarele elemente în plus față de lista de excluderi WBG:

- Producere sau activitate care implică forme dăunătoare sau exploatare de muncă forțată²/muncă dăunătoare copiilor³
- Producerea, comerțul, depozitarea sau transportul unor volume semnificative de substanțe chimice periculoase sau utilizarea la scară comercială a substanțelor

chimice periculoase. Produsele chimice periculoase includ benzina, kerosenul și alte produse petroliere.

- o Producerea sau activitățile care afectează terenurile deținute sau revendicate de către popoarele indigene, fără consimțământul documentat al acestor popoare.

* **Proiecte de finanțare a comerțului**, având în vedere natura tranzacțiilor, FI vor aplica următoarele elemente în plus față de lista de excludere WBG:

- o Producerea sau activități care implică forme dăunătoare sau exploatare de muncă forțată²/muncă dăunătoare copiilor³

Adnotare

Note de subsol

¹ Acest lucru nu se aplică sponsorilor de proiecte care nu sunt implicați în mod substanțial în aceste activități. „Neimplicat în mod substanțial” înseamnă că activitatea în cauză este auxiliară operațiunilor principale ale unui sponsor de proiect.

² Prin muncă forțată se înțelege orice muncă sau serviciu, neefectuat în mod voluntar, care este extras de la o persoană sub amenințarea cu forța sau cu pedeapsa.

³ Munca dăunătoare copiilor înseamnă angajarea copiilor care este exploatare din punct de vedere economic sau care este susceptibil de a fi periculoasă sau de a interfera cu educația copilului sau de a fi dăunătoare sănătății copilului sau în dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială.

ANEXA 2

LISTA/FOMULARUL DE EXAMINARE SOCIALĂ ȘI ECOLOGICĂ

Scurtă descriere a Subproiectului:

Lista excluderii pentru Proiect (Întrebări pentru identificarea activităților ilegale/aplicarea pentru subvenții/subproiecte):

Întrebări care trebuie luate în considerare	Da / Nu Dacă Da, Subproiectul este exclus din/iligibil pentru finanțare
1. Subproiectul va implica producerea sau comerțul cu orice produs sau activitate considerată ilegală în conformitate cu legile sau reglementările țării gazdă sau convențiile și acordurile internaționale sau sub rezerva interdicțiilor internaționale, cum ar fi produsele farmaceutice, pesticidele / erbicidele, substanțele care diminuează ozonul, PCB-urile, animale sălbatice sau produse reglementate de CITES?	
2. Va implica subproiectul producerea sau comerțul cu arme și muniții?	
3. Subproiectul va implica producerea sau comerțul cu băuturi alcoolice (cu excepția berii și a vinului)?	
4. Subproiectul va implica producerea sau comerțul cu tutun?	
5. Subproiectul va implica jocuri de noroc, cazinouri și întreprinderi echivalente?	
6. Va implica subproiectul producerea sau comerțul cu materiale radioactive? (Acest lucru nu se aplică achiziționării de echipamente medicale, echipamente de control (măsurare) de calitate și orice echipament în care WBG consideră că sursa radioactivă este neînsemnată și/sau protejată în mod adecvat)	
7. Subproiectul va implica producerea sau comerțul cu fibre de azbest libere? (Acest lucru nu se aplică achiziționării și utilizării plăcilor lipite de azbest-ciment unde conținutul de azbest este mai mic de 20%)	

Întrebări care trebuie luate în considerare	Da / Nu Dacă Da, Subproiectul este exclus din/iligibil pentru finanțare
8. Subproiectul va implica pescuitul cu plasă în derivă în mediul marin folosind plase care depășesc 2,5 km. în lungime?	
9. Subproiectul va implica producerea sau activități care implică forme dăunătoare sau exploatare de muncă forțată? (Munca forțată înseamnă orice muncă sau serviciu, care nu este prestat în mod voluntar, care este extras de la o persoană sub amenințarea cu forța sau cu pedeapsa)	
10. Subproiectul va implica producerea sau activități care implică muncă dăunătoare copiilor? (Munca dăunătoare a copiilor înseamnă angajarea copiilor care este exploatată din punct de vedere economic sau care ar putea fi periculoasă sau care va interfera cu educația copilului sau poate fi dăunătoare sănătății copilului sau la dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială)	
11. Va implica subproiectul operațiuni de exploatare comercială pentru utilizarea în pădurea tropicală primară umedă?	
12. Subproiectul va implica producerea sau comerțul cu lemn sau alte produse forestiere, altele decât cele provenite din păduri gestionate în mod durabil?	
13. Va implica subproiectul producerea, comerțul, depozitarea sau transportul unor volume semnificative de substanțe chimice periculoase sau utilizarea la scară comercială a substanțelor chimice periculoase? (Produsele chimice periculoase includ benzina, kerosenul și alte produse petroliere)	
14. Va implica subproiectul producerea sau activitățile care afectează terenurile deținute sau revendicate de către popoarele indigene, fără acordul complet documentat al acestor popoare?	
15. Subproiectul va declanșa politica de garanție a BM OP / BP 7.50 - Proiecte pe căile navigabile internaționale?	
16. Subproiectul va declanșa politica de garanție a BM a OP / BP 7.60 - Proiecte în zone de controversă?	
17. Va necesita subproiectul achiziționarea de terenuri, restricționarea utilizării terenurilor și / sau relocarea involuntară?	
18. Va avea subproiectul efecte negative asupra habitatelor critice și naturale și/sau va avea impact semnificativ în ceea ce privește biodiversitatea?	
19. Va avea subproiectul efecte negative asupra patrimoniului cultural cunoscut și protejat?	
20. Va mai trebui subproiectul să finalizeze procesul național de EIA necesar?	

Categorizarea riscului/Examinare pentru Proiect (Întrebări pentru identificarea categoriei de risc a activităților/aplicațiilor la subvenții/sub-proiecte):

Întrebări care trebuie luate în considerare	Da/Nu Dacă Da, descrieți pe scurt	Este posibil ca aceasta să ducă la un efect semnificativ care necesită atenuare? Da/Nu
1. Construcția, exploatarea sau dezasambarea subproiectului vor implica acțiuni care vor provoca modificări fizice în localitate (topografie, utilizare a terenului, modificări ale corpurilor de apă etc.)?		
2. Construcția sau operarea subproiectului vor folosi resurse naturale precum pământul, apa, materialele sau energia, în special orice resurse care nu pot fi reînnoite sau sunt deficitare?		
3. Va implica subproiectul utilizarea, depozitarea, transportul, manipularea sau producerea de substanțe sau materiale care ar putea fi dăunătoare sănătății umane sau mediului sau ar putea ridica îngrijorări cu privire la riscurile reale sau percepute pentru sănătatea umană?		
4. Subproiectul va produce deșeuri solide în timpul construcției sau funcționării sau dezasambării?		
5. Subproiectul va elibera în aer poluanți sau substanțe periculoase, toxice sau nocive?		
6. Subproiectul va provoca zgomot și vibrații sau eliberarea de lumină, energie termică sau radiații electromagnetice?		
7. Subproiectul va duce la riscuri de contaminare a pământului sau a apei din cauza emisiilor de poluanți pe sol sau în apele de suprafață, apele subterane, deșeurile de coastă sau mare?		
8. Va exista vreun risc de accidente în timpul construcției sau funcționării subproiectului care ar putea afecta sănătatea umană sau mediul înconjurător?		
9. Subproiectul va avea ca rezultat schimbări sociale, de exemplu, în demografie, stiluri de viață tradiționale, ocuparea forței de muncă?		

Întrebări care trebuie luate în considerare	Da/Nu Dacă Da, descrieți pe scurt	Este posibil ca aceasta să ducă la un efect semnificativ care necesită atenuare? Da/Nu
10. Există alți factori care ar trebui luați în considerare, cum ar fi dezvoltarea consecințelor, care ar putea duce la efecte asupra mediului sau potențialul pentru efecte cumulative cu alte activități existente sau planificate în localitate?		
11. Există zone în sau în jurul locației care sunt protejate conform legislației internaționale sau naționale sau locale pentru valoarea lor ecologică, peisagistică, culturală sau de altă natură, care ar putea fi afectate de subproiect?		
12. Există alte zone pe sau în jurul locației care sunt importante sau sensibile din motive ecologice, de ex. zone umede, cursuri de apă sau alte corpuri de apă, zona costieră, munți, păduri sau zone împădurite, care ar putea fi afectate de subproiect?		
13. Există zone pe sau în jurul locației care sunt utilizate de specii protejate, importante sau sensibile de faună sau floră, de ex. pentru reproducere, cuibărire, hrănire, odihnă, iernare, migrație, care ar putea fi afectate de subproiect?		
14. Există ape interioare, coastiere, marine sau subterane pe sau în jurul locației care ar putea fi afectate de subproiect?		
15. Există zone sau caracteristici de mare valoare peisagistică sau scenică pe sau în jurul locației care ar putea fi afectate de subproiect?		
16. Există trasee sau facilități pe sau în jurul locației care sunt utilizate de public pentru accesul la recreere sau alte facilități, care ar putea fi afectate de subproiect?		
17. Există rute de transport pe sau în jurul locației care sunt susceptibile la aglomerație sau care cauzează probleme ecologice, care ar putea fi afectate de subproiect?		
18. Subproiectul se află într-o locație în care este probabil să fie foarte vizibil pentru mulți oameni?		

Întrebări care trebuie luate în considerare	Da/Nu Dacă Da, descrieți pe scurt	Este posibil ca aceasta să ducă la un efect semnificativ care necesită atenuare? Da/Nu
19. Există zone sau caracteristici de importanță istorică sau culturală în sau în jurul locației care ar putea fi afectate de subproiect?		
20. Subproiectul este situat într-o zonă nedezvoltată anterior, unde va exista pierderea terenurilor ecologice?		
21. Există utilizări ale terenului existente pe sau în jurul locației, de ex. case, grădini, alte proprietăți private, industrie, comerț, recreere, spațiu public deschis, facilități comunitare, agricultură, silvicultură, turism, minerit sau cariere care ar putea fi afectate de subproiect?		
22. Există planuri pentru utilizări viitoare ale terenului pe sau în jurul locației care ar putea fi afectate de sub-proiect?		
23. Există zone pe sau în jurul locației care sunt dens populate sau construite, care ar putea fi afectate de subproiect?		
24. Există zone pe sau în jurul locațiilor care sunt ocupate de utilizări sensibile ale terenului, de ex. spitale, școli, lăcașuri de cult, facilități comunitare, care ar putea fi afectate de subproiect?		
25. Există zone în sau în jurul locației care conțin resurse importante, de înaltă calitate sau rare, de ex. ape subterane, ape de suprafață, silvicultură, agricultură, pescuitul, turismul, mineralele, care ar putea fi afectate de subproiect?		
26. Există zone pe sau în jurul locației care sunt deja supuse poluării sau daunelor ecologice, de ex. unde sunt depășite standardele legale ecologice existente, care ar putea fi afectate de subproiect?		
27. Locația subproiectului este susceptibilă de cutremure, surpări, alunecări de teren, eroziune, inundații sau condiții climatice extreme sau adverse, de ex. inversiuni de temperatură, ceață, vânturi puternice, care ar putea determina subproiectul să prezinte probleme ecologice?		

Întrebări care trebuie luate în considerare	Da/Nu Dacă Da, descrieți pe scurt	Este posibil ca aceasta să ducă la un efect semnificativ care necesită atenuare? Da/Nu
28. Va duce subproiectul la riscuri asociate cu conflicte/tensiuni intergrupale sau intragrupale?		
29. Există grupuri defavorizate și vulnerabile care locuiesc în locațiile propuse sau sunt afectate de subproiect?		
30. Activitățile de construcție și operare necesită forță de muncă suplimentară/calificată din afara localității?		
31. Există grupuri defavorizate și vulnerabile care locuiesc în locațiile propuse ale zonelor afectate de subproiect?		

Rezumatul caracteristicilor subproiectului și al locației sale indicând necesitatea ESMP

Bifați cel care se aplică <input type="checkbox"/> Categoria de risc „Mare” Efect negativ semnificativ, exclus de la finanțare <input type="checkbox"/> Categoria de risc „Substantial” Efect temporar, previzibil și/sau reversibil, exclus de la Finanțare <input type="checkbox"/> Categoria de risc „Moderat” Efect limitat sau temporar, un ESMP necesar <input type="checkbox"/> Categoria de risc „Redus” Minimum efect/fără efect, nici un alt studiu E&S	Elaborat:
	Nume și Semnătura:
	Titlu:
	Data:
	Aprobat:
	Nume și Semnătura:
	Titlu:
	Data:

ANEXA 3

CLASIFICAREA PROIECTULUI BĂNCII MONDIALE

Conform politicii E&S a Băncii Mondiale, proiectele (inclusiv proiectele care implică FI) sunt clasificate în una din cele patru clasificări ca Risc ridicat, Risc substanțial, Risc moderat sau Risc scăzut, luând în considerare riscurile și impacturile potențiale relevante, cum ar fi tipul, locația, sensibilitatea și amploarea proiectului; natura și amploarea riscurilor și impactului potențial E&S; capacitatea și angajamentul Împrumutatului; și alte domenii de riscuri care pot fi relevante pentru livrarea măsurilor și rezultatelor de atenuare a E&S.

Un proiect este clasificat ca fiind un **risc ridicat** după luarea în considerare, într-o manieră integrată, a riscurilor și impactului proiectului, luând în considerare următoarele, după caz:

- a) Este probabil ca proiectul să genereze o gamă largă de riscuri și efecte negative semnificative asupra populațiilor umane sau asupra mediului. Acest lucru s-ar putea datora naturii complexe a proiectului, a dimensiunii (de la mare la foarte mare) sau a sensibilității locației (proiectelor) proiectului. Acest lucru ar lua în considerare dacă riscurile și impacturile potențiale asociate proiectului au majoritatea sau toate caracteristicile următoare:
 - (i) pe termen lung, permanent și / sau ireversibil (de exemplu, pierderea habitatului natural major sau conversia zonelor umede) și imposibil de evitat în totalitate datorită naturii proiectului;
 - (ii) mare ca mărime și / sau ca întindere spațială (zona geografică sau dimensiunea populației susceptibile de a fi afectate este mare până la foarte mare);
 - (iii) impacturi negative cumulative semnificative;
 - (iv) impacturi transfrontaliere negative semnificative; și
 - (v) o mare probabilitate de efecte adverse grave asupra sănătății umane și / sau mediului (de exemplu, din cauza accidentelor, eliminării deșeurilor toxice etc.).
- b) Zona susceptibilă de a fi afectată are o valoare și o sensibilitate ridicate, de exemplu ecosisteme și habitate sensibile și valoroase (zone protejate legal și recunoscute la nivel internațional, cu o valoare ridicată a biodiversității), terenuri sau drepturi ale popoarelor indigene / Africii sub-sahariene Comunități locale tradiționale neservite din punct de vedere istoric și alte minorități vulnerabile, relocare involuntară intensivă sau complexă sau achiziție de terenuri, impacturi asupra patrimoniului cultural sau zonele urbane dens populate.
- c) Unele dintre riscurile și impacturile negative semnificative ale proiectului nu pot fi atenuate sau măsurile specifice de atenuare necesită atenuare complexă și / sau nedovedită, măsuri compensatorii sau tehnologie sau analize și implementări sociale sofisticate.
- d) Există îngrijorări semnificative cu privire la faptul că impactul social negativ al proiectului și măsurile de atenuare asociate pot da naștere la conflicte sociale semnificative sau prejudicii sau riscuri semnificative pentru securitatea umană.
- e) Există o istorie de neliniște în zona proiectului sau a sectorului și pot exista îngrijorări semnificative cu privire la activitățile forțelor de securitate.
- f) Proiectul este dezvoltat într-un mediu legal sau de reglementare în care există o incertitudine sau un conflict semnificativ cu privire la jurisdicția agențiilor concurente sau în care legislația sau reglementările nu abordează în mod adecvat riscurile și impactul

proiectelor complexe sau sunt în curs modificări ale legislației aplicabile sau executarea este slabă.

- g) The past experience of the Borrower and the implementing agencies in developing complex projects is limited, their track record regarding ES issues would present significant challenges or concerns given the nature of the project's potential risks and impacts.
- h) There are significant concerns related to the capacity and commitment for, and track record of relevant Project parties, in relation to stakeholder engagement.
- i) There are a number of factors outside the control of the Project that could have a significant impact on the ES performance and outcomes of the project.

Un proiect este clasificat drept **risc substanțial** după luarea în considerare, într-o manieră integrată, a riscurilor și efectului proiectului, luând în considerare următoarele, după caz:

- a) este posibil ca proiectul să nu fie la fel de complex ca proiectele cu risc ridicat, scara și impactul ES pot fi mai mici (mari până la medii), iar locația nu poate fi într-o zonă atât de sensibilă, iar unele riscuri și impacturi pot fi semnificative. Acest lucru ar lua în considerare dacă riscurile și impacturile potențiale au majoritatea sau toate caracteristicile următoare:
 - (i) sunt în cea mai mare parte temporare, previzibile și / sau reversibile, iar natura proiectului nu exclude posibilitatea evitării sau inversării acestora (deși pot fi necesare investiții și timp substanțiale);
 - (ii) există îngrijorări cu privire la faptul că impactul social negativ al proiectului și măsurile de atenuare asociate pot da naștere unui grad limitat de conflicte sociale, daune sau riscuri pentru securitatea umană;
 - (iii) au o mărime și / sau o întindere spațială medii (aria geografică și dimensiunea populației susceptibile de a fi afectate sunt medii până la mari);
 - (iv) potențialul de impact cumulativ și / sau transfrontalier poate exista, dar acestea sunt mai puțin severe și mai ușor evitate sau atenuate decât pentru proiectele cu risc ridicat; și
 - (v) există o probabilitate medie spre scăzută de efecte adverse grave asupra sănătății umane și / sau mediului (de exemplu, din cauza accidentelor, eliminării deșeurilor toxice etc.) și există mecanisme cunoscute și fiabile disponibile pentru a preveni sau minimiza astfel de incidente.
- b. Efectele proiectului asupra zonelor cu valoare ridicată sau sensibilitate sunt de așteptat să fie mai mici decât proiectele cu risc ridicat.
- c. Măsurile atenuante și / sau compensatorii pot fi concepute mai ușor și mai fiabile decât cele din proiectele cu risc ridicat.
- d. Proiectul este dezvoltat într-un mediu legal sau de reglementare în care există incertitudine sau conflicte cu privire la jurisdicția agențiilor concurente sau în care legislația sau reglementările nu abordează în mod adecvat riscurile și impactul proiectelor complexe sau se fac modificări ale legislației aplicabile, sau executarea este slabă.
- e. Experiența anterioară a Împrumutatului și a agențiilor de implementare în dezvoltarea de proiecte complexe este limitată în anumite privințe, iar istoricul lor în ceea ce privește aspectele legate de ES sugerează unele îngrijorări care pot fi ușor abordate prin sprijinul implementării.
- f. Există unele îngrijorări cu privire la capacitatea și experiența în gestionarea implicării părților interesate, dar acestea ar putea fi ușor soluționate prin sprijinul implementării.

Un proiect este clasificat drept **risc moderat** după luarea în considerare, într-o manieră integrată, a riscurilor și impactului proiectului, luând în considerare următoarele, după caz:

- a. potențialele riscuri și efecte negative asupra populațiilor umane și / sau mediului nu sunt susceptibile de a fi semnificative. Acest lucru se datorează faptului că proiectul nu este complex și / sau mare, nu implică activități care au un potențial ridicat de a dăuna oamenilor sau mediului și este situat departe de zonele sensibile din punct de vedere ecologic sau social. Ca atare, riscurile, impacturile și problemele potențiale vor avea următoarele caracteristici:
 - (i) previzibil și preconizat a fi temporar și / sau reversibil;
 - (ii) cu magnitudine redusă;
 - (iii) specific sitului, fără probabilitate de impact dincolo de amprenta reală a proiectului; și
 - (iv) probabilitate scăzută de efecte adverse grave asupra sănătății umane și / sau mediului (de exemplu, nu implică utilizarea sau eliminarea materialelor toxice, se așteaptă ca măsurile de siguranță de rutină să fie suficiente pentru a preveni accidente etc.).
- b. Riscurile și impacturile proiectului pot fi ușor atenuate într-un mod previzibil.

Un proiect este clasificat ca fiind cu **risc redus**, dacă riscurile sale potențiale negative și efectul asupra populațiilor umane și/sau asupra mediului sunt probabil minime sau neglijabile. Aceste proiecte, cu puține sau deloc riscuri și efecte negative și probleme, nu necesită o evaluare ES suplimentară după examinarea inițială.

ANEXA 4

STRUCTURA ORIENTATIVĂ PENTRU ESMP AL SUBPROIECTELOR ȘI CALIFICAREA CONSULTANȚILOR ESMP

Un ESMP constă în setul de măsuri de atenuare, monitorizare și instituționale care trebuie luate în timpul implementării și funcționării unui proiect pentru a elimina riscurile și impactele negative de mediu și sociale, a le compensa sau a le reduce la niveluri acceptabile. ESMP include, de asemenea, măsurile și acțiunile necesare pentru punerea în aplicare a acestor măsuri. Împrumutatul va (a) identifica setul de răspunsuri la impacturile potențial negative; (b) stabilesc cerințele pentru a se asigura că acele răspunsuri se fac în mod eficient și în timp util; și (c) descrie mijloacele pentru îndeplinirea acestor cerințe.

ESMP-urile vor fi pregătite ca un document de sine stătător. Conținutul ESMP va include următoarele (vă rugăm să consultați structura indicativă a raportului ESMP de mai jos pentru detalii):

a) Atenuare

ESMP identifică măsuri și acțiuni în conformitate cu ierarhia de atenuare care reduce efectul potențial negativ asupra mediului și social la niveluri acceptabile. Planul va include măsuri compensatorii, dacă este cazul. Mai exact, ESMP:

- (i) identifică și rezumă toate impacturile negative asupra mediului și sociale anticipate (inclusiv cele care implică achiziționarea de terenuri, lucrătorii de relocare involuntară și sănătatea și siguranța comunității, grupurile vulnerabile și patrimoniul cultural sau);
- (ii) descrie - cu detalii tehnice - fiecare măsură de atenuare, inclusiv tipul de impact la care se referă și condițiile în care este necesară (de exemplu, continuu sau în caz de situații neprevăzute), împreună cu proiectele, descrierile echipamentelor și proceduri de operare, după caz;
- (iii) estimează orice potențial impact asupra mediului și social al acestor măsuri; și
- (iv) ia în considerare și este în concordanță cu alte planuri de atenuare necesare pentru proiect (de exemplu, pentru relocarea involuntară, forța de muncă, implicarea părților interesate sau patrimoniul cultural).

b) Monitorizare

ESMP identifică obiectivele de monitorizare și specifică tipul de monitorizare, cu legături cu impactul evaluat în evaluarea de mediu și socială și cu măsurile de atenuare descrise în ESMP. În mod specific, secțiunea de monitorizare a ESMP oferă (a) o descriere specifică și detalii tehnice ale măsurilor de monitorizare, inclusiv parametrii care trebuie măsurați, metodele care trebuie utilizate, locațiile de eșantionare, frecvența măsurătorilor, limitele de detecție (acolo unde este cazul), și definirea pragurilor care vor semnaliza necesitatea acțiunilor corective; și (b) proceduri de monitorizare și raportare pentru a (i) asigura detectarea timpurie a condițiilor care necesită măsuri speciale de atenuare și (ii) furniza informații cu privire la progresul și rezultatele atenuării.

c) Dezvoltarea capacităților și Instruirea

- Pentru a sprijini implementarea în timp util și eficientă a componentelor proiectului de mediu și social și a măsurilor de atenuare, ESMP se bazează pe evaluarea de mediu și socială a existenței, rolului și capacității părților responsabile la fața locului sau la nivel de agenție și minister.
- În mod specific, ESMP oferă o descriere specifică a aranjamentelor instituționale, identificând care parte este responsabilă pentru realizarea măsurilor de atenuare și monitorizare (de exemplu, pentru operare, supraveghere, aplicare, monitorizare a implementării, acțiuni de remediere, finanțare, raportare și instruire a personalului).
- Pentru a consolida capacitatea de management social și de mediu în agențiile responsabile de implementare, ESMP recomandă înființarea sau extinderea părților responsabile, instruirea personalului și orice măsuri suplimentare care ar putea fi necesare pentru a sprijini implementarea măsurilor de atenuare și orice alte recomandări ale evaluarea de mediu și socială.

d) Programul de Implementare și Estimările Costurilor

Pentru toate cele trei aspecte (atenuare, monitorizare și dezvoltare a capacității), ESMP prevede (a) un calendar de implementare pentru măsurile care trebuie realizate ca parte a proiectului, arătând etapele și coordonarea cu planurile generale de implementare a proiectului; și (b) estimările costurilor de capital și recurente și sursele de fonduri pentru implementarea ESMP. Aceste cifre sunt, de asemenea, integrate în tabelele costurilor totale ale proiectului.

Structura orientativă a Raportului ESMP

Structura propusă a raportului ESMP este următoarea:

- **Rezumat:**
Aceasta ar trebui să ofere un rezumat general al conținutului ESMP și al constatărilor cheie, într-un vocabular ușor de înțeles de către publicul larg. Ar trebui să fie clar, concis, variind de la 3 la 5 pagini.
- **Introducere:**
O introducere care descrie scopul, obiectivele, principiile și metodologia ESMP. Această secțiune ar trebui să prezinte susținătorii proiectului, echipa de studiu și să furnizeze alte informații relevante. Aspectul ESMP ar trebui, de asemenea, descris pentru a facilita utilizarea acestuia.
- **Descrierea Subproiectului:**
O descriere a sub-proiectului, care va include fundal, scop și diferite componente. De asemenea, indicați orice cerință de resurse specifice subproiectului, cum ar fi material, forță de muncă, echipamente etc.
- **Baza ecologică a Zonei Subproiectului:**

Această secțiune oferă o imagine de ansamblu specifică sitului de referință care acoperă mediul fizic și biologic. Acesta va include calitatea aerului înconjurător, zgomot, temperaturi, precipitații etc.

- **Profilul Socio-Economic al Zonei Subproiectului:**

Această secțiune descrie profilul socio-economic al zonei subproiectului. Acesta va acoperi structura comunității, activitățile de dezvoltare planificate, populația, ocupația și mijloacele de trai, metodele de comunicare și transport, siturile de patrimoniu cultural etc.

- **Consultarea Persoanelor Interesate și Divulgarea Informației:**

Această secțiune va descrie obiectivul, procesul și rezultatul consultărilor cu părțile interesate efectuate în timpul pregătirii ESMP. Această secțiune ar trebui, de asemenea, să enumere modalitățile de divulgare a informațiilor despre subproiecte, pentru a se conforma Politicii de divulgare a informațiilor a băncii.

- **Efectele și Atenuarea:**

Această secțiune va identifica toate impacturile pozitive, precum și negative asupra mediului și socialului, cu măsuri rentabile și fezabile pentru a reduce impactul negativ asupra mediului la un nivel acceptabil. Acesta va descrie cu detalii tehnice măsurile de atenuare, inclusiv tipul de impact la care se referă. De asemenea, va descrie metodologia impactului social.

- **Gestionarea Ecologică și Planul de Monitorizare:**

Această secțiune va furniza o descriere specifică și detalii tehnice ale măsurilor de monitorizare, inclusiv parametrii care trebuie măsurați, metodele care trebuie utilizate, locațiile de eșantionare, frecvența măsurărilor, limitele de detecție (acolo unde este cazul) și definirea pragurilor care vor semnaliza necesitatea acțiunilor corective. Procedurile de monitorizare și raportare vor asigura detectarea timpurie a condițiilor care necesită măsuri speciale de atenuare și vor furniza informații despre progresul și rezultatele atenuării. Tabelul planului de atenuare și modelele de tabel al planului de monitorizare sunt furnizate mai jos.

- **Activități Organizatorice:**

Ar trebui prezentată o descriere detaliată a activităților organizatorice, a rolurilor și responsabilităților și a procedurilor de raportare. Această secțiune ar trebui să propună, de asemenea, consolidarea capacităților și planul de formare pentru agențiile de implementare responsabile pentru acest proiect.

- **Bugetul de Implementare a ESMP:**

Aici sunt furnizate estimări ale bugetului de implementare ESMP. Bugetul va include fonduri pentru activități de dezvoltare a instituțiilor, programe de formare pentru echipele de implementare și instituții locale/naționale, asistență tehnică pentru autorități, costuri pentru pregătirea EMP și alte documente de garanție.

- **Anexe:**

Anexe tehnice pentru Implementarea ESMP.

Calificările și Capacitățile solicitate pentru consultanții ESMP

Consultantul trebuie să demonstreze că echipa de elaborare ESMP propusă are expertiza necesară pentru a aprecia pe deplin cerințele ESF și ESS ale BM care trebuie abordate în ESMP și pentru a completa toate secțiunile necesare ale ESMP. Echipa ar trebui să includă un număr adecvat de specialiști din diferite discipline, inclusiv, dar fără a se limita la științele mediului, științele sociale și expertul GIS. Echipa ar trebui să aibă o înțelegere completă a cerințelor legislative naționale, precum și a acestui ESMF, WB ESF și ESS și experiență în pregătirea studiilor ESMP finanțate de instituții de finanțare internaționale precum WB / IFC / BERD / UE și experiența sectorială relevantă.

Tabelul Planului Orientativ de Atenuare

Etapa	Activitatea	Roblema ecologică și socială	Efecte	Măsură de Atenuare	Responsabilitate Institucională	Costul/Bugetul pentru Atenuare
Pregătire						
Construcție						
Operare						

Tabelul Planului de Monitorizare

Etapa	Care (este parametrul de monitorizare?)	Unde (este parametrul de monitorizare?)	Cum (este parametrul de monitorizare?)	Când (este parametrul de monitorizare?) (Definiți frecvența/sau continuitatea?)	De ce (este parametrul de monitorizare?)	Costul (dacă nu este inclus în bugetul proiectului)	Cine (este responsabil de monitorizare?)	Observații și Comentarii
Pregătire								
Construcție								
Operare								

Notă: În general, orice element/parametru identificat în planul de atenuare (propus ca măsură de atenuare) are o intrare corespunzătoare în planul de monitorizare.

ANEXA 5

LISTA DE VERIFICARE ESMP A SUBPROIECTULUI⁹⁵

PARTEA 1. INFORMAȚIE DESPRE PROIECT

ASPECTE INSTITUȚIONALE ȘI ADMINISTRATIVE	
Țară/Provincie Regiune/Vecinătate	
Denumirea Proiectului	
Scopul și Activitățile Proiectului	
DESCRIEREA SITE-ULUI	
Denumire Site Nr. Bloc/Teren	
Locația Site-ului	Atașament 1: Harta Siteului <input type="checkbox"/> Y <input type="checkbox"/> N
Proprietarul Site-ului	

⁹⁵ The checklists contained in this annex point out main impacts and mitigation measures, but are not meant to be exhaustive in their coverage. Furthermore, not all of the issues identified in this checklist may apply to all sub-projects.

Descrierea caracteristicilor geografice, fizice, biologice, geologice, hidrologice și socio-economice ale site-ului	
Localizarea celor mai apropiați receptori sensibili (cum ar fi spitale, unități de îngrijire a sănătății, școli, case) și distanța față de site	
Locații și distanță pentru aprovizionarea cu materiale, în special energie, apă etc.	
LEGISLAȚIA	
Servicii de infrastructură care vor fi utilizate în timpul activităților proiectului (cum ar fi sistemul de canalizare, electricitatea, rețeaua de apă etc.)	
Identificați legislația națională și locală și autorizațiile necesare care se aplică activităților proiectului (de exemplu, aranjamentele planului general, autorizația de construire, etc.)	
DEZVĂLUIREA/CONSULTAREA INFORMAȚIEI PUBLICE	
Identificați când/unde a avut loc dezvăluirea/consultarea informațiilor publice (data și locul întâlnirilor de informații locale)	<ul style="list-style-type: none"> • Documentul listei de verificare ESMP va fi pus la dispoziție la sediile site-ului, iar managerul site-ului va fi responsabil pentru înregistrarea și răspunsul la orice întrebări/comentarii ridicate de public.
CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII INSTITUȚIONALE	
Va exista vreo consolidare a capacităților (de exemplu, instruire HS pentru lucrători, instruire ESMP pentru contractori etc.)?	<input type="checkbox"/> N or <input type="checkbox"/> Y

PARTEA 2. EVALUAREA ECOLOGICĂ ȘI SOCIALĂ

EXAMINAREA ECOLOGICĂ/SOCIALĂ				
	Activitatea	Statut		Acțiuni Declanșate*
Va include/implica activitatea site-ului oricare din următoarele?	A. Restaurarea clădirii / construcție nouă minoră	<input type="checkbox"/> Da	<input type="checkbox"/> Nu	Vezi Activitatea A în Partea 3
	B. Tratarea apelor reziduale	<input type="checkbox"/> Da	<input type="checkbox"/> Nu	Vezi Activitatea B în Partea 3
	C. Materiale periculoase sau toxice ⁹⁶	<input type="checkbox"/> Da	<input type="checkbox"/> Nu	Vezi Activitatea C în Partea 3
	D. Efecte asupra pădurilor și/sau zonelor de biodiversitate	<input type="checkbox"/> Da	<input type="checkbox"/> Nu	Vezi Activitatea D în Partea 3
	E. Siguranța în Trafic și a Pietonilor	<input type="checkbox"/> Da	<input type="checkbox"/> Nu	Vezi Activitatea E în Partea 3

* Acțiunile din „Pregătirea și alocarea terenurilor” și „Condițiile generale” Activitățile date în partea 3 se aplică tuturor tipurilor de activități specificate în partea 2.

⁹⁶ Toxic / hazardous material includes but is not limited to asbestos, toxic paints, noxious solvents, removal of lead paint, etc.

PARTEA 3. EFECTE ȘI MĂSURI DE ATENUARE

ETAPA PROIECTULUI	ACTIVITATEA	PARAMETRUL EFECTULUI	LISTA DE VERIFICARE A MĂSURILOR DE ATENUARE
Lucrări de Preconstrucție	Pregătirea și alocarea terenurilor	Proprietate asupra Terenului	<ul style="list-style-type: none"> • Terenul pentru subvenție/sub-proiect este alocat beneficiarului subvenției.
Lucrări de Preconstrucție	Implicarea Societății	Acceptul Societății/social	<ul style="list-style-type: none"> • SEP simplificat a fost dezvoltat identificând părțile interesate de subvenție/sub-proiect. • Efectele pozitive și negative ale activităților proiectului au fost dezvăluite și discutate cu comunitățile afectate și cu părțile interesate cheie. • Au avut loc întâlniri de consultare pentru a primi, a discuta și a aborda orice preocupare a comunității cu privire la efectul negativ asupra mijloacelor de trai ale acestora.
Lucrări de Preconstrucție	Gestionarea Muncii	Gestionarea Muncii	<ul style="list-style-type: none"> • A fost elaborată procedura de gestionare a muncii. • Procesul de recrutare a fost conceput și executat în baza principiilor nediscriminării.
Lucrări de construcție	0. Condiții Generale	Divulgarea Informației	<ul style="list-style-type: none"> • Inspectoratele locale pentru construcții și ecologice, comunitățile locale și părțile interesate au fost notificate cu privire la activitățile viitoare. • Publicul a fost notificat cu privire la lucrări cu notificare corespunzătoare prin intermediul rețelelor accesibile publicului (inclusiv site-ul lucrărilor). • Datele de început și sfârșit și perioadele de lucru, precum și autorizațiile obținute de la municipalitate (provincială sau raională) vor fi afișate (panou) pe șantier, într-un loc care ar putea fi ușor vizibil. • Informațiile relevante au fost dezvăluite pe pagina web a proiectului BBSEA PIU.
		Documentația	<ul style="list-style-type: none"> • Toate autorizațiile și aprobările legale necesare au fost achiziționate. • În mod oficial Antreprenorul este de acord că toate lucrările vor fi efectuate într-un mod sigur și disciplinat conceput pentru a minimiza efectul asupra rezidenților din vecinătate și asupra mediului. • Documentele relevante de mediu, sănătate și securitate sunt disponibile la fața locului. • Rezultatele de monitorizare și audit au fost documentate, precum și înregistrările reclamațiilor.
		Gestionarea Muncii	<ul style="list-style-type: none"> • Copii și munca forțată nu a fost întrebuintată. • A fost stabilit mecanismul de reclamații pentru lucrători. • Mecanismul de reclamații pentru lucrători a fost introdus acestora.

ETAPA PROIECTULUI	ACTIVITATEA	PARAMETRUL EFECTULUI	LISTA DE VERIFICARE A MĂSURILOR DE ATENUARE
Lucrării de construcție	0. Condiții Generale	Condiții de Lucru Sănătatea și Securitatea în Muncă	<ul style="list-style-type: none"> • Au fost pregătite planuri/proceduri specifice de intervenție în caz de urgență care să acopere situații de urgență precum incendii, accidente, calamități naturale (cutremur, fenomene meteorologice periculoase, etc.) de care lucrătorii au fost informați. • Lucrătorilor li s-a oferit instruirea cu privire la regulile și măsurile vizând OHS în mod regulat. • Echipamentul individual de protecție a lucrătorilor (PPE) este în conformitate cu legislația națională (întotdeauna căști de protecție, la necesitate măști și ochelari de protecție, hamuri și cizme de siguranță). • Condițiile fizice și echipamentele furnizate sunt în conformitate cu cerințele legislației naționale. • Există măsuri de menaj pentru toate lucrările la fața locului. • Facilitățile de bază (cum ar fi toaletele, odihna, masa și vestiarele, etc.) sunt disponibile pentru lucrători la fața locului. • Site-urile/zonile au fost proiectate cu loc pentru depozitarea materialelor și a deșeurilor. • A(u) fost desemnată(e) Persoana (persoanele) responsabile de respectarea OHS la fața locului. • Au fost plasate panouri informative și indicatoare OHS corespunzătoare la fața locului. • Documentația OHS și materialele de instruire sunt disponibile la fața locului. • Activitățile de monitorizare și audit se desfășoară în mod regulat și orice problemă de neconformitate este abordată și raportată.
Lucrării de construcție	0. Condiții Generale	Mecanismul de Soluționare a Reclamațiilor	<ul style="list-style-type: none"> • A fost stabilit mecanismul/procedura de reclamații (GM). • Documentația GM (formulare etc.) este disponibilă la fața locului. • Înregistrările GM sunt păstrate la fața locului și raportate periodic.
		Beneficii Sociale	<ul style="list-style-type: none"> • În recrutarea lucrătorilor, s-a acordat prioritate localnicilor, în baza competențelor necesare și disponibile. • Furnizarea de materiale și servicii pentru proiect a fost obținută local (sau din aceeași provincie și regiune) în măsura posibilului.

ETAPA PROIECTULUI	ACTIVITATEA	PARAMETRUL EFECTULUI	LISTA DE VERIFICARE A MĂSURILOR DE ATENUARE
		Acceptul Societății/Social	<ul style="list-style-type: none"> • Conducerea reprezentativă a fost susținută cu societățile afectate, ONG-uri locale și naționale și alte părți interesate cheie. • Întâlnirile au avut loc în limbile locale. • Actualizările periodice și în timp util ale proiectului au fost împărtășite societăților afectate și părților interesate. • Activitățile proiectului au fost monitorizate dimpreună cu societățile afectate și părțile interesate.
Lucrării de construcție	A. Activități Generale de Restaurare și/sau Construcție	Calitatea aerului	<ul style="list-style-type: none"> • Deșeurile din demolări trebuie păstrate în zona controlată și pulverizate cu apă pentru a reduce praful de moloz. • În cazul perforărilor pneumatice în timpul excavării, praful va fi distrus prin pulverizarea continuă a apei și/sau prin instalarea de plase de protecție împotriva prafului la fața locului. • Mediul înconjurător (trotuare, drumuri) trebuie păstrat liber de moloz pentru a minimiza praful. • Toate vehiculele și echipamentele sunt întreținute în mod regulat și autorizațiile necesare pentru emisiile de gaze de eșapament au fost obținute. • În caz de demolare, se vor folosi jgheaburi de moloz deasupra primului etaj. • Nu va exista nici un foc deschis a materialelor de construcție/deșeuri la fața locului. • Nu vor exista ralanti excesivi ai vehiculelor de construcție pe șantier.
		Zgomotul	<ul style="list-style-type: none"> • Zgomotul în timpul demolării și construcției va fi limitat în; orele restricționate convenite în autorizație și nivelurile de zgomot specificate în legislația națională. • Activitățile de construcție în sau în apropierea zonelor rezidențiale să fie desfășurate numai în timpul zilei. • În cazul în care activitățile de construcție trebuie continuate seara și noaptea, se va obține autorizația necesară de la autoritățile locale. • În perioada operațiunilor, capacele motorului generatoarelor, compresoarelor de aer și ale altor echipamente mecanice de alimentare trebuie să fie închise și echipamentele plasate cât mai departe de zonele rezidențiale. • Toate vehiculele și echipamentele sunt întreținute în mod regulat și în cazul în care nivelurile de zgomot devin deranjante, mai mult de un vehicul/Echipament să nu funcționeze în același timp.

ETAPA PROIECTULUI	ACTIVITATEA	PARAMETRUL EFECTULUI	LISTA DE VERIFICARE A MĂSURILOR DE ATENUARE
Lucrări de construcție	A. Activități Generale de Restaurare și/sau Construcție	Calitatea apei și Apele Reziduale	<ul style="list-style-type: none"> • Situl va stabili măsuri corespunzătoare de combatere a eroziunii și a sedimentelor, cum ar fi baloți de fân și/sau bariere de nămol, pentru a preveni deplasarea sitului și a cauza turbiditate excesivă în apele de suprafață din apropiere, în caz că există. • Apele uzate care vor fi generate în timpul construcției vor fi deversate în sistemul de canalizare existent. • În cazul în care nu există o linie de canalizare în zona șantierului, apele uzate vor fi colectate în fose septice și luate de camioanele cu vid ale autorității locale (municipalitate). • Vehiculele și utilajele de construcție vor fi spălate numai în zonele desemnate în care scurgerile nu vor polua corpurile naturale ale apelor de suprafață.
Lucrări de construcție	A. Activități Generale de Restaurare și/sau Construcție	Gestionarea deșeurilor	<ul style="list-style-type: none"> • Coșurile de gunoi vor fi disponibile la fața locului pentru deșeurile menajere, inclusiv mijloacele de separare a materialelor reciclabile (plastic, sticlă, hârtie). • Deșeurile menajere vor fi colectate de municipalitate. • Căile și locurile de colectare și distrugere a deșeurilor vor fi identificate pentru toate tipurile majore de deșeuri așteptate de la demolare și activități de construcție. • Deșeurile minerale de construcții vor fi separate de deșeurile generale, organice, lichide și chimice prin sortare la fața locului și depozitate în containere corespunzătoare închise. • O zonă temporară de depozitare a deșeurilor este rezervată pentru deșeurile din construcții și acestea nu vor fi amestecate cu solul excavat, în caz că există. • Toate deșeurile din construcții (inclusiv ulei uzat, baterii și acumulatori uzate, anvelope uzate) vor fi colectate și distruse în mod corespunzător de către colectori autorizați. • Evidența distrugerii deșeurilor va fi păstrată ca dovadă a gestionării corespunzătoare, după cum a fost proiectată și în conformitate cu legislația națională. • Ori de câte ori este posibil, antreprenorul va reutiliza și recicla materialele adecvate și viabile (inclusiv solul excavat, cu excepția azbestului).
Lucrări de construcție	B. Sistemul de tratare a Apelelor Uzate	Calitatea Apei și Apele Uzate	<ul style="list-style-type: none"> • Abordarea gestionării deșeurilor sanitare și a apelor uzate de pe șantierele de construcții (instalare sau reconstrucție) trebuie aprobată de autoritățile locale. • Înainte de a fi evacuate în receptorii naturali apa uzată tratată trebuie să îndeplinească criteriile minime de calitate stabilite de legislația națională privind calitatea efluenților și tratarea apelor uzate. • Efectuarea monitorizării noilor sisteme de tratare a apelor uzate. • Vehiculele și utilajele de construcție vor fi spălate numai în zonele desemnate în care scurgerile nu vor polua corpurile naturale ale apelor de suprafață.

ETAPA PROIECTULUI	ACTIVITATEA	PARAMETRUL EFECTULUI	LISTA DE VERIFICARE A MĂSURILOR DE ATENUARE
Lucrări de construcție	C. Materiale Periculoase și Toxice	Gestionarea Azbestului	<ul style="list-style-type: none"> • Dacă azbestul este localizat pe situl proiectului, acesta va fi marcat în mod clar ca material periculos. • Oricând este posibil, azbestul este depozitat și sigilat corespunzător pentru a minimiza expunerea. • Prealabil procedurii de îndepărtare a azbestului (dacă este necesară îndepărtarea), se va aplica un agent umectant pentru a minimiza praful de azbest. • Azbestul va fi tratat și distrus de către specialiști calificați și cu experiență. • Dacă materialul de azbest este depozitat temporar, deșeurile trebuie să fie izolate în siguranță în containere închise și marcate corespunzător. Se vor lua măsuri de securitate împotriva eliminării neautorizate de pe sit. • Azbestul îndepărtat nu va fi reutilizat.
Lucrări de construcție	C. Materiale Periculoase sau Toxice	Gestionarea Deșeurilor Periculoase/Toxice	<ul style="list-style-type: none"> • Depozitarea temporară pe sit a tuturor substanțelor periculoase sau toxice va avea loc în containere sigure etichetate cu detalii cu privire la conținut, proprietăți și informații despre tratare. • Containerele cu substanțe periculoase trebuie plasate într-o zonă rezistentă la scurgeri (sol solid, care nu are capacitate de reținere), pentru a preveni scurgerea și lichefierea. • Aceste deșeuri vor fi transportate de către transportatori autorizați și aruncate într-o instalație autorizată. • Nu se vor folosi vopsele cu ingrediente toxice sau solvenți sau vopsele pe bază de plumb.
Lucrări de construcție	D. Păduri, Zone Umede și/sau Zone de Biodiversitate afectate	Protecție	<ul style="list-style-type: none"> • Toate habitatele naturale recunoscute, zonele umede și zonele protejate din imediata vecinătate a activității nu vor fi afectate sau exploatate. • Tuturor membrilor personalului le va fi strict interzis să vâneze, activități de furajare, exploatare forestieră sau alte activități dăunătoare. • Se va face un studiu și un inventar al arborilor mari din apropierea lucrărilor de construcție, arborii mari vor fi marcați și delimitați cu garduri, sistemul lor radicular va fi protejat și se va evita orice daună a arborilor. • Zonele umede și cursurile de apă adiacente trebuie protejate de scurgerile de pe șantierul de construcție prin intermediul mijloacelor corespunzătoare de control împotriva eroziunii și sedimentelor, cum ar fi baloți de fân și garduri de protecție. • În zonele adiacente nu vor exista gropi de împrumut, cariere sau gropi de deșeuri fără licență, în special în zonele protejate.

ETAPA PROIECTULUI	ACTIVITATEA	PARAMETRUL EFECTULUI	LISTA DE VERIFICARE A MĂSURILOR DE ATENUARE
Lucrări de construcție	E. Securitate în Trafic și a Pietonului	Pericole directe sau indirecte pentru Traficul Public și Pietoni cauzate de Lucrările de Construcție	<ul style="list-style-type: none"> • În conformitate cu reglementările naționale, antreprenorul se va asigura că șantierul de construcție este securizat corespunzător (îngrădit) și că este interzisă intrarea necontrolată. • Traficul cu privire la construcție va fi reglementat prin următoarele mijloace: <ul style="list-style-type: none"> ○ Indicatoare, panouri de avertizare, bariere și schimbarea traseului de trafic; șantierul va fi clar vizibil, iar publicul va fi avertizat cu privire la toate pericolele potențiale. ○ Sistem de gestionare a traficului și instruire a personalului, în special pentru accesul la șantier și traficul dificil din apropierea șantierului. ○ Asigurarea de pasaje și treceri sigure pentru pietoni acolo unde traficul de construcție interferează. ○ Adaptarea orelor de lucru la modelele de trafic local, de exemplu, evitarea activităților de transport importante în timpul orelor de vârf sau în perioadele de mișcare a animalelor. ○ Gestionarea activă a traficului de către personal instruit și vizibil pe șantier, dacă este necesar pentru o trecere sigură și convenabilă pentru public. • Toată organizarea necesară cu privire la traficul din vecinătatea sitului va fi planificată și coordonată împreună cu municipalitatea. • Transportarea oricăror materiale speciale vor fi îndeplinite prin rutele convenite cu autoritățile.

ANEXA 6

INSTRUCȚIUNILE WB ESS3 ȘI WBG EHS PRIVIND BUNELE PRACTICI PENTRU GESTIONAREA PESTICIDELOR

Scopul principal al gestionării dăunătorilor este de a controla dăunătorii și bolile care pot afecta negativ recolta, astfel încât acestea să rămână la un nivel care să nu depășească un prag dăunător din punct de vedere economic. Pesticidele ar trebui să fie gestionate pentru a reduce expunerea umană și riscurile pentru sănătate, pentru a evita migrarea lor în mediile terestre sau acvatice din afara sitului și pentru a evita efectul negativ ecologic, cum ar fi distrugerea speciilor benefice și dezvoltarea rezistenței la pesticide. O strategie importantă este promovarea și facilitarea utilizării gestionării integrate a dăunătorilor (IPM) prin elaborarea și punerea în aplicare a unui plan de gestionare integrată a dăunătorilor (PMP). IPM se referă la o combinație de practici de combatere a dăunătorilor, bazate pe principii ecologice și conduse de fermieri, care urmărește să reducă dependența de pesticide chimice sintetice. Aceasta implică: (a) gestionarea dăunătorilor (menținerea lor sub nivelurile dăunătoare din punct de vedere economic), decât încercarea de a-i eradica; (b) integrarea mai multor metode (bazându-se, în măsura în care este posibil, pe măsuri non-chimice) pentru a menține populațiile de dăunători la un nivel scăzut; și (c) selectarea și aplicarea pesticidelor, atunci când acestea trebuie utilizate, într-un mod care să reducă la minimum efectele adverse asupra organismelor benefice, oamenilor și mediului.

Alternative privind Aplicarea Pesticidelor. Următoarele alternative la pesticide ar trebui luate în considerare, unde este cazul:

- Rotirea culturilor pentru a reduce prezența dăunătorilor și a buruienilor în ecosistemul solului;
- Utilizarea soiurilor de culturi rezistente la dăunători;
- Utilizarea controlului mecanic al buruienilor și/sau erbicidarea termică;
- Susținerea și utilizarea organismelor benefice, cum ar fi insectele, păsările, căpușele și agenții microbieni, pentru a efectua controlul biologic al dăunătorilor;
- Protecția dușmanilor naturali ai dăunătorilor prin asigurarea unui habitat favorabil, cum ar fi arbuști pentru cuiburi și altă vegetație originală care poate găzdui prădătorii dăunătorilor și prin evitarea utilizării pesticidelor cu spectru larg;
- Utilizarea animalelor pentru a pășuna zonele și pentru a gestiona acoperirea cu plante;
- Utilizarea controlului mecanic, cum ar fi îndepărtarea manuală, capcane, bariere, lumină și sunet pentru a ucide, muta sau îndepărta dăunătorii.

Aplicarea pesticidelor. În cazul în care aplicarea de pesticide este solicitată, se recomandă utilizatorilor să ia următoarele măsuri:

- Instruirea personalului pentru aplicarea pesticidelor și asigurarea că personalul a obținut certificare de aplicare sau instruire echivalentă, în cazul în care aceste certificate nu sunt necesare;
- Revizuirea și respectarea instrucțiunilor producătorului cu privire la dozarea sau tratamentul maxim recomandat, precum și rapoartele publicate privind utilizarea ratei

redușe de aplicare a pesticidelor fără pierdere a efectului și aplicarea dozei minime efective;

- Evitarea aplicării de rutină „bazată pe calendar” și aplicarea pesticidelor doar la necesitate și util în baza unor criterii precum observații pe teren, date meteorologice (de exemplu, temperatura corespunzătoare, vânt slab etc.),

- Evitarea utilizării pesticidelor extrem de periculoase, în special utilizatori necertificați, neinstruiți sau echipați necorespunzător. Aceasta include:

- Asigurarea faptului că toate pesticidele utilizate sunt fabricate (de către o entitate autorizată în prezent de către agențiile de reglementare relevante), formulate, ambalate în containere sigure, etichetate (pentru o utilizare sigură și responsabilă), utilizate, depozitate, distruse și aplicate în conformitate cu standardele și codurile de conduită internaționale relevante și în conformitate cu Instrucțiunile Revizuite ale FAO privind bunele practici de etichetare a pesticidelor și Codul internațional de conduită privind distribuirea și utilizarea pesticidelor al Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO).
- Evaluarea naturii și a gradului de risc în achiziționarea oricărui pesticid, ținând cont de utilizarea propusă și de utilizatorii preconizați. Nu se vor utiliza pesticide sau produse sau compoziții de pesticide decât dacă această utilizare este în conformitate cu Instrucțiunile EHS ale WBG.
- Evitarea utilizării oricărui produs pesticid care conține ingrediente active, restricționate în temeiul convențiilor internaționale aplicabile sau al protocoalelor acestora sau care sunt enumerate în anexele acestora sau care îndeplinesc criteriile din anexele acestora, cu excepția cazului în care sunt utilizate pentru un scop acceptabil, definit de astfel de convenții, protocoale sau anexe, sau dacă s-a obținut o scutire în temeiul acestor convenții, protocoale sau anexe, în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul proiectului în temeiul acestor acorduri și al altor acorduri internaționale aplicabile.
- Evitarea utilizării oricărei compoziții de produs pesticid care nu îndeplinește criteriile de cancerigenitate, mutagenitate sau toxicitate pentru reproducere, astfel cum sunt stabilite de agențiile internaționale relevante.
- Evitarea utilizării oricărui alte produse pesticide care prezintă alte riscuri potențial grave pentru sănătatea umană sau pentru mediu și care sunt identificate în sistemele de clasificare și etichetare recunoscute la nivel internațional, compoziții de produse pesticide dacă: (a) țara nu are restricții privind distribuirea, gestionarea și utilizarea acestora; sau (b) este probabil ca acestea să fie utilizate de către personalul neprofesionist, fermieri sau alte persoane care nu au pregătirea, echipamentul și facilitățile necesare pentru a utiliza, depozita și aplica aceste produse în mod responsabil.
- Evitarea achiziționării, depozitării, utilizării, fabricării sau comercializării de produse care se încadrează în Clasificarea Recomandată a Pesticidelor după clasa de pericol Ia (extrem de periculoase); sau Ib (foarte periculoase) de către WHO.
- Evitarea achiziționării, depozitării, utilizării, fabricării sau comercializării pesticidelor din clasa II (moderat periculoase), cu excepția cazului în care proiectul dispune de controale corespunzătoare privind fabricarea, achiziționarea sau distribuirea și/sau utilizarea acestor produse chimice. Aceste produse chimice nu ar trebui să fie accesibile personalului care nu are o pregătire, echipamente și facilități pentru

utilizarea, depozitarea, aplicarea și eliminarea acestor produse în mod corespunzător.

- Selectarea tehnologiilor și a practicilor de aplicare concepute pentru a reduce alunecarea sau scurgerea neintenționată, doar după cum este indicat într-un program IPM și în condiții controlate;
- Întreținerea și calibrarea echipamentelor de aplicare a pesticidelor în conformitate cu recomandările producătorului și utilizarea de echipamente de aplicare înregistrate în țara de utilizare;

Utilizarea și depozitarea pesticidelor. Contaminarea solurilor, a apelor subterane sau a resurselor de apă de suprafață, ca urmare a scurgerilor accidentale în timpul transferului, amestecării și depozitării pesticidelor, ar trebui să fie prevenită prin respectarea recomandărilor privind depozitarea și utilizarea materialelor periculoase. Acestea sunt:

- Depozitarea pesticidelor în ambalajul lor original, într-un loc special, uscat, răcoros, ferit de îngheț și bine aerisit, care poate fi încuiat și identificat în mod corespunzător prin indicatoare, cu acces limitat la persoanele autorizate. De asemenea, depozitul ar trebui să fie proiectat cu măsuri de reținere a scurgerilor și amplasat ținând cont de potențialul de contaminare a solului și a resurselor de apă.

- Realizarea amestecului și a transferului de pesticide de către personal calificat, utilizând containere concepute și destinate în acest scop.

- Evitarea utilizării recipientelor în orice alt scop și utilizarea containerelor contaminate ca deșeuri periculoase și eliminarea lor în locuri special desemnate pentru deșeuri periculoase. În mod ideal, eliminarea containerelor contaminate cu pesticide ar trebui să se facă în conformitate cu instrucțiunile FAO și cele ale producătorului.

- Evitarea achiziționării și depozitării mai multor pesticide decât este necesar și utilizarea metodei de rotație a stocurilor, folosind principiul "primul intrat, primul ieșit", astfel evitând învechirea pesticidelor.

- Asigurarea faptului că îmbrăcămintea de protecție purtată în timpul aplicării pesticidelor va fi curățată, fie distrusă într-un mod responsabil din punct de vedere ecologic.

- Păstrarea înregistrărilor privind utilizarea și eficiența pesticidelor.

În acest context, pesticidele vor fi utilizate, depozitate, aplicate și distruse în conformitate cu Codul Internațional de conduită al Organizației pentru Alimentație și Agricultură privind distribuția și utilizarea pesticidelor.